รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง “การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร”

ของ

คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
สำนักกรรมาธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๘.๐๒/๓๑๗๑

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร นั้น คณะกรรมาธิการ ประกอบด้วย

๑. นายอนันต์ ผลอำนวย	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายศักดา คงเพชร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายเทพไท เสนพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายฐิตินันท์ แสงนาค	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายภิญโญ นิโรจน์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗. นายชาดา ไทยเศรษฐ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๘. นายชลน่าน ศรีแก้ว	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๙. นายเอี่ยม ทองใจสด	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายอภิชัย เตชะอุบล	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายไกลก้อง ไวทยการ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายภราดร ปริศนานันทกุล	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

ต่อมานายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมาธิการ ตั้งแต่วันพุธที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางทัศนียา รัตนเศรษฐ เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรแทน หลังจากนั้นนายไกลก้อง ไวทยการ ได้พ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการเพราะเหตุสิ้นสุดสมาชิกภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์ เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรแทน

/บัดนี้ คณะกรรมาธิการ...

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษารายงานเรื่อง “การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร” เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “เมื่อคณะกรรมาธิการได้กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลาที่สภากำหนด” จึงขอเสนอรายงานเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมาธิการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อนันต์ ผลอำนวย

(นายอนันต์ ผลอำนวย)
ประธานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
โทรศัพท์ ๐๘ ๔๖๕๔ ๔๑๙๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : sapa2654@gmail.com
www.parliament.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวกัลยรัชต์ ขาวสำอางค์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒

นางสาวศุภกร ฮั่นตระกูล /ร่าง
นางสาวขวัญตา โทนทอง /พิมพ์
นายนิกร เวทีกูล /ตรวจ
ตรวจทาน
ครั้งที่ ๑ นางสาวศุภกร ฮั่นตระกูล
ครั้งที่ ๒ นางสาวเสาวลักษณ์ บุญทองเล็ก
ครั้งที่ ๓ นางสาวกรรณิการ์ ผลพัฒน์

รายนามคณะกรรมาธิการ

รายนามคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. นายอนันต์ ผลอำนวย ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายศักดา คงเพชร รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายเทพไท เสนพงศ์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายฐิตินันท์ แสงนาค รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายไชยวัฒนา ติณรัตน์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นางทัศนียา รัตนเศรษฐ กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗. นายภิญโญ นิโรจน์ กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๘. นายชาดา ไทยเศรษฐ์ กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๙. นายชลน่าน ศรีแก้ว กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายเอี่ยม ทองใจสด กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายอภิชัย เตชะอุบล กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายไกลก้อง ไวทยการ โฆษกคณะกรรมาธิการ
(ตั้งแต่วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)
๑๓. นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์ โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๔. นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์ กรรมาธิการ
(ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓)
๑๖. นายภราดร ปริศนานันทกุล เลขานุการคณะกรรมาธิการ

รายนามคณะอนุกรรมาธิการ

รายนามคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายไกลก้อง ไวทยการ	ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒. นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายภราดร ปริศนานันทกุล	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายคมจิต ลุสวัสดิ์	อนุกรรมาธิการ
๕. นายสุชาติ ไตรแสงรุจิระ	อนุกรรมาธิการ
๖. นายศักดิ์ เสกขุนทด	อนุกรรมาธิการ
๗. นางสาวกษิติธร ภูภราดัย	อนุกรรมาธิการ
๘. นายสุทธิชัย ศรีสุนนท์	อนุกรรมาธิการ
๙. นายฐิติพงษ์ เหลืองอรุณเลิศ	โฆษกคณะอนุกรรมาธิการ
๑๐. นายบุญเลิศ อรุณพิบูลย์	เลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการฯ

๑. นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์
๒. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ
๓. นายวรภพ วิริยะโรจน์
๔. นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล
๕. นายอภิรักษ์ ปนาทกูล
๖. นางสาวฐิติมา ธรรมบำรุง

บทสรุปผู้บริหาร

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่เป็นอาคารขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของรัฐสภาซึ่งเป็นสถาบันหลักของฝ่ายนิติบัญญัติและเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของประเทศ และเป็นสมบัติของสาธารณะ มีการบริหารจัดการอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ด้วยระบบสารสนเทศครอบคลุมด้วยระบบเครือข่ายภายใต้ระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศและระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางกายภาพที่เข้มงวด ทั้งนี้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงถูกการออกแบบและติดตั้งให้มีความทันสมัยและมีความซับซ้อนสูง เช่น การก่อสร้างศูนย์ข้อมูลหลัก (Main Data Center) ศูนย์ปฏิบัติการเครือข่าย ศูนย์ปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการติดตั้งระบบงานโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องรองรับการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภา และการบริการสารสนเทศของเจ้าหน้าที่ สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้อย่างสมบูรณ์ ตามทิศทางการขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Smart and Open Parliament และ“รัฐสภาดิจิทัล” (Digital Parliament)

จากแนวคิดดังกล่าวคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการพิจารณาศึกษาโดยมุ่งเน้นใน ๒ ส่วนหลัก คือ ๑.ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ตามที่บริษัทผู้รับจ้างได้ดำเนินติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารควบคู่กับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และ ๒. ระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา ประกอบด้วย เว็บไซต์รัฐสภาและช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) และช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา และจากการพิจารณาศึกษาคณะกรรมาธิการได้มีบทสรุป ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะสำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาและการยกระดับการดำเนินงานของรัฐสภา ดังนี้

๑. การมุ่งสู่ความเป็น SMART and Open Parliament โดยมีสาระสำคัญในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลของรัฐสภาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล คือ ๑) การทำให้ข้อมูลเข้าถึงได้ง่าย โดยจะต้องรองรับการใช้งานร่วมกับโปรแกรมการอ่านสำหรับผู้พิการ (Web Accessibility) ตามมาตรฐาน WCAG มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงเอกสารได้ดีขึ้น ๒) สามารถนำไปประมวลผล วิเคราะห์ หรือใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี (Machine Readable) ทั้งนี้ กระบวนการแปลงไฟล์เอกสารจะต้องมีความถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่มีข้อจำกัด และ ๓) การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกันและระหว่างหน่วยงานรัฐกับเอกชน ภายใต้ระดับการเข้าถึงที่กำหนดไว้และได้รับการยินยอมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลและหน่วยงานที่เก็บข้อมูล (Web API : Application Programming Interface) รวมทั้งการ Open source โดยเปิดเผย Source code ให้ภาคเอกชนซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าช่วยพัฒนาต่อยอดระบบเว็บไซต์ให้ทันสมัยและตอบโจทย์ประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ

๒. ข้อเสนอแนะเกี่ยวระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา แบ่งออกเป็น ๑) เรื่องที่สามารถดำเนินการโดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ เช่น การบันทึกหน้าจอ (Screen Capture) ผลการลงคะแนนของสมาชิกแบบเรียลไทม์ (Real time) และเปิดเผยข้อมูลบันทึกการลงคะแนนของสมาชิกรายบุคคลในรูปแบบไฟล์ CSV รวมทั้งควบคุมและจัดทำมาตรฐานระบบการรักษาความปลอดภัยของระบบหลังบ้าน (Back office) เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงอุปกรณ์และระบบได้โดยง่าย ส่งเสริมให้มีสื่อทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Material) การจัดกลุ่มข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญบนหน้าเว็บไซต์รัฐสภาให้อยู่ในแพลตฟอร์มเดียวกัน และเปิดสถานะความคิดเห็นของประชาชนให้เป็นสาธารณะ (Public)

๒) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ ได้แก่ การจัดทำบัตรสมาร์ตการ์ด (Smart card) ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบใบเดียวและการนำระบบสแกนลายนิ้วมือ (Finger Print) มาใช้ในการยืนยันตัวตนร่วมด้วย และเปิดเผยข้อมูลการลงคะแนนของสมาชิกในรูปแบบ Common Standard Open API (Application Programming Interface) รวมทั้งติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) เพื่อเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในห้องประชุมสภาและเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบกรณีเกิดความผิดปกติในการลงคะแนน การติดตั้งระบบเซ็นเซอร์ตรวจวัดการใช้พลังงานไฟฟ้า การใช้น้ำ และการสร้างมลพิษของอาคารรัฐสภา การปรับปรุงพื้นที่ห้องสมุดรัฐสภาให้เป็นรูปแบบพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working space) จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมาย การเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติและนำเสนอในรูปแบบ Animation เป็นต้น

๓) เรื่องที่จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายหรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดนโยบายการลดการใช้พลังงาน ลดขยะ และลดการก่อมลพิษในอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับชุดข้อมูลของรัฐสภาที่จะให้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ เป็นต้น

อนึ่ง ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการเป็นเพียงบทสรุปส่วนหนึ่งเกี่ยวกับระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารและระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมาธิการเห็นว่ามีความจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาในระยะแรกควบคู่ไปกับโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ยังมีระบบงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนหลายระบบที่จำเป็นต้องได้รับการประเมิน ติดตามผล และพัฒนาในระยะต่อไป เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมคือ ผู้บริหารของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายข้าราชการประจำที่เกี่ยวข้องจะต้องมีเป้าประสงค์และร่วมกันกำหนดนโยบายเพื่อให้นำไปสู่แนวทางการปฏิบัติอย่างชัดเจน รวมทั้งจะต้องมีการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันผลักดันให้เกิดสัมฤทธิผลต่อไป

สารบัญ

	หน้า
รายนามคณะกรรมาธิการ	**ก**
รายนามอนุกรรมาธิการ	**ข**
บทสรุปผู้บริหาร	**ค**
สารบัญ	
๑. การดำเนินการ	๒
๒. วิธีการพิจารณาศึกษา	๒
๓. ผู้แทนหน่วยงานที่มาให้ข้อมูล	๓
๔. ผลการพิจารณา	๖
๔.๑ ความเป็นมา	๖
๔.๒ ประเด็นการพิจารณา	๗
๔.๓ บทสรุปผลการศึกษา	๗
๕. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ	๑๑
๕.๑ เรื่องที่สามารถดำเนินการโดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ	๑๑
๕.๒ เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ	๑๓
๕.๓ เรื่องที่จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายหรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๑๕

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร
ของ
คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๒) คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการของสภา สมาชิกและผู้เคยเป็นสมาชิก การพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภา คำร้องเรียน ข้อเสนอแนะของสมาชิก และประชาชนในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการของสภา รวมทั้งเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา และองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ ตรวจสอบรายงานการประชุม พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานการประชุมลับ และติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภานั้น คณะกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายอนันต์ ผลอำนวย	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายศักดา คงเพชร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายเทพไท เสนพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายฐิตินันท์ แสงนาค	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายภิญโญ นิโรจน์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗. นายชาดา ไทยเศรษฐ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๘. นายชลน่าน ศรีแก้ว	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๙. นายเอี่ยม ทองใจสด	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายอภิชัย เตชะอุบล	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายไกลก้อง ไวทยการ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายภราดร ปริศนานันทกุล	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

ต่อมานายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมาธิการ ตั้งแต่วันพุธที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางทัศนียา รัตนเศรษฐ เป็นกรรมาธิการแทน หลังจากนั้นนายไกลก้อง ไวทยการ ได้พ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการเพราะเหตุสิ้นสุดสมาชิกภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒

ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์ เป็นกรรมาธิการแทน

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การดำเนินการ

คณะกรรมาธิการได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อทำหน้าที่พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับระบบบริการสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา รวมทั้งพิจารณาศึกษาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎรตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖

อนุกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑.๑ นายไกลก้อง ไวทยการ ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๑.๒ นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๑.๓ นายภราดร ปริศนานันทกุล รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
๑.๔ นายฐิติพงษ์ เหลืองอรุณเลิศ โฆษกคณะอนุกรรมาธิการ
๑.๕ นายศักดิ์ เสกขุนทด อนุกรรมาธิการ
๑.๖ นายสุทธิชัย ศรีสุนนท์ อนุกรรมาธิการ
๑.๗ นายสุชาติ ไตรแสงรุจิระ อนุกรรมาธิการ
๑.๘ นายคมจิต ลุสวัสดิ์ อนุกรรมาธิการ
๑.๙ นางสาวกษิติธร ภูภราดัย อนุกรรมาธิการ
๑.๑๐ นายบุญเลิศ อรุณพิบูลย์ เลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ ประกอบด้วย

๑.๑ นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์
๑.๒ นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ
๑.๓ นายวรภพ วิริยะโรจน์
๑.๔ นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล
๑.๕ นายอภิรักษ์ ปนาทกูล
๑.๖ นางสาวฐิติมา ธรรมบำรุง

คณะกรรมาธิการได้พิจารณารายงานเรื่อง “การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร” ของคณะอนุกรรมาธิการฯ และได้มีมติเห็นชอบให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร ในคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ ข้อมูลจากแผนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร รวมทั้งแนวทางการดำเนินการของรัฐสภาต่างประเทศ ตลอดจนความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการประชุมทั้งสิ้น จำนวน ๑๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๔ วันจันทร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๕ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓
ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓
ครั้งที่ ๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓
ครั้งที่ ๘ วันศุกร์ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓
ครั้งที่ ๙ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓
ครั้งที่ ๑๐ วันศุกร์ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓
ครั้งที่ ๑๑ วันพฤหัสบดีที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
ครั้งที่ ๑๒ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๓. ผู้แทนหน่วยงานที่มาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง

คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการศึกษาโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<u>สำนักสารสนเทศ</u>

๑. นางสาวสิตาวีร์ ธีรวิรุฬห์	ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศ
๒. นายปกาสิต จำเรือง	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
๓. นางสาวจรรยา คำพูน	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิทยาการคอมพิวเตอร์
๔. สิบเอก โชคชัย สุฤทธิ์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการระบบคอมพิวเตอร์
๕. นายณัฐวัชร์ มังคละคุปต์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระบบงานคอมพิวเตอร์
๖. นายธีรวุฒิ วงษ์วิจิตร	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๗. นายมุนินทร์ รัตนานุพงศ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๘. นายอาทิตย์ ธนวงศ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๙. นายสมศักดิ์ เกิดหลำ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๑๐. นางณีรนุช จุลประภา	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๑๑. นางเสาวนีย์ สุกใส	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๑๒. นางสาววันเพ็ญ ชูเมือง	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
๑๓. นายภัทรพล ปัทมลัย	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
๑๔. นายนำพล นัยยุติ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

๑๕. นางสาวเหนือฝัน พิมพ์วงศ์ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
๑๖. นายจิรภัทร์ เต็มวุฒิโรจน์ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ
๑๗. นายธนยศ สุวรส นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ

สำนักประชาสัมพันธ์

๑. นางจงเดือน สุทธิรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์
๒. นางอัจฉรา จูยืนยง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์
๓. นายชัยรัตน์ ทาริยา นักวิชาการโสตทัศนศึกษาชำนาญการพิเศษ
๔. นายธีรศักดิ์ ลีเผิง นายช่างอาวุโส

สำนักวิชาการ

๑. นางอรวรรณ พันธุ์เปรื่อง ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
(ตำแหน่งในขณะนั้น ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ)
๒. นายมาณิช อินทฉิม ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
๓. นางอารีรัตน์ วิชาช่าง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานห้องสมุด
๔. นางศิริพร โหตรภวานนท์ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
๕. นายเชษฐา ทองยิ่ง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ
๖. นางสาวสุนิดา บุญญานนท์ บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ
๗. นางสาวอรพรรณ สินธ์ศิริมานะ วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๘. นายณรงค์ ศรีนาค นักวิชาการโสตทัศนศึกษาชำนาญการพิเศษ
๙. นางสาวบุษราภรณ์ อัครนิธิยานนท์ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
๑๐. นางสาวนราภัทธ เพชรมณี บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
๑๑. นางสาวนริศรา เพชรพนาภรณ์ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
๑๒. นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
๑๓. นางสาววลัยรัตน์ ชายตัว บรรณารักษ์ชำนาญการ

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

๑. นางสาวโสมอุษา บูรณะเหตุ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา
(ตำแหน่งในขณะนั้น ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)
๒. นางสุพรรณี ชีวาไทย ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานผลิตรายการวิทยุ
(ตำแหน่งในขณะนั้น ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา)
๓. นางจิราภรณ์ มาลากาญจน์ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์
๔. นางสาวภัทรพร สุนทรวสุ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานข่าวและประเมินผล
๕. นายชัยวัฒน์ ชายเกตุ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเทคนิค
๖. นางจันทร์ฉาย ใบบัง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป
๗. นางสาวนภาทิพย์ นูโพนทอง นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
๘. นายพรชัย แว่นแคว้น นักวิชาการโสตทัศนศึกษาชำนาญการ
๙. นายเสริม โม่สันทด นายช่างชำนาญงาน

สำนักการประชุม

๑. นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักการประชุม
(ตำแหน่งในขณะนั้น ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)

๒. นางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป

สำนักรักษาความปลอดภัย

๑. นายขวัญชัย เพ็ชรนิล ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย

๒. นายมนตรี บุดดาวงศ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาชำนาญงาน

๓. นายจาตุรนต์ ยังสุข เจ้าพนักงานพัสดุอาวุโส

๒) สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑. นายภุชพงค์ โนดไธสง รองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๒. นายสถาพร สอนเสนา ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ

๓. นางสาวบุญวรรณ เข็มทอง นิติกรชำนาญการ

๔. นางสาวดรุณี พิกุลทอง นิติกรชำนาญการ

๕. นางกนิษฐกา พานิชชอบ นิติกรปฏิบัติการ

๓) สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

๑. นางสาวพลอย เจริญสม ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

๒. นายพรพรหม ประพากิตติกุล ผู้ชำนาญการอาวุโส

๔) บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)

๑. นายสหัส ช้างสาต ผู้อำนวยการโครงการ

๒. นายเลิศไพบูลย์ ชาญวสุนันท์ วิศวกรโครงการ

๓. นายมานพ เกษี วิศวกรโครงการ

๔. นายสุรเชฏฐ์ ชัยเพชร ผู้ประสานงานโครงการ

๕. นายพิรญาณ์ กลั่นศิริ

๕) บริษัทที่ปรึกษาบริหารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๑. นายโชติจุฑา อาจสอน กรรมการบริหาร

๒. นายพุฒิพงศ์ พิทยาวุธวินิจ รองผู้อำนวยการโครงการ

๓. นายพินิจ พูลเกิด ผู้จัดการสำนักงาน

๖) กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑

๑. นายชาตรี ลดาลลิตสกุล หัวหน้าสถาปนิกโครงการ

๒. รองศาสตราจารย์ธนิต จินดาวณิค ผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงาน

๓. นายวิโรจน์ เทศน์สาลี สถาปนิกอาวุโสโครงการ

๗) บริษัท ซิโน - ไทย เอ็นจีเนียริ่ง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)

- นายวรท โมกขพันธ์ ผู้จัดการโครงการ

๘) สำนักสื่อใหม่ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS)

- นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการสำนักสื่อใหม่

๙) บริษัท ไซคอร์ป จำกัด

๑. นายเกียรติศักดิ์ ทำจริงจัง นักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

๒. นายภูษิต ชัยชนะมงคล นักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

๑๐) บริษัท บิซโพเทนเชียล จำกัด

๑. นางสาวภัทริยา วงศ์สายสถิตย์

๒. นายวัลลภ ลาภสภาพรกุล

๔. ผลการพิจารณา

๔.๑ ความเป็นมา

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่เป็นอาคารขนาดใหญ่ถูกบริหารจัดการด้วยระบบสารสนเทศครอบคลุมด้วยระบบเครือข่ายภายใต้ระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศและระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางกายภาพที่เข้มงวด โดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ มีแนวคิดการออกแบบศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center) และระบบสารสนเทศสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่แบบบูรณาการ เพื่อบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Documents : e-Docs) และรองรับการทำงานในรูปแบบสำนักงานดิจิทัล (Digital Office) เพื่อเตรียมความพร้อมก้าวเข้าสู่การเป็น Digital Parliament และ Smart Parliament ในอนาคต

คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภา ได้มีแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับระบบบริการสารสนเทศสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของรัฐสภา ระบบสารสนเทศสำหรับการประชุม ระบบการลงคะแนน ระบบการจัดการเอกสารประกอบการประชุม ระบบสมาร์ตการ์ด ระบบสารสนเทศเพื่อความปลอดภัย ระบบข้อมูลบนเว็บไซต์รัฐสภา ระบบการมีส่วนร่วมผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม ระบบสื่อสารทางโซเชียลมีเดียของรัฐสภา รวมทั้งระบบบริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์รัฐสภาและจดหมายเหตุรัฐสภา ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าในดำเนินการติดตั้งระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ จึงได้มีมติในคราวประชุมคณะกรรมาธิการ ครั้งที่ ๘ วันพุธที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ ตั้งคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมาธิการมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับระบบบริการสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา ตลอดจนการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมระบบสารสนเทศและโครงข่ายการสื่อสารขนาดใหญ่ คณะอนุกรรมาธิการจึงได้กำหนดกรอบการพิจารณาโดยมุ่งศึกษาในเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ๒ ส่วนหลักคือ ๑) การพัฒนาระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ตามที่บริษัทผู้รับจ้างติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ดำเนินการไปควบคู่กับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และ ๒) การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานของบุคลากรในวงงานรัฐสภา การเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะและการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ครอบคลุมระบบบริการสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับสมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ และบุคลากรในวงงานรัฐสภา รวมทั้งสนับสนุนบทบาทภารกิจของสถาบันนิติบัญญัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) หรือองค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่าง

เต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ” ตามแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ตลอดจนทำให้การขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Smart Parliament ให้สัมฤทธิ์ผลต่อไป

๔.๒ ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมาธิการได้กำหนดประเด็นในการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๑) ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบสมาร์ตการ์ด (Smart card)

๒) ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๓) ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา

๔) หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา

๕) ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

๖) เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลของรัฐสภา

๗) โซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

๔.๓ บทสรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดการออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ แผนงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับระบบบริการสารสนเทศของรัฐสภาในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มของการดำเนินการของรัฐสภาในระดับสากล สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

๑) การมุ่งสู่ SMART and Open Parliament

โดยที่แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวางกรอบนโยบายและทิศทางการขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Smart Parliament ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้บรรลุวิสัยทัศน์ “รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) หมายถึงองค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ” โดยมียุทธศาสตร์ขับเคลื่อนคือ (๑) Smart Infrastructure (๒) Smart Integration (๓) Smart Security (๔) Smart People (๕) Smart Services อีกทั้ง การขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) จะต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปตามแนวคิดของการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการก้าวสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล ดังนี้ (๑) การบริหารจัดการประชุมที่ทันสมัยและครบวงจร (๒) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม (๓) การเผยแพร่ข้อมูล (๔) การให้บริการสมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่ และประชาชน (๕) การใช้งาน Smart Device สามารถเข้าถึงข้อมูล และบริการได้จากทุกที่ทุกเวลาและมีความปลอดภัย

นอกจากนี้ แนวโน้มของการดำเนินการของรัฐสภาในระดับสากลได้มุ่งที่จะสร้างการดำเนินงานที่โปร่งใส การเปิดกว้าง และการมีส่วนร่วมของพลเมือง โดยมีหลักการดังนี้ (๑) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเปิดกว้าง เนื่องจากข้อมูลรัฐสภาถือเป็นข้อมูลของสาธารณะ (๒) ทำให้ข้อมูลรัฐสภามีความโปร่งใส (๓) ทำให้การเข้าถึงข้อมูลรัฐสภาง่ายขึ้น (๔) การเปิดใช้งานการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ของข้อมูล

รัฐสภาโดยข้อมูลรัฐสภาจะเผยแพร่ออนไลน์ในรูปแบบเปิดและในรูปแบบโครงสร้างที่อนุญาตให้ประชาชนนำไปวิเคราะห์และใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี

ดังนั้น การดำเนินของรัฐสภาจะต้องมีความโปร่งใส มีข้อมูลที่เปิดกว้าง และทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย และสามารถนำข้อมูลของรัฐสภาไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

๒) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

การศึกษาในหัวข้อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่เนื่องจากอยู่ในช่วงระหว่างการก่อสร้างอาคารรัฐสภาซึ่งระบบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โดยในการดำเนินงานสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดจ้าง บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) (AIT) ดำเนินงานตามสัญญาจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ เลขที่ ๑๓๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ วงเงินงบประมาณ ๓,๓๕๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีระยะเวลาดำเนินการ จำนวน ๕๔๐ วัน (ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ – วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓) โดยผู้รับจ้างได้มีการดำเนินการตามแผนงานร้อยละ ๘๖.๕๗ และมีความสำเร็จที่ทำได้จริงร้อยละ ๔๖.๒๖ จากเนื้องานทั้งหมด (ข้อมูลจากการชี้แจงของบริษัทผู้รับจ้าง (AIT) เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๒)

ดังนั้น ในประเด็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ จึงเป็นการศึกษาในส่วนที่เป็นโครงการที่กำลังดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์และพัฒนาระบบรวมทั้งปัญหาจากระบบที่ดำเนินการติดตั้งเสร็จแล้วและมีการใช้งานจริง ดังนี้

(๑) <u>ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบสมาร์ตการ์ด (Smart card)</u>

ปัจจุบันอาคารรัฐสภาอยู่ระหว่างการก่อสร้างและในส่วนของห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงแรกจึงต้องใช้ห้องประชุมอาคารวุฒิสภาเป็นห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปก่อน ซึ่งห้องประชุมวุฒิสภาออกแบบมาเพื่อรองรับสมาชิกจำนวน ๓๕๐ ที่นั่ง เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวน ๕๐๐ คน จึงทำให้เกิดปัญหาจำนวนที่นั่งและเครื่องลงคะแนนไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิก เป็นผลให้การลงคะแนนโหวตแต่ละครั้งสมาชิกไม่สามารถลงคะแนนพร้อมกันได้จากในแต่ละที่นั่ง และพบว่ามีกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกดบัตรลงคะแนนแทนกันจนนำไปสู่การร้องเรียนและมีการสอบสวนข้อเท็จจริง ทั้งนี้ แม้ว่าระบบการลงคะแนนจะแสดงผลการลงคะแนน แต่มีข้อเสียคือ ระบบไม่มีการบันทึกข้อมูลการลงคะแนนของสมาชิกไว้ภายหลังจากที่มีการลงคะแนนแล้ว ทำให้ไม่สามารถเผยแพร่ข้อมูลบันทึกการลงคะแนนของสมาชิกเป็นรายบุคคลได้ รวมทั้งทำให้ไม่มีหลักฐานสำหรับการตรวจสอบภายหลังกรณีที่มีการร้องเรียนว่าสมาชิกกดบัตรลงคะแนนแทนกัน

นอกจากนี้ การเผยแพร่ข้อมูลการประชุม บันทึกออกเสียงลงคะแนน รวมทั้งฐานข้อมูลอื่น ๆ ของสมาชิก เช่น ประวัติสมาชิก การมาประชุม การลงคะแนนโหวตต่าง ๆ ยังมีข้อจำกัดเรื่องระเบียบของทางราชการ ในกรณีที่จะเผยแพร่บนเว็บไซต์จะต้องให้หัวหน้าส่วนราชการลงลายมือชื่อกำกับเอกสาร รวมทั้งผู้บริหารที่มีอำนาจอนุมัติไม่ได้กำหนดนโยบายเรื่องการเผยแพร่ชุดข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ตามแนวทางและมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ จึงทำให้ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการลงคะแนนของสมาชิกรายบุคคลในการประชุมแต่ละครั้ง ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความไม่โปร่งใสในการทำหน้าที่ของสมาชิก และไม่ส่งเสริมวัฒนธรรมเรื่องการเปิดกว้างข้อมูลของรัฐสภา

(๒) <u>ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล</u>

การให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายการสื่อสารและโทรคมนาคม มีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ซึ่งอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและข้อมูลที่สำคัญโดยเฉพาะอาคารรัฐสภาแห่งใหม่เป็นอาคารขนาดใหญ่ รวมทั้งเป็นองค์กรหลักด้านนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น การดูแลระบบสารสนเทศและโครงข่ายสื่อสารของรัฐสภาจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลควบคู่ไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งสู่การเป็น Smart Parliament รัฐสภาโดยการสนับสนุนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะต้องบูรณาการแนวทางการทำงานร่วมกัน โดยการบริหารจัดการการใช้งานระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา ทั้งในด้านฮาร์ดแวร์ ระบบงานและระบบฐานข้อมูล ระบบเครือข่าย เพื่อให้มีความพร้อมต่อการใช้งานตลอดเวลา รวมทั้งเพื่อให้มีความมั่นคงปลอดภัยเป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับมาตรการดูแลและเฝ้าระวังภัยคุกคามจากระบบคอมพิวเตอร์ให้สอดคล้องกับระดับการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

(๓) <u>ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา</u>

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ได้รับการออกแบบให้เป็นอาคารประหยัดพลังงาน และมีการวางระบบสารสนเทศเพื่อบริหารอาคาร อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการปรับงบประมาณในการก่อสร้าง จึงได้มีการปรับลดคุณสมบัติของการเป็นอาคารอัจฉริยะลง เช่น ไม่มีแผงผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ เซ็นเซอร์ (Sensor) ตรวจจับการใช้พลังงาน เป็นต้น

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ได้ออกแบบส่วนระบบบริการข้อมูลข่าวสารภายในอาคาร เช่น ตารางการใช้ห้องประชุม การบอกเส้นทางสถานที่ต่าง ๆ ภายในอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ได้ถูกออกแบบเป็นรูปแบบจอภาพแสดงผลข้อมูลหรือ Digital Signage ที่ติดตั้งตามห้องต่าง ๆ

ส่วนระบบรักษาความปลอดภัยแบบบูรณาการทั้งด้านการวางผัง การติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสม ครอบคลุมความปลอดภัยต่อบุคคล ทรัพย์สิน และสาธารณะตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งมีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุสำหรับเหตุการณ์ต่าง ๆ และเตรียมนำเครื่องมือทางเทคโนโลยี เช่น ระบบบัตร RFID ระบบที่จอดรถอัจฉริยะ มาใช้ในระบบรักษาความปลอดภัย

(๔) <u>หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา</u>

เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้ความต้องการสารสนเทศและความคาดหวังของผู้ใช้บริการห้องสมุดแบบดั้งเดิมที่ต้องการเพียงการสืบค้นข้อมูลและยืมหนังสือจากห้องสมุด เปลี่ยนมาเป็นความต้องการใช้บริการพื้นที่ตามแนวคิดที่ว่าห้องสมุดไม่ใช่ที่เก็บหนังสือหรือห้องอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจและพื้นที่ทำงานร่วมกัน และความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลที่บุคคลทุกกลุ่ม รวมทั้งผู้พิการหรือมีความบกพร่องทางสายตาสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ตลอดจนการให้บริการวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนและหลากหลายแง่มุมมากขึ้นด้วย

ส่วนพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุรัฐสภาซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบค้นเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทยที่สำคัญของรัฐสภา การสร้างจิตสำนึก ความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบการจัดแสดงให้ทันสมัย สอดคล้องกับแนวคิดและอัตลักษณ์

ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เพื่อให้พิพิธภัณฑ์รัฐสภาเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญระดับชาติทางประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของประเทศไทยที่มีคุณค่าแก่การศึกษาเรียนรู้ของคนรุ่นหลังต่อไป

๓) ระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา

(๑) <u>เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ</u>

การเผยแพร่ข้อมูลสู่ภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับแนวคิดการออกแบบรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับอนุญาตให้มีการเผยแพร่ต้องเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีศูนย์กลางการเผยแพร่และการให้บริการข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากแหล่งเดียว และต้องให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย รัฐซึ่งมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลตามหลักการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(๒) <u>ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)</u>

ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เริ่มใช้งานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นระบบสำหรับบริหารจัดการเอกสาร ได้แก่ การจัดเก็บ การสืบค้น ให้ผู้ใช้งานสามารถสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ http://edoc.parliament.go.th ทำให้ได้ข้อมูลเอกสารที่รวดเร็ว ทันต่อความต้องการ ลดเวลาและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งเพื่อให้การจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (เอกสารที่เกิดจากการสแกนและไฟล์ข้อมูล) เป็นระบบระเบียบมากขึ้น รวมถึงการอนุญาตสิทธิในการจัดการเอกสาร

ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อยู่ภายใต้โดเมนเนม (Domain name) @parliament.go.th ซึ่งใช้งานมาเป็นระยะเวลานานทำให้ปัจจุบันเหลือพื้นที่จัดเก็บข้อมูลน้อย ซึ่งพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบ E-mail ของแต่ละบัญชีมีพื้นที่ประมาณ ๕๐ เมกะไบต์ (MB) เท่านั้น และยังมีข้อจำกัดในการส่งไฟล์ข้อมูลขนาดใหญ่ ทำให้ไม่สะดวกและเป็นอุปสรรคในการใช้งาน บุคลากรของรัฐสภาส่วนใหญ่จึงนิยมใช้การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จากผู้ให้บริการภายนอกมากกว่า ทั้งนี้ จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ข้อมูลว่าสำนักงานฯ มีแนวคิดในการพัฒนาระบบ E-mail ใหม่ เพื่อทดแทนระบบเดิมที่ล้าสมัย และได้มีการเสนอแผนงานพร้อมคำของบประมาณเพื่อดำเนินการแล้ว แต่เนื่องจากงบประมาณได้ถูกตัดในชั้นการพิจารณาของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกระทรวงได้มีข้อเสนอให้ใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง เพื่อการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ (MailGoThai) แทนระบบเดิม จึงทำให้ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาระบบใหม่ได้

การพัฒนาระบบงานสารสนเทศและการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศตามกระบวนงานนิติบัญญัติของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ผ่านมาดำเนินการในลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องของการประสานการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้งานร่วมกัน ส่งผลให้รูปแบบการจัดเก็บและการนำข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลออกมาใช้มีวิธีการที่แตกต่างกัน ทำให้การแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันระหว่างทั้งสองสำนักงานไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เอื้ออำนวยต่อการบูรณาการฐานข้อมูลนิติบัญญัติโดยองค์รวม

ปัจจุบันการบูรณาการฐานข้อมูลนิติบัญญัติโดยองค์รวม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้มีการวางแผนบูรณาการข้อมูลร่วมกันของรัฐสภา

เพื่อใช้สำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ในรูปแบบ “การบริหารจัดการไฟล์อัจฉริยะ” ประกอบด้วย ๑) การจัดเก็บไฟล์เอกสารต่าง ๆ ๒) การสืบค้นเอกสาร ๓) การเรียกใช้งานเอกสาร ๔) ประวัติการใช้งานเอกสาร และ ๕) การใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมต่อกับอุปกรณ์อื่น ๆ (Smart Device)

(๓) ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์ และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐอย่างกว้างขวางเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะได้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริง อันจะเป็นการส่งเสริมให้รัฐบาลมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ สื่อที่มีความสำคัญในปัจจุบันคือ โซเชียลมีเดีย (Social media) ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการตอบสนองทางสังคมได้หลายทิศทางโดยผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต โซเชียลมีเดียเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ สำหรับรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา เป็นการสร้างพื้นที่การสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐสภา เช่น การอภิปราย การประชุมคณะกรรมาธิการ ภารกิจของสมาชิกรัฐสภา เป็นช่องทางการเชื่อมต่อกับประชาชนในการรับฟังความคิดเห็น การสร้างความสนใจในเรื่องกฎหมายและนโยบายการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ การเผยแพร่งานวิจัยและสิ่งพิมพ์ของรัฐสภา รวมถึงทรัพยากรทางการศึกษาและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อการส่งเสริมความโปร่งใส และการเชื่อมโยงกับภาคประชาสังคม ชุมชน และกลุ่มอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงรัฐสภาของประชาชน ซึ่งการใช้สื่อโซเชียลมีเดียสามารถทำได้หลากหลายช่องทาง การเผยแพร่ข้อมูลมีความรวดเร็ว กระจายวงกว้างและใช้ต้นทุนต่ำ แต่ขณะเดียวกันมีข้อจำกัดในเรื่องความเป็นทางการ และการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะที่ควบคุมได้ยาก ดังนั้น การใช้โซเชียลมีเดียแต่ละประเภทสำหรับรัฐสภาจะต้องพิจารณาความเหมาะสมและความสมดุลด้วย

๕. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ

จากการศึกษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา คณะกรรมาธิการได้นำมาประมวลจัดทำเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น เรื่องที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ และเรื่องที่จำเป็นต้องกำหนดนโยบายหรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อน ดังนี้

๕.๑ เรื่องที่สามารถดำเนินการโดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ

๑) การติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาใหม่

- ผู้รับจ้างงานระบบสายสัญญาณ (ท่อ สาย เต้ารับ) ต้องเร่งรัดดำเนินการติดตั้งให้สามารถดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ต่อไปได้ เพื่อให้งานสำเร็จตามแผนงาน

๒) ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบสมาร์ตการ์ด (Smart card)

- ควรติดตั้งระบบบันทึกหน้าจอคอมพิวเตอร์ (Screen Capture) เพื่อบันทึกผลการลงคะแนนแบบเรียลไทม์ (Real time) และให้มีกำหนดระยะจัดเก็บ เช่น ภายใน ๓๐ วัน เป็นต้น เพื่อประกอบเป็นหลักฐานในการตรวจสอบต่อไป

- ควรเปิดเผยข้อมูลบันทึกการลงคะแนนของสมาชิกรายบุคคลในรูปแบบไฟล์ CSV เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้งานต่อ พร้อมทั้งกำหนดนโยบายให้นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับชุดข้อมูลต่าง ๆ ที่จะให้มีการเปิดเผย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒

- ควรจัดทำมาตรฐานระบบการรักษาความปลอดภัยของระบบหลังบ้าน (Back office) เช่น การล็อกอิน (Log in) เข้าสู่ระบบควบคุมการลงคะแนน เพื่อป้องกันช่างเทคนิคหรือไม่ให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงอุปกรณ์และระบบได้โดยง่าย

๓) ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภาและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

- ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ThaiCERT) เพื่อยกระดับมาตรการดูแลและเฝ้าระวังภัยคุกคามจากระบบคอมพิวเตอร์ให้สอดคล้องกับระดับการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

- เพิ่มมาตรการตรวจสอบและยืนยันสิทธิการเข้าระบบบัญชีผู้ใช้งานให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการเข้าถึงระบบและข้อมูลก่อนเข้าใช้งานทุกครั้ง รวมทั้งเพิ่มมาตรการป้องกันเว็บไซต์ด้วยระบบการป้องกันการโจมตี เช่น Web Application Firewall, DOS, DDoS เป็นต้น

- ควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของรัฐสภาให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ และเป็นต้นทุนมนุษย์ (Human Capital) ของรัฐสภา เช่น การส่งบุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกรณีการเกิดเหตุการณ์ที่ผิดปกติหรือเหตุการณ์วิกฤตต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาและทบทวนแผนงานให้สอดคล้องกับแผนระดับชาติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๔) หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา

- ควรส่งเสริมให้มีสื่อทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Material) ให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึง ใช้งาน แก้ไข เปลี่ยนแปลง และเผยแพร่ข้อมูลได้โดยไม่มีข้อจำกัด

- ควรส่งเสริมให้มีแผนดำเนินการให้ข้าราชการ บุคลากรในวงงานรัฐสภา และประชาชนมีทักษะด้านความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient)

- ควรจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่บุคลากรเพื่อให้เกิดความชำนาญและมีการส่งเสริมให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น

๕) เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

- การจัดทำเว็บไซต์รัฐสภาควรจะต้องดำเนินการตามมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ คือ ต้องเข้าถึงได้ง่ายโดยจะต้องรองรับการใช้งานร่วมกับโปรแกรมการอ่านสำหรับผู้พิการ มีการใช้ภาษาที่ง่ายที่สุดเพื่อทำให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้สามารถเข้าถึงเอกสารได้ สามารถนำไปประมวลผล วิเคราะห์ หรือใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี (Machine Readable) โดยกระบวนการแปลงไฟล์เอกสารจะต้องมีความถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้โดยไม่มีข้อจำกัด รวมทั้งดำเนินการตามมาตรฐานกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกัน และระหว่างหน่วยงานรัฐกับเอกชน ภายใต้ระดับการเข้าถึงที่กำหนดไว้และได้รับการยินยอมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลและหน่วยงานที่เก็บข้อมูล (Web API : Application Programming Interface) เพื่อนำข้อมูลนั้นไปพัฒนาต่อยอดหรือช่วยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Big Data ได้สะดวกและมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

- การนำข้อมูลทุกประเภทขึ้นเว็บไซต์หรือการอัปโหลดลิงก์ต่าง ๆ ขึ้นบนเว็บไซต์ควรจะต้องมีการตรวจสอบว่าเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่อำนวยประโยชน์ให้แก่การเข้าถึงของประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งผู้พิการหรือบุคคลทั่วไปให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาบนเว็บไซต์ได้โดยสะดวกและเท่าเทียมกัน เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของ WCAG (Web Content Accessibility Guidelines)

- ควรจัดกลุ่มข้อมูลช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนิติบัญญัติ ได้แก่ ช่องทางการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญบนเว็บไซต์รัฐสภาให้อยู่ในแพลตฟอร์ม (Platform) เดียวกัน โดยเปิดสถานะความคิดเห็นของประชาชนซึ่งได้แสดงความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้เป็นสาธารณะ (Public) เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถมองเห็นข้อความที่มีการแสดงความคิดเห็นหรือคอมเมนต์ (Comment) และรวมทั้งแนวโน้มประเด็นที่มีการสนทนาเพื่อส่งเสริมหลักการ Open Parliament

- ควรเปิดเผย Source code ให้ภาคเอกชนซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยพัฒนาต่อยอดระบบเว็บไซต์ให้ทันสมัยและตอบโจทย์ประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ

๖) ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

- ส่งบัญชีผู้ใช้งาน (Account) ให้กับสมาชิกรัฐสภา พร้อมคู่มือแนะนำวิธีการใช้งาน และควรกำหนดระยะเวลาการเข้าถึงข้อมูลบัญชีผู้ใช้งานของสมาชิกรัฐสภาที่พ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกแล้ว โดยให้มีระบบการลบบัญชีผู้ใช้งานแบบอัตโนมัติ

- บริหารจัดการพื้นที่จัดเก็บข้อมูลระบบ E-mail ให้สามารถรองรับปริมาณข้อมูลและจำนวนผู้ใช้งานที่เพิ่มมากขึ้น โดยการเปลี่ยนวิธีการส่งข้อความที่ต้องแนบไฟล์ขนาดใหญ่ ไปใช้วิธีการฝากไฟล์ข้อมูลไว้ในระบบอื่น

- จัดการโปรแกรมค้นหา Search Engine ให้เข้าถึงข้อมูลในระบบ E-document ด้วย

๗) ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

- รัฐสภาควรกำหนดเป้าหมายและพันธกิจโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารได้อย่างทั่วถึงและเกิดการมีส่วนร่วม

- ควรลดการผลิตสื่อที่หมดความจำเป็น โดยเปลี่ยนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและทักษะของบุคลากรในการจัดทำสื่อมีเดียอื่น ๆ รวมทั้งฝึกอบรมบุคลากร แลกเปลี่ยนวิธีการหรือเทคนิคการทำงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร

- ควรบูรณาการข้อมูลการเผยแพร่ข้อมูลของสมาชิกแบบรายบุคคลให้เผยแพร่อยู่ในแพลตฟอร์ม (Platform) เดียวกัน

๕.๒ เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ

๑) ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบ Smart card

- ควรจัดทำบัตรสมาร์ตการ์ด (Smart card) ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบใบเดียวเบ็ดเสร็จ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้งานและเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณในการจัดทำบัตร และให้ระบบการพิสูจน์ตัวตน ๒ ชั้น (Two Factor Authentication) โดยนำระบบสแกนลายนิ้วมือ (Finger Print) มาใช้ในการยืนยันตัวตนด้วย

- ควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการลงคะแนนของสมาชิกในรูปแบบ Common Standard Open API (Application Programming Interface) ในการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบอื่น ๆ ทั้งหน่วยงานรัฐด้วยกันหรือเอกชน ภายใต้การเข้าถึงข้อมูลที่กำหนดไว้ได้โดยสะดวก

- ควรติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) เพื่อเป็นการเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในห้องประชุมสภาและเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบกรณีเกิดความผิดปกติในการลงคะแนน

๒) ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

- ควรพัฒนาระบบการรับส่งข้อมูลหรือการสื่อสารภายในองค์กรระหว่างเจ้าหน้าที่และบุคคลในวงงานรัฐสภา โดยใช้ระบบการสื่อสารภายในผ่านการเข้ารหัสหรือระบบการรักษาความปลอดภัยภายในเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ Instant Message (IM) หรือช่องทางสื่อสารจากผู้ให้บริการภายนอก

- ควรติดตั้งระบบตรวจจับและป้องกันการถูกโจมตีผ่านเครือข่ายไร้สายของรัฐสภา โดยการเพิ่มมาตรการตรวจสอบและยืนยันสิทธิการเข้าระบบบัญชีผู้ใช้งานให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการเข้าถึงระบบและข้อมูล โดยต้องผ่านการพิสูจน์ตัวตนอย่างน้อย ๒ ชั้น ก่อนเข้าใช้งานทุกครั้ง เพื่อป้องกันการลักลอบโจมตีหรือการเจาะระบบคอมพิวเตอร์โดยผ่ายเครือข่ายไร้สาย

๓) ระบบ SMART/Green Building

- ควรติดตั้งระบบเซ็นเซอร์ตรวจวัดการใช้พลังงานไฟฟ้า การใช้น้ำ และการสร้างมลพิษของอาคารรัฐสภาใหม่ เพื่อให้อาคารรัฐสภาใหม่มีข้อมูลในการวางแผนประหยัดพลังงาน และมุ่งสู่การเป็น “Smart and Green Parliament”

๔) หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา

- ควรปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นรูปแบบพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working space) พื้นที่สำหรับการปรึกษาหารือ พื้นที่ศึกษาวิจัยซึ่งมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคอยให้คำแนะนำปรึกษา รวมทั้งเป็นพื้นที่ทำงานส่วนตัวของผู้ใช้บริการพร้อมอุปกรณ์อำนวยความสะดวก และแบ่งโซนพื้นที่ให้บริการสำหรับผู้สูงอายุโดยมีการจัดวางหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ

- การดำเนินการด้านจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา ควรร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบพิพิธภัณฑ์ทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบการจัดแสดง โดยมุ่งเน้นในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนำเสนอและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาในฐานะองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งด้านการเรียนรู้ความเป็นประชาธิปไตย

๕) ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

- ควรพัฒนาระบบให้รองรับการใช้งานสำหรับผู้พิการทางสายตา

- บูรณาการข้อมูลในระบบ E-document ร่วมกับสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

- ควรใช้โปรแกรมการแปลงไฟล์เอกสารจาก Word เป็น PDF แบบ Commercial Software หรือซอฟต์แวร์ฟรีอื่น ๆ โดยทำการทดสอบประสิทธิภาพก่อนการใช้งานระบบ

๖) ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์รัฐสภาและโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

- ควรสนับสนุนให้มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมาย การเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติ รวมทั้งเพิ่มการนำเสนอในรูปแบบ Animation เพื่อให้เกิดความแตกต่างและเพิ่มความน่าสนใจในการนำเสนอข่าว

- ติดตั้งโปรแกรมการแปลงเสียงเป็นอักษร (Speech to Text) เพื่อดำเนินการแปลงเสียงการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นอักษร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ต่อยอด และการจัดทำรายงานการประชุมสภาให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

- ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้นักพัฒนาแอปพลิเคชันและประชาชนทั่วไปที่สนใจมาร่วมออกแบบ และพัฒนาต้นแบบระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภาที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งานสารสนเทศของรัฐสภาในทุกกลุ่ม

๕.๓ เรื่องที่จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบาย หรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การขับเคลื่อนรัฐสภาไปสู่ Digital and Smart Parliament เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม จำเป็นจะต้องกำหนดแนวนโยบายที่ชัดเจน และแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา

- ควรกำหนดนโยบายการลดการใช้พลังงาน ลดขยะ และลดการก่อมลพิษในอาคารรัฐสภาใหม่ เช่น การลดการใช้กระดาษ การควบคุมระบบปรับอากาศ เป็นต้น

๒) ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

- ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับชุดข้อมูลของรัฐสภาที่จะให้มีการเปิดเผยตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

- ควรกำหนดนโยบายการ Open Source ระบบ โดยเปิดเผย Source code เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาพัฒนาต่อยอดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยและตอบโจทย์ประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ

๓) ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

- จัดทำระบบฐานข้อมูลกลาง (Centralized Database) ของรัฐสภา และกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการนำเข้าข้อมูล และผู้ดูแลระบบให้ชัดเจน เพื่อบูรณาการระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) ของหน่วยงานภายในรัฐสภา

- จัดทำข้อตกลง (MOU) ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกันในการส่งข้อมูลเอกสารหรือหนังสือติดต่อราชการดำเนินการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

คณะกรรมาธิการฯ จึงได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร” พร้อมแนบรายงานของคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเสนอสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาต่อไป

(นายภราดร ปริศนานันทกุล)
เลขานุการคณะกรรมาธิการ

รายงาน

ของคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงาน ของสภาผู้แทนราษฎร

ในคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
สำนักกรรมาธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทสรุปผู้บริหาร

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่เป็นอาคารขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของรัฐสภา ซึ่งเป็นสถาบันหลักของฝ่ายนิติบัญญัติและเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของประเทศ และเป็นสมบัติของสาธารณะ มีการบริหารจัดการอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ด้วยระบบสารสนเทศครอบคลุมด้วยระบบเครือข่ายภายใต้ระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศและระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางกายภาพที่เข้มงวด ทั้งนี้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงถูกการออกแบบและติดตั้งให้มีความทันสมัยและมีความซับซ้อนสูง เช่น การก่อสร้างศูนย์ข้อมูลหลัก (Main Data Center) ศูนย์ปฏิบัติการเครือข่าย ศูนย์ปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการติดตั้งระบบงานโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องรองรับการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาและการบริการสารสนเทศของเจ้าหน้าที่ สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้อย่างสมบูรณ์ เป็นไปตามทิศทางการขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Smart and Open Parliament และการบรรลุวิสัยทัศน์ “รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) หรือองค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ”

จากแนวคิดดังกล่าว คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร ในคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้งานในปัจจุบัน ความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎหมายและแผนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลและตัวอย่างการใช้งานระบบสารสนเทศ เช่น การเผยแพร่เอกสารและการใช้โซเชียลมีเดียของรัฐสภาต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้สำหรับรัฐสภาไทย โดยมุ่งเน้นใน ๒ ส่วนหลัก คือ

๑. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ตามที่บริษัทผู้รับจ้างได้ดำเนินติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ควบคู่กับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ประกอบด้วย ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบ Smart card ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภาและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) ระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา และหอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา

๒. ระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา ประกอบด้วย เว็บไซต์รัฐสภาและช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) และช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

จากการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการได้มีบทสรุปและข้อเสนอแนะเพื่อการยกระดับรัฐสภา ดังนี้

๑. การมุ่งสู่ความเป็น SMART and Open Parliament โดยมีสาระสำคัญในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลของรัฐสภาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล คือ (๑) การทำให้ข้อมูลเข้าถึงได้ง่าย โดยจะต้องรองรับการใช้งานร่วมกับโปรแกรมการอ่านหน้าจอสำหรับผู้พิการ (Web Accessibility) ตามมาตรฐาน WCAG มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงเอกสารได้ดีขึ้น (๒) สามารถนำไปประมวลผล วิเคราะห์ หรือใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี (Machine Readable) โดยกระบวนการแปลงไฟล์เอกสารจะต้องมีความถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้โดยไม่มีข้อจำกัด และ(๓) การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกันและระหว่างหน่วยงานรัฐกับเอกชน ภายใต้ระดับการเข้าถึงที่กำหนดไว้และได้รับการยินยอมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลและหน่วยงานที่เก็บข้อมูล (Web API : Application Programming Interface) รวมทั้งการ Open source โดยเปิดเผย Source code ให้ภาคเอกชนซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าช่วยพัฒนาต่อยอดระบบเว็บไซต์ให้ทันสมัยและตอบโจทย์ประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ

๒. ข้อเสนอแนะเกี่ยวระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา แบ่งออกเป็น

๑) เรื่องที่สามารถดำเนินการโดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ เช่น การบันทึกหน้าจอ (Screen Capture) ผลการลงคะแนนของสมาชิกแบบเรียลไทม์ (Real time) และเปิดเผยข้อมูลบันทึกการลงคะแนนของสมาชิกรายบุคคลในรูปแบบไฟล์ CSV รวมทั้งควบคุมและจัดทำมาตรฐานระบบการรักษาความปลอดภัยของระบบหลังบ้าน (Back office) เพื่อป้องกันผู้ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงอุปกรณ์และระบบได้โดยง่าย ส่งเสริมให้มีสื่อทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Material) การจัดกลุ่มข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญบนหน้าเว็บไซต์รัฐสภาให้อยู่ในแพลตฟอร์มเดียวกัน และเปิดสถานะความคิดเห็นของประชาชนให้เป็นสาธารณะ (Public)

๒) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ เช่น การจัดทำบัตรสมาร์ตการ์ด (Smart card) ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบใบเดียวและนำระบบสแกนลายนิ้วมือ (Finger Print) มาใช้ในการยืนยันตัวตน และเปิดเผยข้อมูลการลงคะแนนของสมาชิกในรูปแบบ Common Standard Open API (Application Programming Interface) รวมทั้งติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) เพื่อเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในห้องประชุมสภาและเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบกรณีเกิดความผิดปกติในการลงคะแนน การติดตั้งระบบเซ็นเซอร์ตรวจวัดการใช้พลังงานไฟฟ้า การใช้น้ำ และการสร้างมลพิษของอาคารรัฐสภา การปรับปรุงพื้นที่ห้องสมุดรัฐสภาให้เป็นรูปแบบพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working space) การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา ควรดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบพิพิธภัณฑ์ทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบการจัดแสดง รวมทั้งการจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมาย การเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติและนำเสนอในรูปแบบ Animation เป็นต้น

๓) เรื่องที่จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายหรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดนโยบายการลดการใช้พลังงาน ลดขยะ และลดการก่อมลพิษในอาคารรัฐสภาใหม่ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับชุดข้อมูลของรัฐสภาที่จะให้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ เป็นต้น

ทั้งนี้ ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการเป็นบทสรุปส่วนหนึ่งที่เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารและระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภาซึ่งคณะอนุกรรมาธิการเห็นว่าจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาในระยะแรกควบคู่ไปกับโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ยังมีระบบงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนหลายระบบที่จำเป็นต้องได้รับการประเมิน ติดตามผล และพัฒนาในระยะต่อไป เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน

อนึ่ง ปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมคือ ผู้บริหารฝ่ายนิติบัญญัติและผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีเป้าประสงค์และกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันผลักดันให้เกิดสัมฤทธิผลต่อไป

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร

บทที่ ๑ บทนำ..... ๑

๑.๑ ความเป็นมา..... ๑

๑.๒ วัตถุประสงค์..... ๒

๑.๓ ประเด็นการพิจารณาศึกษา..... ๒

๑.๔ ระยะเวลาการพิจารณาศึกษา..... ๓

๑.๕ วิธีการพิจารณาศึกษา..... ๓

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ..... ๓

บทที่ ๒ ทบทวนวรรณกรรม..... ๕

๒.๑ โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่..... ๕

๒.๑.๑ ความเป็นมาและแนวความคิดในการออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่..... ๕

๒.๑.๒ องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยอาคารรัฐสภาแห่งใหม่..... ๗

๒.๒ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ..... ๙

๒.๒.๑ แนวคิดและการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ..... ๙

๒.๒.๒ ขอบเขตการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร..... ๑๑

๒.๒.๓ ฟังก์ชันงานของระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่..... ๑๘

๒.๒.๔ ระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่..... ๒๘

๒.๒.๕ ระบบ Green Building ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่..... ๓๔

๒.๓ กฎหมาย และแผนที่เกี่ยวข้อง..... ๓๖

๒.๓.๑ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒..... ๓๖

๒.๓.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒..... ๔๑

๒.๓.๓ ปฏิญญาว่าด้วยการเปิดกว้างของรัฐสภา (Declaration on Parliamentary Openness)..... ๔๓

๒.๓.๔ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๓ (Declaration on Parliamentary Openness)..... ๔๔

๒.๓.๕ แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)..... ๔๕

๒.๓.๖ แผนการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)..... ๔๗

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๒.๔ แนวทางการดำเนินการของรัฐสภาต่างประเทศ ๔๙
๒.๔.๑ แนวทางการเผยแพร่เอกสารของรัฐสภาสหราชอาณาจักร ๔๙
๒.๔.๒ แนวทางการใช้โซเชียลมีเดีย (Social media) สำหรับรัฐสภาของสหราชอาณาจักร ๕๒
๒.๔.๓ ตัวอย่างการใช้ Social media ของรัฐสภาต่างประเทศ (สหราชอาณาจักร, ออสเตรเลีย, ตรินิแดดและโตเบโก) ๕๖
บทที่ ๓ ผลการพิจารณาศึกษา ๕๙
๓.๑ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ๕๙
๓.๑.๑ ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบ Smart card ๕๙
๓.๑.๒ ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ... ๖๓
๓.๑.๓ ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา ๖๗
๓.๑.๔ หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา ๗๐
๓.๒ ระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา ๗๗
๓.๒.๑ ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) ๗๗
๓.๒.๒ เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลของรัฐสภา ๘๔
๓.๒.๓ โซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา ๙๓
บทที่ ๔ บทสรุป ข้อสังเกตและข้อเสนอ ๑๐๐
๔.๑ บทสรุป ๑๐๐
๔.๑.๑ การมุ่งสู่ SMART and Open Parliament ๑๐๐
๔.๑.๒ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ๑๐๑
๔.๑.๓ ระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา ๑๐๓
๔.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ๑๐๕
๔.๒.๑ เรื่องที่สามารถดำเนินการโดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ ๑๐๕
๔.๒.๒ เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ ๑๐๗
๔.๒.๓ เรื่องที่จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบาย หรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๑๐๙
บรรณานุกรม ๑๑๑

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

ก ประกาศคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
ข โครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ
ค สัปปายะสภาสถาน พิพิธภัณฑ์ประชาธิปไตยและพิพิธภัณฑ์ชาติไทย
และการอนุรักษ์พลังงานและการรักษาสิ่งแวดล้อม
ง THAI PBS NEW MEDIA
จ ประมวลภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการฯ
ฉ ประมวลภาพคณะอนุกรรมาธิการฯ ตรวจความคืบหน้าการก่อสร้างศูนย์ข้อมูลหลัก
(Main Data Center)
ช รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการฯ

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่เป็นอาคารขนาดใหญ่ถูกบริหารจัดการด้วยระบบสารสนเทศ ครอบคลุมด้วยระบบเครือข่ายภายใต้ระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศและระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางกายภาพที่เข้มงวด โดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ มีแนวคิดการออกแบบศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center) และระบบสารสนเทศสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่แบบบูรณาการ เพื่อบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Documents : e-Docs) และรองรับการทำงานในรูปแบบสำนักงานดิจิทัล (Digital Office) เพื่อเตรียมความพร้อมก้าวเข้าสู่การเป็น Digital Parliament และ Smart Parliament ในอนาคต

คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภา ได้มีแนวคิดในการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับระบบบริการสารสนเทศสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของรัฐสภา ระบบสารสนเทศสำหรับการประชุม ระบบการลงคะแนน ระบบการจัดการเอกสารประกอบการประชุม ระบบสมาร์ตการ์ด ระบบสารสนเทศเพื่อความปลอดภัย ระบบข้อมูลบนเว็บไซต์รัฐสภา ระบบการมีส่วนร่วมผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม ระบบสื่อสารทางโซเชียลมีเดียของรัฐสภา รวมทั้งระบบบริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์รัฐสภาและจดหมายเหตุรัฐสภา ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าในดำเนินการติดตั้งระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ จึงได้มีมติในคราวประชุมคณะกรรมาธิการ ครั้งที่ ๘ วันพุธที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ ตั้งคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร โดยอนุกรรมาธิการ ประกอบด้วย

๑. นายไกลก้อง ไวทยการ ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒. นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายภราดร ปริศนานันทกุล รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายคมจิต ลุสวัสดิ์ อนุกรรมาธิการ
๕. นายสุชาติ ไตรแสงรุจิระ อนุกรรมาธิการ
๖. นายศักดิ์ เสกขุนทด อนุกรรมาธิการ
๗. นางสาวกษิติธร ภูภราดัย อนุกรรมาธิการ
๘. นายสุทธิชัย ศรีสุนนท์ อนุกรรมาธิการ
๙. นายฐิติพงษ์ เหลืองอรุณเลิศ โฆษกคณะอนุกรรมาธิการ
๑๐. นายบุญเลิศ อรุณพิบูลย์ เลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ

อนึ่ง คณะกรรมาธิการได้พิจารณาตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ ประกอบด้วย

๑. นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์

๒. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ

๓. นายวรภพ วิริยะโรจน์

๔. นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล

๕. นายอภิรักษ์ ปนาทกูล

๖. นางสาวฐิติมา ธรรมบำรุง

โดยให้คณะอนุกรรมาธิการมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับระบบบริการสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา ตลอดจนการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่มีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมระบบสารสนเทศและโครงข่ายการสื่อสารขนาดใหญ่ คณะอนุกรรมาธิการจึงได้กำหนดกรอบการพิจารณาโดยมุ่งศึกษาในเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ๒ ส่วนหลักคือ ๑) การพัฒนาระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาใหม่ ตามที่บริษัทผู้รับจ้างติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ดำเนินการไปควบคู่กับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และ ๒) การพัฒนาระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานของบุคลากรในวงงานรัฐสภา การเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะและการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ครอบคลุมระบบบริการสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับสมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ และบุคลากรในวงงานรัฐสภา รวมทั้งสนับสนุนบทบาทภารกิจของสถาบันนิติบัญญัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) หรือองค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ” ตามแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ตลอดจนทำให้การขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Smart Parliament ให้สัมฤทธิ์ผลต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา

๑.๓ ประเด็นการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการได้กำหนดประเด็นในการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๑) ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบ Smart card

๒) ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๓) ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา

๔) หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา

๕) ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

๖) เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลของรัฐสภา

๗) โซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

๑.๔ ระยะเวลาการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการได้กำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการภายใน ๖๐ วัน และมีมติให้ขยายระยะเวลาออกไปอีก ๓๐ วัน รวมเป็น ๙๐ วัน (ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

๑.๕ วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร ในคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และระบบงานและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ รวมทั้งแนวทางการดำเนินการของรัฐสภาต่างประเทศ ตลอดจนความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ สำนักสารสนเทศ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักวิชาการ สำนักการประชุม สำนักรักษาความปลอดภัย และสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

๒) สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๓) สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

๔) องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS)

๕) ที่ปรึกษาบริหารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ (CAMA)

๖) บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) (AIT)

๗) กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ

AD (Active Directory) หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ object ต่าง ๆ เช่น User, Group, Computer หรือนโยบายรักษาความปลอดภัย (Security Policy) เป็นต้น ไว้ใน Active Directory Database และมีเซิร์ฟเวอร์ที่ทำหน้าที่เป็น Domain Controller (DC) เป็นตัวจัดการอีกทีหนึ่ง

API (Application Program Interface) หมายถึง คำสั่ง (Code) ที่อนุญาตให้ Software Program สามารถสื่อสารระหว่างกันได้ และเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้

Big Data หมายถึง ข้อมูลขนาดใหญ่ ข้อมูลหลากหลายปริมาณมหาศาลที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น ข้อมูลดัชนีการค้นคืนของเว็บ ข้อมูลการสื่อสารทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ข้อมูลในเครือข่ายสังคม ข้อมูลการพยากรณ์อากาศ ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม เป็นต้น

CSV (Comma Separated Value) หมายถึง ไฟล์ข้อความประเภทหนึ่งที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลในรูปแบบตาราง ใช้เครื่องหมายจุลภาค หรือคอมม่า (,) ในการแบ่งแต่ละคอลัมน์

Data Center หมายถึง แหล่งเก็บข้อมูลหรือแหล่งที่รวบรวมข้อมูลไว้เป็นจำนวนมาก ส่วนมากจะอยู่กับหน่วยงานคอมพิวเตอร์ เช่น หน่วยคอมพิวเตอร์ของกระทรวงเกษตร อาจเป็นคลังข้อมูลในเรื่องของผลผลิต เนื้อที่การเกษตร รายละเอียดเกี่ยวกับกสิกร สัตว์ที่ใช้ในการเกษตร สินค้าเกษตร เป็นต้น มีความหมายเหมือน data bank

Digital Parliament หมายถึง การออกแบบและปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการของรัฐสภา โดยใช้ข้อมูลดิจิทัล เพื่อสร้างบริการของรัฐสภาในรูปแบบใหม่ผ่านเทคโนโลยี Mobile Social Cloud Technology เป็นต้น

LDAP (Lightweight Directory Access Protocol) หมายถึง โปรโตคอลหนึ่งที่ใช้เข้าถึงบริการข้อมูลแบบ Directory Service มีการจัดเก็บข้อมูลแบบ Hierarchy (แบ่งเป็นระดับชั้น) มีการให้บริการแบบ Client – Server

Metadata หมายถึง ที่ใช้กำกับและอธิบายข้อมูลหลักหรือกลุ่มของข้อมูลอื่น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ บัตรในห้องสมุดสำหรับสืบค้นหนังสือ โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับชื่อหนังสือและตำแหน่งของหนังสือที่ต้องการหา ซึ่งหนังสือเป็นข้อมูลที่ต้องการ และบัตรเป็นข้อมูลที่อธิบายรายละเอียดของข้อมูลนั้น

Open–source หมายถึง ซอฟต์แวร์ที่สามารถนำไปใช้งาน ศึกษา แก้ไข และเผยแพร่ได้อย่างเสรี ปราศจากเงื่อนไขเพิ่มเติม โดยการพัฒนาต้องเปิดเผย Source code (รหัสต้นฉบับ) ให้สาธารณะนำไปพัฒนาต่อยอดได้ ทำให้เกิดการร่วมมือทำงานอย่างไร้พรมแดนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

PDF (Netware Printer Definition File) หมายถึง ไฟล์ประเภทหนึ่งที่สร้างมาจากโปรแกรม Acrobat หรือโปรแกรมประเภท PDF Creater เป็นต้น ปัจจุบัน PDF เป็นที่นิยมมากในการทำ E-Document เนื่องจากไฟล์มีคุณภาพสูง ไม่ผิดเพี้ยนจากต้นฉบับ และผู้ที่นำไฟล์ PDF ไปใช้งานไม่สามารถแก้ไขต้นฉบับได้

Platform หมายถึง ระบบตัวกลางสำหรับเชื่อมโยงผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการที่มีจำนวนหลากหลายมาใช้บริการบนระบบตัวกลางนี้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น

RFID (Radio Frequency Identification) คือ เทคโนโลยีหนึ่งที่ใช้ในการระบุสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยคลื่นวิทยุ

SMART Parliament หมายถึง ระบบการปฏิบัติงานและการให้บริการของรัฐสภาที่มีขีดสมรรถนะสูงทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง กระบวนงาน บุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ความรู้ นวัตกรรม และอาคารสถานที่ภายในบริเวณรัฐสภา

Source code หมายถึง แฟ้มข้อมูลที่เป็นตัวต้นฉบับของโปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่งหรือโปรแกรมที่เครื่องแปลเป็นภาษาเครื่อง (Machine language) เรียบร้อยแล้ว

WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) หมายถึง มาตรฐานการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อให้ทุกคนที่ออนไลน์สามารถเข้าถึงเว็บไซต์ได้อย่างเท่าเทียมกัน โดย guideline ต่าง ๆ ถูกร่างขึ้นโดย W3C เป็นองค์กรที่กำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีของเว็บไซต์

Web Accessibility หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงเนื้อหาบนเว็บไซต์ ที่รองรับผู้ใช้งานทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้พิการหรือบุคคลทั่วไป ให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาบนเว็บไซต์ได้อย่างเท่าเทียมกัน

บทที่ ๒

ทบทวนวรรณกรรม

คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร ได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจากแผนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และระบบงานและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ รวมทั้งแนวทางการดำเนินการของรัฐสภาต่างประเทศ ตลอดจนความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ประกอบด้วย ระบบการแสดงตนและการลงคะแนน ระบบ Smart card ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภาและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ระบบ SMART/Green Building ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและการเปิดเผยข้อมูลของรัฐสภา โซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา และหอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุรัฐสภา ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบบริการสารสนเทศของรัฐสภาและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยนำข้อมูลโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ แนวคิดและการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ แนวทางและตัวอย่างการดำเนินการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียสำหรับรัฐสภาของรัฐสภาต่างประเทศมาใช้ประกอบการพิจารณาศึกษา ตลอดจนแผนพัฒนา Digital Parliament ระยะ ๕ ปี เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) หรือองค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ”

๒.๑ โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๒.๑.๑ ความเป็นมาและแนวความคิดในการออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา พระที่นั่งอนันตสมาคมได้ใช้สำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก และใช้เป็นที่ประชุมสภาเรื่อยมา ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้มีการก่อสร้างอาคารรัฐสภาหลังใหม่เพื่อใช้เป็นที่ประชุมรัฐสภาแทน ซึ่งแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ คือ อาคารรัฐสภา (อู่ทองใน) โดยพระที่นั่งอนันตสมาคมยังคงใช้สำหรับรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก อาคารรัฐสภา (อู่ทองใน) มีความคับแคบ โดยมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

และสมาชิกวุฒิสภาเพิ่มมากขึ้นตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งจำนวนข้าราชการที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา จากสภาพเดิมดังกล่าวจะเห็นได้ว่าพื้นที่บริเวณรัฐสภาไม่สามารถที่จะรองรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งข้าราชการที่ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ได้ รัฐสภาจึงได้แก้ไขปัญหาในบางส่วนโดยจัดหาและเช่าสถานที่ทำงานสำหรับข้าราชการอาทิ อาคารกษาปณ์ อาคารทิปโก้ และอาคารดีพร้อม ซึ่งข้าราชการยังคงแยกส่วนกันอยู่ ทำให้เป็นอุปสรรคและมีข้อจำกัดในการปฏิบัติภารกิจของสมาชิกรัฐสภาอันส่งผลกระทบต่อฝ่ายนิติบัญญัติรวมถึงประชาชนที่มาติดต่อราชการ ด้วยเหตุนี้ประธานรัฐสภารวมทั้งสมาชิกรัฐสภา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้พยายามหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ (ฝ่ายเลขานุการโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่, ๒๕๕๙, ย่อหน้าที่ ๑)

ครั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ สมัยนายชัย ชิดชอบ เป็นประธานรัฐสภา มีนโยบายให้มีการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ จึงได้มีการประชุมปรึกษาหารือกับนายกรัฐมนตรี (นายสมัคร สุนทรเวช) รองประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ และพันเอกอภิวันท์ วิริยะชัย) ประธานวุฒิสภา (นายประสพสุข บุญเดช) และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาหาพื้นที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยพิจารณาพื้นที่ ๓ แปลง ได้แก่ ๑) พื้นที่กองคลังแสง กรมสรรพาวุธทหารบก จังหวัดนนทบุรี ๒) พื้นที่การรถไฟแห่งประเทศไทย คลองเตย และ ๓) พื้นที่ราชพัสดุ ถนนทหาร (เกียกกาย) ซึ่งได้มีการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของพื้นที่แต่ละแปลงประกอบกับพิจารณาศึกษาวิจัยของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงสรุปได้ว่า พื้นที่ราชพัสดุ ถนนทหาร (เกียกกาย) เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นแกนของเมืองที่มีความต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่รัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๓๒๕ ในสมัยพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และได้ขยายเมืองในสมัยรัชกาลที่ ๕ ก่อสร้างถนนราชดำเนินไปสิ้นสุดที่ลานพระบรมรูปทรงม้าต่อเนื่องถึงพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งใช้เป็นที่ประชุมรัฐสภาครั้งแรก

รัฐสภาร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองทัพบก กรมราชองครักษ์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และกรมธนารักษ์ ได้มีการจัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ในพื้นที่ราชพัสดุ ถนนทหาร (เกียกกาย) เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมาได้มีการประกาศเชิญชวนสถาปนิกไทยเข้าร่วมการประกวดแบบ ภายใต้แนวคิดการออกแบบอาคารให้มีเอกลักษณ์ความเป็นสถาบันอันทรงเกียรติของประเทศไทย มีความสวยงามด้านสถาปัตยกรรม เหมาะสมตามประโยชน์ใช้สอย รองรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นอาคารอนุรักษ์พลังงาน และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีการจัดการสภาพแวดล้อม และมีมาตรการป้องกันและแก้ไขภัยพิบัติต่าง ๆ โดยประชาชนทั่วไป คนพิการ และผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวกและมีพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ โดยมีผู้ส่งประกวดแบบมาทั้งหมด ๑๓๑ แบบ และได้มีการประกาศผลการตัดสิน เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งผู้ชนะการประกวดแบบ คือ กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ ภายใต้ชื่อ “สัปปายะสภาสถาน”

อาคารรัฐสภาเป็นสถานที่ซึ่งมีบทบาททางการเมืองที่สำคัญ และเป็นหน้าตาของประเทศ จึงควรแสดงถึงความรุ่งเรืองทางด้านสถาปัตยกรรม ประเพณี และเอกลักษณ์ที่เชิดหน้าชูตาของความเป็นไทย โดยผสมผสานกับความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงถึงดุลยภาพและความก้าวหน้าของระบบรัฐสภาไทยผ่านงานสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัยที่ตอบสนองตามลักษณะการใช้สอยงานในยุคปัจจุบัน การออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่จึงต้องนำรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยมาใช้เป็นหลักการออกแบบ ประกอบกับลักษณะของวัฒนธรรมและประเพณีการอยู่ร่วมกันของคนในหลายระดับให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัยได้อย่างพอเหมาะ แต่ต้องดำรงถึงเอกลักษณ์แห่งความเป็นชาติไทยไว้ (ฐะปะนีย์ จุฬารมย์, ๒๕๖๓)

สัปปายะสภาสถานได้แรงบันดาลใจในการออกแบบตามหลักการสถาปัตยกรรมไทยแบบไตรภูมิตามความเชื่อคติพุทธ โดยให้มีอาคารเครื่องยอดสถาปัตยกรรมไทยตั้งอยู่ตรงบริเวณกลางอาคาร เพื่อแสดงถึงโอกาสที่จะยกฐานะของรัฐสภาไทยไปสู่ระดับโลก ซึ่งนำไปสู่สันติภาพ และพลิกฟื้นจิตวิญญาณของมนุษย์โลก แต่เนื่องจากพื้นที่ใช้สอยอาคารมีขนาดใหญ่กว่าสามแสนตารางเมตร ทำให้การวางผังแม่บท ผังบริเวณและภูมิทัศน์ของอาคาร จึงต้องคำนึงถึงการใช้งานที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการสำหรับทุกคนและประโยชน์ใช้สอยภายในอาคาร รวมทั้งจัดระบบทางสัญจรที่สั้นและไม่สลับซับซ้อน ซึ่งคำนึงให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมของคนพิการและผู้สูงอายุด้วย (บริษัท ธารา คอนซัลแตนท์ จำกัด, ๒๕๕๔, น. ๒๗) นอกจากนี้ แนวคิดการออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่จะต้องแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทย ประกอบกับหลักการออกแบบอาคารสมัยใหม่ที่จะต้องมีความทันสมัย ความคล่องตัว ความเป็นสัดส่วน และความสะดวกสบาย นอกจากนี้ ลักษณะเฉพาะของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ต้องมีความปลอดภัยในระดับสูงเทียบเท่าอาคารชั้นนำในระดับสากล การอนุรักษ์พลังงาน และมีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะแก่การทำงานด้วย ซึ่งถือเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ในรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยแห่งรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของแผ่นดินให้ชาวโลกมาชื่นชมและเป็นมรดกแห่งความภาคภูมิใจของปวงชนชาวไทยต่อไป (ฐะปะนีย์ จุฬารมย์, ๒๕๖๓)

๒.๑.๒ องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ (ที่ปรึกษาบริหารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่, ๒๕๖๓, น. ๒)

<u>องค์ประกอบของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่</u> ประกอบด้วย

๑) อาคารรัฐสภา (อาคารหลัก) จำนวน ๑ หลัง	สูง ๑๑ ชั้น (ชั้นใต้ดินและชั้นลอยชั้นใต้ดิน ๓ ชั้น)
๒) อาคารสถานีวิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา จำนวน ๑ หลัง	สูง ๔ ชั้น
๓) อาคารสถานีไฟฟ้าย่อย จำนวน ๑ หลัง	สูง ๓ ชั้น
๔) อาคารลานประชาชนทิศเหนือ จำนวน ๑ หลัง	สูง ๑ ชั้น
๕) อาคารศาลาแก้ว จำนวน ๒ หลัง	สูง ๑ ชั้น
๖) อาคารหอพระ จำนวน ๑ หลัง	สูง ๑ ชั้น
๗) อาคารกองรักษาการณ์ จำนวน ๔ หลัง	สูง ๑ ชั้น
๘) อาคารตรวจยานพาหนะ จำนวน ๓ หลัง	สูง ๑ ชั้น

๙) อาคารทางเข้าท่าเรือ จำนวน ๑ หลัง สูง ๑ ชั้น
๑๐) อาคารบริการด้านทิศเหนือ จำนวน ๑ หลัง สูง ๑ ชั้น
๑๑) ท่าเรือริมน้ำ จำนวน ๑ ท่า สูง ๑ ชั้น
๑๒) อาคารป้อมยาม จำนวน ๔ หลัง สูง ๑ ชั้น
๑๓) อาคารเรือนเพาะชำ จำนวน ๑ หลัง สูง ๑ ชั้น
๑๔) ศาลาทิศตะวันออก จำนวน ๑ หลัง สูง ๑ ชั้น

<u>พื้นที่ใช้สอยอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ</u> (กลุ่มกิจการร่วมค้า สงป ๑๐๕๑, ๒๕๖๓, น. ๒๒)

สถาปัตยกรรมของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่มีพื้นที่ใช้สอยทั้งสิ้น จำนวน ๔๒๔,๓๑๑ ตารางเมตร แบ่งเป็น ๕ ส่วน ประกอบด้วย

๑) ที่ทำการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๖๗,๙๑๑ ตารางเมตร
- ที่ทำการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และส่วนที่ทำการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๒) ที่ทำการวุฒิสภา จำนวน ๓๙,๓๓๕ ตารางเมตร
- ทำการสมาชิกวุฒิสภา และส่วนที่ทำการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๓) พื้นที่รัฐสภาส่วนกลาง (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา) จำนวน ๑๘๔,๙๕๕ ตารางเมตร
- ส่วนห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
- ส่วนห้องประชุมคณะกรรมาธิการสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
- ส่วนห้องทำงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
- ส่วนห้องสัมมนา
- ส่วนสโมสรรัฐสภา
- ส่วนห้องอาหาร
- ส่วนห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ
- ส่วนบริการหน่วยงานภายนอก
- ส่วนโรงพิมพ์รัฐสภา
- ส่วนอาคารจอดรถรัฐสภา
- ส่วนงานอาคารสถานที่
- ส่วนงานรักษาความปลอดภัย
- ห้องเครื่อง

๔) งานพื้นที่สิ่งก่อสร้างภายนอกอาคาร จำนวน ๑๒๕,๗๑๐ ตารางเมตร
- ส่วนอาคารสนับสนุนภายนอก
- ส่วนงานภูมิสถาปัตยกรรม และสาธารณูปโภคภายนอก

๕) สถานีวิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา จำนวน ๖,๔๐๐ ตารางเมตร

๒.๒ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ

๒.๒.๑ แนวคิดและการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ

เมื่อระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปีที่ผ่านมา กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ ได้ทำการออกแบบภาพรวมงานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ซึ่งประกอบด้วย ๑) ทางด่วนหรือระบบสายไฟ (Wiring) ๒) Switch ๓) ศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center) และ ๔) Application ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติได้ออกแบบเกี่ยวกับระบบทางด่วนและระบบ Switch ไว้ ส่วน Application ไม่ได้กำหนดไว้ใน TOR ให้ต้องดำเนินการออกแบบ เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการ สำหรับการออกแบบห้อง Data Center ซึ่งการเชื่อมต่อข้อมูลต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ Application นั้น ขณะที่ทำการออกแบบยังไม่มีการวางระบบ Application ไว้ ทำให้ไม่สามารถออกแบบระบบภายในห้อง Data Center ได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ จึงได้ออกแบบระบบ ICT ไว้ในภาพรวม ส่วนการออกแบบรายละเอียดการติดตั้งระบบต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จ้างบริษัท เมอร์ลินส์ โซลูชั่นส์ อินเตอร์แนชั่นนัล จำกัด ออกแบบรายละเอียดการติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ตามสัญญาเลขที่ ๗๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ จำนวนเงิน ๕๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาดำเนินการ ๒๗๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ – วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ ซึ่งบริษัท เมอร์ลินส์ โซลูชั่นส์ อินเตอร์แนชั่นนัล จำกัด ต้องรับประกันผลงาน และปฏิบัติหน้าที่ผู้รับจ้างภายในระยะเวลา ๒ ปี หลังสิ้นสุดสัญญา เพื่อเข้าร่วมประชุมให้คำแนะนำ และให้รายละเอียดเพิ่มเติมตามความจำเป็นที่ตัวแทนของผู้ว่าจ้างร้องขอ ทั้งนี้ เพื่อให้การติดตั้งและใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย โดยจะครบกำหนดการรับประกันผลงาน และปฏิบัติหน้าที่ผู้รับจ้างในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ (คณะอนุกรรมการศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติ, ๒๕๖๒, น. ๒๒)

บริษัท เมอร์ลินส์ โซลูชั่นส์ อินเตอร์แนชั่นนัล จำกัด ได้ดำเนินการออกแบบระบบการติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ ซึ่งมีแนวคิดการออกแบบศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center) และระบบสารสนเทศสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่แบบบูรณาการ ให้สามารถใช้งานร่วมกันได้ทั้ง ๒ ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อทดแทนการใช้งานระบบสารสนเทศเดิม โดยสามารถบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Documents : e-Docs) และรองรับการทำงานในรูปแบบสำนักงานดิจิทัล (Digital Office) เพื่อเตรียมความพร้อมก้าวเข้าสู่การเป็น Digital Parliament และ Smart Parliament ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะอนุกรรมการศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติ, ๒๕๖๒, น. ๒๒-๒๓)

ขอบเขตการดำเนินงานของบริษัท เมอร์ลินส์ โซลูชั่นส์ อินเตอร์แนชั่นนัล จำกัด มีดังนี้

๑) ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ จากรายงานผลการศึกษาต่าง ๆ ประกอบด้วย

(๑) รายงานผลการศึกษาคณะอนุกรรมการศึกษา รวบรวม ความต้องการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

(๒) รายงานผลการศึกษารวบรวมข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

(๓) รายงานผลการศึกษาข้อมูลความต้องการนอกงานเทคโนโลยีสารสนเทศ (Non-Information Technology)

(๔) รายงานผลการศึกษางานที่ไม่ได้รวมอยู่ในสัญญาก่อสร้างอาคารหลักและอาคารประกอบที่ผู้ออกแบบเดิม (กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑) ได้ทำการออกแบบและกำหนดคุณลักษณะไว้

๒) ออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มเติมที่จำเป็น

๓) ออกแบบรายละเอียดโครงสร้างพื้นฐานของห้องศูนย์ข้อมูลหลัก และศูนย์ข้อมูลสำรอง

๔) ออกแบบสถาปัตยกรรมฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ของระบบรักษาความปลอดภัยแบบบูรณาการของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๕) ออกแบบศูนย์ปฏิบัติการเครือข่าย (Network Operation Center : NOC) ศูนย์ปฏิบัติการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Security Operation Center : SOC) ห้องปฏิบัติการการรักษาความปลอดภัยอาคาร ห้องปฏิบัติการควบคุมกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) รวมทั้งห้องปฏิบัติการควบคุมระบบโสตทัศนูปกรณ์

๖) ทบทวนการออกแบบสถาปัตยกรรมฮาร์ดแวร์ของระบบเครือข่ายในระดับกายภาพของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ในส่วนของเครือข่ายข้อมูล (Data IT Network) ซึ่งรวมถึง Wired Network และ Wireless Network

๗) จัดทำแผนจัดการความต่อเนื่อง (BCP)

การปรับลดงบประมาณโครงการจ้างงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ (คณะอนุกรรมการศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติ, ๒๕๖๒, น. ๓๐)

กรอบวงเงินงบประมาณของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ตามแบบที่ทางบริษัท เมอร์ลินส์ โซลูชั่นส์ อินเตอร์แนชั่นนัล จำกัด เสนอ มีจำนวนงบประมาณทั้งสิ้น ๗,๗๖๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติงบประมาณตามที่สำนักงบประมาณเสนอให้ปรับลดเงินงบประมาณลง คงเหลือ ๓,๔๒๒,๔๗๖,๕๐๐ บาท ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงให้บริษัท เมอร์ลินส์ฯ ดำเนินการปรับปรุงรายละเอียดโครงการให้สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ โดยใช้หลักเกณฑ์การปรับลดเนื้องานลง ดังนี้

๑. ไม่ส่งผลต่อการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในภาพรวม

๒. ตัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความจำเป็นน้อยที่สุดออกไปก่อน โดยสามารถดำเนินการจัดหาเพื่อนำมาติดตั้งใช้งานได้ในภายหลัง

๓. ปรับลดจำนวนอุปกรณ์ลง เพื่อให้เป็นไปตามความจำเป็นและการใช้งานจริง

๒.๒.๒ ขอบเขตการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ว่าจ้างบริษัท แอ๊ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) (AIT) ดำเนินงานตามสัญญาจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ เลขที่ ๑๓๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ วงเงินงบประมาณ ๓,๓๕๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีระยะเวลาดำเนินการ จำนวน ๕๔๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ – ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ และได้ดำเนินการติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ มีความก้าวหน้าทั้งโครงการตามแผนงานร้อยละ ๘๖.๕๗ และมีความสำเร็จที่ทำได้จริงร้อยละ ๔๖.๒๖ ประกอบด้วย ๗ หมวดงาน (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๒)

ขอบเขตการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ มีดังนี้

๑. <u>หมวดงานประกอบอาคาร</u>

๑) ระบบ IPTV Application (Data IT) เป็นระบบกระจายสัญญาณภาพโทรทัศน์ดิจิทัลภายในอาคารรัฐสภาใหม่ และเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างระบบถ่ายทอดสด (Live Broadcast System : LBS) ภาคความถี่วิทยุ (RF) กับ IPTV ซึ่งระบบถ่ายทอดสดมีหน้าที่รับสัญญาณทั้งหมด ๓ ส่วน คือ โทรทัศน์ดิจิทัล (DVB-T๒) โทรทัศน์ดาวเทียม (DVB-S๒) และสัญญาณถ่ายทอดสด

โดยมีการติดตั้งเครื่อง IPTV Sever พร้อมซอฟต์แวร์บริหารจัดการที่ศูนย์ข้อมูลหลัก และอุปกรณ์แปลงสัญญาณภาพและเสียง และทีวีตามพื้นที่ต่าง ๆ ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๒) ระบบถ่ายทอดสด (Live Broadcast System : LBS) ภาคความถี่วิทยุ (RF) เป็นระบบภาครับสัญญาณความถี่วิทยุ โดยติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม C-Band, KU-Band และอุปกรณ์แปลงสัญญาณดาวเทียม เพื่อนำเสนอภาพและเสียงไปยังระบบ IPTV

๒. <u>หมวดงานก่อสร้างศูนย์ข้อมูลหลัก ศูนย์ปฏิบัติการเครือข่าย และศูนย์ปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัย</u>

๑) ศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center)

(๑) พื้นที่ศูนย์ข้อมูลหลัก เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องเครือข่ายหลัก ห้องทางเข้า ห้องแกะกล่องและประกอบเครื่องและทดสอบเครื่อง (Dispatch and Staging Room) ห้องเก็บของที่ยังไม่ได้ใช้งาน (General Storage) และห้องเก็บอุปกรณ์สำคัญ (Critical Parts Storage) ห้องเครื่องไฟฟ้า และห้องเครื่องปรับอากาศซ้ายและขวา ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองอัตโนมัติ ห้องเครื่องไฟฟ้าหลัก ห้องเครื่องไฟฟ้าสำรองอัตโนมัติ และห้องแบตเตอรี่ และห้องเก็บถังก๊าซดับเพลิง

(๒) ห้องส่วนสำนักงานอยู่ชั้นลอยใต้ดินชั้นที่ ๑ ประกอบด้วย ห้อง NOC ห้อง SOC ห้องทำงานฝ่ายสนับสนุน (Support Staff Office) และห้องประชุม Crisis Management Room

(๓) งานระบบสนับสนุนต่าง ๆ (Infrastructure System) มีรายละเอียดเบื้องต้น ดังนี้ ระบบไฟฟ้ามีการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องสำรองไฟฟ้า สำหรับศูนย์ข้อมูลหลัก ระบบปรับอากาศ การออกแบบด้านวิศวกรรมระบบสุขาภิบาลและระบบดับเพลิง ระบบตรวจจับควันความเร็วสูง (High Sensitivity Smoke Detector System) ระบบตรวจจับน้ำรั่วซึม (Water Leak Detection System) ระบบสื่อสารโทรศัพท์ และเครือข่ายสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบ Building Automation/Management System

๒) ศูนย์ปฏิบัติการเครือข่าย (Network Operation Center : NOC) และศูนย์ปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Security Operation Center : SOC)

เป็นการปรับปรุงพื้นที่บนชั้นลอยใต้ดิน ๑ (B๑M) ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่เหนือศูนย์ข้อมูลหลัก (Main Data Center) โดยพื้นที่ดังกล่าวดำเนินการกั้นพื้นที่โดยแยกออกเป็น ๒ ศูนย์หลัก และปรับปรุงงานสถาปัตยกรรมภายใน รวมถึงติดตั้งโต๊ะ Console และจัดทำห้องประชุม Crisis Management Room รวมถึงติดตั้งจอภาพขนาดใหญ่ และเครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมซอฟต์แวร์บริหารจัดการระบบเพื่อเฝ้าดูและบริหารจัดการระบบเครือข่ายภายในอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๓. <u>หมวดงานโสตทัศนูปกรณ์</u>

๑) ระบบชุดประชุม ระบบเครื่องเสียง ระบบภาพ ระบบสื่อโสตทัศนูปกรณ์ และระบบบริหารจัดการในห้องประชุมต่าง ๆ ทั้งนี้ อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ในห้องประชุมต่าง ๆ จะไม่มีครบสมบูรณ์ทุกห้องประชุม

ลำดับ	รายการ	จำนวนห้อง
๑	ห้องประชุม ส.ส.	๑
๒	ห้องประชุม ส.ว.	๒
๓	ห้องประชุมกรรมาธิการ ขนาด ๓๐ คน	๒๐
๔	ห้องประชุมกรรมาธิการ ขนาด ๔๐ คน	๖๐
๕	ห้องประชุมกรรมาธิการ ขนาด ๕๐ คน แบบมาตรฐาน	๘
๖	ห้องประชุมกรรมาธิการ ขนาด ๕๐ คน แบบ VDO Conference	๒
๗	ห้องประชุมกรรมาธิการ ขนาด ๕๐ คน แบบพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	๑๐
๘	ห้องประชุมกรรมาธิการ ขนาด ๖๐ คน	๒๐
๙	ห้องประชุมกรรมาธิการงบประมาณ ขนาด ๑๐๐ คน	๒
๑๐	ห้องประชุมกรรมาธิการงบประมาณ ขนาด ๒๐๐ คน	๑
๑๑	ห้องประชุมพรรคร่วมรัฐบาล และพรรคร่วมฝ่ายค้าน ขนาด ๖๐ คน	๒
๑๒	ห้องประชุมคณะกรรมการ ก.ร.	๑
๑๓	ห้องประชุม อ.ก.ร.	๑
๑๔	ห้องประชุมรับรองคณะรัฐมนตรี ขนาด ๓๒ คน	๑

ลำดับ	รายการ	จำนวนห้อง
๑๕	ห้องประชุม (ส่วนกลาง) ส.ส. และ ส.ว. ขนาด ๓๐ คน	๑๖
๑๖	ห้องประชุม (ส่วนกลาง) ส.ส. และ ส.ว. ขนาด ๕๐ คน	๑๓
๑๗	ห้องจัดประชุมสัมมนา ขนาด ๑๐๐ คน (แบ่งเป็นห้องเล็กได้ ๓ ห้อง)	๒
๑๘	ห้องจัดประชุมสัมมนา ขนาด ๒๕๐ คน	๓
๑๙	ห้องจัดประชุมสัมมนา ขนาด ๒๕๐ คน แบบเธียเตอร์	๑
๒๐	ห้องจัดประชุมสัมมนา ขนาด ๕๐๐ คน	๑
๒๑	ห้องประชุมอบรมและสัมมนาสภาผู้แทนราษฎร ขนาด ๑๐๐ คน	๒
๒๒	ห้องประชุมอบรมและสัมมนาสภาผู้แทนราษฎร ขนาด ๒๐๐ คน	๒
๒๓	ห้องประชุมอบรมและสัมมนาสภาผู้แทนราษฎร ขนาด ๓๐๐ คน (แบ่งห้องได้)	๑
๒๔	ห้องประชุมอบรมและสัมมนาสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ขนาด ๑๐๐ คน	๒
๒๕	ห้องประชุมอบรมและสัมมนาสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ขนาด ๒๐๐ คน (แบ่งห้องได้)	๑
๒๖	ห้องประชุมอบรมและสัมมนาสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ขนาด ๒๐๐ คน (เธียเตอร์)	๑
๒๗	ห้องประชุมอบรมสัมมนา/บรรยายสรุป ขนาด ๔๐-๖๐ คน	๒
๒๘	ห้องอบรมคอมพิวเตอร์ ขนาด ๓๐ คน	๔
๒๙	ห้องปฏิบัติการทางภาษา (Sound Lab)	๓
๓๐	ห้องแถลงข่าว ส.ส.	๑
๓๑	ห้องแถลงข่าว ส.ว.	๑
๓๒	ห้องจัดเลี้ยง VIP ขนาด ๓๐-๑๐๐ คน	๑
๓๓	ห้องรับรองพิเศษ ขนาด ๓๐ คน	๓
๓๔	ห้องรับรองพิเศษ ขนาด ๕๐ คน	๓
๓๕	ห้องเลี้ยงรับรอง/ประชุม ขนาด ๓๔ คน	๒

๒) ระบบ Digital Signage

๓) ระบบสื่อสารห้องควบคุมดิจิทัล (IP Intercom System)

๔) ระบบเรียกเข้าประชุมดิจิทัล (IP Meeting System)

๕) ระบบเสียงประกาศดิจิทัล (IP Paging System)

๔. <u>หมวดงานเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และซอฟต์แวร์สนับสนุน</u>

เป็นงานติดตั้งระบบทั้งอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของศูนย์ข้อมูลหลัก เป็นระบบคลาวด์แบบส่วนตัว (Private Cloud) ของทั้ง ๒ หน่วยงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา) เพื่อรองรับการใช้งานระบบสารสนเทศหลัก (Critical Application) ประกอบกับระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ได้ถูกออกแบบให้มีความพร้อมใช้งานสูง (High Availability) สามารถใช้งานและเข้าถึงระบบสารสนเทศที่เผยแพร่ และใช้ระบบ

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เสมือน (Virtualization Technology) สำหรับบริหารจัดการคอมพิวเตอร์แม่ข่ายทางกายภาพ (Physical Server) พื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล (Storage System) ระบบเครือข่ายเสมือน (Virtual Network) และระบบรักษาความปลอดภัยและระบบพื้นที่จัดเก็บข้อมูลเสมือน (Software Design Storage : SDS) ที่ใช้เทคโนโลยี Hyper Converged Storage System และ Converged Storage System ร่วมกับระบบเครือข่ายเสมือน (Software Defined Network : SDN) ในการควบคุมระบบเครือข่ายของคอมพิวเตอร์เสมือน (Virtual Machine) ทั้งหมดเพื่อให้สามารถควบคุมการจราจรระหว่างคอมพิวเตอร์เสมือนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถควบคุมความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์แม่ข่ายเสมือนได้ดีมากยิ่งขึ้น โดยควบคุมการใช้งานด้วยสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ Software Multitenancy เพื่อควบคุมสิทธิในการเข้าถึงและใช้งาน Application Software ข้อมูลและทรัพย์สินสารสนเทศร่วมกัน

โดยระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ณ ศูนย์ข้อมูลหลัก สามารถจำแนกออกได้เป็น ๓ กลุ่ม ตามการให้บริการ ประกอบด้วย

กลุ่ม Application Server (x๘๖) ใช้สำหรับติดตั้งและประมวลผลระบบสารสนเทศทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยระบบสารสนเทศสำหรับใช้งานร่วมกัน (Common Application) ระบบสารสนเทศเฉพาะสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และระบบสารสนเทศเฉพาะสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กลุ่ม Database Server (x๘๖) ใช้สำหรับติดตั้งระบบจัดการฐานข้อมูลสนับสนุนที่ใช้สถาปัตยกรรมหน่วยประมวลผลกลาง x๘๖ เพื่อให้บริการต่อระบบสารสนเทศ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายกลุ่มนี้ใช้เทคโนโลยี Hyper-converged infrastructure

กลุ่ม Database Server (RISC) ใช้สำหรับติดตั้งระบบจัดการฐานข้อมูลหลักที่ใช้สถาปัตยกรรมหน่วยประมวลผลกลาง RISC เพื่อให้บริการต่อระบบสารสนเทศหลัก

๕. <u>หมวดงานระบบเครือข่ายสื่อสาร</u>

ระบบเครือข่ายสื่อสารเป็นโครงสร้างพื้นฐานของระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งหมดของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ซึ่งเป็นอาคารที่มีขนาดใหญ่ รองรับการทำงานของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการรับส่งข้อมูลของระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศด้านต่าง ๆ หลายระบบงาน มีการใช้งานระบบสื่อสารแบบรวมศูนย์ที่มีทั้งภาพ เสียง และข้อมูล ดังนั้น ระบบเครือข่ายสื่อสารของรัฐสภาแห่งใหม่จำเป็นต้องมีประสิทธิภาพ เสถียรภาพ ความปลอดภัยสูง ดูแลรักษาได้ง่าย และมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนหรือขยายเพิ่มเติมในอนาคต

ระบบเครือข่ายของรัฐสภาแห่งใหม่จะประกอบด้วย ส่วนแกนหลัก (Core) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของระบบเครือข่ายที่รับการเชื่อมต่อจากส่วนเครือข่ายอื่น ๆ โดยในส่วนนี้จะได้รับการออกแบบให้มีส่วนแกนหลักสองส่วนให้รองรับการเชื่อมต่อของตึกส่วนซ้าย และตึกส่วนขวาแยกออกจากกัน เพื่อกระจายการใช้งานข้อมูลของตึกส่วนซ้ายและส่วนขวาออกจากกัน เพื่อให้มีเสถียรภาพสูง กรณีที่ส่วนแกนหลักฝั่งใดฝั่งหนึ่งมีปัญหาจะทำให้การใช้งานไม่กระทบกับอีกฝั่งหนึ่ง เพื่อให้สามารถรองรับการใช้งานระบบโดยรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบเครือข่าย Campus LAN เป็นระบบเครือข่ายความเร็วสูงที่รองรับการเชื่อมต่อจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของรัฐสภาแห่งใหม่ โดยรองรับการเชื่อมต่อทั้งในแบบมีสาย (Wired) และแบบไร้สาย (Wireless)

ระบบเครือข่าย Data Center Network เป็นระบบเครือขายความเร็วสูงที่รองรับการเชื่อมต่อภายในศูนย์ข้อมูล (Data Center) ซึ่งจะประกอบด้วย ระบบเครื่องแม่ข่าย (Server) ระบบฐานข้อมูล (Database) ระบบสำรองข้อมูล (Storage and Backup) เป็นต้น

ส่วนเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นส่วนเครือข่ายสำหรับรองรับการเชื่อมต่อกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นช่องทางสำหรับให้บริการอินเทอร์เน็ตกับผู้ใช้งานเครือข่ายภายในระบบของรัฐสภาแห่งใหม่ และในขณะเดียวกันยังสามารถใช้เป็นช่องทางให้บริการข้อมูลของรัฐสภาแห่งใหม่กับผู้ใช้ภายนอกได้ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ เส้น ทำ Aggregate ระหว่างกัน โดยที่มีส่วน De-Militarized Zone (DMZ) สำหรับการวางเครื่องแม่ข่ายที่ให้บริการกับผู้ใช้ภายนอก โดยในส่วนของการเชื่อมต่อภายนอกออกแบบให้มี Lind Load Balancer เพื่อเพิ่มความเร็วและความเสถียรโดยเสมือนทำ Lind Backup เมื่อลิงก์ใดลิงก์หนึ่ง Down จะยังใช้งานได้โดยลิงก์ที่เหลือ และยังควบคุมการใช้งานด้วย Bandwidth Management อีกทางหนึ่งเพื่อบริหารทรัพยากรให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนเชื่อมต่อระบบโทรศัพท์สื่อสาร (Media Gateway) เป็นส่วนที่ใช้เชื่อมต่อระบบสื่อสารโทรศัพท์ภายในกับผู้ให้บริการโทรศัพท์ภายนอกโดยสามารถเชื่อมต่อได้ทั้งแบบ SIP Trunk หรือสายสัญญาณแบบ E๑

ส่วนบริหารจัดการเครือข่าย (Management Zone) เป็นส่วนเครือข่ายสำหรับการรองรับการวางเครื่องแม่ข่ายที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการระบบเครือข่าย และระบบรักษาความปลอดภัยของเครือข่ายโดยเฉพาะ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการบริหารจัดการระบบให้มากขึ้น

ส่วน Building Network เป็นส่วนเครือข่ายความเร็วสูงที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยรองรับการเชื่อมต่อกับระบบด้านอาคาร ได้แก่ ระบบบริหารอาคาร ระบบกระจายเสียง ระบบควบคุมแสงสว่าง ระบบจัดการที่จอดรถ เป็นต้น และรองรับการเชื่อมต่อกับระบบโสตทัศนูปกรณ์ ได้แก่ ระบบภาพ และเสียงต่าง ๆ ที่ใช้กับห้องประชุมทั้งหมดของรัฐสภาแห่งใหม่

ส่วน Security Network เป็นส่วนเครือข่ายความเร็วสูงที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยรองรับการเชื่อมต่อจากระบบอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย ได้แก่ ระบบกล้องวงจรปิด ระบบควบคุมการเข้า-ออก และระบบแจ้งเตือนสัญญาณภัย เป็นต้น

๕.๑ ระบบเครือข่ายแบบมีสาย (Wire Network)

เป็นระบบโครงสร้างพื้นฐานหลักของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ทำหน้าที่ให้บริการสื่อสารภายในสำหรับผู้ใช้ภายในองค์กร และเชื่อมต่อกับระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ระบบ LAN จึงต้องได้รับการออกแบบให้มีประสิทธิภาพ (Performance) ง่ายการต่อขยาย (Scalability) เสถียรภาพ (Reliability) และความปลอดภัยสูง (Security) ง่ายต่อการดูแลรักษา (Manageability) เพื่อให้สามารถให้บริการผู้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

โดยมีการติดตั้งอุปกรณ์กระจายสัญญาณหลัก (Core Switch) อุปกรณ์กระจายสัญญาณรอง (Distribution Switch) ที่ศูนย์ข้อมูลหลัก และอุปกรณ์กระจายสัญญาณย่อย (Access Switch) พื้นที่ต่าง ๆ ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เพื่อรองรับการใช้งานของเจ้าหน้าที่ภายในอาคาร พร้อมทั้งมีการติดตั้งระบบโทรศัพท์แบบ IP เพื่อรองรับการใช้งานโทรศัพท์ของเจ้าหน้าที่ และสมาชิกฯ ภายในอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ รวมถึงมีการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อป้องกันการโจมตีจากผู้บุกรุกภายนอก และป้องกันข้อมูลต่าง ๆ

๕.๒ ระบบเครือข่ายแบบไร้สาย (Wireless Network)

เป็นระบบเครือข่ายแบบไร้สายที่รองรับการเชื่อมต่อจากผู้ใช้งานที่อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เนื่องจากระบบเครือข่ายไร้สายเป็นระบบที่มีความสะดวกในการใช้งานมากกว่าระบบเครือข่ายแบบมีสาย ทำให้ในปัจจุบันมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้งานระบบ Wireless LAN เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก เครื่องโทรศัพท์แบบสมาร์ตโฟน และอุปกรณ์ Tablet ทำให้ความต้องการใช้งานระบบเครือข่ายแบบไร้สายสูงขึ้นอย่างมาก ระบบเครือข่ายไร้สายของรัฐสภาจึงต้องออกแบบให้สามารถครอบคลุมพื้นที่ใช้งานทั้งหมดของรัฐสภาแห่งใหม่ทั้งพื้นที่บริเวณภายในอาคารและบริเวณภายนอกอาคาร และสามารถรองรับผู้ใช้งานในพื้นที่หนาแน่น เช่น ในห้องประชุมหรือห้องโถงขนาดใหญ่

๑) การออกแบบด้านประสิทธิภาพ (Performance) การออกแบบให้ระบบเครือข่ายไร้สายของรัฐสภามีประสิทธิภาพในการทำงานที่สูง จะมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

ระยะครอบคลุมพื้นที่ของสัญญาณ (Coverage Area) จะสามารถครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ทั้งพื้นที่บริเวณภายในอาคาร และภายนอกอาคาร โดยการออกแบบมีการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ในแบบการก่อสร้างเพื่อประเมินการวางตำแหน่งอุปกรณ์ Access Point ให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้งานทั้งหมด (Heat Map) โดยมีความแรงของสัญญาณ (Received Signal Strength Indicator – RSSI) อย่างน้อย ๖๗ dBm และอัตรา Signal-to-Noise Ratio (SNR) อย่างน้อย ๒๕ dB เพื่อรองรับการใช้งานทั้งข้อมูลและเสียงผ่านระบบ Wireless LAN

ความหนาแน่นของผู้ใช้งาน (Capacity) ในพื้นที่ที่รองรับผู้ใช้งานจำนวนมาก เช่น ในห้องประชุมขนาดใหญ่ หรือห้องโถงขนาดใหญ่ จะมีการเพิ่มจำนวน Access Point ให้เหมาะสมกับการรองรับผู้ใช้งานจำนวนมาก

๒) การออกแบบด้านการต่อขยาย (Scalability)

เป็นระบบแบบที่ใช้อุปกรณ์กลางในการควบคุมการทำงานของระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless Controller) ซึ่งทำให้การบริหารจัดการอุปกรณ์ Wireless Access Point ทั้งหมดในระบบอยู่ที่ศูนย์กลางเพียงที่เดียว สามารถควบคุมช่องสัญญาณ ระดับสัญญาณ การจัดการกระจายการเชื่อมต่ออุปกรณ์ปลายทาง และรองรับการทำงานทดแทนกันของอุปกรณ์ Access Point ได้โดยอัตโนมัติ ทำให้การเชื่อมต่อใช้งานของผู้ใช้เป็นไปอย่างราบรื่น และได้ประสิทธิภาพสูงสุด

๓) การออกแบบด้านเสถียรภาพ (Reliability)

เสถียรภาพของระบบเครือข่ายที่ดีจะทำให้ระบบสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องแม้ในกรณีที่มีการชำรุดเสียหายส่วนใดส่วนหนึ่งเกิดขึ้น การออกแบบระบบเครือข่ายสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ได้มีการออกแบบความซ้ำซ้อน (Redundancy) ของอุปกรณ์ไว้

๔) การออกแบบด้านความปลอดภัย (Security)

การรักษาความปลอดภัยของระบบเครือข่ายไร้สาย Wireless LAN ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ กำหนดให้ผู้ใช้งานระบบ Wireless LAN ต้องผ่านการพิสูจน์ตัวตน (Authentication) ก่อนเข้าใช้งานทุกครั้ง

การป้องกันภัยคุกคามของระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless Intrusion Prevention System) ระบบเครือข่ายไร้สายเป็นระบบที่มีความเสี่ยงต่อการโจมตีได้โดยง่ายเนื่องจากใช้คลื่นสัญญาณที่อยู่ในอากาศ ผู้ไม่ประสงค์ดีสามารถลักลอบโจมตี หรือเจาะระบบเข้าใช้งานได้ตลอดเวลา ระบบเครือข่ายไร้สายของรัฐสภาจึงต้องมีระบบเพื่อตรวจจับและป้องกันการถูกโจมตีผ่านเครือข่ายไร้สายโดยเฉพาะ โดยใช้อุปกรณ์ Access Point ที่ติดตั้งกระจายครอบคลุมพื้นที่เพื่อช่วยตรวจจับการโจมตีผ่านอากาศ และทำการรายงาน และยับยั้งการเชื่อมต่อที่ไม่ปลอดภัยได้

๕) การออกแบบด้านการดูแลรักษา (Manageability)

การดูแลรักษาระบบเครือข่ายที่มีขนาดใหญ่จำเป็นจะต้องมีเครื่องมือหรือซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการบริหารจัดการระบบ เพื่อให้สามารถตรวจสอบการทำงานของระบบและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบเครือข่ายไร้สาย Wireless LAN สำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่จะมีคุณสมบัติด้านการบริหารจัดการที่ช่วยให้ผู้ดูแลระบบสามารถมองเห็นสถิติการใช้งานเครือข่ายในรูปแบบกราฟิกได้ ทั้งแบบ Wireless Management System และ Wireless Location Tracking ได้

๕.๓ ระบบโทรศัพท์ IP Phone

๕.๔ ระบบรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Security)

๖. <u>หมวดงานระบบสารสนเทศ</u>

เป็นการพัฒนาระบบดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศหลักที่จำเป็น ดังนี้

๑) กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารข้อมูลและการประชุมรัฐสภา

(๑) ระบบบริหารจัดการห้องประชุมอัจฉริยะ

(๒) ระบบบริหารจัดการเอกสารการประชุมดิจิทัล

(๓) ระบบบริหารการประชุมรัฐสภา

(๔) ระบบเผยแพร่ข้อมูลการประชุมรัฐสภา

(๕) ระบบบริหารการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ

๒) กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารทรัพยากรรัฐสภา

(๑) ระบบบันทึกการลงเวลาปฏิบัติราชการ

(๒) ระบบบริหารจัดการบัตรรัฐสภา

๓) กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารสำนักงาน

(๑) ระบบจัดการข้อมูลป้ายประกาศดิจิทัล

(๒) ระบบบริหารจัดการไฟล์อัจฉริยะ

(๓) ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลรัฐสภา

๗. หมวดงานเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย และอุปกรณ์ต่อพ่วง

ลำดับ	รายการ	จำนวนห้อง
๑	เครื่องสแกนนิ้วมือ พร้อมอ่านบัตร สำหรับระบบบริหารการประชุมรัฐสภา	๑๖
๒	เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก สำหรับระบบบริหารการประชุมรัฐสภา	๑๖
๓	เครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถเขียนหน้าจอ สำหรับระบบบริหารการประชุมรัฐสภา	๓๐
๕	เครื่องพิมพ์บัตร	๔
๖	บัตรชนิด Mifare	๒๐,๐๐๐
๗	เครื่องสแกนลายนิ้วมือ พร้อมอ่านบัตร สำหรับระบบบริหารจัดการบัตรรัฐสภา	๔
๘	กล้องถ่ายภาพนิ่ง สำหรับระบบบริหารจัดการบัตรรัฐสภา	๔
๙	เครื่องสแกนลายนิ้วมือ อ่านบัตร และกล้องถ่ายภาพ สำหรับตู้ KIOSK	๔๔
๑๐	ตู้ KIOSK	๔๔

๒.๒.๓ ฟังก์ชันงานของระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๑. ระบบสารสนเทศของรัฐสภาแห่งใหม่ มีจำนวน ๓๖ ระบบ แบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม สามารถสรุปรายละเอียด และฟังก์ชันงาน ดังนี้

- กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารทรัพยากรรัฐสภา จำนวน ๕ ระบบ
- กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารสำนักงาน จำนวน ๑๐ ระบบ
- กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารข้อมูลและการประชุมรัฐสภา จำนวน ๗ ระบบ
- กลุ่มระบบสารสนเทศนิติบัญญัติรัฐสภา จำนวน ๓ ระบบ
- กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารจัดการการเผยแพร่ข้อมูลและงานบริการประชาชน จำนวน ๑๑ ระบบ

ชื่อระบบ	คำอธิบาย
กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารทรัพยากรรัฐสภา จำนวน ๕ ระบบ	
๑. ระบบบริหารแผนงาน โครงการ งานคลัง และงบประมาณ	ระบบที่สนับสนุนการปฏิบัติงานการบริหารจัดการ การให้บริการด้านแผนงาน โครงการ งานคลังและงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
๒. ระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล	ระบบที่สนับสนุนกระบวนการทำงานด้านทรัพยากรบุคคลของรัฐสภา การจัดเก็บรายละเอียดข้อมูลประวัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงาน รวมถึงบุคคลในวงงานรัฐสภา และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภา

ชื่อระบบ	คำอธิบาย
๓. ระบบบันทึกการลงเวลาปฏิบัติราชการ	ระบบงานจัดเก็บข้อมูลลงเวลาปฏิบัติราชการที่ได้จากการสแกนลายนิ้วมือหรือบัตรประจำตัวพนักงาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการลงเวลาปฏิบัติงานของบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสมาชิกวุฒิสภาอย่างเป็นระบบ
๔. ระบบบริหารจัดการบัตรรัฐสภา	ระบบที่สนับสนุนการจัดทำบัตรแสดงตน และบัตรลงคะแนนของกลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักบริหารงานกลาง ซึ่งมีหน้าที่บันทึกคำขอจัดทำบัตร จ่ายบัตร ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น
๕. ระบบรายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ	ระบบที่จัดทำขึ้นเพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นเครื่องมือในการรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี ผู้บริหารสามารถติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน เป็นไปตามแนวทางเป้าหมายที่กำหนด และทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดทำคำของบประมาณของสำนักต่าง ๆ ได้ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานสามารถกำกับทบทวนพัฒนาโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารสำนักงาน จำนวน ๑๐ ระบบ	
๖. ระบบสำนักงานดิจิทัล (Digital Office)	เป็นระบบสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสำนักงานประกอบด้วยงานหลักคืองานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับ-ส่ง และการติดตามความเคลื่อนไหวหรือสถานภาพของหนังสือราชการ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง ได้แก่ การลา การขอใช้บริการการพิมพ์ การขอใช้บริการถ่ายเอกสารและอัดสำเนางาน ข่าวประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์
๗. ระบบบริหารจัดการไฟล์อัจฉริยะ	เป็นระบบที่ช่วยในการบริหารจัดการไฟล์เอกสารต่าง ๆ ได้แก่ การจัดเก็บเอกสารการเรียกใช้งานเอกสาร การสืบค้นเอกสาร การเก็บประวัติการใช้งานเอกสาร ตลอดจนระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงเอกสาร ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ และง่ายต่อการใช้งาน
๘. ระบบศูนย์รับแจ้งซ่อมงาน ICT	เป็นระบบงานที่ให้บริการรับเรื่องแจ้งปัญหาเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ (PC) ระบบเครือข่าย (Network) ระบบงาน (Application) และอาคารสถานที่ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อหาข้อมูลปัญหาที่ได้รับดำเนินการแก้ไขได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วต่อไป

ชื่อระบบ	คำอธิบาย
๙. ระบบบริหารการนัดหมายดิจิทัล	เป็นระบบตรวจสอบยืนยันการเข้าพบสมาชิกรัฐสภา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภา ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบยืนยันบุคคลผู้มาติดต่อจากตารางนัดหมายได้และมีการถ่ายภาพใบหน้า ณ จุดแลกบัตรเข้าภายในอาคารหรือจุดต่าง ๆ ตามแต่กำหนด โดยที่สมาชิกรัฐสภา ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สามารถทำการยืนยันหรือไม่ยืนยันการเข้าพบ
๑๐. ระบบ Security Video Service	เป็นระบบในกลุ่มรักษาความปลอดภัย โดยการใช้ระบบตรวจสอบบุคคลด้วยภาพใบหน้าผ่านระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (IP-CCTV) โดยระบบจะนำภาพจากกล้องตรวจสอบกับภาพที่มีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยให้กับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
๑๑. ระบบบริหารเครื่องคอมพิวเตอร์เสมือน	ระบบบริหารเครื่องคอมพิวเตอร์เสมือน เป็นการพัฒนาระบบโครงสร้างการบริหารจัดการเครื่องลูกข่าย โดยใช้เทคโนโลยี VDI (Virtual Desktop Infrastructure) แทนการซื้อฮาร์ดแวร์ที่มีประสิทธิภาพสูงมาใช้งานเป็น PC แต่ละเครื่องสำหรับผู้ใช้งานแต่ละคน โดยนำแนวคิดการทำ Consolidation เหมือนกับที่ทำกับ Server (Server Consolidation) เพื่อความคุ้มค่าในการใช้ฮาร์ดแวร์
๑๒. ระบบสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลและวิจัยสำหรับองค์กรดิจิทัล (Big Data)	ระบบที่ช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งที่มีแหล่งที่มาจากภายในองค์กรเอง และข้อมูลที่มาจากแหล่งที่มาจากภายนอก ซึ่งทั้งหมดเป็นข้อมูลดิบที่สามารถนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ โดยผลที่ได้จะสามารถนำไปปรับปรุงองค์กร
๑๓. ระบบจัดการข้อมูลป้ายประกาศดิจิทัล	เป็นระบบที่บริหารจัดการข้อมูลป้ายดิจิทัล ส่วนที่เป็นข้อมูล Input (Key-in) โดยรูปแบบข้อมูลจะเป็นทั้งข้อความ ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว เพื่อส่งข้อมูลเหล่านี้ไปยังป้ายประกาศดิจิทัล
๑๔. ระบบบริหารจัดการทรัพยากรที่จอดรถ	เป็นระบบงานที่ให้บริการและจัดการเกี่ยวกับการขอใช้บริการจองที่จอดรถภายในอาคาร ผ่านอุปกรณ์ Tablet (ระบบปฏิบัติการ Android, IOS และ Windows) และอุปกรณ์ Smart Phone (ระบบปฏิบัติการ Android และ IOS) เพื่ออำนวยความสะดวก และลดเวลาการหาที่จอดรถให้กับบุคลากรในวงงานรัฐสภา
๑๕. ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลรัฐสภา	เป็นระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านเทคโนโลยี API (Application Programming Interface) หรือช่องทางที่ช่วยเชื่อมต่อระหว่าง Application แลกเปลี่ยนข้อมูลแบบมีมาตรฐาน อาทิ การใช้ XML หรือ JSON วิธีการทำ Web APLs ที่เป็นมาตรฐานก็คือการทำ Web Services โดยใช้ SOAP หรือ REST โดยที่องค์กรหรือนักพัฒนาสามารถนำไปใช้ต่อยอดได้ อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนและใช้ประโยชน์ร่วมกันของหน่วยงานทั้งภายใน และภายนอกได้

ชื่อระบบ	คำอธิบาย
กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารข้อมูลและการประชุมรัฐสภา จำนวน ๗ ระบบ	
๑๖. ระบบบริหารจัดการห้องประชุมอัจฉริยะ	เป็นระบบงานที่ให้บริการ และจัดการเกี่ยวกับการจองห้องประชุม ห้องอบรมสัมมนา การอำนวยความสะดวกให้กับผู้ขอใช้บริการห้องประชุม โดยสามารถขอจองห้องประชุม การขอใช้โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องประชุม ขอบริการเครื่องดื่ม และเจ้าหน้าที่ชวเลข การค้นหาห้องประชุมว่างหรือไม่ว่างในรูปแบบปฏิทิน รวมทั้งการแจ้งปัญหาเกี่ยวกับห้องประชุม รองรับการให้บริการผ่านอุปกรณ์ Smart Device
๑๗. ระบบบริหารจัดการเอกสารการประชุมดิจิทัล	ระบบงานที่สนับสนุนการให้บริการด้านการจัดการระเบียบวาระการประชุม เอกสารประกอบการประชุม รวมถึงการขออนุมัติวาระการประชุม และการจัดทำหนังสือเชิญประชุม เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้งานสามารถจัดเตรียมการประชุมสะดวกรวดเร็ว และประหยัดเวลามากขึ้น อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับระบบงานอื่น ๆ
๑๘. ระบบบริหารการประชุมรัฐสภา	ระบบงานที่สนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ในระหว่างขั้นตอนการประชุม ซึ่งสามารถใช้สนับสนุนได้ทั้งการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมรัฐสภา รวมถึงการประชุมกรรมาธิการต่าง ๆ
๑๙. ระบบเผยแพร่ข้อมูลการประชุมรัฐสภา	ระบบรองรับการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ข้อมูลการประชุมของวุฒิสภา และข้อมูลการประชุมของกรรมาธิการ
๒๐. ระบบถอดความเสียงการประชุมด้วยเทคโนโลยีการรู้จำเสียงพูด	เป็นเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการทำรายงานการประชุม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการถอดความประชุม และช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ชวเลข
๒๑. ระบบบริหารการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ	ระบบงานที่สนับสนุนการประชุมสภาระหว่างประเทศ เมื่อมีการจัดการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ และประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ
๒๒. ระบบรายงานการประชุมดิจิทัล	ระบบที่สนับสนุนการจัดทำรายงานการประชุม ซึ่งรองรับการจดและจัดทำรายงานการประชุมสภา รวมถึงการจัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมาธิการสามัญ คณะกรรมาธิการวิสามัญ คณะอนุกรรมาธิการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน พร้อมทั้งให้บริการเผยแพร่ข้อมูล

ชื่อระบบ	คำอธิบาย
กลุ่มระบบสารสนเทศนิติบัญญัติรัฐสภา จำนวน ๓ ระบบ	
๒๓. ระบบนิติบัญญัติ ญัตติกระทู้ถาม	ระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติให้แก่สมาชิกรัฐสภา ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา และรวบรวมข้อมูลวิชาการด้านนิติบัญญัติ เข้าไว้ด้วยกันที่ศูนย์กลางอย่างมีระบบ สามารถเรียกใช้ข้อมูลหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายใน และภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียกดูรายงานสรุปต่าง ๆ อีกทั้งยังเปิดให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการได้
๒๔. ระบบข้อมูลสนับสนุนการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน	เป็นระบบบริหารจัดการข้อมูลงบประมาณรัฐสภา ตั้งแต่กระบวนการจัดเก็บข้อมูล เผยแพร่ข้อมูล ตลอดจนติดตามผลการใช้งบประมาณ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูล
๒๕. ระบบสรรหา แต่งตั้ง ถอดถอน	ระบบที่ให้บริการจัดเก็บ และแสดงผลข้อมูลด้านการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง
กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารจัดการการเผยแพร่ข้อมูลและงานบริการประชาชน จำนวน ๑๑ ระบบ	
๒๖. ระบบศูนย์เผยแพร่ข้อมูลรัฐสภา	ระบบงานบริหารจัดการเว็บไซต์ทั้งในส่วนของเนื้อหา และการให้บริการทั้งแก่สมาชิก เจ้าหน้าที่ภายใน และประชาชนทั่วไป เช่น งานกระดานข่าวภาคประชาชน งานบริหารจัดการแบบสอบถาม/แบบสำรวจความคิดเห็นของสมาชิก หรือบุคคลทั่วไป งานแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ภายในสำนักงาน งานบริหารแจ้งข่าวสารรัฐสภาผ่าน Email ของสมาชิกโดยระบบสามารถทำการตรวจสอบตัวตนผู้ใช้งานว่าเป็นสมาชิก เจ้าหน้าที่หรือประชาชนทั่วไป เพื่อทำการแสดงเนื้อหาให้ตรงกับผู้ใช้งานโดยทำการเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบตรวจการเข้าถึงระบบสารสนเทศกลาง Single Sign-On ระบบบริหารจัดการตัวตนผู้ใช้งาน (Identity Management) ระบบบริหารสิทธิ์การใช้ ระบบสารสนเทศ (Rights Management)
๒๗. ระบบคลังข้อมูลคำศัพท์	โปรแกรมระบบจัดเก็บข้อมูลคำศัพท์ภาษาต่างประเทศ ๗ ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาสเปน ภาษาเยอรมัน ภาษาเกาหลี ภาษาอาหรับ และภาษาจีน พร้อมทั้งคำแปล คำอ่าน ตัวอย่างการใช้งาน และไฟล์เสียงของคำศัพท์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถศึกษาและนำข้อมูลคำศัพท์ที่ได้จากการสืบค้นไปใช้งาน
๒๘. ระบบจัดการข่าวประชาสัมพันธ์ บน Smart Device	ระบบงานที่สนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงข่าวประชาสัมพันธ์ที่มาจากรัฐสภา ได้แก่ ดูรายการข่าวต่าง ๆ ดูปฏิทินกิจกรรม อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบงานอื่น ๆ ซึ่งโปรแกรมระบบข่าวประชาสัมพันธ์ (ผ่านอุปกรณ์ Smart Device)

ชื่อระบบ	คำอธิบาย
๒๙. ระบบ e-Learning	ระบบที่สนับสนุนการจัดการหลักสูตรให้เหมาะสมตามตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ สามารถสร้างบทเรียนได้ในรูปแบบ Text-Based และ Streaming Media สามารถจัดทำแบบทดสอบและการประเมินผลของแต่ละหลักสูตร รวมทั้งสามารถจัดทำแบบสอบถามต่าง ๆ ได้
๓๐. ระบบบริการรับเรื่องร้องทุกข์	ระบบงานที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการต่อคำร้องทุกข์ทั้งหมด โดยเปิดให้ประชาชนภายนอก และสมาชิกรัฐสภา บุคลากรในวงงานรัฐสภา สามารถร้องทุกข์ขอความช่วยเหลือ แจ้งเบาะแส แสดงความคิดเห็น หรือขอข้อมูล/ขอคำแนะนำต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์ โดยระบบสามารถรับเรื่องร้องเรียนได้ทั้งผู้ที่ลงทะเบียน และผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียน สามารถติดตามสถานะความก้าวหน้าของเรื่องร้องเรียนได้ โดยผู้ที่ลงทะเบียนจะสามารถเลือกหัวข้อในการติดต่อได้หลากหลายกว่าผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียน อีกทั้งยังมีระบบส่วนจัดการข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ในการบันทึกรายละเอียดข้อมูล และผลการดำเนินการคำร้องทุกข์ในแต่ละขั้นตอนเพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าของคำร้องทุกข์นั้น ถาม-ตอบปัญหาและบริหารจัดการข้อมูลหลักได้โดยระบบสามารถระบุได้ว่าต้องการส่งเรื่องราวร้องทุกข์ให้กับหน่วยงานใด (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาหรือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)
๓๑. ระบบบริการห้องสมุดพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุดิจิทัล	- ระบบห้องสมุด คือ ระบบที่ให้บริการจัดหาหนังสือ การให้บริการยืม - คืน การให้บริการจัดการสื่อสิ่งพิมพ์ วารสารต่าง ๆ และสามารถจัดเก็บและสืบค้นเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ แยกตามประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือระเบียบวาระการประชุม บันทึกการประชุมหรือมติประชุม ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ กระทู้ ตัวแปรญัตติ เอกสารประกอบการพิจารณา ข้อมูลการสรรหาและแต่งตั้ง ข้อมูลการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ข้อมูลเรื่องราวร้องทุกข์ - ระบบพิพิธภัณฑ์ และ Web Site คือโปรแกรมระบบงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ การจัดทำดัชนีสืบค้นที่ใช้งานง่าย สะดวก รวมทั้งระบบพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง - ระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านจดหมายเหตุ คือ โปรแกรมระบบงานที่สนับสนุนการจัดเก็บรวบรวมเอกสารจดหมายเหตุ ทั้งที่เป็นเอกสารจดหมายเหตุลายลักษณ์ เอกสารโสตทัศน์จดหมายเหตุ เอกสารจดหมายเหตุประเภทแผนที่ หรือแผนผัง จัดทำเครื่องมือช่วยค้นได้สะดวก รวดเร็ว รวมถึงบริการยืม-คืนจดหมายเหตุ

ชื่อระบบ	คำอธิบาย
๓๒. ระบบบริการข้อมูลข่าวสารของราชการ	ระบบงานที่ให้บริการยื่นคำร้องเพื่อขอใช้ข้อมูลข่าวสารของราชการผ่านแบบฟอร์มออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการในการเรียกใช้ข้อมูล รวมทั้งมีระบบแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้รับบริการอีกทั้งยังสามารถบริหารจัดการข้อมูลของระบบได้ อาทิ ข้อมูลคำร้องขอใช้ข้อมูล ข้อมูลหลักของระบบฯ รายงานสรุปยอดของผู้รับบริการตามรายละเอียดต่าง ๆ
๓๓. ระบบการให้บริการข้อมูลกฎหมายแก่สมาชิกรัฐสภา	ระบบให้บริการข้อมูลทางกฎหมายแก่สมาชิกรัฐสภาโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา และสถานที่ และยังช่วยในการบริหารจัดการการจัดเก็บข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินการวิเคราะห์กฎหมาย การยกร่างกฎหมาย ข้อมูลทางวิชาการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งสามารถติดตามผลการปฏิบัติงานในการให้บริการทางกฎหมายได้
๓๔. ระบบบริหารจัดการสารานุกรมรัฐสภา	ระบบสำหรับเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของรัฐสภาและอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล ใช้เป็นฐานข้อมูลผ่านหน้าเว็บไซต์ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขเนื้อหาที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาใหม่เข้าไปได้ด้วย และยังมีระบบตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้งานนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
๓๕. ระบบบริหารสคริปต์ข่าวดิจิทัล	ระบบส่งสคริปต์ข่าวผ่าน Mobile Device จากภายนอกสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาเป็นระบบบริหารจัดการสำหรับนักข่าวภาคสนามให้สามารถนำภาพหรือสคริปต์วิดีโอข่าวพร้อมคำบรรยายอัปโหลดผ่าน Mobile Device ให้กับระบบส่วนกลาง หลังจากนั้นระบบจะส่งข้อความแจ้งเตือนให้กับผู้มีสิทธิ์อนุมัติ เพื่อทำการตรวจสอบข่าวที่ส่งเข้ามา โดยสามารถอ่าน Script ข่าว หรือทำการ Preview คลิปวิดีโอ หลังจากได้รับข่าว
๓๖. ระบบ Event Streaming Service	ระบบที่ให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรัฐสภา ผ่านเครือข่ายระบบต่าง ๆ และ Internet ในรูปแบบสื่อประสมมัลติมีเดียแบบสตรีมมิ่ง (Multimedia Streaming) เช่น การถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภา, คลิปวิดีโอข่าวประชาสัมพันธ์ โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลข่าวสาร (Multimedia Streaming Portal System) แก่ระบบต่าง ๆ ของรัฐสภา

๒. แผนการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศของรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้แบ่งการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ จำนวน ๓๖ ระบบ ออกเป็น ๓ ระยะ

ระยะที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๓ จำนวน ๑๐ ระบบ

ระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๔ จำนวน ๓ ระบบ

ระยะที่ ๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ จำนวน ๒๔ ระบบ

ทั้งนี้ บริษัท แอ๊ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศตามหมวดงานระบบสารสนเทศของสัญญาจ้างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีงานจ้างพัฒนาระบบสารสนเทศ จำนวน ๑๐ ระบบ แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

ชื่อระบบ	ฟังก์ชัน
กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารข้อมูลและการประชมรัฐสภา	
๑. ระบบบริหารจัดการห้องประชุมอัจฉริยะ	๑) งานจองห้องประชุม (จองห้องประชุม ยกเลิกการจอง แจ้งสิ้นสุดการใช้ ตรวจสอบผล) ๒) งานสำหรับผู้ดูแลห้องประชุม (อนุมัติ กำหนดสถานะห้องประชุม) ๓) งานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (อนุมัติการขอใช้บริการงานโสตทัศนูปกรณ์ บริการเครื่องดื่ม เจ้าหน้าที่ชวเลข) ๔) งานแจ้งมีปัญหาการใช้ห้องประชุม (แจ้งปัญหา ตอบปัญหา ปิดปัญหา) ๕) งานแสดงผลในรูปแบบตารางปฏิทิน ๖) งานแจ้งเตือนผู้ดูแลห้องประชุม ผู้ขอใช้ห้องประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (แจ้งเตือนผ่าน Web, Smart Device) ๗) กำหนด Schedule การเตือน ๘) การทำงานผ่าน Smart Device (iOS, Android)
๒. ระบบบริหารจัดการเอกสารการประชุมดิจิทัล	๑) ขออนุมัติการประชุม จัดทำร่างวาระการประชุมเอกสารแนบ รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม วาระการประชุม เบี้ยประชุม ๒) ขออนุมัติการศึกษาดูงาน ๓) งานเชิญประชุม (จัดทำหนังสือเชิญประชุม ยืนยันการเข้าร่วมประชุม บันทึกความเห็น) ๔) งานบริหารผังที่นั่งห้องประชุม (จัดทำผังที่นั่ง กำหนดที่นั่งให้ผู้เข้าประชุม) ๕) เรียกดูวาระการประชุม เอกสารการประชุมผ่าน Smart Device ๖) งานแจ้งเตือนผู้ดูแล ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ชื่อระบบ	ฟังก์ชัน
๓. ระบบบริหารการประชุมรัฐสภา	**งานลงทะเบียนเข้าประชุมสภา** ๑) สืบค้นระเบียบวาระการประชุม ๒) บันทึกการลงทะเบียนเข้าประชุม เวลาที่ลงทะเบียน ๓) การลงทะเบียนด้วยบัตรแสดงตน การสแกนลายนิ้วมือ ๔) การตรวจสอบและนับจำนวนองค์ประชุมก่อนเริ่มประชุม ๕) สืบค้นข้อมูลประวัติการลงทะเบียนเข้าประชุม ๖) ปิดการลงทะเบียนเข้าประชุม **งานลงทะเบียนและจ่ายเบี้ยประชุม สำหรับคณะกรรมาธิการและกรรมการ** ๑) บันทึกลงทะเบียนเข้าประชุม เวลาที่มาประชุม ๒) สืบค้นและแสดงผังที่นั่งในการประชุม ๓) อัตราค่าเบี้ยประชุม ๔) คำนวณเบี้ยประชุม ๕) การรับเบี้ยประชุม **งานสื่อสารบนบัลลังก์** ๑) รับส่งข้อความในการประชุมระหว่างประธาน รองประธาน เลขาธิการ เจ้าหน้าที่สำนักการประชุม และเจ้าหน้าที่สำนักงานประธาน ในระหว่างการประชุมสภา ๒) ทำงานกับคอมพิวเตอร์หน้าจอสัมผัส ๓) แสดงข้อมูลข้อบังคับการประชุม รัฐธรรมนูญ ๔) แสดงเอกสารขั้นตอนการประชุม **งานลงคะแนนด้วยการขานชื่อ และลงมติลับ** ๑) การจัดการข้อมูลประชุม (รายชื่อสมาชิก รายชื่อพรรค หัวข้อการลงมติ) ๒) การออกเสียงลงคะแนนด้วยวิธีขานชื่อ ๓) การเชื่อมโยงผลการลงคะแนนจากระบบการออกเสียงลงมติด้วยอุปกรณ์โสตฯ (เสียบบัตร) แบบเปิดเผย และแบบลับ ๔) การบันทึกผลการออกเสียงลงมติ แบบเป็นความลับ (ไม่ผ่านอุปกรณ์โสตฯ) ๕) การจัดทำรายงานผลการลงมติ **งานประมวลผลข้อมูลลงมติ** ๑) การจัดการข้อมูลการลาของสมาชิกรัฐสภา ๒) สรุปข้อมูลการลงมติ ๓) การประมวลผลการลงมติ

ชื่อระบบ	ฟังก์ชัน
๔. ระบบเผยแพร่ข้อมูลการประชุมรัฐสภา	๑) เว็บไซต์สำหรับเผยแพร่ข้อมูลการประชุม ๒) การค้นหาข้อมูลการประชุม ๓) การทำงานผ่าน Smart Device สำหรับเผยแพร่ข้อมูลการประชุม
๕. ระบบบริหารการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ	๑) ข้อมูลการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ ๒) แจ้งความประสงค์เข้าร่วมประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ ๓) จัดทำบัตรผู้เข้าร่วมประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ ๔) ลงทะเบียนเข้าประชุม
กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารทรัพยากรรัฐสภา	
๖. ระบบบันทึกการลงเวลาปฏิบัติราชการ	๑) งานบันทึกการลงเวลาปฏิบัติราชการ ๒) งานประมวลผลเพื่อออกรายงานลงเวลาปฏิบัติราชการ ๓) งานส่วนผู้ดูแลระบบ และข้อมูลหลัก
๗. ระบบบริหารจัดการบัตรรัฐสภา	๑) งานแจ้งขอจัดทำบัตร/ต่ออายุบัตร ๒) งานจัดทำบัตร ๓) งานบันทึกข้อมูลลายนิ้วมือ ๔) งานจัดทำบัตร/อายัดบัตร/บัตรหาย ๕) งานสืบค้นและออกรายงานงานแจ้งขอจัดทำบัตรแสดงตน/ต่ออายุบัตร ๖) งานจัดทำบัตรแสดงตน ๗) งานบันทึกข้อมูลลายนิ้วมือ ๘) งานออกบัตร/อายัดบัตร/บัตรหาย
กลุ่มระบบสารสนเทศบริหารสำนักงาน	
๘. ระบบจัดการข้อมูลป้ายประกาศดิจิทัล	๑) งานส่วนผู้ขอใช้บริการขอประชาสัมพันธ์ผ่านระบบป้ายประกาศดิจิทัล ๒) งานสำหรับผู้ดูแลอนุมัติการขอประชาสัมพันธ์ ๓) งานแจ้งปัญหาการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบป้ายประกาศดิจิทัล ๔) งานตรวจสอบผลการขอประชาสัมพันธ์ ๕) งานแจ้งเตือนผู้ดูแล ผู้ขอใช้ ๖) การทำงานร่วมผ่าน Smart Device
๙. ระบบบริหารจัดการไฟล์อัจฉริยะ	๑) การจัดเก็บไฟล์เอกสารต่าง ๆ ๒) การสืบค้นเอกสาร ๓) การเรียกใช้งานเอกสาร ๔) ประวัติการใช้งานเอกสาร ๕) การใช้งานผ่าน Smart Device

ชื่อระบบ	ฟังก์ชัน
๑๐. ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลรัฐสภา	๑) ข้อมูลร่างกฎหมาย แลกเปลี่ยนกับสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๒) ข้อมูลรายงานการประชุม ข้อมูลรายชื่อ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้บริการกับหน่วยงานภายนอก

๒.๒.๔ ระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ ได้ทำการออกแบบไว้ มีดังนี้

๑) <u>การออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยอาคารรัฐสภา</u>

กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ ได้ทำการศึกษาระบบรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานราชการในสหรัฐอเมริกา เช่น กระทรวงกลาโหม (DOD) กระทรวงความมั่นคงและมาตุภูมิ (DHS) California's Office of Emergency Services Headquarters และสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ศึกษาและวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงภัยและออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ให้มีอุปกรณ์และระบบรักษาความปลอดภัยที่มีความเหมาะสม รวมทั้งคำแนะนำสถาปนิกในการออกแบบด้านกายภาพเพื่อให้ประหยัดเงินลงทุน และคำนึงถึงการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยแบบบูรณาการทั้งด้านการวางผัง การติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยี และกำลังคนที่เหมาะสม การออกแบบครอบคลุมถึงความปลอดภัยต่อบุคคลทุกระดับ ตั้งแต่ประชาชน ข้าราชการ จนถึงผู้บริหารสูงสุดของประเทศ ทรัพย์สิน และสาธารณสถาน ตลอดจนออกแบบอาคารโดยพิจารณาถึงข้อกำหนดเรื่องความปลอดภัยของการใช้อาคารโดยอ้างอิงมาตรฐานระดับสากล Life Safety Code เพื่อรองรับกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้และกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ภายใต้แนวความคิด "บริหารความปลอดภัยอย่างเข้มงวด ภายใต้ความสะดวกสบาย"

(๑) การออกแบบด้านกายภาพ และการวางผังอาคาร

การออกแบบด้านกายภาพ และการวางผังอาคารใช้หลักการป้องกัน (Deter) ตรวจสอบ (Detect) หน่วงเวลา (Delay) ของบริเวณทั้งหมด ทั้งในและนอกอาคารรัฐสภา ดังนี้

(๑.๑) การควบคุมเข้า-ออก (Access Control) ความปลอดภัยบริเวณโดยรอบ

เนื่องจากพื้นที่โครงการได้พิจารณาแล้วว่าจะไม่ก่อสร้างรั้วล้อมรอบ จึงจำเป็นต้องออกแบบอุปสรรคในพื้นที่ที่ไม่อนุญาตให้ทั้งคนและยานพาหนะผ่านได้ปกติ ได้แก่ การสร้างคลองรอบบริเวณเป็นส่วนใหญ่ การออกแบบให้มีช่องว่างเพื่อทำให้เกิดระยะห่างระหว่างตัวอาคารกับพื้นที่รอบอาคารรัฐสภา และรอบ ๆ ตัวอาคารที่ไม่ใช่เป็นทางเข้า-ออกปกติ จะมีช่องว่างทำให้เกิดระยะห่างจากตัวอาคารจำกัดจำนวนทางเข้า-ออกจากทางสาธารณะที่เข้าสู่พื้นที่โครงการและเข้าสู่ตัวอาคาร

- เส้นทางเข้า-ออกที่จำเป็นที่ได้ออกแบบให้มีนั้น ได้ออกแบบให้ใช้เครื่องป้องกันและบันทึกข้อมูลการผ่านเข้า-ออกของยานพาหนะ และได้แยกเส้นทางเข้าสำหรับยานพาหนะของบุคคลภายนอกไว้เฉพาะทั้งสองด้าน คือ ถนนสามเสน และถนนทหาร และออกแบบให้เป็นหลุมลึกลงไปจากระดับพื้นที่ใกล้เคียงประมาณ ๑ เมตร เพื่อความปลอดภัยขณะตรวจค้นและเป็นการชะลอความเร็วรถได้

- เส้นทางเข้า-ออกสำหรับยานพาหนะ จากถนนสามเสน และถนนทหาร จะมีระดับต่ำกว่าตัวอาคารรัฐสภาที่ระดับชั้น ๑ และการเข้าถึงต้องขับยานพาหนะเลี้ยวอ้อมวงเวียนเพื่อลดความเร็วได้

- ลานประชาชนที่มีคนทั่วไปจำนวนมาก ได้ออกแบบให้แยกห่างออกไปจากตัวอาคาร และจำกัดเส้นทางเข้า-ออกระหว่างลานประชาชนและตัวอาคารรัฐสภา

- รอบ ๆ ตัวอาคารที่ไม่ใช่เป็นทางเข้า-ออกปกติ ตำแหน่งที่เป็นช่องกระจกประตูหน้าต่างบริเวณชั้นที่ ๑ ที่อาจถูกทำลายได้ง่าย ได้ออกแบบให้มีช่องว่างทำให้เกิดระยะห่างถึงตัวอาคารประมาณ ๖ เมตร

(๒) การดูแลตรวจตรา (Surveillance)

- กำหนดตำแหน่งของประตูและหน้าต่าง ให้มองเห็นได้อย่างชัดเจน
- ระวังให้มีพื้นที่ที่เป็นจุดบอดน้อยที่สุด
- กำหนดโซนสำหรับบริเวณพื้นที่สาธารณะ และพื้นที่ควบคุมให้ชัดเจน
- ภูมิทัศน์ และแนวรั้วต้องหลีกเลี่ยงการบดบังสายตา และมุมกล้องโทรทัศน์วงจรปิด
- บริเวณพื้นที่สาธารณะ (เช่น ห้องน้ำ) ต้องง่ายต่อการสังเกตการณ์
- แสงสว่างต้องออกแบบให้เป็นธรรมชาติเหมาะสมกับการดูแลตรวจตรา
- มีโคมไฟส่องสว่างช่วงเวลากลางคืน ให้เพียงพอต่อการบันทึก

(๓) ระบบป้องกันระเบิด (Blast Protection)

- ระบบโครงสร้างได้ออกแบบให้ป้องกันหรือชะลอการวิบัติของอาคาร
- ต้านหรือระบายความดันและแรงสั่นสะเทือนของการระเบิดโดยใช้โครงสร้างอาคาร
- ใช้ฟิล์มพิเศษติดกระจกเพื่อป้องกันระเบิดหรือกระสุน
- หลีกเลี่ยงการประดับตกแต่งภายนอกอาคารที่ง่ายต่อการแตก/แยก/ร้าว

(๔) การป้องกันรังสี ก๊าซชีวภาพ และสารเคมี (Chemical, Biological, Radiological protection)

- ให้มีท่อนำเข้าอากาศบริสุทธิ์มาจากส่วนบนของอาคารหรือจากพื้นที่ควบคุมเพื่อไม่ให้ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าพื้นที่บริเวณท่อนำเข้าอากาศบริสุทธิ์
- แยกพื้นที่ห้องพัสดุและไปรษณีย์ และติดตั้งเครื่องมือตรวจสอบ

(๕) สายไฟฟ้าแรงสูงและสายนำสัญญาณสื่อสาร

- ให้มีการแยกทางเข้าของสายไฟฟ้าแรงสูง และสายนำสัญญาณสื่อสารจากริมถนนอย่างน้อยสองทางที่มีแหล่งจ่ายจากสองแห่งที่เป็นอิสระต่อกัน โดยติดตั้งด้วย Duct Bank ฝั่งใต้ดิน นอกจากนี้ ยังมีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและการสำรองน้ำมันในกรณีไฟฟ้าดับนานได้ประมาณ ๑ สัปดาห์ กรณีระบบจ่ายไฟฟ้าแรงสูงจากการไฟฟ้านครหลวงล้มเหลว

๒) ด้านการบริหารบุคลากร

การออกแบบได้พิจารณาถึงการใช้กำลังคนอย่างมีประสิทธิภาพ และการทำงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาในหลายสถานการณ์ เช่น การสนธิกำลังเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน การเฝ้าระวังในภาวะฉุกเฉิน และตรวจตราในภาวะปกติ รวมทั้งการทำงานของเจ้าหน้าที่ในหลายช่วงเวลา เช่น ช่วงเวลาทำงานปกติ ช่วงเย็นหลังเลิกงาน ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และช่วงวันหยุดระยะยาว เป็นต้น ครอบคลุมถึงภัยต่าง ๆ เช่น การประท้วง การขู่วางระเบิด การประทุษร้าย การจลาจล ไฟฟ้าดับเป็นเวลานาน เพื่อให้ง่ายต่อการวางแผน และกำหนดวิธีปฏิบัติ เช่น บริหารเหตุฉุกเฉิน การตรวจตราวัตถุและบุคคลต้องสงสัย การป้องกันอารักขาบุคคลสำคัญ การป้องกันตัวและการจับกุม และการสื่อสารในเหตุการณ์ฉุกเฉินและภาวะปกติ การติดตั้งเครื่องอ่านบัตรและกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ทำให้สามารถติดตามเหตุการณ์และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งขณะเกิดเหตุและติดตามสืบสวนภายหลังการเกิดเหตุ ด้วยการออกแบบได้จัดให้มีศูนย์รักษาความปลอดภัย (Security Command Center) และศูนย์สั่งการดับเพลิง (Fire Command Center) ไว้รวมกันที่ชั้นใต้ดิน ๑ ด้วย การกั้นแยกด้วยผนังทนไฟออกจากพื้นที่ข้างเคียงด้วยอัตราการทนไฟ ๒ ชั่วโมง หากสถานการณ์เกิดลุกลามจนเป็นอันตรายต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ฯ ก็กำหนดให้มีที่ตั้งของศูนย์ สามารถอพยพหนีออกจากศูนย์ฯ และออกจากชั้นใต้ดินได้หลายเส้นทางและปลอดภัย ในศูนย์ฯ เป็นที่ตั้งอุปกรณ์ควบคุมระบบฉุกเฉินทั้งหมดของอาคาร ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และตำรวจของรัฐสภา และมีห้องประชุมสำหรับบริหารเหตุฉุกเฉิน (War Room) ที่สามารถติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานช่วยเหลือจากภายนอกได้สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ ได้จัดเตรียมห้องรักษาความปลอดภัยย่อย (Monitor Room) อีกจำนวน ๔ ห้อง บนชั้นที่ ๑ โดยการแบ่งโซนพื้นที่รับผิดชอบและทำให้สามารถแก้ไขเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว โดยได้ติดตั้งแผงแสดงผลเหตุการณ์ฉุกเฉินไว้ในห้องดังกล่าวด้วย การออกแบบได้กำหนดให้มีห้องเครื่องสำหรับอุปกรณ์ระบบรักษาความปลอดภัยเป็นการเฉพาะ เพื่อป้องกันช่างเทคนิคหรือผู้ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงอุปกรณ์และระบบได้โดยง่าย และมีความสะดวกในการดูแลรักษาและงานซ่อมบำรุง

๓) ด้านเทคโนโลยี

จัดให้มีศูนย์รักษาความปลอดภัย (Security Command Center) และศูนย์สั่งการดับเพลิง (Fire Command Center) ได้ออกแบบให้รวมกันอยู่เป็นศูนย์เดียวกัน เพื่อการใช้กำลังคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในศูนย์มีอุปกรณ์และระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยควบคุมการทำงานด้วยซอฟแวร์ที่มีขีดความสามารถในการจัดการข้อมูล บันทึก แสดงผล และควบคุมอุปกรณ์ ระบบอุปกรณ์ออกแบบให้ติดตั้งตามพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อการตรวจตรา การควบคุม

และการป้องกัน เช่น ประตูหนีไฟทางขึ้นมาจากชั้นใต้ดิน ทางเข้า – ออก บริเวณโถงลิฟต์ ช่องทางเดิน ที่จอดรถ และห้องที่มีความสำคัญ เช่น บริเวณทางเข้าห้องทำงานผู้บริหาร ห้องเครื่อง ศูนย์คอมพิวเตอร์ ห้องมั่นคง เป็นต้น

การออกแบบได้จัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับยานพาหนะภายหลังการแลกบัตรประชาชนหรือตรวจสอบบุคคลแล้ว โดยแบ่งได้ ดังนี้

(๑) การตรวจสอบรถก่อนเข้าอาคาร

(๑.๑) ตรวจวัตถุต้องสงสัยสำหรับรถบุคคลภายนอก

- รถขับผ่านเครื่องตรวจตราใต้ท้องรถ
- ให้แสดงบัตรต่อเครื่องอ่านบัตร เพื่อเปิดไม้กั้น (Arm Gate) และกล้องโทรทัศน์บันทึกภาพ
- คนขับรถ และหมายเลขทะเบียนรถ
- ให้นำรถเข้าสู่ช่องตรวจค้นรถใน Sunken ทั้งคันภายในพื้นที่ควบคุมและอาจใช้กระจกโค้ง
- ส่องตรวจกรณีจำเป็น
- หากตรวจประมวลผลการตรวจวัตถุต้องสงสัยในรถแล้วผ่าน ให้นำรถเข้าสู่เส้นทางชั้นจอดรถใต้ดิน

(๑.๒) ตรวจวัตถุต้องสงสัยใต้ท้องรถสำหรับข้าราชการ ส.ส. และ ส.ว.

- รถขับผ่านเครื่องตรวจตราใต้ท้องรถหรืออาจใช้กระจกโค้งส่องตรวจกรณีจำเป็น
- แสดงบัตรต่อเครื่องอ่านบัตร เพื่อเปิดไม้กั้น (Arm Gate) และกล้องโทรทัศน์บันทึกภาพ
- คนขับรถ และหมายเลขทะเบียนรถ
- หากตรวจประมวลผลการตรวจวัตถุต้องสงสัยใต้ท้องรถแล้วผ่าน ให้รถผ่านเข้าสู่เส้นทางชั้นจอดรถใต้ดิน

หมายเหตุ - ในช่องทางเข้านี้ถัดเข้าไปประมาณ ๑๐ เมตร ได้ออกแบบให้มีเครื่องกีดขวางรถยนต์ (Non-penetrable Barrier) ป้องกันการขับรถแบบระเบิดพลีชีพ สั่งให้ทำงานโดยเจ้าหน้าที่ที่ป้อมยามรักษาการณ์เมื่อพบยานพาหนะที่ต้องการฝ่าฝืนการตรวจค้น

(๑.๓) ป้อมรักษาการณ์

- ออกแบบให้กะทัดรัด เป็นป้อมขนาดเล็กที่มองเห็นได้เกือบ ๓๖๐ องศา
- มีจอแสดงภาพและผลการตรวจจากระบบกล้องถ่ายภาพใต้ท้องรถ
- มีระบบควบคุมสำหรับการบริหารจัดการบุคคลภายนอก (Visitor Management System)และจอแสดงผลประวัติข้อมูลของคนขับและยานพาหนะ
- มีระบบควบคุมการเปิด-ปิดไม้กั้น (Arm Gate)
- มีระบบควบคุมการเปิด-ปิดประตู

(๑.๔) ช่องทางออก

- มีเครื่องกีดขวางรถยนต์ (Non-penetrable Barrier) ป้องกันการขับรถแบบระเบิดพลีชีพ

- มีเครื่องอ่านบัตรให้แสดงบัตรต่อเครื่องอ่าน บุคคลภายนอกให้คืนบัตร แล้วไม้กั้นจึงเปิดออกเพื่อออกจากรัฐสภาได้

(๒) ระบบรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร

เนื่องจากพื้นที่ดินของรัฐสภาไม่มีรั้วหรือกำแพงด้านหน้าถนนสามเสนและด้านถนนทหาร ซึ่งเป็นแนวความคิดด้านงานสถาปัตยกรรม เพื่อความสง่างามและทำให้เกิดความรู้สึกถึงความใกล้ชิดกับประชาชน นอกจากการออกแบบให้มีอุปสรรคในการเข้าถึงในตำแหน่งที่ไม่สามารถควบคุมตรวจตราได้ตลอดเวลา เช่น คลอง พื้นที่ต่างระดับ จึงออกแบบให้มีอุปกรณ์ระบบรักษาความปลอดภัยเพิ่ม เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยมีความสมบูรณ์ขึ้น ดังนี้

(๒.๑) มีกล้องโทรทัศน์แบบ PAN/TILT/ZOOM ติดตั้งบนเสาสูงทั่วบริเวณจุดที่ไกลและไม่สะดวกต่อการตรวจตรา เพื่อการตรวจตราและบันทึกภาพ

(๒.๒) ระบบตรวจจับการบุกรุกรอบบริเวณ (Perimeter Intrusion Detection System) เป็นเสมือนรั้วที่มองไม่เห็น ได้ออกแบบอุปกรณ์ตรวจจับแบบฝังใต้ผิวดินและบนกำแพงรั้ว เพื่อตรวจจับการเคลื่อนไหวบริเวณที่มีความเสี่ยงสูงและเป็นช่องทางที่สามารถเข้าสู่ตัวอาคารได้ง่าย และให้ทำงานร่วมกับกล้องโทรทัศน์วงจรปิด

(๒.๓) มีเครื่องกีดขวางรถยนต์ (Non-penetrable Barrier) หรือเสาปิดกั้นถนน (Bollard) ติดตั้งตรงทางเข้าประตูด้านหน้าของรัฐสภา

(๓) ระบบรักษาความปลอดภัยภายในอาคารที่จอดรถใต้ดิน

(๓.๑) มีกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ตามเส้นทางที่มองเห็นหน้ารถยนต์ในตำแหน่งที่สำคัญ เพื่อบันทึกภาพหน้ารถยนต์จะทำให้เห็นทั้งคนขับและหมายเลขทะเบียนรถ

(๓.๒) มีกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามประตูห้องเมนเครื่องไฟฟ้า ห้องเครื่องสูบน้ำประปาและดับเพลิง ห้องเครื่องปรับอากาศ

(๓.๓) ระบบการแจ้งเตือนเมื่อมีการใช้ประตูหนีไฟ สำหรับประตูหนีไฟต่าง ๆ และระบบควบคุมการเข้า–ออก (Access Control) ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำ ส่วนบุคคลภายนอกจะควบคุมให้เข้าออกได้เฉพาะทางเท่านั้น เพื่อทำการตรวจสอบบุคคลอีกครั้งก่อนเข้าสู่ภายในบริเวณที่ทำการรัฐสภา

(๓.๔) มีระบบสื่อสารแบบสองทางฉุกเฉิน (Two-way Communication System) เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกับศูนย์รักษาความปลอดภัยได้โดยตรงและรวดเร็ว กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินภายในบริเวณจอดรถ

(๓.๕) ออกแบบโครงสร้างอาคารเพื่อป้องกันการถล่มของอาคารแบบเสาพังทลายต่อเนื่องกัน (Progressive Collapse) โดยการเสริมโครงสร้างเสาและใช้ฟิล์มป้องกันแรงระเบิดติดตั้งที่ผนังและประตูกระจกที่กั้นแยกระหว่างที่จอดรถกับห้องประชุมสัมมนา และห้องอาคาร เพื่อลดความเสียหายและการบาดเจ็บ รวมทั้งวิธีการระบายความดันจากแรงระเบิดออกจากพื้นที่เกิดเหตุ

(๔) ระบบรักษาความปลอดภัยภายในอาคาร

(๔.๑) จัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยแบบบูรณาการ (Integrated Security System)

ก. อุปกรณ์ควบคุมระบบการเข้า-ออก (Access Control) ออกแบบติดตั้งตามบริเวณต่าง ๆ ดังนี้

- ทางเข้า-ออกระหว่างพื้นที่ทั่วไปกับสำนักงาน พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด หอเกียรติประวัติ
- ทางเข้า-ออกระหว่างพื้นที่สาธารณะกับพื้นที่ไม่สาธารณะ
- ทางเข้า-ออกระหว่างสำนักงานกับสำนักงาน
- ทางเข้า-ออกระหว่างสำนักงานกับห้องมั่นคง
- ประตูเข้า-ออกบันไดหนีไฟแต่ละชั้น
- ทางเข้า-ออกของโถงลิฟต์โดยสาร และลิฟต์บริการ

ข. ระบบป้องกันการบุกรุก ออกแบบติดตั้งตามบริเวณ ดังนี้

- ห้องมั่นคง
- หอเกียรติยศ
- ห้องสมุด
- พิพิธภัณฑ์

ค. ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ออกแบบติดตั้งตามบริเวณดังนี้

- เส้นทางเดินภายในอาคาร
- โถงลิฟต์โดยสาร และลิฟต์บริการ
- หน้าประตูทางเข้าบันไดหนีไฟ
- หน้าประตูทางเข้าห้องเครื่องหลักชั้นใต้ดิน
- ทางเข้า-ออกห้องประชุมใหญ่ สส. และ สว.

(๔.๒) จัดให้มีเครื่องตรวจจับโลหะแบบเอ็กซ์เรย์ (X-Ray Machine) สำหรับกระเป๋าหรือสัมภาระ เครื่องตรวจจับโลหะในตัวบุคคลแบบเดินผ่านตามจุดทางเข้าของอาคาร และฟิล์มกันแรงระเบิดบานกระจกที่สำคัญ

(๔.๓) จัดให้มีศูนย์รักษาความปลอดภัยรวมที่ชั้นใต้ดิน ๑ เพื่อการบริหารเหตุฉุกเฉินและเฝ้าระวังอย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) บูรณาการงานระบบรักษาความปลอดภัย

การออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยแบบบูรณาการ หมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งอุปกรณ์จากทุกระบบประกอบอาคาร กำลังคน และขีดความสามารถของซอฟแวร์อย่างเต็มที่ การออกแบบได้กำหนดให้จัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการบริหารจัดการรักษาความปลอดภัย (Security Management System) เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพทั้ง Visitor Management System, Video Management System, Access Control System และ Intrusion Detection and Alarm System ระบบอุปกรณ์ทั้งหมดได้ออกแบบให้วางบนเครือข่าย

ของสายไฟเบอร์ออปติค (Fiber Optic) ที่ได้แยกเป็นอิสระจากระบบสื่อสารอื่น ๆ ภายในอาคาร ตั้งแต่ Core Switch, Distribution Switch และ Access Switch ได้กำหนดให้ติดตั้งในห้องควบคุมสำหรับระบบรักษาความปลอดภัยโดยเฉพาะ โดยอุปกรณ์หลักทั้งหมดและฐานข้อมูลที่มีความสำคัญจะติดตั้งในศูนย์รักษาความปลอดภัยที่ชั้นใต้ดิน ๑ ระบบอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยเป็นอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่ได้รับการพิสูจน์ด้วยการใช้งานจริงจนเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะขีดความสามารถของกล้องโทรทัศน์วงจรปิด สามารถตรวจจับภาพเคลื่อนไหว (Motion detection) ได้ รวมทั้งสามารถรองรับการเพิ่มขีดความสามารถในการทำ Video Analytic ได้สำหรับกล้องบางชุดที่ติดตั้งในบริเวณที่สำคัญในอนาคตได้ ทั้งนี้ การบูรณาการระบบรักษาความปลอดภัยมีการทำงาน มีดังนี้

(๕.๑) เมื่ออุปกรณ์ตรวจจับการบุกรุกทำงาน หรือมีการเปิด-ปิดประตูที่มีการควบคุมการเข้า-ออก หรือมีการเคลื่อนไหว ภาพกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่กำหนดในบริเวณนั้นจะถูกบันทึกด้วยความละเอียดของภาพมากขึ้นและทำการแสดงภาพและเสียงเตือนบนจอแสดงภาพในศูนย์รักษาความปลอดภัยทันที

(๕.๒) การแสดงผลข้อมูลภาพแบบ Real Time หรือย้อนหลัง เพื่อเรียกข้อมูลประวัติของเจ้าหน้าที่ รูปภาพ ทะเบียนรถได้ทันที เมื่อมีการแสดงตนที่เครื่องอ่านบัตรเครื่องใดเครื่องหนึ่ง หรือเมื่อต้องการข้อมูลโดยการแสดงผลหรือรายงานได้ตามที่กำหนด

(๕.๓) เมื่อเกิดเพลิงไหม้และได้รับสัญญาณจากระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ระบบควบคุมการเข้า-ออกในโซนนั้น ๆ และโซนใกล้เคียงหรือทุกโซน จะทำการปลดล็อกประตูเพื่อให้หนีไฟได้สะดวก และกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบริเวณนั้น ๆ จะแสดงภาพบนจอแสดงภาพในศูนย์รักษาความปลอดภัยทันที

(๕.๔) บัตรประจำตัวใช้เทคโนโลยี RFID ได้ออกแบบให้เป็น Proximity Smart Card สามารถบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลและใช้งานแสดงตน ตั้งแต่การควบคุมการเข้าออกอาคาร การเข้าออกพื้นที่ควบคุม การโหวตออกเสียงการลงคะแนน การยืมหนังสือจากห้องสมุด และกิจกรรมอื่น ๆ ในอาคารได้ในบัตรเดียวกัน

(๕.๕) ซอฟแวร์สามารถปรับตั้งโปรแกรมไว้ล่วงหน้าได้ ทำให้ระดับความเข้มงวดของการรักษาความปลอดภัยไม่เท่ากันในแต่ละช่วงเวลาหรือในแต่ละวัน เช่น ช่วงเวลาทำงานปกติช่วงเวลาเลิกงาน ช่วงเวลาในวันหยุด ช่วงเวลาวันหยุดยาว และช่วงเวลาเกิดเหตุฉุกเฉิน

๒.๒.๕ ระบบ Green Building ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

<u>แนวคิดในการออกแบบระบบ Green Building</u>

กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ (ผู้ออกแบบ) ซึ่งประกอบด้วยบริษัทสถาปนิก ๕ บริษัท และบริษัทออกแบบ จำนวน ๒๑ บริษัท รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ จะต้องทำการออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ ตามยุทธศาสตร์และขอบเขตการจ้างงาน (TOR) ซึ่งกำหนดให้ต้องออกแบบเป็นอาคารสถาปัตยกรรมเขียว (Green Architecture) และการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ผู้ออกแบบจึงได้กำหนดเป้าหมายในการออกแบบให้เป็นอาคารประหยัดพลังงานได้ประมาณร้อยละ ๕๐ ตามตัวอย่างการออกแบบของกระทรวงพลังงานได้เคยออกแบบไว้ และมีดรรชนีการใช้พลังงานไม่เกิน ๑๐๐ กิโลวัตต์ชั่วโมง

ต่อตารางเมตรต่อปี ซึ่งเป็นการคำนวณตามภาวะปกติของการใช้พลังงาน วันละประมาณ ๙ - ๑๐ ชั่วโมง แต่ยังไม่ครอบคลุมกรณีมีการใช้พลังงานอย่างต่อเนื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยมีเป้าหมายและผลลัพธ์ คือ เป็นอาคารประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมระดับดีเด่น ตามเกณฑ์ที่กระทรวงพลังงานกำหนดซึ่งหากเทียบเคียงกับมาตรฐาน U.S. Green Building Council อยู่ในระดับโกลด์ (Gold)

ยุทธศาสตร์ในการออกแบบ (Design Strategies) เพื่อมุ่งไปสู่ Green Building และการพัฒนาที่ยั่งยืน มีดังนี้

๑. การพัฒนาสถานที่ตั้งเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Site and Development) ประกอบด้วย

- Preserve Top Soil
- Balance Cut and Fill
- Preserve Existing Trees
- Maximize Open Space
- Heat Island Effect/ Increase Green Area
- Storm Water Design
- Water Efficient Landscaping
- Alternative Transportation
- Light Pollution Reduction
- Construction Activity Pollution Reduction

๒. การอนุรักษ์พลังงาน ประกอบด้วย

- Energy Conservation
- Microclimate Modification
- Building Shading by Trees
- Wind Barrier to Reduce Infiltration
- Reduce Hardscape
- Self Shading
- Court
- OTTV ต่ำกว่า ๒๕ w/sq.m.
- RTTV ต่ำกว่า ๕ w/sq.m.
- Natural Ventilation
- Daylighting
- Low LPD

๓. วัสดุและทรัพยากร (Materials and Resource) ประกอบด้วย

- Regional Materials
- Construction Waste Management
- Low Embodied Energy Materials

- Recycle Materials
- Low Maintenance

๔. น้ำ (Water Efficiency) ประกอบด้วย

- Water Use reduction
- Water Recycle
- Rain Water Storage
- Waste Water Technology
- Water Efficient Landscaping

๕. คุณภาพของสภาพแวดล้อมภายในอาคาร (Indoor Environment Quality) ประกอบด้วย

- Low-Emitting Materials
- Indoor Chemical & Pollutant Source Control
- Thermal Comfort
- Daylight and Visual Comfort
- View
- Background Noise Control

๒.๓ กฎหมาย และแผนที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ปัจจุบันการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายโทรคมนาคม หรือการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมมีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ อันอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อให้สามารถป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างทันท่วงที จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้น

<u>การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์</u>

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางทหาร และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

พระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญคือ กำหนดแนวทางในการจัดการ การป้องกัน การรับมือ และการลดความเสี่ยงทางไซเบอร์ มีการประสานความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง พัฒนาความรู้ความสามารถของบุคคลากรและผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการให้ความรู้และความตระหนักถึงภัยไซเบอร์ และมีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑. คณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ หรือ กมช. (National Cyber Security Committee : NCSC) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีหน้าที่เสนอนโยบาย จัดทำแผนแม่บท กำหนดมาตรฐานและแนวทางส่งเสริม พัฒนา ยกระดับทักษะความรู้ของเจ้าหน้าที่ ประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมไปถึงการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายที่ได้ถูกกำหนดแล้ว

๒. คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หรือ กกม. ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นประธาน มีหน้าที่ดำเนินการตามนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ดูแลและดำเนินการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ กำกับดูแลการดำเนินงานเพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานงานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (ThaiCERT) และการเผชิญเหตุและนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ กำหนดประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ประสานงานและให้ความร่วมมือในการจัดตั้งหน่วยงานเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ และร่วมประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการกำหนดกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง กำหนดระดับภัยคุกคามทางไซเบอร์ พร้อมรายละเอียดของมาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ในแต่ละระดับ

๓. คณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หรือ กบส. ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นประธาน ทำหน้าที่ดูแลงานด้านการบริหารงานทั่วไป

คณะกรรมการทั้งสามคณะจะทำหน้าที่ดูแลโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ๘ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ ได้แก่

๑) ด้านความมั่นคง
๒) ด้านการเงิน
๓) ด้านการขนส่งและโลจิสติกส์
๔) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม
๕) ด้านพลังงานและสาธารณูปโภค
๖) ด้านบริการภาครัฐที่สำคัญ
๗) ด้านสาธารณสุข
๘) ด้านอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพิ่มเติม

การรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์

ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อระบบสารสนเทศซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใด ให้หน่วยงานนั้นดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลคอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานนั้น รวมถึงพฤติการณ์แวดล้อมของตน เพื่อประเมินว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือไม่ หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าเกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ขึ้นให้ดำเนินการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามแนวปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานนั้น และแจ้งไปยังสำนักงานและหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลของตนโดยเร็ว ทั้งนี้ เมื่อปรากฏแก่หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หรือเมื่อหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลได้รับแจ้งเหตุ ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลร่วมกับหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานเพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยทางไซเบอร์ (CSA) และหรือศูนย์ปฏิบัติการไซเบอร์เพื่อเฝ้าระวังภัยคุกคาม (CERT) รวบรวมข้อมูล ตรวจสอบ วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของตน และให้ความร่วมมือและประสานงานกับสำนักงานในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์และแจ้งเตือนหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของตน รวมทั้งหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

ลักษณะของภัยคุกคามทางไซเบอร์ แบ่งออกเป็นสามระดับ ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับไม่ร้ายแรง หมายถึง ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย แต่ยังไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคล ทรัพย์สิน หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่สำคัญในระดับร้ายแรง หรือเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่มีความเสี่ยงทำให้ระบบคอมพิวเตอร์หรือการให้บริการด้อยประสิทธิภาพลง

(๒) ระดับร้ายแรง หมายถึง ภัยคุกคามในระดับร้ายแรงที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) เป็นภัยคุกคามที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ หรือการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

(ข) เป็นภัยคุกคามที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงภัยจนอาจทำให้คอมพิวเตอร์ระบบคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐ การป้องกันประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ การสาธารณสุข ความปลอดภัยสาธารณะ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน ถูกแทรกแซงอย่างมีนัยสำคัญหรือถูกระงับการทำงาน

(ค) เป็นภัยคุกคามที่มีความรุนแรงที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสี่ยงภัยหรือความเสียหายต่อบุคคล หรือต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ที่สำคัญหรือมีจำนวนมาก

(๓) ระดับวิกฤต หมายถึง ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤตที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่ฉุกเฉิน เร่งด่วน ที่ใกล้จะเกิดและส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ความมั่นคงของรัฐ หรือชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

(ข) เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ฉุกเฉิน เร่งด่วน ที่ใกล้จะเกิดอันอาจเป็นผลให้บุคคลจำนวนมากเสียชีวิต หรือระบบคอมพิวเตอร์จำนวนมากถูกทำลายในวงกว้างในระดับประเทศ

(ค) เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องปัดหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐในการตรวจสอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้ที่อาจมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามด้วย พร้อมทั้งมีการกำหนดบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ให้ความร่วมมือ โดยมีทั้งโทษปรับและจำคุก ในขณะเดียวกัน ก็มีบทลงโทษหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่ย่อหย่อนในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย เช่น หากหน่วยงานฯ ละเลยไม่รายงานเหตุภัยคุกคามโดยไม่มีเหตุอันควร มีโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น ทั้งนี้ ในเชิงปฏิบัติสำหรับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์นั้น ไม่เพียงแต่เฉพาะหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศเท่านั้นที่จะต้องตระหนักและปฏิบัติตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด แต่เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่ต้องช่วยกันเฝ้าระวังภัย ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการทำงานของรัฐ รวมถึงให้เบาะแสเพื่อการป้องกันแก้ไขอย่างทันท่วงทีและเป็นการปิดช่องโหว่ที่อาจส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติบ้านเมือง

<u>ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (Thailand Computer Emergency Response Team : ThaiCERT)</u>

ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย หรือไทยเซิร์ต (ThaiCERT) จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ (ชื่อเดิม ศูนย์ประสานงานรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ ประเทศไทย) โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ภายใต้สังกัดของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในปัจจุบันภารกิจของไทยเซิร์ตถูกโอนย้ายมาสังกัดอยู่ภายใต้ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) และเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย”

ThaiCERT มีภาระหน้าที่หลักเพื่อตอบสนองและจัดการกับเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยคอมพิวเตอร์ (Incident Response) และให้การสนับสนุนที่จำเป็นและคำแนะนำในการแก้ไขภัยคุกคามความมั่นคงปลอดภัยทางด้านคอมพิวเตอร์ รวมทั้งติดตามและเผยแพร่ข่าวสารและเหตุการณ์ทางด้านความมั่นคงปลอดภัยทางด้านคอมพิวเตอร์ต่อสาธารณชน ตลอดจนทำการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือและแนวทางต่าง ๆ ในการปฏิบัติเพื่อเพิ่มความมั่นคงปลอดภัยในการใช้คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์กรด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยคอมพิวเตอร์ทั้งในระดับภูมิภาค (APCERT/Asia Pacific Computer Emergency Response Team) และระดับสากล (FIRST/Forum of Incident Response and Security Teams) ไทยเซิร์ตจึงมีบทบาทในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์กรเหล่านี้กับหน่วยงานในประเทศทั้งภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต หรือผู้เกี่ยวข้องในการตอบสนองและจัดการกับเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยที่ได้รับแจ้ง

<u>รูปแบบภัยคุกคามทางคอมพิวเตอร์</u> (สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๖๓)

๑. มัลแวร์ (Malware) คือความไม่ปกติทางโปรแกรม ที่สูญเสีย C (Confidentiality) I (Integrity) และ A (Availability) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมด สูญเสียความลับทางข้อมูล สูญเสียความไม่เปลี่ยนแปลงของข้อมูล สูญเสียเสถียรภาพของระบบปฏิบัติการ

๒. ไวรัสคอมพิวเตอร์ (Computer Virus) เป็นซอฟต์แวร์ประเภทที่มีเจตนาร้ายแฝงเข้ามาในระบบคอมพิวเตอร์โดยจะตรวจพบได้ยาก

๓. หนอนคอมพิวเตอร์(Computer worm) หนอนคอมพิวเตอร์จะแพร่กระจายโดยไม่ผ่านการใช้งานของผู้ใช้ โดยมันจะคัดลอกและกระจายตัวมันเองข้ามเครือข่าย เช่น ระบบเครือข่ายหรืออินเทอร์เน็ต เป็นต้น

๔. ม้าโทรจัน (Trojan horse) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ถูกบรรจุเข้าไปในคอมพิวเตอร์เพื่อเก็บข้อมูลของคอมพิวเตอร์เครื่องนั้น เช่น ข้อมูลชื่อผู้ใช้รหัสผ่าน เลขที่บัญชีธนาคาร และข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่แฮกเกอร์จะส่งโปรแกรมเข้าไปในคอมพิวเตอร์เพื่อดักจับข้อมูลดังกล่าวแล้วนำไปใช้ในการเจาะระบบ

๕. สปายแวร์ (Spyware) ประเภทโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่บันทึกการกระทำของผู้ใช้บนเครื่องคอมพิวเตอร์และส่งผ่านอินเทอร์เน็ตโดยที่ผู้ใช้ไม่ได้รับทราบโปรแกรมแอบดักข้อมูลนั้นสามารถรวบรวมข้อมูลสถิติการใช้งานจากผู้ใช้ได้หลายอย่างขึ้นอยู่กับการออกแบบของโปรแกรม

๖. ประตูหลัง (Backdoor) รูรั่วของระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยคอมพิวเตอร์ที่ผู้ออกแบบหรือผู้ดูแลระบบจงใจทิ้งไว้โดยเป็นกลไกลับทางซอฟต์แวร์หรือฮาร์ดแวร์ที่ใช้ข้ามผ่านการควบคุมความมั่นคงปลอดภัย แต่อาจเปิดทางให้ผู้ไม่ประสงค์ดีสามารถเข้ามาในระบบและก่อความเสียหายได้

๗. Rootkit โปรแกรมที่ออกแบบมาเพื่อซ่อนอ็อบเจ็กต์ (Object) ต่าง ๆ เช่น กระบวนงาน ไฟล์ หรือข้อมูล แม้จะเป็นโปรแกรมที่อาจไม่เป็นอันตรายเสมอไป แต่ก็ถูกนำมาใช้ในการซ่อนกิจกรรมที่เป็นอันตรายมากขึ้น

๘. การโจมตีแบบ DoS/DDoS ความพยายามโจมตีเพื่อทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ปลายทางหยุดทำงาน หรือสูญเสียเสถียรภาพ หากเครื่องต้นทาง (ผู้โจมตี) มีเครื่องเดียวเรียกว่า การโจมตีแบบ Denial of Service (DoS) แต่หากผู้โจมตีมีมากและกระทำพร้อม ๆ กัน ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ จะเรียกว่า การโจมตีแบบ Distributed Denial of Service (DDoS)

๙. BOTNET ภัยคุกคามทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ด้วยมัลแวร์ทั้งหลายที่กล่าวในตอนต้นต้องการตัวนำทางเพื่อต่อยอดความเสียหาย และทำให้ยากแก่การควบคุมมากขึ้น ตัวนำทางที่ว่านี้ก็คือ Botnet ซึ่งก่อให้เกิดภัยคุกคามที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เอง เช่น Spam, DoS/DDoS และ Phishing เป็นต้น

๑๐. Spam Mail หรืออีเมล์ขยะ เป็นขยะออนไลน์ที่ส่งตรงถึงผู้รับ โดยที่ผู้รับสารนั้นไม่ต้องการ และสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับผู้รับได้ในลักษณะของการโฆษณาสินค้าหรือบริการ การชักชวนเข้าไปยังเว็บไซต์ต่าง ๆ ซึ่งอาจมีภัยคุกคามชนิด Phishing แฝงเข้ามาด้วย ด้วยเหตุนี้จึงควรติดตั้งระบบ Anti Spam หรือหากใช้ฟรีอีเมล์ เช่น Hotmail, Yahoo ก็จะมีโปรแกรมคัดกรองอีเมล์ขยะในชั้นหนึ่งแล้ว

๑๑. Phishing คือการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตเพื่อขอข้อมูลที่สำคัญ เช่น รหัสผ่าน หรือหมายเลขบัตรเครดิตโดยการส่งข้อความผ่านทาง E-mail หรือ Messenger ตัวอย่างของการ Phishing เช่น การบอกแก่ผู้รับปลายทางว่าเป็นธนาคารหรือบริษัทที่น่าเชื่อถือและแจ้งว่ามีสาเหตุทำให้คุณต้องเข้าสู่ระบบและใส่ข้อมูลที่สำคัญใหม่โดยเว็บไซต์ที่ลิงก์ไปนั้นจะมีหน้าตาคล้ายคลึงกับเว็บที่กล่าวถึง Phishing

๑๒. Sniffing เป็นการดักข้อมูลที่ส่งจากคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งไปยังอีกเครื่องหนึ่ง หรือจากเครือข่ายหนึ่งไปยังอีกเครือข่ายหนึ่ง เป็นวิธีการหนึ่งที่นักโจมตีระบบนิยมใช้

๑๓. ข้อมูลขยะ (Spam) ภัยคุกคามส่วนใหญ่ที่เกิดจากอีเมล์หรือเรียกว่า อีเมล์ขยะ เป็นขยะออนไลน์ที่ส่งตรงถึงผู้รับ โดยที่ผู้รับสารนั้นไม่ต้องการและสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับผู้รับ

๑๔. Hacking เป็นการเจาะระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไม่ว่าจะกระทำด้วยมนุษย์หรืออาศัยโปรแกรมแฮ็กหลากรูปแบบที่หาได้ง่ายในโลกอินเทอร์เน็ตแถมยังใช้งานได้ง่าย ไม่ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์ก็สามารถเจาะระบบได้

๑๕. ผู้บุกรุก (Hacker) หมายถึง ผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตในการใช้งานระบบ แต่พยายามลักลอบเข้ามาใช้งานด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเพื่อโจรกรรมข้อมูล ผลกำไร หรือความพอใจส่วนบุคคลก็ตาม ความเสียหายจากผู้บุกรุกเป็นภัยคุกคามที่หนัก

๒.๓.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้การเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว อันอาจนำมาซึ่งความเดือดร้อนหรือความเสียหายในกรณีที่มีการนำไปแสวงหาประโยชน์หรือเปิดเผยโดยไม่ได้รับความยินยอมหรือแจ้งล่วงหน้า ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นมา เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้ง

กำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป สามารถสรุปประเด็นสำคัญ (ธรรมนิติ, ม.ป.ป.) ดังนี้

๑) กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดาเท่านั้น ข้อมูลบุคคลเป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ดังนั้น จึงหมายถึงข้อมูลชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ หมายเลขบัตรประชาชน อีเมล์ ลายนิ้วมือ IP address Cookie ฯลฯ ของบุคคลทั่วไป และไม่คุ้มครองถึงข้อมูลของนิติบุคคล

๒) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องยินยอมก่อน การที่เก็บข้อมูลส่วนตัวต่าง ๆ เพื่อนำไปรวบรวมใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลต่อไปนั้น ต้องเก็บจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง และได้รับการยินยอมโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรหรือผ่านระบบออนไลน์ตามรูปแบบที่กำหนด ดังนั้นก่อนที่จะยินยอมเจ้าของข้อมูลต้องอ่านรายละเอียดให้ดีก่อน รวมถึงเก็บข้อมูลว่าได้ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลไปกับหน่วยงานใดบ้าง

๓) ผู้เก็บข้อมูลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูล การเปิดเผยข้อมูล ระยะเวลาที่เก็บเงื่อนไขต่าง ๆ ให้เจ้าของข้อมูลอย่างชัดเจน ที่สำคัญข้อมูลรายละเอียดในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลต้องแยกส่วนออกมากจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายเพื่อให้เจ้าของข้อมูลอ่านและทำความเข้าใจก่อนที่จะยินยอมให้เก็บข้อมูล

๔) ผู้มีสิทธิ์เด็ดขาดคือเจ้าของข้อมูล ข้อมูลส่วนบุคคลที่ให้ไว้นั้น เจ้าของข้อมูลสามารถยกเลิกการเก็บข้อมูล การนำไปใช้ แก้ไขและลบข้อมูลออกจากระบบได้ โดยที่ผู้เก็บข้อมูลไม่สามารถปฏิเสธได้ ดังนั้น ผู้เก็บข้อมูลต้องเตรียมการให้การยกเลิกทำได้สะดวกเช่นเดียวกับการยอมรับ ซึ่งการคุ้มครองนี้รวมถึงข้อมูลส่วนตัวที่ส่งไปเพื่อสมัครงาน ผู้สมัครสามารถแจ้งให้บริษัทส่งข้อมูลกลับหรือทำลายข้อมูลส่วนตัว เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน รูปถ่าย เอกสารการศึกษา ฯลฯ หลังจากการสมัคร เพื่อป้องกันไม่ให้ข้อมูลส่วนตัวสำคัญเหล่านี้รั่วไหลออกไป

๕) ผู้เก็บต้องรักษาข้อมูลให้ปลอดภัยเป็นความลับ ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีหน้าที่รักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล มิให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลโดยผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของของข้อมูลหรือเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบ และดูแลไม่ให้เกิดการสูญหาย ซึ่งเรื่องนี้ทางผู้ประกอบการหรือองค์กรที่เก็บข้อมูลต้องมีการวางระบบ วิธีการ คณะทำงาน ทีมงานที่รับผิดชอบในการดูแลข้อมูลให้ปลอดภัยมากที่สุด แต่หากข้อมูลเกิดรั่วไหลหรือถูกขโมยไป ผู้เก็บข้อมูลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบใน ๗๒ ชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุ

๖) ครอบคลุมผู้เก็บ-ใช้-เปิดเผยข้อมูลทั้งในและนอกประเทศ พระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคลใช้บังคับกับการเก็บ ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยองค์กรหรือผู้ประกอบการในประเทศ ไม่ว่าการเก็บ การใช้หรือการเปิดเผยข้อมูล จะเกิดขึ้นในประเทศหรือนอกประเทศ หากผู้เก็บใช้หรือการเปิดเผยข้อมูลอยู่นอกประเทศจะควบคุมเมื่อการมีเสนอสินค้าหรือบริการและการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนตัวที่อยู่ในประเทศไทย

๗) เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลใช้ Outsource ได้ เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีหน้าที่ให้คำแนะนำในการปฏิบัติ ตรวจสอบการดำเนินการให้ถูกต้อง ประสานงานเมื่อมีปัญหา และรักษาความลับอาจเป็นพนักงานขององค์กรหรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการตามสัญญาก็ได้

๘) การฝ่าฝืนมีโทษจำคุก ปรับเงินสูงสุด ๕ ล้านบาท และมีโทษทั้งทางอาญา ทางแพ่ง และทางปกครอง สำหรับโทษทางอาญาหากมีการฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือนถึง ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ถึง ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๓.๓ ปฏิญญาว่าด้วยการเปิดกว้างของรัฐสภา (Declaration on Parliamentary Openness) (Opening Parliament.org, ม.ป.ป.)

การเปิดกว้างของรัฐสภา การประชุมรัฐสภาโลก (World e-Parliament) กรุงโรม ประเทศอิตาลี วันที่ ๑๕ กันยายน ค.ศ. ๒๐๑๒ ได้มีการประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยการเปิดกว้างของรัฐสภา (Declaration on Parliamentary Openness)” เป็นการเรียกร้องให้รัฐสภาและสภานิติบัญญัติเพิ่มความมุ่งมั่นต่อความโปร่งใส การเปิดกว้าง และการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการดำเนินงานของรัฐสภาและสภานิติบัญญัติ หลักการในปฏิญญาว่าด้วยการเปิดกว้างของรัฐสภาสามารถสรุปได้ภายใต้หัวข้อหลัก ๔ ประการ ต่อไปนี้

๑. การส่งเสริมวัฒนธรรมการเปิดกว้าง - ข้อมูลรัฐสภาเป็นของสาธารณะ ข้อมูลรัฐสภาจะต้องสามารถนำมาใช้ซ้ำหรือเผยแพร่ซ้ำโดยประชาชนโดยมีข้อจำกัดตามที่กฎหมายกำหนด รัฐสภาจะต้องออกมาตรการเพื่อให้แน่ใจเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมและประชาสังคมเสรีเพื่อทำให้สามารถตรวจสอบรัฐสภาอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อปกป้องสิทธิเหล่านี้อย่างจริงจังผ่านบทบาทการกำกับดูแล รัฐสภาจะต้องรับรองว่าประชาชนมีสิทธิไล่เบี้ยตามกฎหมายเพื่อบังคับใช้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลรัฐสภา รัฐสภามีหน้าที่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการทำงานของรัฐสภาและแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีกับรัฐสภาอื่น ๆ เพื่อเพิ่มการเปิดกว้างและความโปร่งใส รัฐสภาจะทำงานร่วมกันกับองค์กรตรวจสอบรัฐสภาและประชาชนเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลรัฐสภามีความสมบูรณ์ถูกต้องและทันเวลา

๒. ทำให้ข้อมูลรัฐสภาโปร่งใส – รัฐสภาจะใช้นโยบายที่ทำให้แน่ใจว่ามีการเผยแพร่ข้อมูลรัฐสภาในเชิงรุกและจะทบทวนนโยบายเหล่านี้เป็นระยะเพื่อใช้ประโยชน์จากการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี ข้อมูลรัฐสภาประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของรัฐสภาและข้อมูลที่เกิดขึ้นตลอดกระบวนการทางกฎหมาย รวมถึงข้อความของกฎหมายที่แนะนำและการแก้ไขเพิ่มเติม การลงคะแนนเสียง วาระการประชุมของรัฐสภา การบันทึกการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการ ข้อมูลประวัติศาสตร์ และข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกของรัฐสภา เช่น รายงานที่สร้างขึ้นสำหรับหรือโดยรัฐสภา รัฐสภาจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการของรัฐสภา พนักงานรัฐสภา และข้อมูลงบประมาณ รัฐสภาจะต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลัง กิจกรรมและกิจการของสมาชิก รวมถึงข้อมูลที่เพียงพอสำหรับประชาชนในการตัดสินอย่างรอบคอบเกี่ยวกับการมีสำนึกและปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามและความซื่อสัตย์ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น

๓. ทำให้การเข้าถึงข้อมูลรัฐสภาง่ายขึ้น – รัฐสภาจะต้องทำให้มั่นใจได้ว่าประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างกว้างขวางผ่านช่องทางหลากหลายโดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงการสังเกตการณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุและการถ่ายทอดสด การออกอากาศตามความต้องการ และสตรีมมิ่ง ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงรัฐสภาภายใต้ข้อจำกัดด้านพื้นที่และความปลอดภัย ด้วยนโยบายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนและเปิดเผยต่อสาธารณชน ข้อมูลรัฐสภาต้องมีให้บริการฟรี ในหลายภาษาและผ่านหลายเครื่องมือ เช่น บทสรุปภาษาง่าย ๆ ที่ช่วยให้มั่นใจได้ว่าประชาชนสามารถเข้าใจข้อมูลของรัฐสภา

๔. การเปิดใช้งานการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ของข้อมูลรัฐสภา – ข้อมูลรัฐสภาจะเผยแพร่ออนไลน์ในรูปแบบเปิด (Open) และในรูปแบบที่มีโครงสร้างที่อนุญาตให้ประชาชนนำไปวิเคราะห์และใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี ข้อมูลรัฐสภาจะเชื่อมโยงกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสามารถค้นหาได้ง่าย รวมทั้งสามารถดาวน์โหลดได้จำนวนมาก เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่สำหรับการสำรวจ เว็บไซต์รัฐสภาใช้สื่อสารกับประชาชน แม้ในสังคมที่มีการจำกัดการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต โดยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลไปยังคนกลางซึ่งสามารถเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนเพิ่มเติม เว็บไซต์ของรัฐสภาจะพยายามใช้เครื่องมือเชิงโต้ตอบเพื่อดึงดูดพลเมืองและเสนอบริการแจ้งเตือนหรือบริการโทรศัพท์มือถือ รัฐสภาจะให้ความสำคัญกับการใช้รูปแบบที่ไม่ใช่กรรมสิทธิ์และซอฟต์แวร์เสรีและโอเพนซอร์ซ (Open Source) รัฐสภามีหน้าที่รับรองความสามารถในการใช้ข้อมูลเทคโนโลยีของรัฐสภาในขณะที่รับประกันความเป็นส่วนตัวสำหรับผู้ที่เข้าถึงข้อมูล

๒.๓.๔ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๓

(คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา, ๒๕๖๐, น. ๑๗)

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๓ เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการวางกรอบนโยบายและทิศทางในการขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Smart Parliament ให้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาสถาบันนิติบัญญัติเพื่อมุ่งสู่การเป็น Smart Parliament ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓” จะมียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน ๕ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

<u>ยุทธศาสตร์ที่ ๑</u> Smart Infrastructure หมายถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภาทั้งในส่วนของฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์หรือระบบงาน ระบบเครือข่ายให้มีความพร้อมต่อการใช้งาน รองรับกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ ๑ นี้ เปรียบเสมือนการวางรากฐานสำคัญ (Necessary Foundation) เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ที่เหลือทั้งหมด

<u>ยุทธศาสตร์ที่ ๒</u> Smart Integration หมายถึง เพื่อให้การใช้ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภาเกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจำเป็นจะต้องผลักดันการบูรณาการฐานข้อมูลนิติบัญญัติและเชื่อมโยงระบบงานสารสนเทศเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันและลดความซ้ำซ้อนของระบบงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ Smart Security หมายถึง การใช้งานระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา ทั้งในด้านฮาร์ดแวร์ ระบบงานและระบบฐานข้อมูล ระบบเครือข่าย จำเป็นจะต้องมีการบริหารจัดการให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อมต่อการใช้งานตลอดเวลา มีความมั่นคงปลอดภัยเป็นไปตามมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ Smart People หมายถึง ในการผลักดันรัฐสภาให้บรรลุเป้าหมายเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Smart Parliament จำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของรัฐสภา ให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ และเป็นต้นทุนมนุษย์ (Human Capital) ของรัฐสภา

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ Smart Services หมายถึง การพัฒนาระบบบริการข้อมูลด้านนิติบัญญัติทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Services) เพื่อให้บริการข้อมูลสารสนเทศสอดคล้องกับความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการ ทั้งในส่วนของบุคลากรของรัฐสภาและประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ จะต้องมีการบริการที่รองรับกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งการที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๕ ให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นจะต้องอาศัยยุทธศาสตร์ที่ ๒ คือการบูรณาการระบบและฐานข้อมูล ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการระบบ ให้มีความพร้อมและมีความมั่นคงปลอดภัยต่อการใช้งาน และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การมีบุคลากรที่ความรู้ ความสามารถ

๒.๓.๕ แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

(คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา, ๒๕๖๐, น. ๑๒๓ - ๑๒๔)

รัฐสภาในฐานะองค์กรนิติบัญญัติมีหน้าที่หลักในการตรากฎหมายได้เล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการส่วนราชการในสังกัด จึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ภายใต้วิสัยทัศน์ “รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) หมายถึง องค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์และทรัพยากรอื่นใด เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ” โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบและบูรณาการฐานข้อมูลมุ่งสู่การเป็น Digital Parliament ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ คือ

๑. พัฒนาระบบและบูรณาการข้อมูลมุ่งสู่การเป็น Digital Parliament

๒. พัฒนาระบบบริการด้านสารสนเทศ ให้มีข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย รองรับความต้องการของผู้บริการและประชาชน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. ระบบข้อมูลและสารสนเทศของรัฐสภามีการเชื่อมโยงและบูรณาการเพื่อให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ผู้รับบริการและประชาชนได้รับข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาที่ถูกต้อง รวดเร็วและทันสมัย ตรงกับความต้องการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ คือ

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภา

๒. พัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลรองรับการให้บริการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภามีประสิทธิภาพ และมีความมั่นคงปลอดภัย เป็นไปตามมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกรัฐสภา และบุคคลในวงงานรัฐสภามีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ คือ

๑. พัฒนาสมรรถนะบุคลากรของรัฐสภาด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกรัฐสภาและบุคลากรในวงงานของรัฐสภาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

๓. ส่งเสริม สนับสนุน บุคลากร ให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี รองรับความต้องการของผู้รับบริการและประชาชน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

สมาชิกรัฐสภาและบุคลากรในวงงานรัฐสภารู้เท่าทัน สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์รองรับความต้องการของผู้รับบริการและประชาชน

ดังนั้น แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปีที่รัฐสภาจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการของทั้งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จะสามารถใช้ในการติดตามประเมินผล หรือให้การสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการเชื่อมโยงและบูรณาการภารกิจในกระบวนการนิติบัญญัติร่วมกันของส่วนราชการรัฐสภาเพื่อมุ่งไปสู่ Digital Parliament และเพื่อให้สอดรับกับวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง” รวมทั้งตามนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของรัฐบาลที่มุ่งให้เกิดการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลายมาเปลี่ยนเป็นวิธีการดำเนินธุรกิจ การดำเนินชีวิตของประชาชน และการดำเนินงานของภาครัฐ

๒.๓.๖ แผนการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

แผนการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ภายใต้วิสัยทัศน์“รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) หมายถึง องค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์และทรัพยากรอื่นใดเพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ” โดยให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐสภามีความสอดคล้องและเป็นไปตามแนวคิดของการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการก้าวสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) ทั้ง ๕ มิติ

๑. แนวคิดของการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการก้าวสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล (คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภาระยะ ๕ ปี, ๒๕๖๑, น. ๘ - ๙)

๑) การบริหารจัดการประชุมที่ทันสมัยและครบวงจร

การบริหารและการจัดการกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเนื่องจากมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนกระบวนงานของสถาบันนิติบัญญัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเพื่อให้การบริหารจัดการกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมได้รับการบูรณาการในการออกแบบและพัฒนาให้สามารถรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างครบวงจร รองรับการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมตั้งแต่ก่อนเริ่มมีการประชุม ระหว่างการประชุม จนเสร็จสิ้นการประชุมทำให้สมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่สามารถสืบค้น เรียกดูข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านอุปกรณ์ Smart Device ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับกระบวนการทำงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาสามารถผลักดันการก้าวสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) ให้ประสบความสำเร็จได้ เช่น เทคโนโลยีการรู้จดจำเสียงเพื่อสนับสนุนงานด้านการจัดทำรายงานการประชุม เทคโนโลยีการรู้จดจำภาพและใบหน้า (Image and Facial Recognition) เพื่อสนับสนุนงานด้านการรักษาความปลอดภัย เทคโนโลยีสมาร์ตการ์ดและ Biometric เพื่อรองรับกระบวนงานด้านการประชุม เทคโนโลยีการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล (Big Data) เพื่อรองรับการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณแผ่นดิน เทคโนโลยีการบริหารจัดการไฟล์และการแก้ไขเอกสารร่วมกัน

๓) การเผยแพร่ข้อมูล

การเผยแพร่ข้อมูลสู่ภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับแนวคิดการออกแบบรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ข้อมูลที่ได้รับอนุญาตให้มีการเผยแพร่ต้องเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้อง

และเป็นปัจจุบัน มีศูนย์กลางการเผยแพร่และการให้บริการข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากแหล่งเดียว นอกจากนี้ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Social Media เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสู่ภาคประชาชนอีกช่องทางหนึ่ง

๔) การให้บริการสมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่ และประชาชน

การให้บริการสมาชิกรัฐสภา เช่น การเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุม การให้บริการแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการให้บริการประชาชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเป็นส่วนสำคัญของการก้าวสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาจะต้องสามารถรองรับการให้บริการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๕) การใช้งาน Smart Device สามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการได้จากทุกที่ทุกเวลา และมีความปลอดภัย

ปัจจุบันอุปกรณ์ Smart Device เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน โดยสามารถเข้าถึงข้อมูลการบริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตได้จากทุกที่และทุกเวลาผ่านอุปกรณ์เหล่านี้ จะเห็นได้ว่าการเข้าถึงข้อมูลและบริการต่าง ๆ ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่บนการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น ดังนั้น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาจึงต้องสามารถรองรับการเข้าถึงข้อมูล และบริการต่าง ๆ ได้จากหลากหลายอุปกรณ์ทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ Smart Devices และสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่และทุกเวลาด้วยการเชื่อมต่อที่ปลอดภัยตามมาตรฐานสากล ซึ่งจากกรอบแนวคิดดังกล่าวจึงมีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนา Digital Parliament

๒. เป้าหมายการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี, ๒๕๖๑, น. ๑๘)

สำหรับการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ซึ่งมีกรอบระยะเวลาการดำเนินการ ๕ ปี มีการพัฒนาระบบงาน ประกอบด้วย

<u>ระยะแรก</u> (ระหว่างปีที่ ๑ - ๒) จะมีการจัดหาอุปกรณ์ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย สนับสนุนภารกิจหลัก และการบริหารจัดการของสำนักงานฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดหาระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย ตอบสนองและจัดการกับเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ (Incident Response) เพิ่มความมั่นคงปลอดภัยและสร้างความเข้มแข็งของระบบสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานภายในที่สำคัญ รวมทั้งการพัฒนาระบบสารสนเทศใหม่และจะมีการโอนย้ายระบบงานเดิมไปยังศูนย์ข้อมูลหลักอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

<u>ระยะที่ ๒</u> (ระหว่างปีที่ ๒ - ๕) เน้นการพัฒนาระบบสารสนเทศใหม่และการบูรณาการสารสนเทศและฐานข้อมูล

<u>ระยะที่ ๓</u> (ระหว่างปีที่ ๔ - ๕) ดำเนินการบำรุงรักษาระบบงานที่ได้ดำเนินการพัฒนาระบบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการขับเคลื่อนองค์กรด้วยข้อมูลสารสนเทศ โดยขับเคลื่อนองค์กรด้วย Big data เพื่อมุ่งหน้าสู่ Paperless อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้สำนักงานฯ สามารถลดการใช้กระดาษโดยสิ้นเชิง และมีเป้าหมายในการพัฒนา

บุคลากรของหน่วยงานโดยเน้นพัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี รองรับความต้องการของผู้รับบริการและประชาชนตามเป้าหมายการขับเคลื่อน

๒.๔ แนวทางการดำเนินการของต่างประเทศ

๒.๔.๑ แนวทางการเผยแพร่เอกสารของรัฐสภาสหราชอาณาจักร (ฐิติมา ธรรมบำรุง, ๒๕๖๓)

การเผยแพร่เอกสารควรคำนึงถึงรูปแบบทางเลือกของการเผยแพร่เอกสารเพื่อรองรับผู้ใช้งานที่หลากหลาย ยกตัวอย่างกรณี National Archives ของสหราชอาณาจักร (https://www.nationalarchives.gov.uk/) เสนอรูปแบบทางเลือกของการเผยแพร่เอกสารคำสั่งและเอกสารสภาสามัญชนซึ่งเป็นสภาล่างในรัฐสภาแห่งอังกฤษ (House of Commons) ได้แก่ เวอร์ชันพิมพ์ขนาดใหญ่ที่มีขนาดตัวอักษร ๑๖ พอยต์ขึ้นไป เวอร์ชันอ่านง่าย หมายถึง เขียนเนื้อหาหลักของเอกสารใหม่เพื่อให้อ่านและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น วิดีโอภาษามือ เวอร์ชันอักษรเบรล เวอร์ชันเสียง รูปแบบข้อความแบบเปิด หรือ Open text (โดยทั่วไปคือ เอกสาร Word แต่สามารถเปิดในซอฟต์แวร์ประมวลผลคำที่ไม่ใช่ของ Microsoft)

นอกจากนี้ National Archives ของสหราชอาณาจักร ระบุว่า เอกสารที่เผยแพร่ใน GOV.UK หรือเว็บไซต์อื่น ๆ ของภาครัฐ จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้เอกสารดังกล่าวสามารถใช้งานได้โดยคนจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้รวมถึงผู้พิการ โดยมีแนวทางการทำให้เอกสารเผยแพร่ไปตามมาตรฐานการเข้าถึงได้ง่าย ดังนี้

๑. การเขียนเอกสารที่สามารถเข้าถึงได้ การเสนอให้เผยแพร่เอกสารเป็นเว็บเพจ HTML ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการเข้าถึงได้ง่าย ขณะที่เอกสารเช่น PDF ทำให้การค้นหา การใช้ และการดูแลเนื้อหายากขึ้น บ่อยครั้งที่ PDF มีปัญหาเรื่องการใช้งานร่วมกับโปรแกรมอ่านหน้าจอสำหรับผู้พิการ การเขียนเอกสารควรเขียนด้วยภาษาที่ง่ายที่สุด ภาษาที่ง่ายทำให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้สามารถเข้าถึงเอกสารได้ และผู้คนส่วนใหญ่ชอบภาษาที่เรียบง่าย เพราะช่วยให้เข้าใจข้อมูลโดยเร็ว

๒. การทำให้เอกสารง่าย เช่น การตั้งชื่อเอกสารที่มีความหมาย การสร้างประโยคและย่อหน้าที่กระชับ การตรวจสอบให้แน่ใจว่าข้อความจัดชิดซ้ายหน้ากระดาษ การหลีกเลี่ยงการขีดเส้นใต้ยกเว้นลิงก์ การตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการอธิบายอย่างชัดเจนว่าลิงก์จะไปที่ใด สิ่งนี้มีความสำคัญเนื่องจากผู้ใช้โปรแกรมอ่านหน้าจอบางคนสแกนลิงก์ในหน้าเอกสารทีละหน้าเพื่อค้นหาสิ่งที่ต้องการ

๓. การใช้ตารางสำหรับข้อมูล การทำให้ตารางง่ายโดยหลีกเลี่ยงการแยกหรือรวมเซลล์ หากใช้รูปภาพหรือแผนภูมิ ควรพิจารณาว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตาสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างไร การหลีกเลี่ยงภาพที่มีข้อความเนื่องจากไม่สามารถปรับขนาดข้อความในภาพได้

๔. การพัฒนาโครงสร้างเอกสาร หมายถึง การใช้สัญลักษณ์แสดงหัวข้อย่อย การใช้หมายเลขเพื่อแสดงถึงลำดับขั้นตอน การใช้สไตล์ในการเขียนเพื่อสร้างลำดับชั้นของเนื้อหาที่นำเสนอ: หัวเรื่อง ๑, หัวเรื่อง ๒ เป็นต้น ด้วยวิธีนี้โปรแกรมอ่านหน้าจอจะจดจำการจัดรูปแบบและอ่านเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง

๕. การบันทึกเอกสารเป็น PDF / A การบันทึกเอกสารที่สามารถเข้าถึงได้เป็น PDF / A หมายความว่า เอกสารจะยังคงทำงานเป็นเวลานานหลังจากที่เผยแพร่ แม้ว่าสิ่งต่าง ๆ เช่น แบบอักษรที่ใช้ในการสร้างเอกสารจะไม่ได้รับการสนับสนุนอีกต่อไป

๖. การสร้าง PDF จากเอกสารที่สแกน หากกำลังสร้าง PDF โดยการสแกนเอกสารที่เป็นกระดาษให้ใช้ Optical Character Recognition (OCR) เพื่อให้ผู้ใช้โปรแกรมอ่านหน้าจอสามารถเข้าถึง PDF อย่างไรก็ตาม พบว่าการทำ OCR สำหรับเอกสารภาษาไทยยังคงมีปัญหา

๗. การแปลงหรืออัปโหลดเอกสาร หากเป็นไปได้ให้สร้างเนื้อหาในหน้า HTML หากต้องการเผยแพร่เอกสารในรูปแบบอื่นควรเป็นเอกสารเพิ่มเติมจากเวอร์ชัน HTML การตรวจสอบการเข้าถึง PDF ในการตรวจสอบว่า PDF ที่สร้างสามารถเข้าถึงได้หรือไม่นั้น สามารถใช้ Adobe Reader หรือ Adobe Acrobat Pro ในการทดสอบ รวมถึงควรทดสอบด้วยการใช้โปรแกรมอ่านหน้าจอ โปรแกรม Adobe Reader สามารถใช้ Adobe Reader เพื่อตรวจสอบว่าเอกสาร PDF มีการจัดโครงสร้างอย่างถูกต้องหรือไม่ ผู้ที่ใช้โปรแกรมอ่านหน้าจอจำเป็นต้องใช้สิ่งเหล่านี้เพื่อให้สามารถเข้าถึงเอกสาร โดยไปที่คำสั่ง ‘Edit’ จากนั้น ‘Accessibility’ และเลือก ‘Quick check’ ทั้งนี้ ในการแก้ไขปัญหาของเอกสารที่พบจะต้องแก้ไขเอกสารต้นฉบับใน Word หรือใช้ Adobe Acrobat Pro โดยปฏิบัติตามคำแนะนำของ Adobe เกี่ยวกับการใช้ Acrobat Pro เพื่อตรวจสอบว่าเอกสาร PDF ที่สร้างสามารถเข้าถึงได้หรือไม่ (https://helpx.adobe.com/acrobat/using/create-verify-pdf-accessibility.html) ทั้งนี้ควรผ่านการตรวจสอบอย่างสมบูรณ์สำหรับ WCAG ระดับ AA โดยไม่มีคำเตือนใด

๘. ตรวจสอบด้วยโปรแกรมอ่านหน้าจอ โดยขอให้ผู้ใช้โปรแกรมอ่านหน้าจออ่านไฟล์เอกสาร PDF ว่าสามารถเข้าถึงได้หรือไม่ อย่างไร ตัวอย่างโปรแกรมอ่านหน้าจอ เช่น Non Visual Desktop Access (NVDA) โปรแกรมอ่านหน้าจอ Open Source สำหรับ Windows สามารถติดตั้งกับเดสก์ท็อปหรือเรียกใช้จากไดรฟ์ USB แบบพกพา

๙. การตรวจสอบเอกสาร Microsoft Office สำหรับการเข้าถึง เมื่อทำตามขั้นตอนเพื่อให้เอกสารสามารถเข้าถึงได้ให้ตรวจสอบก่อนที่จะเผยแพร่ สามารถรับประกันการเข้าถึงจำนวนมากได้โดยการทดสอบอัตโนมัติในเอกสาร หากต้องการตรวจสอบว่าสามารถเข้าถึงเอกสาร Word, Excel และ Microsoft Office อื่น ๆ ได้หรือไม่ให้ สามารถใช้ตัวตรวจสอบการช่วยสำหรับการเข้าถึงของ Office (https://support.office.com/en-us/article/improve-accessibility-with-the-accessibility-checker-a๑๖f๖de๐-๒f๓๙-๔a๒b-๘bd๘-๕ad๘๐๑๔๒๖c๗f?ui=en-US&rs=en-US&ad=US)

Digital preservation ข้อมูลการประชุมสภา

การประชุมของหน่วยงานหรือคณะทำงานใด ๆ มักมีการบันทึกรายละเอียดหรือสาระของการประชุม ทั้งความคิดเห็นที่เป็นสาระสำคัญและเกี่ยวข้องกับประเด็นของเรื่องที่มีการพิจารณากันอยู่ของผู้มาประชุม ผู้เข้าร่วมประชุม มติของที่ประชุม เพื่อช่วยความทรงจำ เป็นหลักฐานอ้างอิง เป็นหลักฐานและเครื่องมือติดตามการปฏิบัติงาน หรือเป็นข้อมูลข่าวสาร เช่นเดียวกับการ

ประชุมของรัฐสภา ที่มีการพิจารณาร่างกฎหมาย การให้ความเห็นชอบเรื่องต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนด การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การตั้งกระทู้ถาม และการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ เป็นต้น ซึ่งนับว่ามีข้อมูลและเนื้อหาสำคัญต่อการบริหารราชการ การศึกษาและค้นคว้าวิจัย

รัฐสภาอังกฤษพัฒนาระบบค้นหารายงานการประชุมทางราชการของรัฐสภาอังกฤษ (https://hansard.parliament.uk/) ที่ผู้สนใจทั่วไปสามารถค้นหาสมาชิกสภา การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภา การอภิปราย การร้องเรียน และการออกเสียงลงคะแนนในรัฐสภาจากรายงานการประชุมทางราชการของรัฐสภาอังกฤษ ย้อนหลังไปกว่า ๒๐๐ ปี เพื่อเป็นแนวทางในการสงวนรักษาเนื้อหาในการประชุมเพื่อการเข้าถึงและการค้นคืนในอนาคต

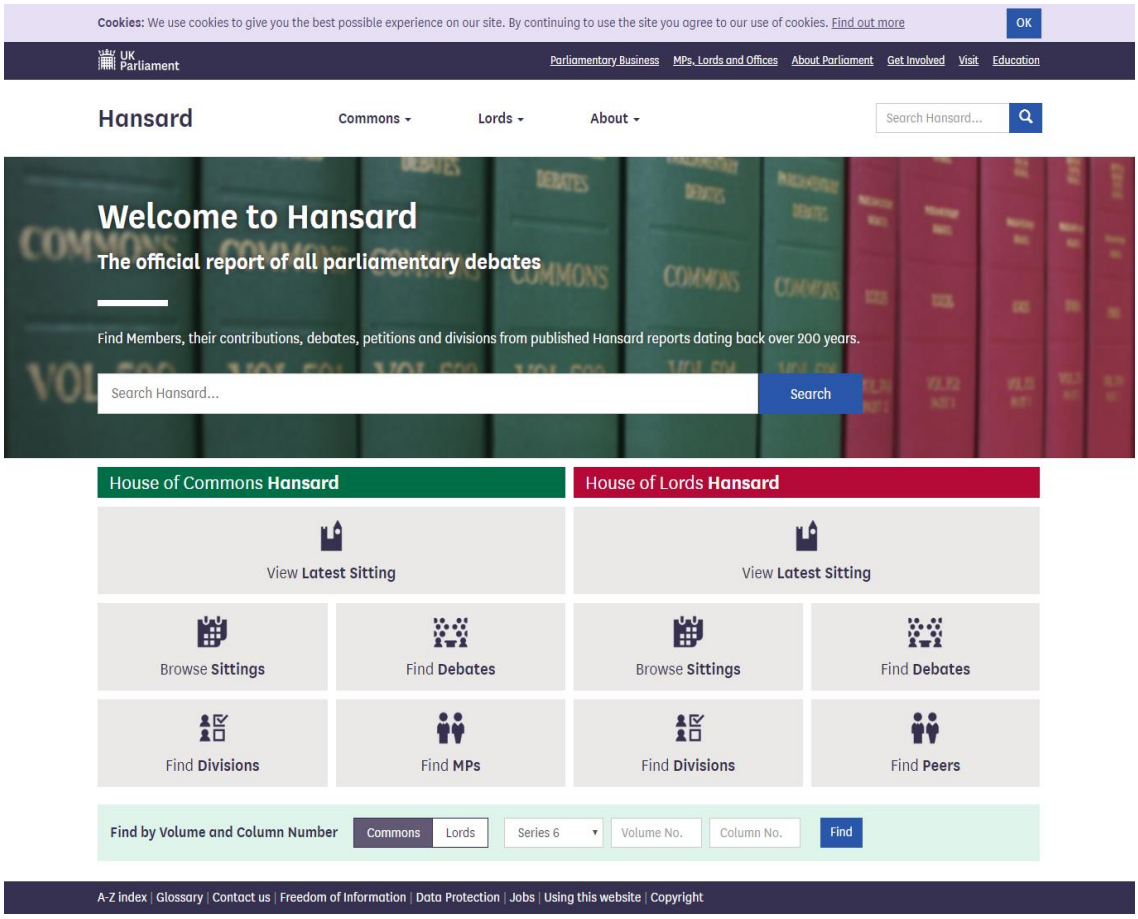

ในอดีตรายงานการประชุมทางราชการของรัฐสภาอังกฤษ จัดเอกสารตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ (Hard copy) ปัจจุบันได้เพิ่มเอกสารฉบับออนไลน์ให้บริการแก่ผู้สนใจ เพื่อให้สามารถเข้าถึงและดาวน์โหลดรายงานการประชุมออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ ทั้งในรูปแบบ HTMP PDF และ Text โดยการดำเนินการนี้เป็นโครงการต่อเนื่อง แรกเริ่มเมื่อเปิดตัวเว็บไซต์ ผู้สนใจสามารถเข้าถึงรายงานการประชุม ตั้งแต่ปี ๒๐๑๐ จนถึงปัจจุบัน แต่ปัจจุบันนี้สามารถเข้าถึงรายงานการประชุม ย้อนหลังตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ ๑๙ งานในอนาคตจะรวมฐานข้อมูลประวัติสมาชิกและการเชื่อมโยงข้อความรายงานการประชุมกับเนื้อหาที่อยู่ในรูปแบบเสียง

ทั้งนี้ เนื้อหาในเว็บไซต์ แบ่งเป็น ๒ กลุ่มหลัก คือ

๑. รายงานการประชุมทางราชการของสภาสามัญชน หรือ คณะสามัญชนผู้ทรงเกียรติแห่งสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ (House of Commons Hansard)

๒. รายงานการประชุมทางราชการของสภาสูงหรือสภาขุนนางหรือคณะขุนนางฝ่ายศาสนจักรและอาณาจักรผู้ทรงเกียรติแห่งสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ (House of Lords Hansard)

โดยที่ผู้เข้าเว็บไซต์สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. สามารถไล่เรียง (Browse) รายงานการประชุม ตามวัน เดือน ปีที่มีการประชุม โดยระบบแสดงปฏิทินวันที่มีการประชุม และมีการแสดงเนื้อหาการประชุมทั้งในรูปแบบ HTMP PDF และ Text อีกทั้งสามารถกดแชร์เนื้อหาที่ต้องการได้

๒. สามารถค้นหาการอภิปราย โดยการระบุคำค้น ช่วงวัน เดือน ปีที่มีการประชุม โดยระบบแสดงเนื้อหาเป็น HTMP และ Text only อีกทั้งสามารถกดแชร์เนื้อหาที่ต้องการได้

๓. สามารถค้นหา (Find) การออกเสียงลงคะแนน โดยการระบุคำค้น ช่วงวันเดือนปีที่มีการประชุม โดยระบบแสดงชื่อคนและชื่อพรรค พร้อมการออกเสียงรายบุคคล โดยแสดงผลเป็น HTMP และ CSV

๔. สามารถค้นหา (Find) สมาชิกสภา โดยการระบุคำค้น สถานภาพของการเป็นสมาชิก (สมาชิกในปัจจุบันหรือสมาชิกในอดีต) โดยระบบแสดงภาพ ชื่อนามสกุล พรรค และช่วงที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภา เมื่อคลิกไปที่สมาชิกแต่ละคน ระบบจะแสดงข้อมูลสิ่งที่พูดเสนอข้อความที่เขียนและตอบการลงคะแนน

๒.๔.๒ แนวทางการใช้โซเชียลมีเดีย (Social media) สำหรับรัฐสภาของสหราชอาณาจักร

Social media สร้างโอกาสใหม่ ๆ สำหรับสภานิติบัญญัติและสมาชิกรัฐสภา เช่น การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐสภา เช่น การอภิปรายในสภา การประชุมคณะกรรมการ กิจกรรมพิเศษ และการเยี่ยมชม การมีส่วนร่วมกับประชาชนโดยการเป็นช่องทางในการแจ้งและการเชื่อมต่อกับประชาชนเพื่อร้องขอการส่งและสร้างความสนใจในกิจการด้านกฎหมาย การให้คำปรึกษาด้านกฎหมายโดยตรงกับประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายและนโยบายและกลยุทธ์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรงในการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ การเผยแพร่งานวิจัยและสิ่งพิมพ์ของรัฐสภา รวมถึงทรัพยากรทางการศึกษาและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ การส่งเสริมความโปร่งใสและการเชื่อมโยงการกับภาคประชาสังคม ชุมชน และกลุ่มอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงรัฐสภาของประชาชน แต่การใช้ Social media ในรัฐสภาต้องมีความเหมาะสมและสมดุล Inter-Parliamentary Union (IPU) โดย Andy Williamson (๒๐๐๓) แนะนำแนวทางสำหรับสมาชิกและเจ้าหน้าที่รัฐสภาที่ต้องการใช้ Social media เพื่อเผยแพร่ข้อมูล แบ่งปันมุมมอง และการมีส่วนร่วมกับสาธารณะ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ข้อดีของ Social media สำหรับรัฐสภา มีดังนี้

๑. สร้างพื้นที่การสื่อสารและสนทนา รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๒. ผลักดันให้รัฐสภาใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น

๓. สนับสนุนความโปร่งใสมากขึ้น

๔. เสนอโอกาสสำหรับการเผยแพร่และการสนับสนุนโดยบุคคลที่สาม

๕. ต้นทุนต่ำ

๖. ความเร็วในการส่งและการเผยแพร่ข้อมูล

ข้อจำกัดของ Social media สำหรับรัฐสภา มีดังนี้

๑. โปรโตคอล (Protocol) ต่างจากสื่ออื่น ๆ

๒. มีโอกาสที่จะเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วและอยู่นอกเหนือการควบคุม

๓. ต้องใช้เนื้อหาที่ปรับแต่งอย่างระมัดระวัง

ทั้งนี้ มี Social media หลากหลายประเภทและหลายแพลตฟอร์มที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ ดังนี้

ประเภท	คำอธิบาย	ตัวอย่างแพลตฟอร์ม
เว็บไซต์เครือข่ายสังคม	สร้างโปรไฟล์ แบ่งปันข้อมูล (เช่นสถานะ) ภาพและวิดีโอ ผู้อื่นสามารถโพสต์ แสดงความคิดเห็น และแบ่งปันเนื้อหา	Facebook, LinkedIn
ไมโครบล็อก	ข้อความสั้นๆ	Twitter
เว็บไซต์วิดีโอและการแบ่งปันภาพ	ภาพถ่ายและวิดีโอสามารถอัพโหลดและแบ่งปัน	Flickr, Vimeo, YouTube
บล็อก	บล็อกเป็นเหมือนไดอารี่ออนไลน์ มักจะเขียนในรูปแบบไม่เป็นทางการ	Blogger, Wordpress
Wikis	ข้อความและเอกสารที่ผู้ใช้ร่วมกันสร้างขึ้นออนไลน์	Wikipedia
เกมออนไลน์สำหรับผู้เล่นหลายคน	เกมที่เล่นกับผู้อื่นทางอินเทอร์เน็ต	Second Life, World of Warcraft
การส่งข้อความแบบด่วน	การส่งข้อความสั้นบนโทรศัพท์มือถือ	SMS

การเลือกแพลตฟอร์มมีหลักเบื้องต้น ๒ ข้อ เพื่อช่วยในตัดสินใจ คือ

๑. แพลตฟอร์มนั้นตรงหรือเหมาะสมกับความต้องการมากที่สุด เช่น

- YouTube เพื่อเสนอภาพยนตร์อธิบายการทำงานและประวัติศาสตร์ของรัฐสภา
- Instagram และ Flickr เพื่อเสนอภาพกิจกรรม เหตุการณ์ หรืออาคารของรัฐสภา
- Twitter เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของสิ่งที่เกิดขึ้นในรัฐสภา

๒. แพลตฟอร์มที่กลุ่มเป้าหมายต้องการสื่อสารใช้งานอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม Social media ไม่ใช่ปลายทางสุดท้ายสำหรับการสื่อสารและการมีส่วนร่วม การสร้างเว็บพอร์ทัล (Web portal) ที่เชื่อมโยงกับ Social media เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเช่นเดียวกัน

Digital preservation เว็บไซต์และบัญชีโซเชียลมีเดีย (Social media)

Digitisation หรือ การแปลงสื่อเป็นดิจิทัล กับ Digital preservation หรือ การสงวนรักษาแบบดิจิทัลนั้นแตกต่างกัน โดย Digitisation นั้น หมายความถึงกระบวนในการสร้างไฟล์ดิจิทัลจากวัตถุหรือสื่อที่มีอยู่ เช่น การสแกนเอกสารหรือภาพถ่ายด้วยเครื่องสแกนเนอร์ และการถ่ายภาพด้วยกล้องถ่ายภาพดิจิทัล เป็นต้น เพื่อสร้างไฟล์ดิจิทัล โดยไฟล์ดิจิทัลดังกล่าวจะต้องมีการสงวนรักษาไว้เพื่อการเข้าถึงและใช้งานในอนาคต ขณะที่ Digital preservation หรือ การสงวนรักษาแบบดิจิทัล หมายความถึงกระบวนการในการสงวนรักษาไฟล์ดิจิทัลไม่ว่าจะได้มาจาก Digitisation หรือ Born-digital คือสื่อที่เกิดจากและอยู่ในรูปแบบของดิจิทัลตั้งแต่แรก เช่น อีเมล์ ไฟล์ภาพถ่ายที่เกิดจากการถ่ายด้วยกล้องถ่ายภาพดิจิทัล ไฟล์เอกสารสำนักงานสร้างด้วยโปรแกรม Word processor และเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งมีแนวโน้มของจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามความสามารถของเครื่องมือในการสร้างและการเผยแพร่

รัฐสภาอังกฤษ (UK Parliament) ได้พัฒนา Web Archive โดย UK Parliament Web Archive นี้ คือ Collection “snapshot” ที่รวบรวมเนื้อหาของเว็บไซต์และบัญชีโซเชียลมีเดียของรัฐสภาอังกฤษ ณ จุดหรือช่องทางต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา (ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๙ ถึงปัจจุบัน โดยกำหนดความถี่ของการ snapshot ๓ ครั้งต่อปี) ทั้งนี้ เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่ารัฐสภาอังกฤษมีบันทึกข้อมูลและรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียของรัฐสภา และเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลเหล่านี้จะยังคงสามารถค้นหา เข้าถึง และใช้ประโยชน์ โดยนักวิจัย นักประวัติศาสตร์ และสาธารณะชนต่อไป แม้เว็บไซต์บางเว็บไซต์อาจถูกปิดหรือเนื้อหาจะถูกย้ายไปยังเว็บไซต์อื่นก็ตาม ทั้งนี้ UK Parliament Web Archive ไม่รวมลิงก์ภายนอก (เช่นลิงก์ไปยังเว็บไซต์ที่ไม่ใช่ของรัฐสภา) เนื่องจากอยู่นอกขอบเขตของการรวบรวม (http://webarchive.parliament.uk/)

UK Parliament Web Archive ประกอบด้วย

๑. Website หรือ Web Archives รวบรวมหน้าเว็บไซต์ แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม คือ House of Commons, House of Lords, Social pages, Facilities และ External sites โดยจัดข้อมูลเป็นลักษณะปฏิทิน ปี เดือน วัน เมื่อคลิกไปยังปี เดือน วันที่มีการอัปเดตเว็บไซต์ก็จะแสดงข้อมูลและเนื้อหาเว็บไซต์ ณ วันดังกล่าว

๒. Twitter สามารถค้นหาโพสต์จากปีที่เผยแพร่ โดยจะแสดงข้อความ วัน เดือน ปี และเวลาที่โพสต์

๓. YouTube สามารถค้นหาโพสต์จากปีที่เผยแพร่ โดยจะแสดงชื่อเรื่อง คำอธิบาย และ Meta Data (วันเดือนปีและเวลาที่เผยแพร่ และ Original URL)

๔. Instagram สามารถค้นหาโพสต์จากปีที่เผยแพร่ โดยจะแสดงคำอธิบาย และ Meta Data (วันเดือนปีและเวลาที่เผยแพร่)

๕. Flickr สามารถค้นหาโพสต์จากปีที่เผยแพร่ โดยจะแสดงชื่อเรื่อง คำอธิบาย และ Meta Data (วันเดือนปีและเวลาที่เผยแพร่ และ Original URL)

นอกจากนี้ ยังมีองค์กรอื่น ๆ ที่ดำเนินการ Web Archive ตัวอย่างที่น่าสนใจ ได้แก่

๑. British Library http://www.webarchive.org.uk/ukwa/

๒. National Archives http://www.nationalarchives.gov.uk/webarchive/

๓. The Internet Archive https://archive.org/web/

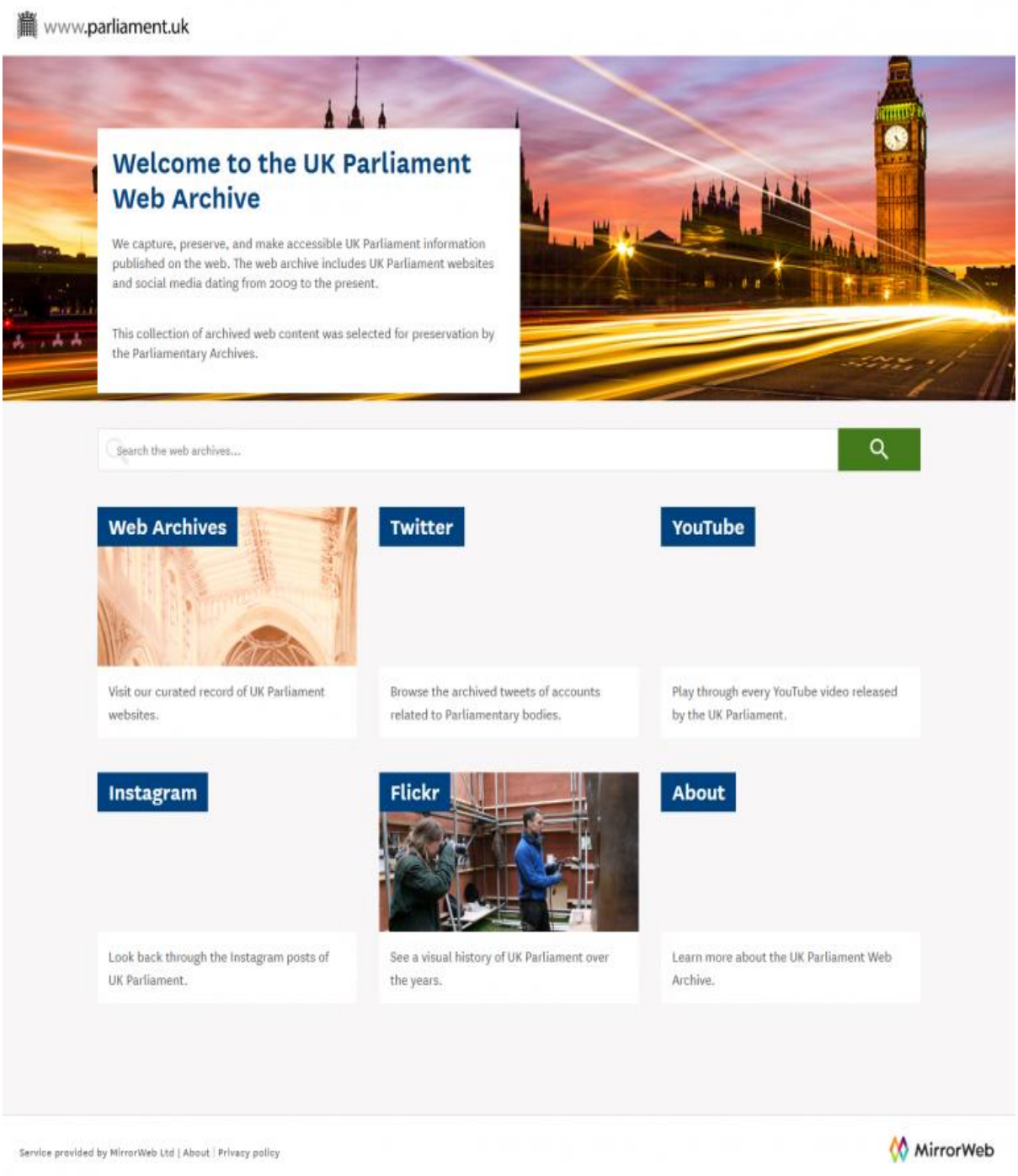

๒.๔.๓ ตัวอย่างการใช้ Social media ของรัฐสภาต่างประเทศ (สหราชอาณาจักร, ออสเตรเลีย, ตรินิแดดและโตเบโก)

๑) รัฐสภาสหราชอาณาจักร (UK Parliament) ใช้ YouTube เพื่อเผยแพร่บันทึกการตอบคำถาม การอภิปราย และการลงคะแนนเสียงในรัฐสภา เพื่อเผยแพร่สื่อความรู้แนะนำรัฐสภา โครงสร้าง หน้าที่และการทำงานของรัฐสภา และเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาคารรัฐสภา

Youtube (https://www.youtube.com/UKParliament)

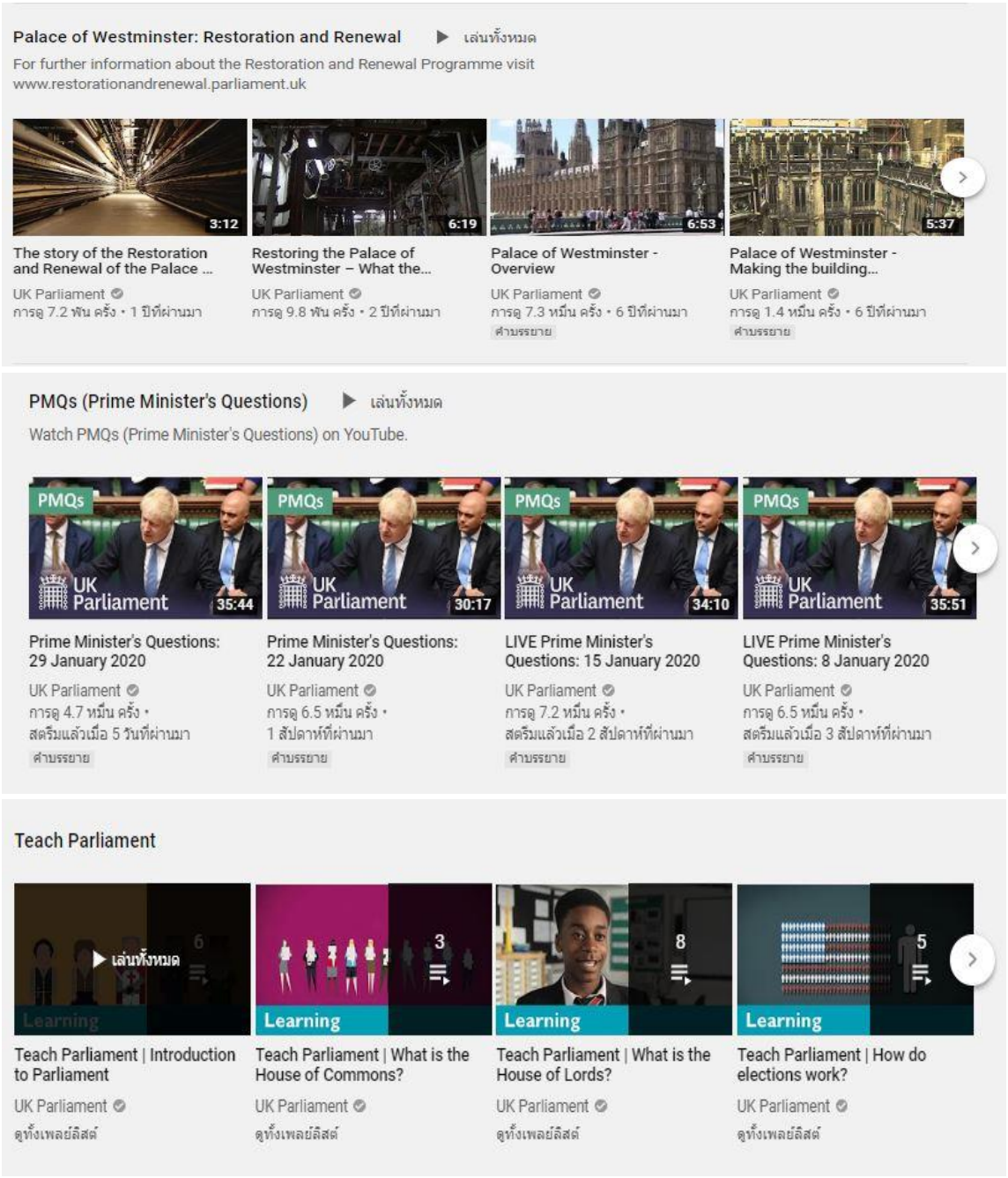

๒) รัฐสภาออสเตรเลีย (Parliament of Austraria) ใช้Facebook เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ภาพและวิดีโอเกี่ยวกับข้อมูล ภาพและวิดีโอเกี่ยวกับรัฐสภา กิจกรรม และเหตุการณ์ภายในรัฐสภา และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถโพสต์ แสดงความคิดเห็น และแบ่งปันเนื้อหาได้

Facebook (https://www.facebook.com/aboutthehouseau/)

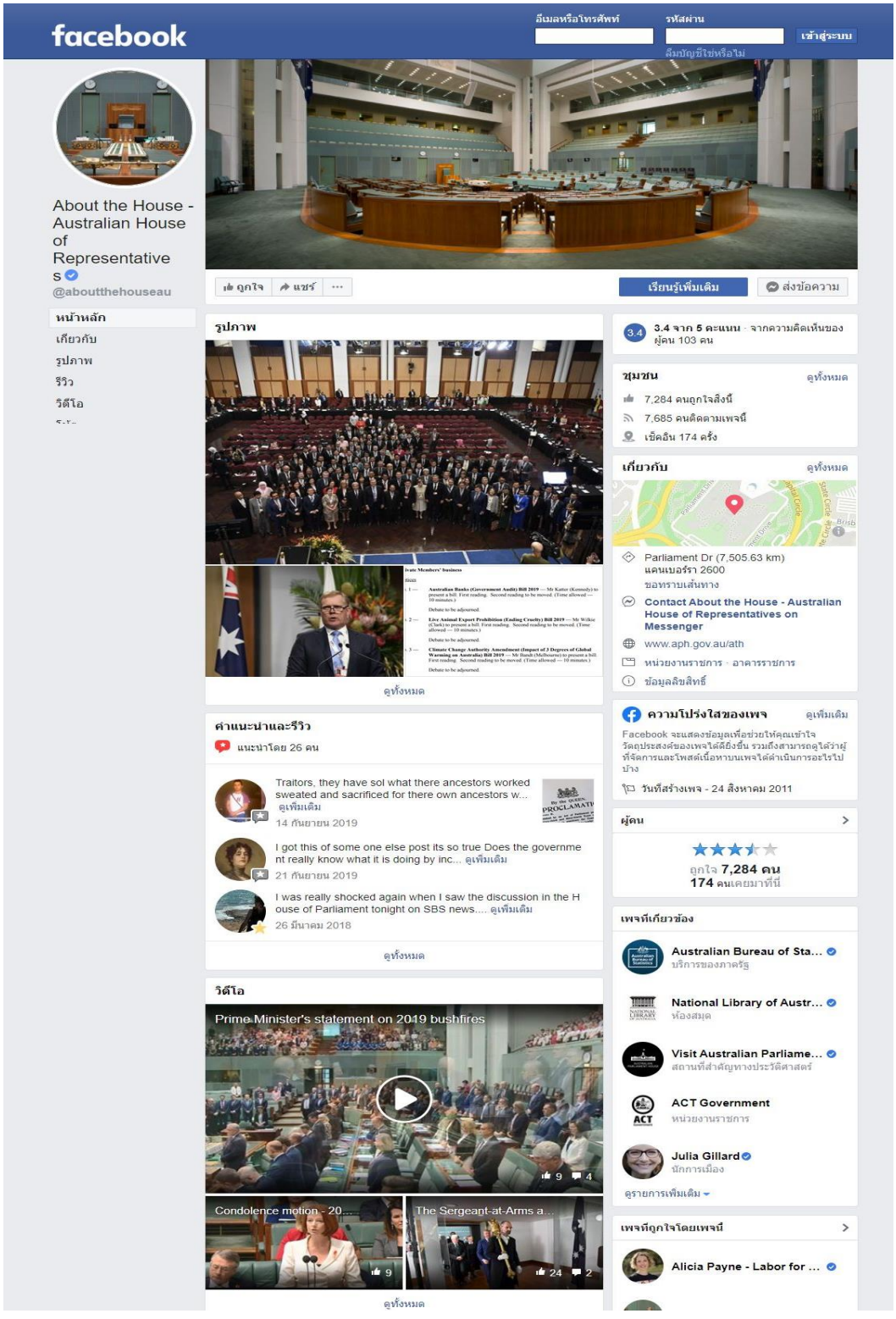

๓) รัฐสภาตรินิแดดและโตเบโก (Parliament of Trinidad and Tobago) ใช้ Twitter เพื่อเสนอความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรัฐสภา

Twitter (https://twitter.com/ttparliament)

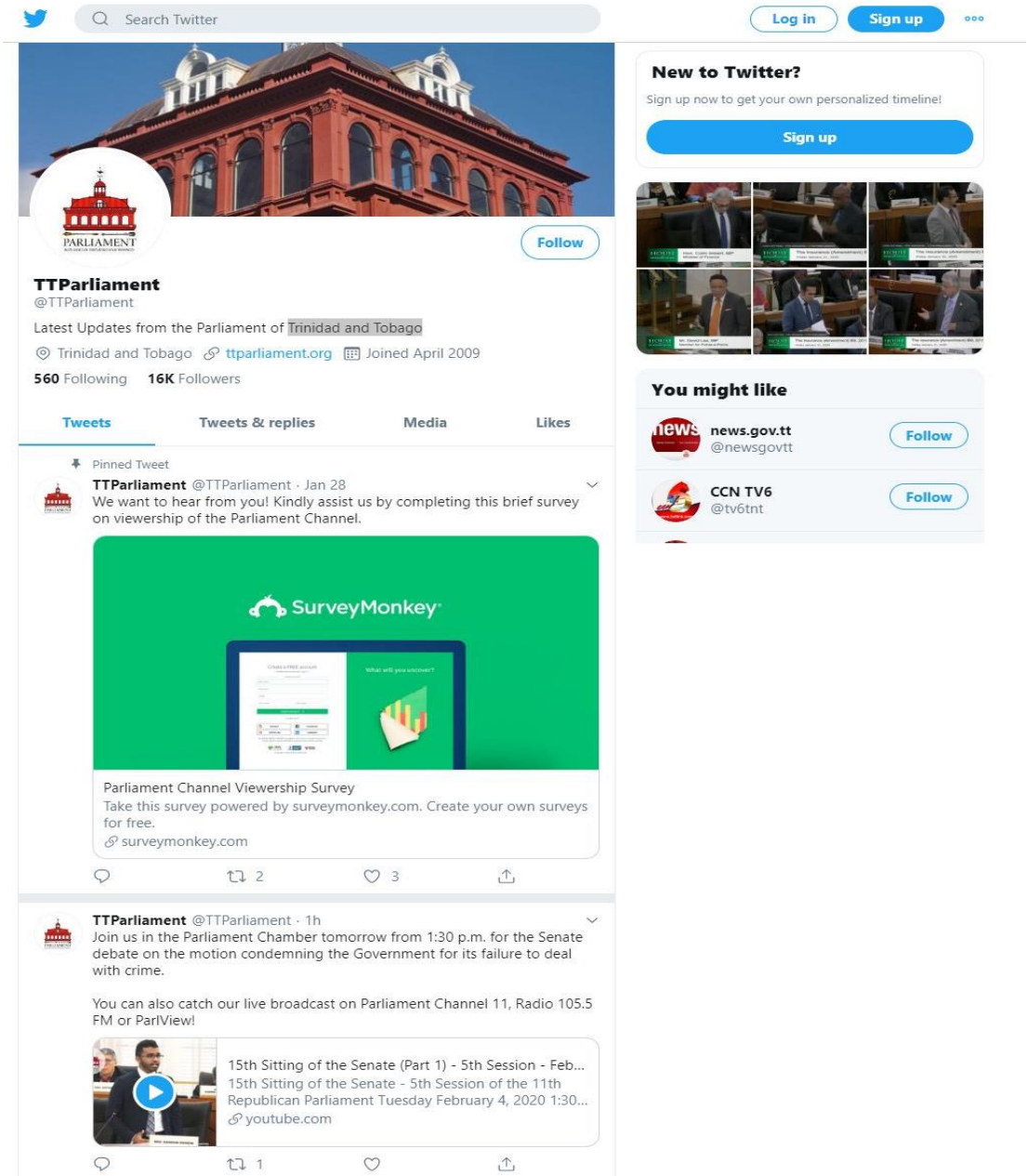

บทที่ ๓

ผลการพิจารณาศึกษา

๓.๑ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๓.๑.๑ ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบ Smart card

จากการพิจารณาปัญหาการใช้บัตรแสดงตนและลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน พบปัญหาโดยสรุป ดังนี้

๑) ปัญหาระบบการลงคะแนนไม่มีระบบบันทึกข้อมูลย้อนหลัง

ปัจจุบันอาคารรัฐสภาอยู่ระหว่างการก่อสร้างและในส่วนของห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๒) การประชุมสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องใช้ห้องประชุมอาคารวุฒิสภาเป็นห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปก่อน ซึ่งห้องประชุมวุฒิสภาออกแบบมาเพื่อรองรับสมาชิกจำนวน ๓๕๐ ที่นั่ง เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวน ๕๐๐ คน จึงทำให้เกิดปัญหาจำนวนที่นั่งและเครื่องลงคะแนนไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิก เป็นผลให้การลงคะแนนโหวตแต่ละครั้งสมาชิกไม่สามารถลงคะแนนพร้อมกันในแต่ละที่นั่งได้ และพบว่ามีสมาชิกกดบัตรลงคะแนนแทนกัน แม้ว่าระบบการลงคะแนนจะแสดงผลการลงคะแนนบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่มีการมอนิเตอร์อยู่ โดยแสดงชื่อและตำแหน่งที่นั่งของสมาชิกซึ่งสามารถระบุได้ว่าบัตรนั้นถูกกดลงคะแนนจากตำแหน่งใด แต่ไม่ได้มีการบันทึกข้อมูลการลงคะแนนไว้หลังจากที่มีการลงคะแนนแล้ว ทำให้มีข้อเสียคือ ไม่สามารถเผยแพร่ข้อมูลบันทึกผลการลงคะแนนของสมาชิกเป็นรายบุคคล รวมทั้งไม่มีหลักฐานสำหรับการตรวจสอบภายหลังกรณีที่มีสมาชิกกดบัตรลงคะแนนแทนกัน

๒) ปัญหาจำนวนบัตรประจำตัวสมาชิกมีจำนวนหลายใบ ซึ่งทำให้ไม่สะดวกในการใช้งานและเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดทำบัตร เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำบัตรประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓ ใบ ประกอบด้วย

(๑) บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖ กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ สำหรับตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร โดยรายละเอียดบัตรปรากฏรูปถ่าย ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง เลขประจำตัวประชาชน วันที่ออกบัตร วันที่บัตรหมดอายุ

(๒) บัตรแสดงตนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ออกตามระเบียบรัฐสภา ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๒๑ ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ออกบัตรแสดงตนสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยรายละเอียดบัตรปรากฏรูปถ่าย ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง พรรคการเมืองที่สังกัด ซึ่งใช้เป็นบัตรสำหรับแสดงตนเวลาที่อยู่ในพื้นที่รัฐสภา ด้านหลังบัตรระบุ

“ให้ติดบัตรนี้ตลอดเวลาที่อยู่ในพื้นที่รัฐสภา” รวมทั้งเป็นบัตรสำหรับใช้ลงทะเบียนเข้าประชุมสภา และเป็นบัตรสมาชิกห้องสมุดรัฐสภาสำหรับใช้บริการของห้องสมุดรัฐสภา

(๓) บัตรแสดงตนและลงคะแนน เป็นบัตรสำหรับการแสดงตนและลงคะแนน ซึ่งระบบชุดการลงคะแนนเป็นระบบบัตรสมาร์ตการ์ด มี Chip card เป็นหน่วยข้อมูลสำคัญในการบรรจุฐานข้อมูลของสมาชิก

๓) การเผยแพร่ข้อมูลการประชุม บันทึกออกเสียงลงคะแนน รวมทั้งฐานข้อมูลอื่น ๆ ของสมาชิก เช่น ประวัติสมาชิก การมาประชุม การลงคะแนนโหวตต่าง ๆ ยังมีข้อจำกัดเรื่องระเบียบของทางราชการ ในกรณีที่จะเผยแพร่บนเว็บไซต์จะต้องมีลายมือชื่อหัวหน้าส่วนราชการกำกับ รวมทั้งผู้บริหารที่มีอำนาจอนุมัติไม่ได้กำหนดนโยบายเรื่องการเผยแพร่ชุดข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ตามแนวทางและมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ จึงทำให้ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการลงคะแนนของสมาชิกรายบุคคลในการประชุมแต่ละครั้ง ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความไม่โปร่งใสในการทำหน้าที่ของสมาชิก และไม่ส่งเสริมวัฒนธรรมการเปิดกว้างข้อมูลของรัฐสภา

ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนของสมาชิกเป็นหมวดงาน ๑ ใน ๗ หมวดของการจ้างงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ (หมวดงานที่ ๘.๓) ดำเนินการติดตั้งโดยบริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่นเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) (AIT)

<u>กระบวนการและเงื่อนไขการใช้บัตรลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน</u>

<u>บัตรลงคะแนน</u>

๑) บัตรลงคะแนน (บัตรจริง) ข้อมูลในบัตรจะมี ชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สมาชิกสังกัด (สมาชิกจะเป็นผู้เก็บรักษา)

๒) บัตรลงคะแนนสำรอง ข้อมูลในบัตรจะมี ชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด (เจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม เป็นผู้เก็บรักษา)

<u>เงื่อนไขของบัตรลงคะแนน</u>

๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละท่านจะมีบัตรลงคะแนน (บัตรจริง ๑ ใบ บัตรสำรอง ๑ ใบ เท่านั้น) โดยบัตรลงคะแนนจริง และบัตรลงคะแนนสำรอง จะมีข้อมูลสมาชิกและรหัสของบัตรเหมือนกัน

๒) เครื่องอ่านบัตรลงคะแนนจะทำการอ่านค่าบัตรลงคะแนนของสมาชิกแต่ละท่านในการลงคะแนนแต่ละครั้ง ได้ครั้งละหนึ่งบัตรเท่านั้น

๓) ในกรณีสมาชิกนำบัตรลงคะแนนจริงและบัตรลงคะแนนสำรองมาเสียบใช้พร้อมกัน เครื่องอ่านบัตรลงคะแนนจะทำการอ่านค่าบัตรลงคะแนนที่เสียบใบแรกเท่านั้น (ไม่ว่าจะเป็นบัตรลงคะแนนจริงหรือบัตรลงคะแนนสำรอง) บัตรลงคะแนนที่มีข้อมูลและรหัสบัตรเหมือนกันจะนำมาเสียบซ้ำไม่ได้ เนื่องจากเครื่องอ่านบัตรลงคะแนนจะไม่อ่านค่าบัตรลงคะแนนที่เสียบซ้ำซ้อน

๔) ในกรณีสมาชิกทำบัตรลงคะแนนชำรุดหรือสูญหาย สมาชิกจะแจ้งขอทำบัตรลงคะแนนใหม่ เจ้าหน้าที่จะออกบัตรลงคะแนนโดยกำหนดรหัสของบัตรใหม่ และเมื่อทำบัตรลงคะแนนใหม่แล้วระบบข้อมูลในบัตรลงคะแนนใบเก่าที่แจ้งชำรุดหรือสูญหายจะถูกยกเลิกไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้

ทั้งนี้ การออกบัตรลงคะแนนใหม่ รหัสบัตรจะต้องเหมือนกันทั้งบัตรลงคะแนนจริงและบัตรลงคะแนนสำรอง

<u>การใช้บัตรลงคะแนน</u>

๑) บัตรลงคะแนน สำหรับให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ใช้ลงคะแนนในห้องประชุมสภา บางครั้งสมาชิกลืมบัตรลงคะแนนไว้ เจ้าหน้าที่ก็จะเก็บไว้ให้ และส่งคืนให้สมาชิกในช่วงเช้าของวันถัดไป ดังนั้น สมาชิกจะต้องตรวจสอบว่าได้นำบัตรลงคะแนนมาด้วยหรือไม่ เพื่อจะได้ไม่ต้องขานชื่อด้วยวาจา

๒) บัตรลงคะแนนสำรอง สำหรับให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ใช้ลงคะแนนในห้องประชุมสภา ในกรณีที่สมาชิกไม่ได้นำบัตรลงคะแนนมาในวันประชุมนั้น ๆ สมาชิกจะขอยืมบัตรลงคะแนนสำรองที่เจ้าหน้าที่เก็บรักษาไปใช้ลงคะแนน โดยสมาชิกจะต้องลงลายมือชื่อยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรลงคะแนนสำรองไว้เป็นหลักฐาน

การลงมติเมื่อสมาชิกไม่ได้นำบัตรลงคะแนน (บัตรจริง) และบัตรสำรองมาเสียบ จะใช้วิธีการขานชื่อ โดยเจ้าหน้าที่ชวเลขจะต้องไปแก้ไขบันทึกการลงคะแนนว่าสมาชิกออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีขานชื่อ

ปัญหาของระบบการเสียบบัตรในปัจจุบัน (ชุดอุปกรณ์การลงคะแนน ๑ ชุด จะมีไมโครโฟน ๑ ตัว และมีช่องเสียบบัตร ๒ ช่อง) เนื่องจากทั้งสองช่องจะต้องทำงานสัมพันธ์กัน หากกรณีการใช้งานช่องใดช่องหนึ่งมีการเสียบบัตรผิด ช่องเสียบบัตรทั้งสองช่องจะไม่อ่านค่าบัตร เป็นผลให้สมาชิกจะไม่สามารถกดลงคะแนนได้ทั้งสองช่อง วิธีการแก้ไขคือ สมาชิกจะต้องดึงบัตรออกทั้งสองช่องแล้วทำการเสียบบัตรใหม่ให้ถูกต้อง ซึ่งทำให้เป็นภาระงานของเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปดูแลสมาชิกในแต่ละแถวทุกครั้งที่มีการนับองค์ประชุมหรือมีการลงมติ

<u>หน่วยงานที่รับผิดชอบการประมวลผลการลงคะแนน</u>

สำนักประชาสัมพันธ์ กลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ มีภารกิจหน้าที่หลักในการควบคุมระบบโสตทัศนูปกรณ์ในห้องประชุมสภา ระบบการประมวลผลการออกเสียงลงคะแนนของเครื่องอ่านบัตรประกอบด้วย งานระบบถ่ายทอดสด ระบบเสียง และระบบลงคะแนนในห้องประชุมสภา

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข รับผิดชอบการจัดทำรายงานบันทึกการออกเสียงลงคะแนน และบันทึกถ้อยคำของสมาชิก

นอกจากนี้ ยังมีเจ้าหน้าที่ของสำนักอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและต้องปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น สำนักการประชุมและสำนักบริหารงานกลาง มีหน้าที่ตรวจสอบรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคการเมืองที่สมาชิกสังกัด และเลขที่บัตรสมาชิกให้ตรงกัน

<u>การทดสอบชุดอุปกรณ์การลงคะแนน</u>

ก่อนการใช้บัตรบัตรอิเล็กทรอนิกส์เจ้าหน้าที่จะมีการตรวจสอบอุปกรณ์ก่อนที่จะนำมาใช้งานให้กับสมาชิก เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการทดสอบและผ่านการตรวจสอบแล้วก่อนใช้งาน

จริงและเนื่องจากห้องประชุมสภาเป็นระบบชุดประชุมขนาดใหญ่ มีความยุ่งยากซับซ้อนสูง และชุดอุปกรณ์มีความเสี่ยงสูง ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงมีความจำเป็นต้องจัดจ้างผู้ให้บริการภายนอก (Outsource) มาดำเนินการบำรุงรักษาระบบและรับผิดชอบงานด้านระบบเสียง ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่เริ่มประชุมจนถึงเวลาเลิกประชุม รวมทั้งทดสอบความเรียบร้อยของอุปกรณ์บัตรลงคะแนนในแต่ละที่นั่งร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมก่อนและหลังเลิกประชุมทุกครั้ง

ขั้นตอนการทดสอบระบบก่อนการประชุมสภา เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ และบริษัทผู้รับจ้างภายนอก (Outsource) จะดำเนินการตรวจสอบระบบก่อนการประชุม โดยใช้วิธีการเปิดฟังก์ชันโหวตเพื่อตรวจสอบไฟสถานะ ปุ่มกด และอุปกรณ์ Card reader ทุกแถวที่นั่งว่าสามารถใช้งานได้หรือไม่ โดยลำดับแรกตรวจสอบจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไฟสัญลักษณ์หรือไฟสถานะการทำงาน โดยทดสอบตั้งแต่ขั้นตอนการลงคะแนนตามลำดับคือ การแสดงตน การลงคะแนนเห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย/งดออกเสียง รวมทั้งการทดสอบโดยการสุ่มกดและตรวจสอบข้อมูลที่ส่งไปประมวลผลในระบบว่ามีการประมวลผลถูกต้องตามจริงหรือไม่

เมื่อห้องประชุมสุริยันมีความพร้อมใช้งานแล้ว ซึ่งที่นั่งประมาณ ๘๐๐ ที่นั่ง และสมาชิกแต่ละคนมีที่นั่งประจำ สำนักงานฯ จะทำการเปลี่ยนบัตรลงคะแนนใหม่ให้กับสมาชิกเพื่อใช้แทนบัตรชั่วคราวที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยบัตรลงคะแนนใหม่จะมีรูปสมาชิก ชื่อ-สกุล เลขที่สมาชิก และพรรคการเมืองที่สังกัด

ความเห็นและข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการ

การยกระดับสภาผู้แทนราษฎรไปสู่ความเป็น Digital Parliament ระยะ ๕ ปี รัฐสภาจะต้องมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับกระบวนการทำงานของรัฐสภา โดยมีข้อเสนอดังนี้

๑. จัดทำบัตรสมาร์ตการ์ด (Smart card) ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยบูรณาการบัตรประจำตัวสมาชิกทั้ง ๓ ใบ ในรูปแบบใบเดียวเบ็ดเสร็จ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้งานและเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณในการจัดทำบัตร และนำระบบสแกนลายนิ้วมือ (Finger Print) มาใช้ในการยืนยันตัวตน

อนึ่ง คณะอนุกรรมาธิการมีข้อสังเกตว่าเนื่องจากระบบการแสดงตนและลงคะแนนของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ได้มีการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ล่วงหน้า ซึ่งระบบการลงคะแนนการประชุมเป็นหนึ่งในระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ดำเนินการติดตั้งแล้ว หากจะทำการเปลี่ยนระบบการลงคะแนนโดยใช้บัตรสมาร์ตการ์ดและใช้การสแกนลายนิ้วมือเพื่อยืนยันตัวตน หรือการยืนยันตัวตนโดยผ่านสองขั้นตอน (Two Factor Authentication) ในอนาคตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบริษัทผู้ติดตั้งระบบยืนยันว่าสามารถทำได้ แต่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการศึกษาและทดสอบระบบก่อน ส่วนกรณีบัตรที่มีลักษณะเป็นแบบ RFID กับ Smart Card ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีเทคโนโลยีต่างระบบหากจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดข้อผิดพลาดของการใช้งานแต่ละแบบเพิ่มเติมเช่นเดียวกัน

๒. แม้ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ห้องสุริยัน) จะมีระบบชุดลงคะแนนเพียงพอกับจำนวนสมาชิกก็ตาม แต่เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสียบบัตรแทนกันของสมาชิก ระบบการลงคะแนนจะต้องสามารถบันทึกได้ว่าบัตรลงคะแนนของสมาชิกถูกเสียบและลงคะแนนจากที่นั่งตำแหน่งใด เพราะหากพบว่ามีการเสียบบัตรลงคะแนนจากที่นั่งเดียวกันจากบัตรลงคะแนนจำนวนหลายใบ จะเป็นข้อสังเกตว่ามีความผิดปกติในการลงคะแนนครั้งนั้น และสภาจะต้องมีการตรวจสอบต่อไป ดังนั้น คณะอนุกรรมาธิการขอเสนอให้ติดตั้งโปรแกรมการบันทึกผลการลงคะแนน โดยการบันทึกหน้าจอคอมพิวเตอร์ (Screen Capture) ผลการลงคะแนนแบบเรียลไทม์ (Real time) และเผยแพร่บันทึกวิดีโอหลังจากการประชุมเพื่อประกอบเป็นหลักฐานในการตรวจสอบย้อนหลังต่อไป โดยเผยแพร่ในช่องทาง YouTube เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและประหยัดพื้นที่ความจุข้อมูลของระบบ เช่น ตัวอย่างของรัฐสภาสหราชอาณาจักร (UK Parliament) ซึ่งใช้ YouTube เพื่อเผยแพร่บันทึกการตอบคำถาม การอภิปราย และการลงคะแนนเสียงในรัฐสภา

๓. เปิดเผยข้อมูลการลงคะแนนของสมาชิกรายบุคคลในรูปแบบไฟล์ csv เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้งานต่อได้ พร้อมทั้งกำหนดนโยบายเกี่ยวกับชุดข้อมูลที่รัฐสภาจะเปิดเผยเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งกำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลแต่ละประเภทด้วย รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบ Common Standard Open API (Application Programming Interface) เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบอื่น ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐด้วยกันหรือเอกชน ภายใต้การเข้าถึงข้อมูลที่กำหนดไว้ได้โดยสะดวก

๔. ควบคุมและจัดทำมาตรฐานระบบการรักษาความปลอดภัยของระบบหลังบ้าน (Back office) เช่น การล็อกอิน (Log in) เข้าระบบควบคุมการลงคะแนนและการแก้ไขข้อมูล เพื่อป้องกันช่างเทคนิคหรือผู้ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงอุปกรณ์และระบบได้โดยง่าย

๕. ติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) เพื่อเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยในห้องประชุมสภาและเป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบกรณีเกิดความผิดปกติในการลงคะแนน

๓.๑.๒ ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ในปัจจุบันการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายการสื่อสารและโทรคมนาคม มีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ซึ่งอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อให้สามารถป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างทันท่วงที ทั้งหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชนจะต้องมีการป้องกัน รับมือและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าในสถานการณ์ทั่วไปหรือสถานการณ์อันเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างร้ายแรงก็ตาม

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่เป็นอาคารขนาดใหญ่ถูกบริหารจัดการด้วยระบบสารสนเทศครอบคลุมด้วยระบบเครือข่ายภายใต้ระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศและระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางกายภาพที่เข้มงวด รวมทั้งเป็นองค์กรหลักด้านนิติบัญญัติซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น การดูแลระบบสารสนเทศและโครงข่ายสื่อสารของรัฐสภาจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลควบคู่ไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น

องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการป้องกันและตรวจสอบการเข้าใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต ขั้นตอนการป้องกันภัยคุกคามจากผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิ รวมทั้งการป้องกันจากภัยคุกคามต่าง ๆ จากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ จึงมีความสำคัญต่อผู้ใช้งานและผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐสภา

ภัยคุกคามต่อระบบคอมพิวเตอร์

ภัยคุกคามในประเทศไทยพบว่าส่วนใหญ่ระบบเว็บไซต์ถูกแฮ็ก (Hack) โดยในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา จากการรวบรวมข้อมูลของ ThaiCERT พบสถิติของการแฮ็กเว็บไซต์หน่วยงานราชการไทยจำนวนมาก ซึ่งภัยคุกคามต่อระบบคอมพิวเตอร์ครอบคลุมทั้งการคุกคามทางระบบฮาร์ดแวร์ ระบบซอฟต์แวร์ และข้อมูล โดยสาเหตุของภัยคุกคามอาจจะมาจากทางกายภาพ เช่น อัคคีภัย ปัญหาวงจรไฟฟ้า ระบบสื่อสาร ความผิดพลาดของฮาร์ดแวร์ ความผิดพลาดของซอฟต์แวร์ หรือภัยคุกคามที่เกิดจากคนหรือผู้ใช้ระบบ เช่น การบุกรุกจากผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต หรือผู้ใช้ไม่เข้าใจระบบทำให้ระบบเกิดความเสียหาย ภัยคุกคามเหล่านี้เป็นสาเหตุให้ข้อมูลในระบบเสียหาย สูญหาย ถูกขโมย หรือแก้ไขบิดเบือน

การดำเนินการรับมือกับภัยคุกคามของ ThaiCERT

การปฏิบัติงานของศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ThaiCERT) จะมีลักษณะเป็นการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน กล่าวคือ เมื่อหน่วยงานต่างประเทศพบภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจากประเทศไทย หน่วยงานต่างประเทศจะประสานมายัง ThaiCERT ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของประเทศไทย สำหรับรูปแบบของการทำงานเมื่อได้รับการแจ้งเหตุ ThaiCERT จะดำเนินการประสานรับมือแล้วแจ้งเหตุไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ประเทศสมาชิกแจ้งว่าหน่วยงานราชการหน่วยงานหนึ่งมีภัยคุกคามหรือระบบคอมพิวเตอร์ถูกโจมตี ทีมงาน ThaiCERT จะดำเนินการสืบค้น เมื่อพบว่าเป็นหน่วยงานใดก็จะมีการประสานให้ข้อมูลกับหน่วยงานนั้น ๆ โดยตรง รวมถึงให้ข้อแนะนำในการรับมือภัยคุกคามกรณีต่าง ๆ ด้วย ซึ่งจะพิจารณาเป็นรายกรณีไป

การดำเนินการรับมือภัยคุกคามของ ThaiCERT ดำเนินการหลากหลายรูปแบบ เช่น การเข้าไปติดตั้งอุปกรณ์เพื่อเฝ้าระวัง การเข้าไปคัดเลือกข้อมูลกิจกรรมการใช้งาน เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับความผิดปกติและบุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้องเว็บไซต์ แล้วนำข้อมูลมาประมวลผลที่ศูนย์ปฏิบัติการ CSOC (Cyber Security Operation Center) ของ ThaiCERT ซึ่งมีผู้ปฏิบัติงานเฝ้าระวังเหตุตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทั้งนี้ รูปแบบการเฝ้าระวังหรือการป้องกันขึ้นอยู่กับหน่วยงานแต่ละแห่งจะพิจารณาระดับภัยคุกคามแล้วแจ้งให้ดำเนินการรับมือในรูปแบบใด ซึ่ง ThaiCERT จะมีกลไกในการดูแลให้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง รวมทั้งการเข้าไปสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข่าวในเครือข่ายต่างประเทศหรือในหน่วยงานที่ทำงานร่วมกันด้วย

โครงการ “Government Monitoring System” เป็นกระบวนการในการเฝ้าระวังเหตุภัยคุกคามให้กับหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะ แต่ไม่ได้บังคับให้ทุกหน่วยงานต้องเข้าร่วมโครงการ โดยมีหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการแล้วประมาณ ๒๕๐ หน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานของรัฐสภาด้วย ซึ่งเป็นการจัดเตรียมเครื่องมือ กระบวนการ และบุคลากรสำหรับการรับมือกรณีเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ ThaiCERT พยายามจะดำเนินการจัดกิจกรรมซักซ้อมการรับมือภัยคุกคามด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับหน่วยงาน หรือการซ้อมรับมือให้กับหน่วยงานภาครัฐที่อยู่

ในโครงการทุก ๆ ปี แต่ด้วยข้อจำกัดทางทรัพยากรและงบประมาณ ในแต่ละปีจึงได้มีการแบ่งการซักซ้อมให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในส่วนของรัฐสภา ThaiCERT ได้มีการประสานงานและเฝ้าระวังอยู่ ทั้งนี้ เมื่อรัฐสภาแห่งใหม่แล้วเสร็จ ThaiCERT จะประสานงานเพื่อเพิ่มมาตรการดูแลและเฝ้าระวังต่อไป

<u>ระบบการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา</u>

ปัจจุบันระบบสารสนเทศใช้คอมพิวเตอร์เป็นหลักในการเก็บรักษาข้อมูลและใช้ระบบเครือข่ายเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร การนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้จึงต้องเพิ่มในเรื่องของระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลควบคู่ไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น องค์กรต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญในด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มากขึ้น โดยหนึ่งในการดำเนินการหลักที่องค์กรควรพิจารณา คือ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการไซเบอร์ (Security Operations Center – SOC หรือ Cyber Security Operations Center – CSOC) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเฝ้าระวังและรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ขององค์กร โดย SOC ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้องค์กรสามารถรับรู้ถึงสถานการณ์ภัยคุกคามต่าง ๆ ในเครือข่ายของตนได้อย่างครอบคลุมและสามารถระบุถึงเหตุการณ์ผิดปกติได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ รวมถึงตอบสนองต่อเหตุการณ์นั้นได้ทันท่วงที นอกจากนี้ SOC ยังสามารถทำหน้าที่อื่น เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การตรวจสอบหาช่องโหว่ในระบบ และการสร้างความตระหนักรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ในองค์กร

ระบบเครือข่ายไร้สายเป็นระบบที่มีความเสี่ยงต่อการโจมตีได้โดยง่ายเนื่องจากใช้คลื่นสัญญาณที่อยู่ในอากาศ ซึ่งผู้ไม่ประสงค์ดีจะสามารถลักลอบโจมตีหรือเจาะระบบเข้าใช้งานได้ตลอดเวลา ระบบเครือข่ายไร้สายของรัฐสภาจึงต้องมีระบบเพื่อตรวจจับและป้องกันการถูกโจมตีผ่านเครือข่ายไร้สายโดยเฉพาะ โดยใช้อุปกรณ์ Access Point ที่ติดตั้งกระจายครอบคลุมพื้นที่เพื่อช่วยตรวจจับการโจมตีผ่านอากาศ และทำการรายงาน และยับยั้งการเชื่อมต่อที่ไม่ปลอดภัยได้ ทั้งนี้ การรักษาความปลอดภัยของระบบเครือข่ายไร้สาย Wireless LAN ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ กำหนดให้ผู้ใช้งานระบบ Wireless LAN ต้องผ่านการพิสูจน์ตัวตน (Authentication) ก่อนเข้าใช้งานทุกครั้ง

การดูแลรักษาระบบเครือข่ายขนาดใหญ่จำเป็นจะต้องมีเครื่องมือหรือซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการบริหารจัดการระบบ เพื่อให้สามารถตรวจสอบการทำงานของระบบ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบเครือข่ายไร้สาย Wireless LAN สำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่จะมีคุณสมบัติด้านการบริหารจัดการที่ช่วยให้ผู้ดูแลระบบสามารถมองเห็นสถิติการใช้งานเครือข่ายในรูปแบบกราฟิกได้ ทั้งแบบ Wireless Management System และ Wireless Location Tracking

สำหรับระบบรักษาความปลอดภัยของรัฐสภาแห่งใหม่จะมีการรักษาความปลอดภัย ๒ ชั้น โดยมีห้องศูนย์ปฏิบัติการเครือข่าย (Network Operation Center : NOC) และศูนย์ปฏิบัติการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Security Operation Center : SOC) ซึ่งเป็นระบบ Security บนพื้นฐานของระบบ Network โครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ แต่อย่างไรก็ตาม รัฐสภายังต้องอาศัยความร่วมมือจาก ThaiCERT และ CAT Telecom ในการเฝ้าระวังภัยคุกคาม

ความร่วมมือระหว่างรัฐสภากับ ThaiCERT

เนื่องจากระดับความเข้มข้นของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (CII) แต่ละหน่วยงานไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับโครงสร้างและภารกิจ เช่น หน่วยงานของรัฐสภาระดับความเข้มข้นจะไม่เท่ากับหน่วยงานความมั่นคงของรัฐหรือหน่วยงานที่ให้บริการสาธารณะอื่น ๆ ที่หากมีภัยคุกคามต่อระบบคอมพิวเตอร์จะมีผลกระทบต่อระบบในวงกว้างมากกว่า เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม หรือสาธารณสุข ทั้งนี้ ความร่วมมือระหว่างรัฐสภากับ ThaiCERT ที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีการส่งเจ้าหน้าที่ไปฝึกอบรมเรื่องการเฝ้าระวังภัยในระดับผู้ดูแลระบบ (Admin) หรือการเข้าไปติดตามดูเหตุการณ์ผิดปกติ โดยชื่อแอดมินทุกคนจะอยู่ในบัญชีของ ThaiCERT เมื่อมีเหตุการณ์ผิดปกติระดับขั้นวิกฤตจะมีการประสานงานทางโทรศัพท์ทันที แต่หากกรณีไม่ถึงขั้นวิกฤตหรือสามารถรอได้จะใช้วิธีการส่งอีเมล์แจ้ง นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะให้เจ้าหน้าที่คอยติดตามข่าวสารจากเว็บไซต์ของ ThaiCERT และแจ้งข่าวสารการโจมตีต่าง ๆ อยู่เป็นระยะ

ส่วนแนวนโยบายและแนวทางปฏิบัติของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสำหรับการรักษาความปลอดภัยทางคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันได้จัดทำและประกาศใช้นโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของรัฐสภา แผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภาและแผนสำรองข้อมูลของรัฐสภา (Backup Plan) รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์โดยบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อคอยแจ้งเตือนเวลามีเหตุการณ์ที่ผิดปกติทางคอมพิวเตอร์และการสืบหาข้อมูลกรณีที่เว็บไซต์ถูกโจมตีเพื่อดำเนินคดีต่อไป

ด้านการประเมินความเสี่ยง สำนักสารสนเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำแผนประเมินความเสี่ยงทุกสองปี เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ โดยประเมินทั้งทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม การจัดวางตำแหน่งของห้องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและอุปกรณ์สื่อสาร ส่วนระบบการรักษาความปลอดภัยได้มีการติดตั้งระบบเพื่อป้องกันการโจมตีไวรัสทั่วไป เช่น Firewall, IDS (Intrusion Detection Systems) และ IPS (Intrusion Prevention Systems) เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อบูรณาการแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ปัจจุบันได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนดิจิทัลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้การทำงานเป็นเอกภาพ

ความเห็นและข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการ

๑. เนื่องจากระบบเครือข่ายไร้สายเป็นระบบที่มีความเสี่ยงต่อการโจมตีได้โดยง่าย เพราะใช้คลื่นสัญญาณที่อยู่ในอากาศ ทำให้ผู้ไม่ประสงค์ดีสามารถลักลอบโจมตีหรือเจาะระบบเข้าใช้งานได้ตลอดเวลา ดังนั้น ระบบเครือข่ายไร้สายของรัฐสภาจึงต้องมีระบบเพื่อตรวจจับและป้องกันการถูกโจมตีผ่านเครือข่ายไร้สายโดยเฉพาะ โดยการเพิ่มมาตรการตรวจสอบและยืนยันสิทธิการเข้าระบบบัญชีผู้ใช้งานให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการเข้าถึงระบบและข้อมูล โดยต้องผ่านการพิสูจน์ตัวตนอย่างน้อย ๒ ชั้น (Two Factor Authentication) ก่อนเข้าใช้งานทุกครั้ง และเพิ่มมาตรการป้องกันเว็บไซต์สำคัญด้วยระบบการป้องกันการโจมตี เช่น Web Application Firewall หรือ DDoS

๒. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ThaiCERT) เพื่อยกระดับมาตรการดูแลและเฝ้าระวังภัยคุกคามจากระบบคอมพิวเตอร์ให้สอดคล้องกับระดับการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๓. การสื่อสารภายในองค์กรระหว่างเจ้าหน้าที่และบุคคลในวงงานรัฐสภา ควรพัฒนาระบบการรับส่งข้อมูล โดยการเปลี่ยนมาใช้การสื่อสารภายในผ่านการเข้ารหัสหรือระบบการรักษาความปลอดภัยภายในหรือเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ Instant Message (IM) หรือช่องทางสื่อสารจากผู้ให้บริการภายนอก

๔. การขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งสู่การเป็น Digital Parliament สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภา จะต้องบูรณาการแนวทางการทำงานร่วมกันโดยมีการบริหารจัดการการใช้งานระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาทั้งในด้านฮาร์ดแวร์ ระบบซอฟต์แวร์ ระบบฐานข้อมูล และระบบเครือข่าย เพื่อให้มีความพร้อมต่อการใช้งานตลอดเวลา รวมทั้งเพื่อให้มีความมั่นคงปลอดภัยเป็นไปตามมาตรฐานสากล ตามแนวทางยุทธศาสตร์ที่ ๒ ของ Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

๕. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของรัฐสภาให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ และเป็นต้นทุนมนุษย์ (Human Capital) ของรัฐสภา เช่น การส่งบุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกรณีการเกิดเหตุการณ์ที่ผิดปกติหรือเหตุการณ์วิกฤตต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาแผนงานให้สอดคล้องกับแผนระดับชาติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๓.๑.๓ ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา

<u>ระบบ SMART/Green Building ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่</u>

กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ ได้ทำการออกแบบระบบปรับอากาศและระบายอากาศบริเวณทางเดิน (Corridor) อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ในลักษณะตู้กับข้าว ภายใต้แนวคิดผสมผสานระหว่าง Active Design และ Passive Design ซึ่งใช้ประโยชน์จากปัจจัยธรรมชาติที่สอดคล้องสภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งอาคาร เพื่อให้เกิดสภาวะความน่าสบายของผู้ใช้งาน ประกอบกับอาคารรัฐสภามีข้อได้เปรียบด้านพื้นที่ตั้งซึ่งติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา มีทิศทางลมที่เหมาะสม และมีแนวคิดในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว พร้อมทั้งมีการเจาะช่องลมบริเวณโดยรอบอาคาร ทั้งนี้ เพื่อให้มีการใช้พลังงานในระบบปรับอากาศในระดับต่ำสุด และเพื่อให้มีระบบปรับความเย็นแบบธรรมชาติ โดยให้อากาศเย็นเข้าทางด้านล่างอาคารและพัดพาความร้อนลอยตัวขึ้นสู่ด้านบนอาคาร จึงใช้หลักการดังกล่าวออกแบบระบบปรับอากาศและระบายอากาศบริเวณทางเดิน โดยไม่ติดเครื่องปรับอากาศ เนื่องจากอาคารรัฐสภามีพื้นที่บริเวณทางเดินโดยรอบอาคารและมีขนาดพื้นที่กว่า ๔๒๔,๐๐๐ ตารางเมตร หากติดเครื่องปรับอากาศทั้งหมดจะทำให้ต้องเสียค่าไฟฟ้าเป็นจำนวนมาก พร้อมทั้งผู้ใช้งานควรมีพฤติกรรมการใช้งานที่สอดคล้องกับอาคารที่ออกแบบมา

ต่อมาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีหนังสือถึงกลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ แจ้งความประสงค์เพื่อขอติดตั้งเครื่องปรับอากาศบริเวณทางเดิน (Corridor) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกรัฐสภาและบุคลากรในวงงานรัฐสภา กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ จึงได้ดำเนินการออกแบบระบบปรับอากาศใหม่ในรูปแบบผสมผสาน กล่าวคือ สามารถทำการปิด - เปิดเครื่องปรับอากาศได้ขึ้นอยู่กับสภาวะอากาศ พร้อมทั้งได้มีหนังสือเสนอความเห็นถึงคณะกรรมการตรวจการจ้างว่า เห็นด้วยกับการติดเครื่องปรับอากาศบริเวณพื้นที่ห้องโถงข้างล่าง แต่บริเวณทางเดินชั้น ๗, ๘, และ ๙ ซึ่งเป็นห้องทำงานของสมาชิกรัฐสภาไม่ควรติดเครื่องปรับอากาศ เนื่องจากมีการออกแบบให้มีช่องระบายอากาศที่ดี ตั้งอยู่บริเวณมุมอาคารจำนวน ๔ มุม ซึ่งมีอากาศถ่ายเทตลอด จึงไม่มีความจำเป็นต้องติดเครื่องปรับอากาศ เพราะอาจทำให้มีค่าใช้จ่ายในส่วนค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น

กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑ ได้ทำการออกแบบการบริหารจัดการด้านระบบปรับอากาศ และระบบไฟฟ้าแบบการจัดการแบบรวมศูนย์ (Centralized Management) ซึ่งได้ทำการติดตั้งระบบไว้ที่ศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center) โดยมีระบบควบคุมอัตโนมัติซึ่งสามารถทำการปิด - เปิดระบบลิฟต์ ระบบปรับอากาศ ระบบไฟ และสามารถแสดงภาพ Monitor การใช้ลิฟต์ และระบบอื่น ๆ ได้ผ่านห้องควบคุม ต่อมาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ว่าจ้างบริษัท เมอร์ลินส์ โซลูชั่นส์ อินเตอร์แนชั่นนัล จำกัด ดำเนินการออกแบบรายละเอียดของการติดตั้งระบบควบคุมอัตโนมัติต่าง ๆ ที่จะรองรับการใช้งานภายในอาคารรัฐสภาซึ่งรวมอยู่ในงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในส่วนของระบบโสตทัศนูปกรณ์ โดยมีห้องแสดงภาพ Monitor ๒ แบบ ได้แก่ แบบ MCR (Master Room) ซึ่งเป็นห้องหลัก และแบบ LCR ซึ่งติดตั้งบริเวณพื้นที่ฝั่งอาคารวุฒิสภาและฝั่งอาคารสภาผู้แทนราษฎร ฝั่งละ ๒ ห้อง รวมทั้งมีระบบด้านพลังงานให้มีระบบตรวจเช็คโดยติดตั้งหม้อแปลงไฟในแต่ละชั้นและสามารถตรวจวัดปริมาณการใช้ไฟฟ้าได้ว่าชั้นไหนใช้มากน้อยกว่ากัน ตลอดจนมีมาตรการในการประหยัดพลังงานตามเกณฑ์ที่กระทรวงพลังงานกำหนด นอกจากนี้ได้ทำการออกแบบให้มีระบบการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Rooftop) ไว้ แต่ไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างตามแบบเนื่องจากถูกตัดงบประมาณในส่วนดังกล่าว

<u>แนวทางการดำเนินการด้านรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาในปัจจุบัน</u>

ปัจจุบันการดำเนินการด้านรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ได้มีการติดตั้งกล้อง CCTV บริเวณพื้นที่จอดรถและพื้นที่บางส่วนที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ ยังเหลือบริเวณของการก่อสร้างที่ยังไม่แล้วเสร็จซึ่งเกี่ยวข้องกับงานระบบสายสัญญาณ (ท่อ สาย และเต้ารับ) ซึ่งหากงานท่อร้อยสายดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะไม่สามารถทำการเชื่อมต่อระบบกล้อง CCTV ได้ เนื่องจากไม่สามารถส่งข้อมูลจาก Client ไปยัง Server เพื่อเชื่อมต่อไปยังการบริหารจัดการกล้อง CCTV นอกจากนี้ ยังไม่มีการติดตั้งเครื่องตรวจใต้ท้องรถ ส่วนของเครื่องตรวจจับวัตถุระเบิดแบบ X-RAY และเครื่องตรวจจับโลหะแบบเดินผ่าน(Walk through metal detector) ซึ่งติดตั้งบริเวณประตูทางเข้ายังเป็นของเดิมจากอาคารรัฐสภา (อู่ทองใน)

นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินบริเวณอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำแผนต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แผนเก็บกู้วัตถุระเบิด

(๒) แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

(๓) แผนการจับตัวประกัน

(๔) แผนกรณีเกิดเหตุชุลมุนในห้องประชุม

(๕) แผนการก่อวินาศกรรม

โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรร่วมกับบริษัท ซิโน - ไทย เอ็นจีเนียริ่ง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ได้มีซักซ้อมแผนระงับอัคคีภัย แผนเคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล และแผนกรณีเกิดเหตุชุลมุนในห้องประชุมและจะทำการรอบประเมินทุกรอบระยะเวลา ๓ เดือน และ ๖ เดือน

<u>แนวทางการดำเนินการด้านรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาในอนาคต</u>

สำหรับระบบเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ในอนาคต คาดว่าจะมีการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) บริเวณโดยรอบอาคารรัฐสภา เนื่องจากพื้นที่บริเวณโดยรอบนอกพื้นที่ตั้งของอาคารหลักออกแบบมาไม่มีรั้วกั้น ยกเว้นพื้นที่ที่ติดกับบริษัท บุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด ดังนั้น จึงต้องมีการติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อให้มีการบันทึกความเคลื่อนไหว เฝ้าระวัง และการป้องกันเหตุ เพื่อเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัย โดยห้องควบคุมกล้อง CCTV ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ ๒ ส่วน ได้แก่ บริเวณชั้นใต้ดิน B๑ ของฝั่งอาคารสภาผู้แทนราษฎร และฝั่งอาคารวุฒิสภา ซึ่งห้องควบคุมภาพรวมของอาคารรัฐสภาตั้งอยู่ในฝั่งอาคารสภาผู้แทนราษฎร ใกล้กับห้อง Data Center และมีระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูลได้ภายใน ๓๐ วัน และจะทำการบันทึกซ้ำอัตโนมัติ แต่ไม่สามารถเรียกดูข้อมูลย้อนหลังได้ อีกทั้งมีการติดเครื่องกั้นทนแรงชนบริเวณทางเข้าเพื่อป้องกันการโจมตีของยานพาหนะ และลดความเสี่ยงจากการบุกรุกหรือพุ่งชน ในส่วนของบัตรเข้า-ออกอาคารรัฐสภาและบัตรสำหรับยานพาหนะของสมาชิกรัฐสภาจะใช้บัตร RFID ส่วนบุคคลทั่วไปที่มาติดต่อราชการต้องทำการแลกบัตร RFID ที่กองรักษาการณ์ ซึ่งจะจำกัดสิทธิให้เข้าได้เฉพาะพื้นที่ที่มาติดต่อราชการเท่านั้น ดังนั้น ในอนาคตระบบบัตร RFID จะนำมาใช้ในการเข้า-ออกบริเวณอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยจะทำการติดตั้งเครื่องอ่านบัตร RFID บริเวณประตูทางเข้าระหว่างชั้น ตลอดจนมีห้องประชุมสำหรับบริหารเหตุฉุกเฉิน (War Room) เพื่อใช้ในการบริหารจัดการกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติหรือภาวะวิกฤต โดยตั้งอยู่ในส่วนของสำนักรักษาความปลอดภัย บริเวณชั้นใต้ดิน B๑

<u>ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage)</u>

ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) เป็น ๑ ใน ๗ หมวดงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ (หมวดงาน ๘.๓.๔) อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๑) โทรทัศน์ (TV) ใช้สำหรับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับรัฐสภา จำนวน ๙๗ เครื่อง และใช้สำหรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รายละเอียดห้องประชุม จำนวน ๒๘๐ เครื่อง

๒) ตู้คีออส (Kiosk) จำนวน ๕๐ ชุด ติดตั้งบริเวณหน้าห้องประชุมคณะกรรมาธิการเพื่อแสดงผลเกี่ยวกับข้อมูลการประชุม ประกอบด้วย ชื่อคณะ ระเบียบวาระการประชุม รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และเวลาการประชุม และตู้ Kiosk ซึ่งติดตั้งบริเวณทางเข้า เพื่อแสดงข้อมูลระบบนำทางไปยังสถานที่หรือห้องประชุมต่าง ๆ ภายในอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ประกอบด้วย โทรทัศน์ (TV) และใช้สำหรับเป็นจุดให้บริการประชาสัมพันธ์ สำหรับตู้ Kiosk ออกแบบมาเพื่อให้สมาชิกแต่ละคน

ทำการสแกนบัตรประจำตัว RFID ซึ่งเจ้าหน้าที่จะจัดเตรียมไว้ให้ โดยจะแสดงผลข้อมูลตารางการประชุมและกิจกรรมของสมาชิกในแต่ละวัน แต่ระบบการทำงานของตู้ Kiosk ดังกล่าว ยังไม่ครอบคลุมถึงการปล่อยสัญญาณในลักษณะระบบ Beacon บน Smart phone

ระบบ Digital Signage ส่วนของการออกแบบระบบ Integrated Software ประกอบด้วย การแสดงผลข้อมูลระบบการจองห้องประชุม ระบบคำขอสื่อโฆษณา และระบบป้ายแสดงการเรียกลงมติ (IP Meeting call) ในรูปแบบป้ายไฟ ซึ่งติดตั้งภายในห้องประชุมคณะกรรมาธิการทั้งฝั่งอาคารวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร และขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนา Application ที่จะติดตั้งบนจอประชาสัมพันธ์ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคขณะนี้คือเรื่องความพร้อมของพื้นที่ติดตั้งและการติดตั้งบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานท่อร้อยสาย

ความเห็นและข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการ

๑. เนื่องจากปัจจุบันอุปกรณ์ Smart Device เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน โดยสามารถเข้าถึงข้อมูลการบริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตได้จากทุกที่และทุกเวลา ดังนั้น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาจึงต้องสามารถรองรับการเข้าถึงข้อมูล และบริการต่าง ๆ ได้จากหลากหลายอุปกรณ์ทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ Smart Devices และสามารถเข้าถึงได้ทุกที่และทุกเวลาด้วยการเชื่อมต่อที่ปลอดภัยตามมาตรฐานสากล ดังนั้น ข้อมูลการประชุมและกิจกรรมของสมาชิกรัฐสภาในแต่ละวันที่แสดงผลบนตู้ Kiosk ต้องสามารถเชื่อมโยงผ่านอุปกรณ์ Smart Devices ในลักษณะการปล่อยสัญญาณแบบระบบ Beacon เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาสามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

๒. พิจารณาใช้ระบบ Video Conference ในการประชุมชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถชี้แจงงบประมาณผ่านระบบ Video Conference ต่อคณะกรรมาธิการได้ อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องพื้นที่จอดรถและจำนวนห้องประชุมที่ใช้สำหรับรองรับหน่วยงานที่มาชี้แจงภายในอาคารรัฐสภา รวมทั้งเพื่อเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการการเดินทางมาชี้แจงงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้การบริหารจัดการมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารรัฐสภาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓. ควรบรรจุ SD Card ไว้ในกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เพื่อสำรองข้อมูลกรณีเกิดเหตุขัดข้อง หรือทำการติดตั้งระบบบันทึกข้อมูลสำรองไว้ในฐานข้อมูลอื่น เช่น ในระบบ Cloud เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย และสามารถเรียกดูข้อมูลได้ตลอดเวลา

๔. จัดเตรียมห้องสำรองอาหารกรณีเกิดภาวะวิกฤตหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินไว้ภายในอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เพื่อให้ผู้ที่ติดค้างภายในอาคารมีอาหารสำรองไว้เลี้ยงชีพ

๓.๑.๔ หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา

หอสมุดรัฐสภาและบริการสารสนเทศของรัฐสภา

ระบบบริการสารสนเทศของหอสมุดรัฐสภาได้พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภา ในการตรากฎหมาย

ตามกระบวนการนิติบัญญัติ ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นในเรื่องสำคัญ ๆ เกี่ยวกับประเทศ อันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชน

บริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์/ดิจิทัล ของหอสมุดรัฐสภาในปัจจุบัน

๑. บริการเว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา (E-Library) เป็นการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดและสำนักวิชาการที่ได้รวบรวมและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ (https://www.parliament.go.th/library) เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติ ประกอบด้วยสารสนเทศ ดังนี้

๑.๑ บริการสืบค้นทรัพยากรห้องสมุด (OPAC Search) การค้นหาทรัพยากรสารสนเทศแบบตัวเล่มในรูปแบบรายการบรรณานุกรม อาทิ หนังสือทั่วไป หนังสือกฎหมาย หนังสืออ้างอิง สิ่งพิมพ์รัฐบาล วิทยานิพนธ์ งานวิจัย วารสาร นิตยสาร และโสตทัศนวัสดุ

๑.๒ บริการฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศ ที่สามารถเข้าใช้ได้เฉพาะภายในเครือข่ายรัฐสภา ได้แก่ Westlaw, Lexis Advance, Pro Quest และ Kasikorn Research

๑.๓ ข้อมูลสนับสนุนการประชุมสภา ประกอบด้วย เอกสารการประชุมสภา (เอกสารระเบียบวาระการประชุมสภา เอกสารประกอบการพิจารณา) ประมวลข้อมูลการประชุมสภาชุดต่าง ๆ ประมวลข้อมูลรายงานการประชุมที่เกี่ยวกับการอภิปรายในรัฐสภา ประมวลสารสนเทศเฉพาะเรื่อง (กฎหมายที่น่าสนใจสำหรับสมาชิกรัฐสภา รัฐธรรมนูญ กฎหมายที่ผ่านสภา เอกสารรายงานวาระต่าง ๆ สภาปฏิรูปแห่งชาติ การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา ประกาศ และคำสั่ง คสช.)

๑.๔ ข้อมูลวิชาการและการวิจัย (E-Book) ประกอบด้วย บทความและผลงานวิชาการของบุคลากรสำนักวิชาการ (เอกสารวิชาการ Academic Focus บทความวิชาการ Hot Issue ผลงานวิจัยของรัฐสภา สาระสังเขปหนังสือ สาระสังเขปบทความวารสาร)

๒. บริการคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ (Legislative institutional Repository of Thailand : LIRT) เป็นการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดรัฐสภา ในรูปแบบห้องสมุดดิจิทัล ที่จัดเก็บรวบรวมให้สามารถสืบค้น ดาวน์โหลด เปิดอ่านแบบออนไลน์ ออฟไลน์ ผู้ใช้สามารถจัดการชั้นหนังสือส่วนตัวได้ สามารถใช้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ https://dl.parliament.go.th และให้บริการบนแอปพลิเคชัน สามารถดาวน์โหลดติดตั้งใช้งานได้ทั้งในระบบ IOS และ Android ประกอบด้วยทรัพยากร ๔ กลุ่มหลัก ดังนี้

๒.๑ เอกสารตามบทบาท หน้าที่และอำนาจของรัฐสภา ได้แก่ ร่างรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ กระทู้ถาม ญัตติ ระเบียบวาระการประชุม บันทึกการประชุม รายงานการประชุม เอกสารประกอบการพิจารณา รายงานของคณะกรรมาธิการ และเอกสารแนบระเบียบวาระอื่น ๆ

๒.๒ ผลงานของรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภา ได้แก่ สรุปผลงานสภา ผลงานของสมาชิกรัฐสภา ผลงานของบุคลากรในสังกัดรัฐสภา วารสารและจุลสารของรัฐสภา และสารสนเทศที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐสภา

๒.๓ สารสนเทศสนับสนุนภารกิจของรัฐสภา ได้แก่ สิ่งพิมพ์ทั่วไป สิ่งพิมพ์เผยแพร่เฉพาะวงงานรัฐสภา วารสาร หนังสือพิมพ์ และกฤตภาคข่าว

๒.๔ กฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่ รัฐธรรมนูญและธรรมนูญการปกครอง พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง กระทู้ถาม และคำวินิจฉัย

๓. บริการห้องสมุดบนระบบไลน์ (LibraryonLINE) เป็นการให้บริการห้องสมุดผ่านโปรแกรมสนทนาแบบตอบกลับอัตโนมัติ (Chatbot) เข้าใช้งานโดยการเพิ่มเพื่อนในระบบไลน์ เป็นการนำสารสนเทศไปถึงมือผู้ใช้บริการผ่านทาง Mobile Messaging Application และ Social Media ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการสารสนเทศที่ต้องการผ่านโทรศัพท์มือถือของทุกคน เสมือนมีผู้ช่วยด้านการบริการสารสนเทศอยู่ติดกับตัวตลอดเวลา โดยสามารถติดต่อสื่อสารและรับบริการจากห้องสมุดรัฐสภาได้แบบเรียลไทม์ (Real time) ทั้งการค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง และการโต้ตอบกับระบบสนทนาอัตโนมัติ (Chatbot) ที่ห้องสมุดได้จัดเตรียมประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นไว้แล้ว

ทั้งนี้ สารสนเทศที่ให้บริการ ประกอบด้วย บริการแจ้งสารสนเทศใหม่ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอใหม่ตามระเบียบวาระการประชุมสภา บทความ Hot Issue เอกสาร Academic Focus การติดตามเอกสารประกอบการพิจารณา การติดตามเอกสารการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ บริการสืบค้นสารสนเทศในคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ และข้อมูลติดต่อสอบถามการให้บริการและช่วยสืบค้นสารสนเทศ

๔. บริการตอบคำถามและแนะนำบริการสารสนเทศ เป็นบริการสนทนากับบรรณารักษ์เกี่ยวกับการสมัครสมาชิก แนะนำการใช้งาน การสืบค้นสารสนเทศผ่านโปรแกรมสนทนาอัตโนมัติ (Live Chat) ที่ให้บริการในคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ รวมถึงการให้บริการตอบคำถามผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และทางโทรศัพท์

<u>ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์/ดิจิทัล</u>

๑. ปัญหาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงาน ได้แก่

๑.๑ ไม่สามารถรวบรวมเอกสารในวงงานรัฐสภาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และต่อเนื่อง เนื่องจากการไหลเวียนเอกสารยังขาดการประสานงานเชื่อมต่อกันอย่างเป็นระบบ อีกทั้งหน่วยงานราชการภายในมีแหล่งรวบรวมและเผยแพร่สารสนเทศเอง ทำให้เอกสารของวงงานรัฐสภาไม่ได้รับการจัดเก็บและสงวนรักษาอย่างถาวรและได้มาตรฐาน

๑.๒ ข้อจำกัดและความยุ่งยากซับซ้อนในการสืบค้นข้อมูลและเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ เช่น ต้องเข้าสืบค้นจากหลากหลายแหล่งข้อมูล ระบบยังไม่เชื่อมโยงกัน และประสิทธิภาพการสืบค้น

๒. ปัญหาในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบคลังสารสนเทศของนิติบัญญัติ (Legislative Institute Repository of Thailand: LIRT) ซึ่งจำกัดเฉพาะสมาชิกรัฐสภา บุคลากรในวงงานรัฐสภา และข้าราชการที่มีบัญชี Account โดยสามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ไม่สามารถคัดลอกหรือสั่งพิมพ์ออกมาได้

๓. ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินงานหอสมุดรัฐสภา

การดำเนินงานของหอสมุดรัฐสภาในปัจจุบัน เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งหอสมุดรัฐสภาอยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานห้องสมุด และกลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะโครงสร้าง

ดังกล่าวทำให้การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการงานหอสมุดทั้งระบบไม่คล่องตัว ส่งผลต่อการพัฒนาและจัดเตรียมบริการสารสนเทศให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และไม่ทันต่อความต้องการของผู้ใช้บริการในปัจจุบัน นอกจากนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มที่กำหนดไว้ยังไม่สอดคล้องกับลักษณะงานที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน

<u>แผนงานและแนวทางการพัฒนาการบริการสารสนเทศของหอสมุดรัฐสภา</u>

<u>แผนงานระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๓)</u>

๑. ปรับปรุงบริการแอปพลิเคชันคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ

๒. โครงการรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของรัฐสภา ซึ่งอยู่ระหว่างดาวน์โหลดข้อมูลจากแหล่งอื่นที่ไม่ได้ส่งให้หอสมุดรัฐสภา

๓. โครงการบูรณาการข้อมูลกฎหมายด้วยดับลินคอร์เมทาดาทาของคลังสารสนเทศสถาบันนิติบัญญัติ

๔. โครงการคลังปัญญาของรัฐสภา เป็นการรวบรวมทรัพยากรการประเมินของข้าราชการในการเลื่อนขั้น/ประเมิน

๕. โครงการพัฒนาคลังคำถาม - คำตอบด้านบริการสารสนเทศ

๖. โครงการบริการสารสนเทศเฉพาะเรื่อง

๗. การพัฒนา/ปรับปรุงเว็บไซต์สำนักวิชาการให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการใช้งาน

๘. โครงการติดตามการนำไปใช้ประโยชน์ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล เพื่อแชร์สถิติข้อมูลการใช้ทรัพยากรสารสนเทศให้กับหน่วยงานที่ส่งมาให้หอสมุด เพื่อให้หน่วยงานนั้น ๆ นำข้อมูลสถิติไปพัฒนาปรับปรุงต่อไป

๙. โครงการรวบรวมแหล่งเรียนรู้ออนไลน์

๑๐. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศ (Information Literacy)

<u>แผนงานระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕)</u>

หอสมุดรัฐสภามีแผนงานดำเนินการด้านการบริการสารสนเทศเพื่อรองรับรัฐสภาใหม่ใน “โครงการพัฒนาระบบบริการหอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุดิจิทัล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย

๑. เพิ่มประสิทธิภาพระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (Integrated Library System) โดยเพิ่มระบบการเชื่อมโยงคลังข้อมูลภาครัฐ และนำระบบ RFID มาใช้ในการบริการทรัพยากร เช่น การยืมคืนอัตโนมัติ

๒. พัฒนาระบบคลังข้อมูลดิจิทัล (Digital Repository System) โดยขยายขีดความสามารถของการจัดเก็บและให้บริการสื่อความรู้หลากหลายรูปแบบ

๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการเนื้อหาเว็บ (Content Management System)

๔. พัฒนาระบบค้นหาจากจุดเดียว (Single Search) เชื่อมโยงบูรณาการระบบการค้นหาได้จากจุดเดียวและให้ผลการสืบค้นที่แม่นยำ

๕. พัฒนาระบบบัญชีผู้ใช้กลางให้มีระบบที่จัดเก็บบัญชีและรหัสผ่านเพียงระบบเดียว

๖. พัฒนาระบบ Mobile Application ให้สามารถรองรับบริการสารสนเทศผ่านอุปกรณ์ Smart Device

๗. พัฒนาระบบพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุดิจิทัล

ทั้งนี้ เพื่อรองรับการให้บริการของหอสมุดรัฐสภามีความทันสมัยอย่างเต็มรูปแบบ ณ ที่ทำการอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ด้วยรูปแบบของ SMART Service ที่ผู้รับบริการสามารถยืมทรัพยากรสารสนเทศได้ด้วยตนเองผ่านโทรศัพท์มือถือ มีตู้รับบริการคืนทรัพยากรสารสนเทศในพื้นที่ส่วนกลางภายนอกหอสมุดรัฐสภา ส่งเสริมการอ่านแบบออนไลน์เพื่อให้เกิดการเรียกใช้ทรัพยากรสารสนเทศอย่างคุ้มค่าและสมประโยชน์ การบริหารและจัดการบริการทรัพยากรสารสนเทศผ่านอุปกรณ์อ่านคลื่นวิทยุ (RFID) ได้ด้วยความสะดวกรวดเร็วและสามารถเก็บข้อมูลการใช้บริการเพื่อนำมาวิเคราะห์และต่อยอดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมการให้บริการในอนาคต

พิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุรัฐสภา

พิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุรัฐสภา เป็นแหล่งเรียนรู้และสืบค้นเรื่องราวด้านการเมืองการปกครองไทยที่สำคัญของรัฐสภา สร้างจิตสำนึก ความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

<u>การดำเนินการด้านการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุที่ผ่านมา</u>

การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ ณ อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยได้จัดแสดงพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวบริเวณใต้ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ ๗ จากนั้นได้มีการส่งมอบให้สถาบันพระปกเกล้านำไปจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว บริเวณแยกสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ถนนหลานหลวง หลังจากนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์รัฐสภา โดยได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ปิดการจัดแสดงและงดเข้าชม เนื่องจากมีการปิดอาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน และขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมดำเนินการจัดแสดง ณ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ (เกียกกาย) ส่วนการดำเนินการด้านจดหมายเหตุ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ณ ห้องจดหมายเหตุ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธิ์ โดยมีการรับมอบเอกสาร วิเคราะห์และประเมินคุณค่า จัดเรียง จัดเก็บ และการอนุรักษ์เอกสาร และการให้บริการตามหลักการจดหมายเหตุ

การดำเนินการด้านพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุที่ผ่านมาพบว่า ด้านการแสดงพิพิธภัณฑ์รัฐสภา ณ อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน รวมถึงห้องจัดแสดงนิทรรศการถาวรรัฐสภาไทย ณ อาคารรำไพพรรณี ถนนหลานหลวง ที่ได้จัดแสดงร่วมกับพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นระยะเวลากว่า ๑๐ ปี นับว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ผู้เข้าชมประกอบด้วยคณะนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป รวมถึงคณะจากต่างประเทศ ตลอดจนคณะบุคคลที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภานำมาเข้าชม ในปีหนึ่ง ๆ มีสถิติการเข้าชมประมาณสองหมื่นกว่าคน ส่วนการดำเนินการด้านจดหมายเหตุ มีหน่วยงานต่าง ๆ ส่งมอบเอกสารการดำเนินงานของรัฐสภาที่สิ้นกระแสการปฏิบัติงานแล้วเพื่อมาจัดเก็บ และให้บริการเอกสารจดหมายเหตุ ซึ่งปัจจุบันมีการส่งมอบและขอใช้บริการเป็นจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ

การเตรียมการรองรับงานด้านพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ ณ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่

กลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ ได้รับการจัดสรรพื้นที่ ณ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ บริเวณชั้นลอยใต้ดิน ๑ ให้เป็นส่วนปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งตรงกับยอดพระบรมราชานุสาวรีย์ โดยชั้น ๑ เป็นส่วนจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ประชาธิปไตย (พิพิธภัณฑ์รัฐสภา) และชั้น ๘ เป็นส่วนปฏิบัติงานจดหมายเหตุ ซึ่งกลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุได้เข้าสำรวจพื้นที่เพื่อติดตามความคืบหน้าและขอทราบรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนำมาออกแบบแนวคิดสำหรับการจัดแสดงและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ และครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ พบว่า มีความคืบหน้าในการดำเนินการบางส่วน โดยกลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ ได้มีการประสานและหารือกับที่ปรึกษาบริหารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่เป็นระยะ

แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุรัฐสภา แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การเตรียมการ

การดำเนินการในส่วนการเตรียมการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์รัฐสภา บริเวณชั้น ๑ กลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ ได้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดแผนการดำเนินการสำหรับการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ ณ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมทั้งกำหนดขอบเขตและกรอบเนื้อหา และออกแบบแนวคิดจัดการแสดงไว้ในเบื้องต้นแล้ว เพื่อนำไปสู่การออกแบบและผลิตสื่อจัดแสดง รวมทั้งการติดตั้งและจัดแสดงต่อไป ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการจัดเนื้อหาข้อมูลสำหรับการจัดแสดงให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ เนื้อหาข้อมูลดังกล่าวที่จัดทำขึ้นจะสอดคล้องกับเหตุการณ์และบริบทด้านประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทยและการดำเนินการของรัฐสภาตั้งแต่อดีตโดยย้อนไปตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ รัชกาลที่ ๖ และรัชกาลที่ ๗ จนนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ รวมทั้งข้อมูลการดำเนินการของรัฐสภาที่เกี่ยวเนื่อง โดยคงยึดแนวทางเดิมของการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์รัฐสภาที่ผ่านมา และปรับปรุงข้อมูลและรูปแบบการจัดแสดงให้ทันสมัยมากขึ้น เพื่อความน่าสนใจต่อการเรียนรู้ โดยมุ่งหวังให้พิพิธภัณฑ์รัฐสภาแห่งใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญทางประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของประเทศไทยที่มีคุณค่าแก่การศึกษาเรียนรู้ของรัฐสภา อีกทั้งการจัดแสดงสิ่งของที่ระลึกที่ได้รับมอบจากประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าชม

สำหรับพื้นที่ในส่วนของการบริหารจัดการด้านจดหมายเหตุ บริเวณพื้นที่ชั้น ๘ จะแบ่งเป็นพื้นที่ใช้สอยเป็นห้องและส่วนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและรองรับการปฏิบัติงานด้านจดหมายเหตุในแต่ละขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การรับมอบเอกสาร การวิเคราะห์และประเมินคุณค่า การจัดเรียงเอกสาร การจัดเก็บ การซ่อมแซม การสงวน การอนุรักษ์ และการให้บริการ ซึ่งพื้นที่ในส่วนนี้การออกแบบการใช้สอยจะเป็นไปตามแบบของการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ที่กำหนดไว้แล้ว เมื่อการก่อสร้างและส่งมอบพื้นที่แล้ว สามารถเข้าไปดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องทันที

ทั้งนี้ ในปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำแผนดำเนินการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์รัฐสภา ณ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดแสดงให้เป็นไปตามเป้าหมาย พร้อมทำการสำรวจสิ่งของและวัตถุจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์รัฐสภา และเอกสารจดหมายเหตุ รวมทั้งวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดและจัดทำแผนการเคลื่อนย้ายจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ มายังอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

ระยะที่ ๒ การจัดแสดงและให้บริการ ได้แก่

- การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ และให้บริการนำชม
- การจัดการด้านจดหมายเหตุและให้บริการเอกสาร
- การจัดแสดงนิทรรศการในโอกาสสำคัญ ๆ ของรัฐสภา และของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวทางการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ
- การร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายด้านพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุในโอกาสต่าง ๆ

ระยะที่ ๓ การพัฒนา ได้แก่

- การเปิดกว้างสู่สาธารณะ ชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย
- การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วม
- การพัฒนาสู่การเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เสมือนจริง
- การพัฒนาสู่การเป็นพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุดิจิทัล
- การจัดทำโครงการพัฒนาระบบบริหารห้องสมุด พิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ

ความเห็นและข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการ

หอสมุดรัฐสภาและบริการทรัพยากรสารสนเทศ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้ความต้องการสารสนเทศและความคาดหวังของผู้ใช้บริการห้องสมุดแบบดั้งเดิมที่ต้องการเพียงการสืบค้นข้อมูลและยืมหนังสือจากห้องสมุดเปลี่ยนมาเป็นความต้องการการใช้บริการห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลที่บุคคลทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงโดยง่าย รวมทั้งการบริการวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนและหลากหลายแง่มุมมากขึ้น รวมทั้งความต้องการพื้นที่ทางกายภาพในแนวคิดที่ว่าห้องสมุด ไม่ใช่ที่เก็บหนังสือหรือห้องอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่เปลี่ยนเป็นแหล่งการเรียนรู้ ในลักษณะพื้นที่ที่ใช้ทำงานร่วมกัน พื้นที่ที่ใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ คณะอนุกรรมาธิการจึงมีข้อเสนอเพื่อการพัฒนา ดังนี้

๑. ด้านทรัพยากรและบริการสารสนเทศ

- ส่งเสริมให้มีสื่อทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดหรือ Open Material ให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึง ใช้งาน แก้ไข เปลี่ยนแปลง และเผยแพร่ข้อมูลได้ โดยไม่มีข้อจำกัดในการใช้งาน
- ดำเนินการจัดทำข้อตกลง (MOU) ร่วมกับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดเจ้าของข้อมูล รวมทั้งหน่วยงานอื่น เพื่อให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและสามารถเผยแพร่ผลงานวิชาการและงานวิจัยไปสู่สาธารณะได้

๒. ด้านกายภาพ

- ปรับปรุงพื้นที่อ่านหนังสือให้เป็นรูปแบบพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working space) พื้นที่สำหรับการปรึกษาหารือ พื้นที่ศึกษาวิจัยซึ่งมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคอยให้คำแนะนำปรึกษา รวมทั้งเป็นพื้นที่ทำงานส่วนตัวของผู้ใช้บริการพร้อมอุปกรณ์อำนวยความสะดวก
- ลดจำนวนชั้นวางหนังสือและปริมาณการจัดซื้อหนังสือในรูปแบบเล่ม โดยเพิ่มการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับผู้ใช้บริการออนไลน์และรองรับกลุ่มผู้ใช้บริการที่มีความบกพร่องทางสายตา เพื่อปรับเปลี่ยนและยกระดับให้เป็นห้องสมุดดิจิทัล

- แบ่งโซนพื้นที่ให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ โดยมีการจัดวางหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มีบริการอุปกรณ์ตรวจวัดสุขภาพเบื้องต้นให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น เครื่องวัดความดัน เครื่องวัดส่วนสูง และเครื่องชั่งน้ำหนัก เป็นต้น

๓. ด้านการพัฒนาบุคลากร

- ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่บุคลากรเพื่อให้เกิดความชำนาญและมีการส่งเสริมให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว

- ส่งเสริมให้มีแผนดำเนินการเพิ่มทักษะให้ข้าราชการและประชาชนมีทักษะด้านความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient) เพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล วิเคราะห์และประเมินคุณภาพของแหล่งข้อมูล รวมถึงการสร้างสรรค์เนื้อหาโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

<u>พิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุรัฐสภา</u>

๑. การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ ควรมุ่งเน้นนำเสนอถึงเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการนำเสนอและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาในฐานะองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งด้านการเรียนรู้ความเป็นประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพื่อนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาต่อไป โดยดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบพิพิธภัณฑ์ทั้งด้านเนื้อหาและการจัดแสดง

๒. พัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจดหมายเหตุ

๓.๒ ระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา

๓.๒.๑ ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

การพัฒนาระบบงานสารสนเทศและการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศตามกระบวนงานนิติบัญญัติของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ผ่านมา ดำเนินการในลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องของการประสานการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้งานร่วมกัน ทำให้ในขั้นตอนการออกแบบ การกำหนดคุณลักษณะทางเทคนิคในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของระบบมีความแตกต่างกัน ซึ่งได้ส่งผลให้รูปแบบการจัดเก็บและการนำข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลออกมาใช้ทำด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ทำให้การแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันระหว่างทั้งสองสำนักงานไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เอื้ออำนวยต่อการบูรณาการฐานข้อมูลนิติบัญญัติโดยองค์รวม

ปัจจุบันสำนักสารสนเทศได้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการใช้งานภายในอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยได้ทำการออกแบบระบบฐานข้อมูลให้เป็นแบบ Active Directory (AD) ให้สามารถรองรับการใช้งานที่เพิ่มมากขึ้น เมื่อมีการวางระบบ AD เสร็จเรียบร้อยแล้วจะทำการย้ายข้อมูลจากฐานข้อมูล LDAP (Lightweight Directory Access Protocol) ไปยังฐานข้อมูล AD ขณะนี้

อยู่ระหว่างรอบริษัทแอ๊ดว๊านซ์ อินฟอร์เมชั่น แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) ดำเนินการพัฒนาแอปพลิเคชัน (Application) และโปรแกรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนา Application บุคลากรของระบบบริหารงานกลาง โดยสำนักสารสนเทศจะเป็นผู้กำหนด Username และ Password และกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งานระบบ ซึ่งคาดว่าแต่ละระบบดำเนินการจะแล้วเสร็จประมาณกลางปีถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และเมื่อติดตั้งแอปพลิเคชันและโปรแกรมที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว จะทำการย้ายข้อมูลจากฐานข้อมูล LDAP ไปยังฐานข้อมูล AD และทำการทดสอบระบบก่อนเปิดใช้งานต่อไป

ส่วนการสำรองข้อมูลมีระบบ Centralized backup ซึ่งติดตั้งอยู่ที่ Data Center หรือมีการสำรองข้อมูลแบบรวมศูนย์ สำหรับการรับประกันเสถียรภาพเนื่องจากมีระบบสำรองข้อมูลอยู่แล้ว ดังนั้น หากระบบขัดข้องก็สามารถกู้ข้อมูลคืนได้

ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

ระบบ E-mail ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อยู่ภายใต้โดเมน (Domain) @parliament.go.th โดยใช้ระบบปฏิบัติการ Linux ฐานข้อมูลบัญชีผู้ใช้งานระบบ e-mail (User account) เป็นประเภท LDAP (Lightweight Directory Access Protocol)

เนื่องจากระบบ E-mail ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรใช้งานมาเป็นระยะเวลานานทำให้เหลือพื้นที่จัดเก็บข้อมูลน้อย และมีข้อจำกัดในการส่งไฟล์ข้อมูลขนาดใหญ่ ซึ่งพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบ E-mail ของแต่ละบัญชีมีพื้นที่ประมาณ ๕๐ เมกะไบต์ (MB) เท่านั้น ทำให้ไม่สะดวกและเป็นอุปสรรคในการใช้งาน บุคลากรส่วนใหญ่จึงนิยมใช้การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จากผู้ให้บริการภายนอกมากกว่า ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงมีแนวคิดในการพัฒนาระบบ E-mail ใหม่ เพื่อทดแทนระบบเดิมที่ล้าสมัย โดยได้จัดทำแผนงานเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระบบ E-mail ใหม่ ให้สามารถรองรับการใช้งานเมื่อย้ายมาที่อาคารรัฐสภาแห่งใหม่และได้มีการเสนอแผนพร้อมคำของบประมาณเพื่อดำเนินการแล้ว แต่เนื่องจากงบประมาณได้ถูกตัดในชั้นการพิจารณาของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกระทรวงได้มีข้อเสนอให้ใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ (MailGoThai) แทนระบบเดิม จึงทำให้ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาระบบใหม่ได้

สำหรับบัญชีผู้ใช้งานระบบ E-mail ของสมาชิกรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการเปิดบัญชีผู้ใช้งานแล้ว ซึ่งระบบสามารถรองรับการส่งต่อข้อมูล (Forward) ไปยังจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภายนอก เช่น Gmail, Hotmail ส่วนบุคคลได้ ส่วนการเชื่อมต่อโปรแกรม Email Client หรือโปรแกรมสำหรับจัดการข้อความเพื่อเปิดเช็คดูข้อมูลต่าง ๆ จากการรับ/ส่งอีเมล์ จากผู้ให้บริการต่าง ๆ แทน Web Browser ขณะนี้ยังไม่สามารถทำได้

ความเห็นและข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการ

๑. กำหนดระยะเวลาการเข้าถึงข้อมูลบัญชีผู้ใช้งานของสมาชิกรัฐสภาที่พ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกแล้วโดยให้มีระบบการลบบัญชีผู้ใช้งานแบบอัตโนมัติ เนื่องจากข้อมูลของผู้ใช้งานจะเกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการรับส่งข้อมูลระหว่างบัญชีผู้ใช้งานเดิมกับบัญชีผู้ใช้งานใหม่

๒. บริหารจัดการพื้นที่จัดเก็บข้อมูลระบบ E-mail ให้สามารถรองรับปริมาณข้อมูลและจำนวนผู้ใช้งานที่เพิ่มมากขึ้น โดยการเปลี่ยนวิธีการส่งข้อความที่ต้องแนบไฟล์ขนาดใหญ่ ไปใช้วิธีการฝากไฟล์ข้อมูลไว้ในระบบอื่น และส่งข้อมูลเฉพาะข้อความและลิงก์ที่ต้องการให้เชื่อมต่อเท่านั้น เพื่อให้ผู้รับสามารถกดจากลิงก์เพื่อดูข้อมูล เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องพื้นที่การจัดเก็บข้อมูลที่มีจำกัด และรองรับสามารถส่งไฟล์ข้อมูลขนาดใหญ่ได้

๓. ส่งบัญชีผู้ใช้งาน (Account) ของสมาชิกรัฐสภา พร้อมคู่มือวิธีการใช้งาน เช่น วิธีการ Forward mail ไปยังบัญชีผู้ใช้งานภายนอกอื่น ๆ และข้อจำกัดของการใช้งาน เช่น จำนวนพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล รวมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ประจำบริเวณหน้าห้องประชุมสภา เพื่อให้คำแนะนำการใช้งานและรับฟังปัญหาอุปสรรคของการใช้งานเพื่อปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Document Management System)

งานสารบรรณเป็นงานที่เกี่ยวกับการบริหารงานเอกสารเริ่มตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม จนถึงการทำลาย โดยพิจารณาจากระเบียบสารบรรณ ประกอบด้วย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ และภาคผนวก ๖ หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการรับส่งข้อมูลข่าวสารและหนังสือราชการด้วยระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้มีกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอื่น ๆ ที่ใช้ในการพิจารณาอ้างอิงเพื่อการจัดทำมาตรฐานกระบวนการ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๔๙ และพระราชบัญญัติหอจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ (สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์, ๒๕๕๘, น. ๑-๑)

ระบบสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Correspondence Management System : e-CMS) เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นในลักษณะของ Web Services ซึ่งใช้ระบบกลางสำหรับในการบริหารจัดการการรับ-ส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยรับ - ส่งรายการข้อมูลในรูปแบบของ XML ซึ่งเป็นไปตามหมวดมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange Specification) ตามกรอบแนวทางการเชื่อมโยงอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ “Thailand e-Government Interoperability Framework: TH e-GIF” โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเทคโนโลยีที่แตกต่างกันของผู้พัฒนาระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละหน่วยงาน (สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์, ๒๕๕๘, น. ๒-๑)

<u>การบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</u>

ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) เป็นระบบ Back Office ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เริ่มพัฒนาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยบริษัท เอ็มเว็บไทยแลนด์ ปัจจุบันมีบริษัทผู้รับจ้าง คือ บริษัท ไซคอร์ป จำกัด และมีการปรับปรุงระบบมาแล้ว ๓ ครั้ง เริ่มใช้งานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อบริหารจัดการเอกสาร ได้แก่ การจัดเก็บ การสืบค้น ให้ผู้ใช้งานสามารถสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ <u>http://edoc.parliament.go.th</u> ทำให้ได้ข้อมูล

เอกสารที่รวดเร็ว ทันต่อความต้องการ ลดเวลาและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน อีกทั้ง เพื่อให้การจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (เอกสารที่เกิดจากการสแกนและไฟล์ข้อมูล) เป็นระบบระเบียบมากขึ้น รวมถึงการอนุญาตสิทธิในการจัดการเอกสาร เช่น สิทธิในการจัดเก็บ การสืบค้น การแก้ไข การลบ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญด้านความปลอดภัยในการจัดการเอกสาร ทำให้สามารถตรวจสอบการเข้าใช้งานระบบหรือกระทำการใด ๆ กับเอกสารที่มีอยู่ในระบบ โดยมีผู้ดูแลระบบ (Admin) ในภาพรวม ได้แก่ สำนักสารสนเทศและผู้ปฏิบัติงานของแต่ละสำนักที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการนำข้อมูลเข้าระบบ แต่สิทธิในการจัดการเอกสาร เช่น การเข้าถึง การแก้ไข การลบ การนำเข้า และการนำออกเอกสารจะแตกต่างกันตามภารกิจ

ต่อมามีระบบสืบค้นข้อมูลการประชุมผ่าน Tablet เป็นระบบปฏิทิน โดยระบบนี้จะมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ E-document เฉพาะข้อมูลในส่วนระเบียบวาระการประชุมและเอกสารประกอบการประชุม ซึ่งประชาชนสามารถติดตั้ง Application “ข้อมูลการประชุม” แล้วเข้ามาใช้งานและสืบค้นปฏิทินการประชุมและดาวน์โหลดไฟล์ Pdf ได้

ภาพรวมการทำงานของระบบ แบ่งตามหน้าที่การทำงาน ประกอบด้วย Web Services, Data Entry, Security Management, Reporting, Search Engine, Backup System, Indexing, Data Access และ Fax/E-mail Service

ภาษาและองค์ประกอบในการเขียนโปรแกรมมีลักษณะ ดังนี้

- พัฒนาเป็น Web Application โดยใช้เทคโนโลยี ASP.NET
- HTML5 เพื่อให้สามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น Computer PC, Notebook, Tablet และ Smartphone ที่ใช้ระบบปฏิบัติการ Window Android และ iOS ได้
- CSS 3 เป็นตัวกำหนดรูปแบบในการแสดงเนื้อหาหรือข้อมูลบนหน้าเพจ
- JavaScript สำหรับการประมวลผลเพื่อที่จะทำให้เนื้อหาแสดงในรูปแบบ Dynamic
- โปรแกรม jQuery ช่วยในการออกแบบกราฟ และไดอะแกรมต่าง ๆ
- AJAX ช่วยทำให้เพิ่มการตอบสนอง ความรวดเร็ว และการใช้งานโดยรวม
- XML ใช้ในส่วนการจัดเก็บข้อมูลบางส่วน เพื่อสร้างความสะดวกในการนำไปใช้งานในระบบอื่น ๆ

ความสามารถรองรับระบบต่าง ๆ มีดังนี้

- มีระบบฐานข้อมูลแบบ Microsoft SQL Server และระบบปฏิบัติการเป็น Windows Server
- มีโปรแกรมช่วยนำเข้าข้อมูล ชื่อ e-doc client
- มีระบบรายงานสถิติการใช้งานระบบ รายงานปริมาณข้อมูลที่นำเข้าในระบบ และสถิติคำค้น
- มีระบบจัดการวาระการประชุม สำหรับผู้ปฏิบัติงานในการนำเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
- มีระบบสำรองข้อมูล
- มี Web Services ที่สามารถค้นหา จัดเก็บข้อมูล รองรับให้ระบบงานอื่นเชื่อมต่อแลกเปลี่ยนข้อมูล

- มีคู่มือการใช้งานสำหรับผู้ดูแลและผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ และผู้ใช้งานทั่วไป
- การสืบค้นข้อมูลผ่าน Search Engine ใช้แบบ Lucene

การนำเข้าเอกสารจะนำเข้าตามหมวดหมู่เอกสารที่กำหนดไว้ในรูปแบบ PDF ซึ่งบุคคลทั่วไปไม่สามารถนำเอกสารต่าง ๆ เข้าสู่ระบบ E-document จำกัดสิทธิเฉพาะผู้ปฏิบัติงานที่มี Account และมีหน้าที่รับผิดชอบเท่านั้น เนื่องจากระบบดังกล่าวจะใช้ในการบริหารจัดการเอกสารภายในสำนักงานฯ ส่วนบุคคลทั่วไปและบุคลากรในวงงานรัฐสภาสามารถเข้าดูเอกสารในหมวดต่าง ๆ ที่เผยแพร่ได้ผ่าน http://edoc.parliament.go.th

กระบวนการในการจัดทำดัชนีเพื่อสืบค้นเอกสาร ก่อนนำเอกสารเข้าสู่ระบบจะทำการสแกนเอกสารโดยใช้เครื่องมือ OCR (Optical Character Recognition) เพื่อแปลงไฟล์ให้เป็นไฟล์ข้อความตัวอักษรเพื่อจัดเก็บเป็นดัชนีที่สามารถสืบค้นได้โดยง่ายและรวดเร็ว

วิธีการนำเข้าข้อมูลสู่ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) ผ่าน http://edoc.parliament.go.th สามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี คือ นำเข้าผ่าน Web Browser และโปรแกรมระบบ E-document ซึ่งเข้าใช้งานได้เฉพาะภายในอาคารสำนักงานฯ เท่านั้น การนำเข้าข้อมูลจะนำเข้าโดยผู้ปฏิบัติงานที่มีบัญชีการใช้งานของแต่ละสำนักที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักสารสนเทศจะทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลระบบในภาพรวม (Admin) ซึ่งสิทธิในการจัดการเอกสาร ได้แก่ การเข้าถึง การแก้ไข การลบ การนำเข้า และการนำออกเอกสารจะแตกต่างกัน ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานต้องนำข้อมูลเข้าตามหมวดหมู่เอกสารที่กำหนดไว้ ดังนี้

- การประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
- ข้อมูลคณะกรรมาธิการ
- ข้อมูลด้านต่างประเทศ
- คำสั่ง /ประกาศ /ระเบียบ
- บริการทางวิชาการ
- ระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา
- ระเบียบวาระการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
- ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
- สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘
- สภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๙
- สำนักพัฒนาบุคลากร
- หน่วยงานสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- หมวดหมู่สำหรับการฝึกอบรม

แผนงานที่จะพัฒนาในอนาคต

เนื่องจากการพัฒนาระบบงานสารสนเทศและการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศตามกระบวนงานนิติบัญญัติของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ผ่านมา ดำเนินการในลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องของการประสานการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้งานร่วมกัน ทำให้ในขั้นตอนการออกแบบ

การกำหนดคุณลักษณะทางเทคนิคในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของระบบมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้รูปแบบการจัดเก็บและการนำข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลออกมาใช้ทำด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ทำให้การแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันระหว่างทั้งสองสำนักงานไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่เอื้ออำนวยต่อการบูรณาการฐานข้อมูลนิติบัญญัติโดยองค์รวม ดังนั้น จึงได้มีการวางแผนบูรณาการข้อมูลร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานวุฒิสภา รวมทั้งรัฐสภาในรูปแบบ “การบริหารจัดการไฟล์อัจฉริยะ” เพื่อใช้สำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

ระบบบริหารจัดการไฟล์อัจฉริยะ ประกอบด้วย

๑) การจัดเก็บไฟล์เอกสารต่างๆ

๒) การสืบค้นเอกสาร

๓) การเรียกใช้งานเอกสาร

๔) ประวัติการใช้งานเอกสาร

๕) การใช้งานผ่าน Smart Device

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีแผนการย้ายระบบงานสารสนเทศและการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศจาก Data Center ไปยัง Cloud เพื่อให้ระบบสามารถรองรับการให้บริการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และมีการเตรียมการรองรับการเชื่อมต่อกับระบบงานใหม่ โดยการพัฒนาระบบเว็บเซอร์วิส (Web Services) ทั้งในส่วนการนำเข้าข้อมูลและการสืบค้นข้อมูล รวมทั้งการบำรุงรักษาระบบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายที่ให้บริการระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นและอาจมีผลกระทบต่อการให้บริการระบบ โดยมีเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) Web Server สำหรับให้บริการเว็บไซต์ของระบบ

๒) Database Server สำหรับจัดเก็บฐานข้อมูลของระบบ

๓) SAN สำหรับจัดไฟล์เอกสารและข้อมูลสำคัญของระบบ

โดยให้ผู้ปฏิบัติงานทำการสแกนข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและจัดเก็บไว้ในระบบ E-document เพื่อลดภาระในการขนย้ายเอกสารไปยังอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

ความเห็นของคณะอนุกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาเห็นว่า ระบบ E-document ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีข้อจำกัดและปัญหาหลายประการ ดังนี้

๑. ปัญหาการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในรัฐสภา

เนื่องจากหน่วยงานไม่ได้กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน แม้สำนักสารสนเทศจะเป็นผู้ดูแลระบบ (Admin) แต่การนำเข้าข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะต่างคนต่างทำโดยผู้ปฏิบัติงานของสำนักที่รับผิดชอบเฉพาะเรื่อง เช่น สำนักการประชุม จะรับผิดชอบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบวาระการประชุมสภา สำนักวิชาการ จะรับผิดชอบข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาของสภา อีกทั้งยังไม่มีระบบฐานข้อมูลกลาง (Centralized Database) จึงทำให้การสืบค้นข้อมูลทำได้ยากและไม่สะดวก

๒. ปัญหาการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายนอก

การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายนอกในปัจจุบันใช้วิธีการประสานงานเป็นหนังสือโต้ตอบระหว่างหน่วยงานแต่ละหน่วยงาน โดยในส่วนของงานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีการทำ MOU แล้วกับบางหน่วยงานเท่านั้น เช่น สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และสถาบันพระปกเกล้า แต่ยังไม่มีการบูรณาการข้อมูลของกับหน่วยงานรัฐอื่น ๆ รวมทั้งสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติด้วย เนื่องจากข้อมูลที่จัดส่งให้สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติจะต้องจัดส่งเอกสารลายลักษณ์อักษร

๓. ปัญหาเรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ยังดำเนินการไม่สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื่องจากระบบได้มีการพัฒนามาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งขณะนั้นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ยังไม่ได้บังคับใช้

๔. ปัญหาเรื่องข้อจำกัดในการสืบค้นข้อมูล เนื่องจากระบบ E-document มีระบบปฏิเสธโปรแกรมค้นหา Search Engine เพื่อป้องกันปัญหาการรบกวนระบบ และจำกัดสิทธิ์ให้เรียกดูเฉพาะเอกสารที่เผยแพร่เท่านั้น

๕. ปัญหาด้านงบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบ เช่น ไม่สามารถพัฒนาระบบให้รองรับการใช้งานสำหรับผู้พิการทางสายตาได้

ข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการ

การบริหารจัดการเอกสารราชการจะต้องคำนึงถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ อีกทั้งกระบวนการจัดทำมาตรฐานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มีมาตรฐาน และเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. บูรณาการข้อมูลในระบบ E-document ของรัฐสภาร่วมกับสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

๒. ใช้โปรแกรมการแปลงไฟล์ จาก Word เป็น PDF แบบ Commercial Software หรือซอฟต์แวร์ฟรีอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ก่อนการใช้งานต้องทำการทดสอบประสิทธิภาพในการใช้งานด้วย ทั้งนี้ เพื่อลดความผิดพลาดในการแปลงไฟล์จากต้นฉบับ ให้สามารถแปลงไฟล์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

๓. ใช้ระบบการค้นหาข้อมูล Search Engine ให้เข้าถึงระบบ E-document เพื่อการสืบค้นข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งเพื่อเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับวงงานรัฐสภาให้แก่ประชาชนทั่วไป ตลอดจนบุคลากรในวงงานรัฐสภาได้รับทราบ

๔. ดำเนินการตรวจสอบ QR code ภายในห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำการสแกนแล้วจะปรากฏระบบชั้นวางเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Bookshelf) ว่าอยู่ภายใต้โดเมนของสำนักงานฯ หรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบเรื่องความปลอดภัยของข้อมูลดังกล่าวด้วย

๕. นำเข้าเอกสารประกอบการพิจารณา (อพ.) ที่จัดทำโดยสำนักวิชาการเข้าสู่ระบบ E-document เพื่อความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมสภาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อการอำนวยความสะดวกและลดระยะเวลาสืบค้นข้อมูล

๖. พิจารณาความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยอุปกรณ์หรือซอฟต์แวร์ให้เหมาะสมกับความเสี่ยงดังกล่าว พร้อมทั้งพิจารณาและกำหนดมาตรการในการป้องกันการเข้าถึงทางระบบคอมพิวเตอร์และจัดเตรียมแผนการกู้คืนข้อมูลในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน ตามระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบต่าง ๆ และสามารถรับมือต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินได้

๓.๒.๒ เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลของรัฐสภา

ในระบอบประชาธิปไตยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐอย่างกว้างขวางเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะได้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริง อันจะเป็นการส่งเสริมให้รัฐบาลมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปเพื่อประชาชนมากยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติรับรองสิทธิการรับรู้ของประชาชนและมีบทบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะแก่ประชาชนด้วย ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๙ “รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก” จะเห็นได้ว่า การรับรองสิทธิรับรู้ของรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๕๙ มีเจตนารมณ์ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของตน โดยประชาชนไม่ต้องเป็นฝ่ายใช้สิทธิขอข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐเพียงฝ่ายเดียว

นอกจากสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและหน้าที่ของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะต่อประชาชนแล้ว ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสี่ บัญญัติว่า รายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป เว้นแต่การประชุมลับหรือการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ รวมทั้งมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเปิดเผยบันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมาธิการให้ประชาชนทราบ เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาแล้วแต่กรณี มีมติมิให้เปิดเผย

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ วรรคสอง วางหลักไว้ว่า ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนการออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับนั้น เป็นมิติใหม่ของกระบวนการตรากฎหมายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับร่างกฎหมาย และเข้ามามีส่วนร่วม

ในกระบวนการตรากฎหมาย หากกฎหมายนั้นกระทบต่อสิทธิของตนก็สามารถใช้สิทธิใช้เสียงแสดงความคิดเห็นในร่างกฎหมายนั้น ๆ ได้ ส่งผลให้รัฐสภาในฐานะองค์กรด้านนิติบัญญัติ โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีภารกิจหลักในการสนับสนุนการดำเนินการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมาธิการ ต้องดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสอง ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

เว็บไซต์รัฐสภาและช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ในการดูแลเว็บไซต์ของรัฐสภาภายใต้โดเมน www.parliament.go.th ซึ่งปัจจุบันมีเว็บไซต์ย่อยภายใต้เว็บไซต์ของรัฐสภา จำนวน ๓๗๖ เว็บไซต์ พัฒนาด้วยระบบบริหารจัดการเว็บไซต์ CMS (Content Management System) Easy Web Time ระบบปฏิบัติการ Windows Server ๒๐๑๖ พัฒนาด้วยภาษา PHP ระบบฐานข้อมูล mysql Version ๕.๕.๓ และ Apache ๒.๔ โดยมีพื้นที่ความจุทั้งหมด ๘๐๐ GB และใช้ไป ๕๘๓ GB (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๓)

เว็บไซต์รัฐสภามีเว็บย่อยหลัก ๆ ๕ เว็บ ได้แก่ สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งเป็นการแบ่งตามโครงสร้างหลักของหน่วยงานภายใต้สังกัดรัฐสภา นอกจากนี้ ยังมีเว็บไซต์ย่อยที่แยกออกมาบริหารจัดการโดยยังไม่ได้บูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยหน่วยงานเจ้าของข้อมูลดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลในส่วนงานของตนเอง เช่น สำนักงานงบประมาณรัฐสภา, สำนักกฎหมาย, สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา, รัฐสภาระหว่างประเทศ, หอสมุดรัฐสภา, ศูนย์ประชาคมอาเซียน, ศูนย์ข้อมูลข่าวราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์, เพจการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เป็นต้น

ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินเปิดช่องทางการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญผ่านเว็บไซต์รัฐสภาไทย เพื่อให้ประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบหรือมีส่วนได้เสียกับเรื่องที่เปิดรับฟังความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ มีระบบการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กลุ่มงานเข้าชื่อเสนอกฎหมาย สำนักการประชุม เป็นรูปแบบการรวบรวมรายชื่อด้วยการส่งเอกสารที่ส่งมายังรัฐสภา เพื่อรองรับการเสนอกฎหมายโดยภาคประชาชน หรือเป็นระบบรองรับการนำเข้าข้อมูลหมายเลขบัตรประชาชนและสถานะของเอกสารแนบ สำหรับกรองข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง โดยระบบจะแสดงจำนวนรายการที่ได้นำเข้าสำหรับให้ผู้นำเข้าข้อมูลตรวจสอบยอดผู้เสนอร่างกฎหมายให้เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้นำเข้าข้อมูลจะประสานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง กรณียอดผู้เสนอกฎหมายไม่ครบตามเงื่อนไข ซึ่งเมื่อได้รับแจ้งจากผู้นำเข้าข้อมูลว่าข้อมูลครบถ้วนแล้ว จากนั้นผู้ดูแลระบบจะส่งออกข้อมูลสำหรับนำส่งตรวจสอบตัวตนและสิทธิ์เลือกตั้งกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อได้ข้อมูลกลับมาแล้ว ผู้ดูแลระบบจะนำเข้าข้อมูลที่ได้รับสู่ระบบและประมวลผลรายงานสำหรับปิดประกาศต่อไป

อย่างไรก็ตาม การรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายบนเว็บไซต์รัฐสภาไทย มีข้อจำกัดในรูปแบบการแสดงความคิดเห็นที่ประชาชนเสนอต่อร่างพระราชบัญญัติที่เปิดรับฟังความคิดเห็น โดยเป็นลักษณะการส่งความเห็นทางอินบ็อกซ์ (Inbox) หรือส่งข้อความไปที่แอดมินที่ควบคุมระบบหลังบ้าน (Back office) โดยตรง ซึ่งประชาชนทั่วไปจะไม่สามารถมองเห็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นผ่านหน้าเว็บไซต์รัฐสภาได้ เป็นผลให้ประชาชนที่แสดงความคิดเห็นไม่สามารถนำความคิดเห็นนั้นเปิดเผยต่อสาธารณะ ทำให้ความเห็นนั้นไม่ได้ถูกนำไปขยายหรือต่อยอดโดยประชาชนคนอื่น ๆ ที่อาจจะสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนความเห็นนั้น

การเปิดเผยข้อมูลของรัฐสภา

ข้อมูลจัดเป็นทรัพย์สินที่สำคัญในการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐจึงได้ให้ความสำคัญกับการนำข้อมูลมาใช้สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลให้กับทุกภาคส่วน แต่ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาเชิงนโยบายและปฏิบัติ เช่น ปัญหาความซ้ำซ้อนของข้อมูล ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ปัญหาคุณภาพของข้อมูล ปัญหาการเปิดเผยข้อมูล เป็นต้น ประเด็นปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้อาจเป็นผลมาจากการบริหารจัดการข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมและไม่ชัดเจนของหน่วยงาน ปัญหาความซ้ำซ้อนของข้อมูล ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล เช่น การรักษาความลับ การเข้าถึงข้อมูล การรักษาความเป็นส่วนบุคคล ปัญหาคุณภาพของข้อมูล เช่น ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล เป็นต้น ซึ่งปัญหาคุณภาพของข้อมูลนี้ส่วนใหญ่มาจากกระบวนการการแปลงไฟล์ที่ไม่สมบูรณ์ รวมทั้งข้อมูลที่ได้มาจากหน่วยงานราชการอื่นซึ่งไม่สามารถหาต้นฉบับได้ หรือไม่สามารถควบคุมแหล่งข้อมูลที่รับมาได้ ปัญหาการเปิดเผยข้อมูล เช่น หน่วยงานเจ้าของข้อมูลไม่อนุญาตให้เข้าถึงข้อมูล กระบวนการขอใช้ข้อมูลซับซ้อนและใช้เวลานาน ข้อมูลไม่อยู่ในรูปแบบที่ใช้งานต่อได้ง่าย และยังไม่มีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการและแนวปฏิบัติเพื่อบริหารจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากการสำรวจเอกสาร PDF ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์รัฐสภา ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เอกสาร PDF ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์รัฐสภา https://www.parliament.go.th/ พบว่า เอกสารส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบที่ไม่พร้อมต่อการใช้งานซ้ำในอนาคต เนื่องจาก

๑. เอกสาร PDF ที่เกิดจากการสแกน ไม่สามารถคัดลอกข้อความได้
๒. เอกสาร PDF แบบ Secured ไม่สามารถคัดลอกข้อความได้
๓. เอกสาร PDF ที่เกิดจากการ convert แต่มีปัญหากับสระ วรรณยุกต์บางตัว
๔. เอกสาร PDF ที่เกิดจากการ convert แต่มีปัญหาพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์บางตัว

(ภาพด้านล่างแสดงตัวอย่างเอกสาร PDF ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์รัฐสภา ที่ไม่พร้อมใช้งานซ้ำในอนาคต)

เอกสาร PDF แบบ Secured ไม่สามารถคัดลอกข้อความได้

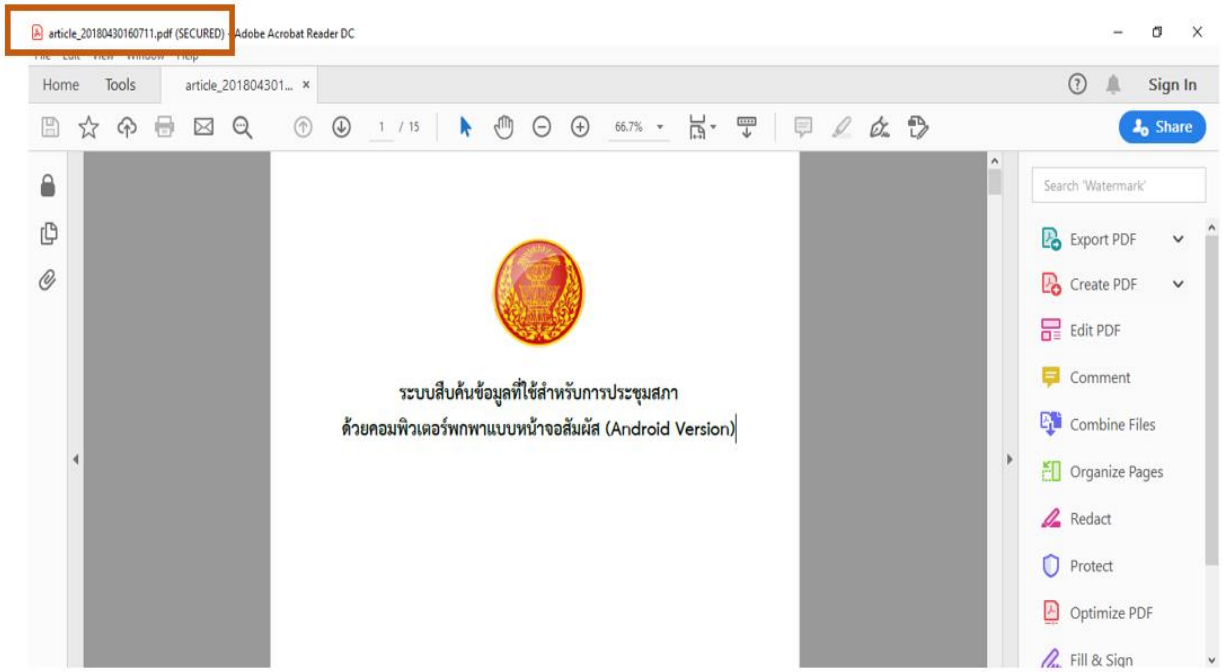

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180430160711.pdf

เอกสาร PDF ที่เกิดจากการสแกน ไม่สามารถคัดลอกข้อความได้

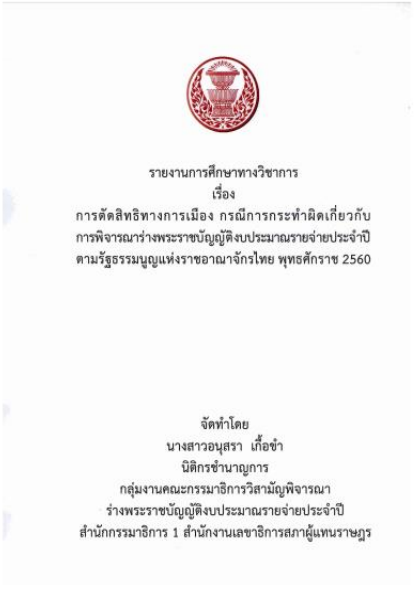

รายงานการศึกษาทางวิชาการ
เรื่อง
การตัดสิทธิทางการเมือง กรณีการกระทำผิดเกี่ยวกับ
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

จัดทำโดย
นางสาวอนุสรา เกื้อชำ
นิติกรชำนาญการ
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
สำนักกรรมาธิการ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การเปลี่ยนแปลงของระบบงบประมาณ

ความเป็นมา

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=51965&filename=committee_BillBudget_Index
https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=43967&filename=committee_BillBudget_Index

เอกสาร PDF ที่เกิดจากการ convert แต่มีปัญหาสระ วรรณยุกต์บางตัว

รายงานการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ....

ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของ
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ....

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... เพื่อรองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๓ (๓) และมาตรา ๒๕๖ (๑) ที่บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอกฎหมายและญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๔) ให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย และโดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทาง

Untitled - Notepad

File Edit Format View Help

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของ
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ....
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... เพื่อรองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๓ (๓) และมาตรา ๒๕๖ (๑) ที่บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอกฎหมายและญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๔) ให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย และโดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทาง

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180702103121.pdf

8

เอกสาร PDF ที่เกิดจากการ convert แต่มีปัญหาสระ วรรณยุกต์บางตัว

• วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา คณะผู้แทนรัฐสภาไทย พร้อมด้วยผู้แทนรัฐสภาจากประเทศสมาชิกสหภาพรัฐสภาในกลุ่มภูมิรัฐศาสตร์เอเชีย-แปซิฟิก กว่า ๑๕ ประเทศ เข้าร่วมพิธีเปิดการประชุม โดยมี นาย Nga Kor Ming รองประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเลเซีย กล่าวเปิดการประชุม จากนั้น เป็นการกล่าวปาฐกถาเปิดการประชุมจากผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในสหภาพรัฐสภาและสหประชาชาติ รวม ๔ คน

ต่อมา เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา คณะผู้แทนรัฐสภาไทย เข้าร่วมการประชุมในช่วงที่ ๑ เพื่อรับฟังบรรยายภาพรวมของสถานการณ์ภัยการก่อการร้ายภายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก จากผู้ช่วยผู้บัญชาการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย สำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย

Untitled - Notepad

File Edit Format View Help

• วันที่๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา คณะผู้แทนรัฐสภาไทย พร้อมด้วยผู้แทนรัฐสภาจากประเทศสมาชิกสหภาพรัฐสภาในกลุ่มภูมิรัฐศาสตร์เอเชีย-แปซิฟิก กว่า ๑๕ ประเทศ เข้าร่วมพิธีเปิดการประชุม โดยมี นาย Nga Kor Ming รองประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเลเซีย กล่าวเปิดการประชุม จากนั้น เป็นการกล่าวปาฐกถาเปิดการประชุมจากผู้ด๐ำรงต๐ำแหน่งส๐ำคัญในสหภาพรัฐสภาและสหประชาชาติ รวม ๔ คน

ต่อมา เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา คณะผู้แทนรัฐสภาไทย เข้าร่วมการประชุมในช่วงที่ ๑ เพื่อรับฟังบรรยายภาพรวมของสถานการณ์ภัยการก่อการร้ายภายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก จากผู้ช่วยผู้บัญชาการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ส๐ำนักงานต๐ำรวจแห่งชาติมาเลเซีย

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/ac/ewt_dl_link.php?nid=2508

9

เอกสาร PDF ที่เกิดจากการ convert แต่มีปัญหาสระ วรรณยุกต์บางตัว

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=63172&filename=index

10

แต่อย่างไรก็ตาม พบระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร https://lis.parliament.go.th/index/index.php ที่มีการเผยแพร่เอกสารมากกว่า ๑ ฟอร์แมต คือ PDF (ที่พร้อมใช้งานซ้ำในอนาคต) Word และ Excel เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้งาน (ตามภาพที่แสดงด้านล่าง)

ระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีเอกสารมากกว่า 1 ฟอร์แมตให้บริการ (PDF Word Excel)

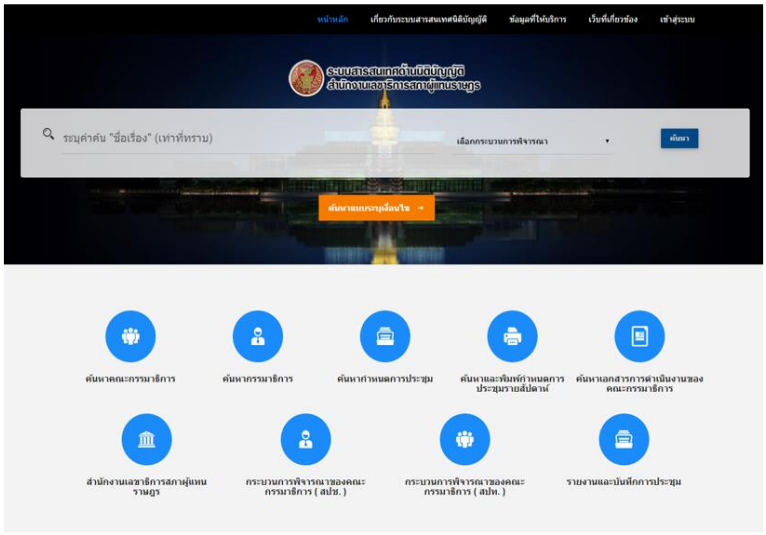

12

https://lis.parliament.go.th/index/index.php

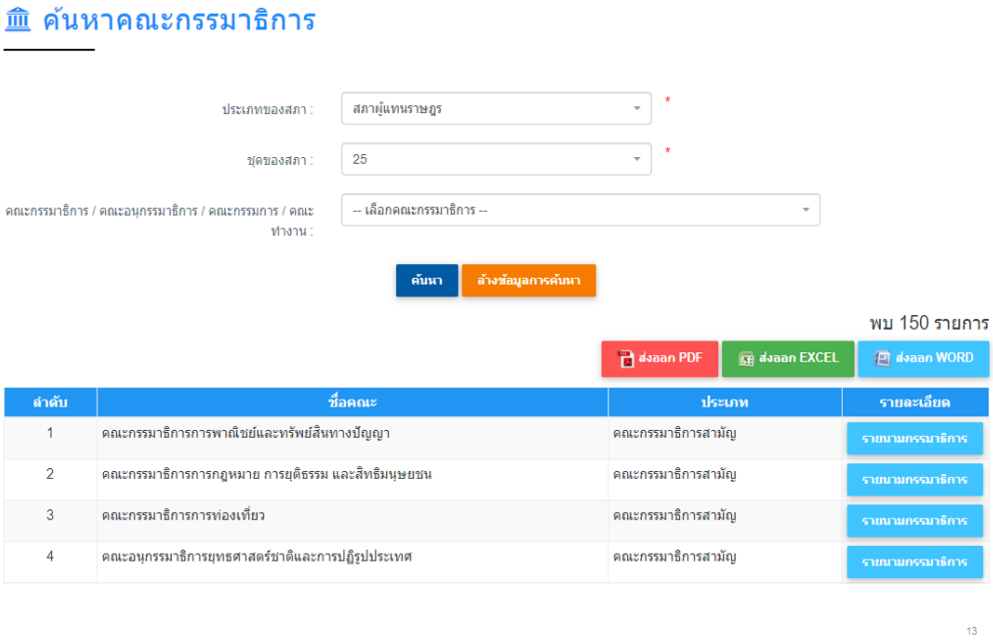

ส่วนการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านระบบ API ของระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ในเบื้องต้นจะเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลภายในและเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกที่เป็นหน่วยงานราชการด้วยกันเฉพาะหน่วยงานที่มีการทำข้อตกลงระหว่างกันเท่านั้น ส่วนการเปิดเผยข้อมูลให้กับประชาชนทั่วไปจะขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารในการกำหนดประเภทชุดข้อมูลให้กับประชาชนนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไปหน่วยงานของรัฐจะต้องเปิดเผยข้อมูลดิจิทัล

ความเห็นและข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการ

การขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐสภาให้มีความสอดคล้องและเป็นไปตามแนวคิดของการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการก้าวสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) ตามแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ประการสำคัญหนึ่งคือ การเผยแพร่ข้อมูลสู่ภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันเป็นส่วนสำคัญสำหรับแนวคิดการออกแบบรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ข้อมูลที่ได้รับอนุญาตให้มีการเผยแพร่ต้องเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีศูนย์กลางการเผยแพร่และการให้บริการข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากแหล่งเดียว นอกจากนี้ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Social Media เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสู่ภาคประชาชนอีกช่องทางหนึ่ง

เนื่องจากข้อมูลของรัฐสภาทั้งหมดมาจากประชาชนซึ่งเป็นผู้เสียภาษีอากร รัฐสภาจึงมีหน้าที่ต้องเปิดเผยตามหลักการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” และจากการศึกษาประเด็น “การเปิดกว้างของรัฐสภา” ในการประชุมรัฐสภาโลก (World e-Parliament) ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี ซึ่งได้มีการประกาศปฏิญญาว่าด้วยการเปิดกว้างของรัฐสภา (Declaration on Parliamentary Openness) โดยเรียกร้องให้รัฐสภาเพิ่มความมุ่งมั่นต่อความโปร่งใส การเปิดกว้าง และการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการดำเนินงานของรัฐสภา โดยเห็นว่าข้อมูลรัฐสภาเป็นข้อมูลสาธารณะ ซึ่งจะต้อง

สามารถนำมาใช้ซ้ำหรือเผยแพร่ซ้ำได้โดยประชาชนตามข้อจำกัดที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ข้อมูลรัฐสภาประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของรัฐสภา ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมายหรือกระบวนการนิติบัญญัติ การลงคะแนนเสียง วาระการประชุมของรัฐสภา การบันทึกการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมาธิการ ข้อมูลงบประมาณ ข้อมูลประวัติศาสตร์ และข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกของรัฐสภา รวมทั้งข้อมูลการบริหารและการจัดการของรัฐสภา บุคลากรของรัฐสภา ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลัง กิจกรรม และกิจการของสมาชิก ทั้งนี้ ข้อมูลของรัฐสภาจะต้องมีความสมบูรณ์ ถูกต้องและทันเวลา โดยรัฐสภาจะต้องดำเนินการเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างกว้างขวางผ่านช่องทางหลากหลายโดยไม่เลือกปฏิบัติภายใต้ข้อจำกัดด้านพื้นที่และความปลอดภัยโดยรับประกันความเป็นส่วนตัวสำหรับผู้ที่เข้าถึงข้อมูล และจะต้องมีให้บริการฟรีในหลายภาษาและผ่านหลายเครื่องมือ เช่น บทสรุปโดยใช้ภาษาที่ประชาชนสามารถเข้าใจข้อมูลของรัฐสภาได้ง่าย นอกจากนี้ ข้อมูลรัฐสภาจะต้องเผยแพร่ออนไลน์ในรูปแบบเปิด (Open) และในรูปแบบที่อนุญาตให้ประชาชนสามารถนำไปวิเคราะห์และใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี (Machine readable) สามารถค้นหาได้ง่าย และสามารถดาวน์โหลดได้จำนวนมาก รวมทั้ง การ Open Source ให้ภาคประชาชนสามารถพัฒนาต่อยอดได้อย่างเสรีภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมาย โดยการใช้ซอฟต์แวร์รูปแบบที่ไม่ใช่กรรมสิทธิ์ (Open source)

โดยคณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอ ดังนี้

๑. ปัจจัยที่นำไปสู่มาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ คือ

๑) ต้องเข้าถึงได้ง่าย จากการศึกษาแนวทางการเผยแพร่เอกสารของ National Archives ของสหราชอาณาจักร ให้เผยแพร่เอกสารเป็นเว็บเพจ HTML ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการเข้าถึงได้ง่าย เนื่องจากเอกสารที่เผยแพร่ในรูปแบบ PDF ทำให้การค้นหา การใช้ และการดูแลเนื้อหายากและมีปัญหาเรื่องการใช้งานร่วมกับโปรแกรมการอ่านหน้าจอสำหรับผู้พิการ รวมทั้งการใช้ภาษาที่ง่ายที่สุดเพื่อทำให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้สามารถเข้าถึงเอกสารได้ และหากจำเป็นต้องเผยแพร่ในรูปแบบ PDF ควรมีการตรวจสอบว่า PDF ที่สร้างสามารถเข้าถึงได้หรือไม่โดยใช้ Adobe Reader หรือ Adobe Acrobat Pro ในการทดสอบ รวมถึงควรทดสอบด้วยการใช้โปรแกรมอ่านหน้าจอด้วย

๒) การเปิดเผยข้อมูลในลักษณะ Machine readable หรือข้อมูลในรูปแบบที่สามารถนำไปประมวลผล วิเคราะห์หรือใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี ทั้งนี้ กระบวนการแปลงไฟล์เอกสารจะต้องมีความถูกต้องแม่นยำสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้โดยไม่มีข้อจำกัด เช่น สร้างเอกสารในเว็บเพจ HTML โดยหากต้องการเผยแพร่เอกสารในรูปแบบอื่นควรทำเป็นเอกสารเพิ่มเติมจากเวอร์ชัน HTML

๓) มีมาตรฐานกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกัน และระหว่างหน่วยงานรัฐกับเอกชน ภายใต้ระดับการเข้าถึงที่กำหนดไว้และได้รับการยินยอมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลและหน่วยงานที่เก็บข้อมูล หรือ Web API ซึ่งจะทำให้ระบบฐานข้อมูลที่แต่ละหน่วยงานสามารถพัฒนาต่อยอดระบบฐานข้อมูล (Database) เดิม หรือในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลใหม่ให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ตามมาตรฐานกลางที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งจะทำให้ระบบใหม่สามารถส่งข้อมูลไปยังระบบเดิมที่เกี่ยวข้องได้โดยหน่วยงานภาครัฐไม่ต้องทำงานซ้ำซ้อนในการนำเข้า

ข้อมูลซ้ำ และหน่วยงานภายนอกทั้งหน่วยงานรัฐด้วยกันหรือเอกชนมีความเข้าใจและพัฒนาระบบที่สามารถดึงข้อมูลเปิด เพื่อนำข้อมูลนั้นไปพัฒนาต่อยอดหรือช่วยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Big Data ได้สะดวกและมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

๓. หน่วยงานเจ้าของข้อมูลจะต้องกำหนดชุดข้อมูลที่จะให้เปิดเผย ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ส่วนการเข้าถึงข้อมูลจะต้องกำหนดสิทธิ์ผู้อนุมัติการเข้าถึงข้อมูลแต่ละประเภทและแต่ละขั้นตอน รวมทั้งจัดทำขั้นตอนและกระบวนการให้ชัดเจน

๔. การจัดทำเว็บไซต์อย่างน้อยควรทำตามมาตรฐานขั้นต่ำของ WCAG คือ เมื่อมีการนำข้อมูลทุกประเภทขึ้นเว็บไซต์หรือการอัปโหลดลิงก์ต่าง ๆ ขึ้นบนเว็บไซต์ จะต้องมีการตรวจสอบว่าเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่อำนวยประโยชน์ให้แก่การเข้าถึงของประชาชนทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นผู้พิการหรือบุคคลทั่วไปให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาบนเว็บไซต์ได้โดยสะดวกและเท่าเทียมกัน (Web Accessibility) เพื่อพัฒนาไปถึงระดับมาตรฐาน AAA ของ WCAG

๕. จัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนิติบัญญัติ เช่น การรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญบนหน้าเว็บไซต์รัฐสภาให้อยู่ในแพลตฟอร์มเดียวกัน โดยแยกเป็นสองกระบวนงาน คือ การเสนอความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ และการริริเริ่มเสนอกฎหมายโดยประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น อันจะเป็นการตอบโจทย์ของประชาชนที่เข้าเว็บไซต์รัฐสภาซึ่งต้องการค้นคว้าข้อมูลด้านนิติบัญญัติและการมีส่วนร่วมในกระบวนนิติบัญญัติ

๖. การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญบนเว็บไซต์รัฐสภาไทยควรเปิดสถานะความคิดเห็นของประชาชนซึ่งแสดงความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้เป็นสาธารณะ (Public) เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเห็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นหรือคอมเม้นต์ (Comment) ต่าง ๆ รวมทั้งแนวโน้มและประเด็นที่มีการสนทนา เพื่อส่งเสริมหลักการเปิดกว้างของรัฐสภา (Open Parliament)

๗. การ Open Source ระบบโดยเปิดเผย Source code เพื่อเปิดโอกาสประชาชนหรือภาคเอกชนสามารถเข้ามาพัฒนาต่อยอดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ เนื่องจากงบประมาณของภาครัฐได้รับการจัดสรรเป็นรายปีและอาจจะไม่มีความต่อเนื่อง แต่ในขณะเดียวกันเทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการพัฒนาระบบอาจจะไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ ทำให้เทคโนโลยีที่ใช้อยู่เดิมมีความล้าสมัยและยากต่อการใช้งาน ดังนั้น การเปิดเผย Source code จะทำให้ภาคเอกชนซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่า จะสามารถช่วยหน่วยงานของรัฐในการพัฒนาต่อยอดระบบให้ทันสมัยและตอบโจทย์ประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ

๘. การจัดกิจกรรมให้นักพัฒนาแอปพลิเคชัน มาร่วมพัฒนาแอปพลิเคชัน เพื่อเป็นเครื่องมือเทคโนโลยีที่ใช้พัฒนาการทำงานในวงงานของรัฐสภา และ การมีส่วนร่วมของประชาชน อาทิ การจัดกิจกรรมการออกแบบเพื่อสร้างต้นแบบแพลตฟอร์มการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบออนไลน์ ที่เรียกว่า แฮกกาธอน (Hackathon) หรือการพัฒนาต้นแบบเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ซึ่งที่ผ่านมาสภาผู้แทนราษฎรโดยคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการ

มีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ได้จัดกิจกรรม Parliament Hackathon : Participation Platform เพื่อเปิดโอกาสให้นักพัฒนาแอปพลิเคชั่น และประชาชนทั่วไป มาร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างต้นแบบเครื่องมือดิจิทัล ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในสามหัวข้อ คือ ๑) แพลตฟอร์มกฎหมาย (Law Platform) ๒) แพลตฟอร์มงบประมาณ (Budget Platform) และ ๓) แพลตฟอร์มเรื่องร้องเรียน (Complaint Platform) ซึ่งกิจกรรมรูปแบบนี้สามารถนำมาจัดในประเด็นอื่น ๆ เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา

๓.๒.๓ โซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

โซเชียลมีเดีย (Social Media) เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการตอบสนองทางสังคมได้หลายทิศทางโดยผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต โซเชียลมีเดียสำหรับรัฐสภาเป็นการสร้างพื้นที่การสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐสภา เช่น การอภิปราย การประชุมคณะกรรมาธิการ คณะต่าง ๆ ภารกิจของสมาชิกรัฐสภา ตลอดจนเป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทำให้รัฐสภาใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น ซึ่งการใช้สื่อโซเชียลมีเดียสามารถทำได้หลากหลายช่องทาง การเผยแพร่ข้อมูลมีความรวดเร็ว กระจายวงกว้างและใช้ต้นทุนต่ำ แต่ขณะเดียวกันการใช้โซเชียลมีเดียมีข้อจำกัดในเรื่องความเป็นทางการ และการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะที่ควบคุมได้ยาก ดังนั้น การใช้โซเชียลมีเดียในแต่ละประเภทจะต้องพิจารณาความเหมาะสมและความสมดุลด้วย

<u>โซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภาในปัจจุบัน</u>

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา เป็นสื่อหลักของรัฐสภาในการเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐสภากับประชาชนในบทบาทเป็นสื่อสาธารณะ เพื่อสนับสนุนภารกิจการส่งเสริมความรู้ด้านนิติบัญญัติและเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน ทั้งด้านการถ่ายทอดการประชุมสภา การถ่ายทอดการสัมมนาและการร่วมผลิตรายการกับองค์กรเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก โดยมีภารกิจที่สำคัญ คือ ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่สาระความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กระบวนการด้านนิติบัญญัติ และกิจกรรมของรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎร ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชน

สื่อหลักของรัฐสภาซึ่งเป็นช่องทางการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์รายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ประกอบด้วย สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

<u>สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา</u> (Thai Parliament Radio)

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๗ ปัจจุบันดำเนินการมาเป็นระยะเวลา ๒๖ ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีภารกิจหลักในการถ่ายทอดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ตลอดจนเผยแพร่กิจกรรมและผลการดำเนินงานของรัฐสภาไปสู่ประชาชนในรูปแบบรายการและข่าว

ปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ส่งกระจายเสียงระบบ FM คลื่นความถี่ ๘๗.๕๐ MHz สถานีแม่ข่ายกรุงเทพมหานคร และสถานีเครือข่ายส่วนภูมิภาค ๑๔ จังหวัด และระบบ AM คลื่นความถี่ ๑๐๗๑ KHz ดำเนินการออกอากาศทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ – ๒๒.๐๐ นาฬิกา โดยการออกอากาศทั้ง ๒ ระบบ ครอบคลุมร้อยละ ๒๖ ของพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งสถานีเครือข่ายส่วนภูมิภาค ๑๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี (๑๐๖.๒๕ MHz) จังหวัดระยอง (๘๗.๗๕ MHz) จังหวัดนครราชสีมา (๘๗.๕๐ MHz) จังหวัดอุดรธานี (๘๗.๕๐ MHz) จังหวัดสกลนคร (๘๗.๗๕ MHz) จังหวัดอุบลราชธานี (๘๗.๕๐ MHz) จังหวัดชัยนาท (๙๖.๒๕ MHz) จังหวัดพิษณุโลก (๙๒.๒๕ MHz) จังหวัดเชียงใหม่ (๑๐๖.๗๕ MHz) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๘๙.๒๕ MHz) จังหวัดภูเก็ต (๙๙.๒๕ MHz) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๘๗.๕๐ MHz) จังหวัดสงขลา (๑๐๓.๒๕ MHz) และจังหวัดยะลา (๘๙.๐๐ MHz) ทั้งนี้ ไม่สามารถขยายเครือข่ายได้ เนื่องจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ไม่อนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

<u>สถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา</u> (Thai Parliament Television : TPTV) ช่อง ๑๐

สถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๙ ในระบบดาวเทียม ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้วางแผนการดำเนินงานด้านกิจการโทรทัศน์สาธารณะในระบบดิจิทัล เพื่อรองรับและเตรียมการสำหรับขอใบอนุญาตเป็นผู้ให้บริการกิจการโทรทัศน์สาธารณะ และได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล บริการสาธารณะประเภทที่สาม มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน และได้รับใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการโทรทัศน์จาก กสทช. เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ควบคู่กับการออกอากาศในระบบสัญญาณดาวเทียม และเคเบิลทีวี ปัจจุบันได้รับการต่ออายุใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการโทรทัศน์ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๒ และใบอนุญาตจะสิ้นสุดอายุในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๗๓

สถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาได้ปรับเปลี่ยนจากระบบอนาล็อก (Analog) เป็นระบบดิจิทัล นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ หลังจากได้รับใบอนุญาตจาก กสทช. เพื่อประกอบกิจการโทรทัศน์ โดยเริ่มออกอากาศครั้งแรกในระบบดิจิทัล ช่อง ๑๐ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และได้มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาของรายการตามผังรายการที่กำหนดโดย กสทช. ซึ่งจะเน้นการนำเสนอข่าวสารเนื้อหาสาระความรู้ ประมาณร้อยละ ๗๐ นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำข่าวเกี่ยวกับวงงานรัฐสภาเพื่อติดตามผลการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภา ส่วนการดำเนินการของคณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ จะมีผู้สื่อข่าวติดตามความเคลื่อนไหวเพื่อนำเสนอให้กับประชาชนได้รับทราบ

สำหรับรายการสนทนาเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ รายการ “มองรัฐสภา” จะออกอากาศในภาคเช้าเป็นการนำเสนอรายการโดยเชิญสมาชิกรัฐสภามาแลกเปลี่ยนความรู้ ใช้เวลาออกอากาศประมาณ ๕๕ นาที ควบคู่กับช่อง ๑๑ (NBT) ของกรมประชาสัมพันธ์ และได้มีการแบ่งสัดส่วนรายการเพื่อให้สมาชิกรัฐสภาสับเปลี่ยนมาให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ดังนี้ วันจันทร์เป็นสัดส่วนของพรรคฝ่ายค้าน วันอังคารและวันพุธเป็นสัดส่วนของพรรคฝ่ายรัฐบาล และวันพฤหัสบดีและวันศุกร์เป็นสัดส่วนของสมาชิกวุฒิสภา ส่วนรายการ “Zoom In” จะออกอากาศภาคค่ำเฉพาะทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ช่อง ๑๐

รายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาจะดำเนินการออกอากาศทุกวันตลอด ๒๔ ชั่วโมง แบ่งเป็นออกอากาศตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ – ๒๔.๐๐ นาฬิกา เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระและองค์ความรู้ผ่านรายการ และตั้งแต่เวลา ๒๔.๐๐ – ๐๘.๐๐ นาฬิกา เป็นเพจความรู้ด้านกฎหมายและองค์ความรู้ด้านนิติบัญญัติ

การประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า จำนวนผู้เข้าชมและเข้ามาแสดงความคิดเห็นซึ่งจะมีจำนวนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเนื้อหา (Content) ที่นำเสนอ กล่าวคือ หากเป็นประเด็นข่าวที่อยู่ในความสนใจจะมีผู้เข้ามารับชมและแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก

เนื่องจากปัจจุบันมีบุคคลหลากหลายกลุ่มวัยให้ความสนใจข่าวสารการเมืองการปกครอง เช่น กลุ่มผู้ใหญ่จะสนใจรับชมผ่านสื่อหลัก คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ส่วนกลุ่มเด็กยุคใหม่ (Gen-Y) จะสนใจติดตามผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ดังนั้น สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาจึงได้ผลิตสื่อใหม่ (New Media) เป็นการเพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รายการและข้อมูลข่าวสารด้านนิติบัญญัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้รับชม เรียกรวมว่า TP Channel ได้แก่

๑. Website : TPchannel.org

การใช้ Domain name TPchannel.org เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและเป็นหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบครอบคลุมทั้งรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ซึ่งอยู่ในระบบราชการ และเป็นดิจิทัลทีวีในแพลตฟอร์มเดียวกับสื่อช่องหลักต่าง ๆ อีกประมาณ ๒๖ สถานีที่จะต้องดำเนินการตามกฎ ระเบียบ และประกาศที่กำหนดโดย กสทช. มีบทบาทเป็นสื่อสาธารณะที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ “เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน” ดังนั้น การใช้ TPchannel.org จึงสามารถสื่อถึงความเป็นองค์กรด้านสื่อที่มีความเป็นอิสระของวิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา และแสดงบทบาท “ความเป็นกลางทางการเมือง” อันเป็นหลักการที่สำคัญขององค์กรนิติบัญญัติ

๒. Social Media ได้แก่

- Facebook : วิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา ปัจจุบันมีผู้ติดตามประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ที่สนใจข่าวสารการเมือง ความเคลื่อนไหวของเพจจะมีการ Live การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกครั้งการประชุม รวมทั้งมีการ Live รายการโทรทัศน์รัฐสภา เช่น รายการ “มองรัฐสภา” รายการ “รัฐสภาของประชาชน” และมีการ Live รายการวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา เช่น รายการ “Inside รัฐสภา” ควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ บนเพจ Facebook ยังมีการนำเสนอประเด็นข่าวสาระความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และประเด็นข่าวสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งมีแชร์ลิงก์ (Link) ข่าวที่จัดทำขึ้นไปยังหน้าเว็บไซต์ TP Channel เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนทั่วไปได้เลือกติดตามรับชม

- Twitter : @TPchannel๑๐ ปัจจุบันมีจำนวนผู้ติดตามประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ คน

- YouTube : TPchannel ปัจจุบันมีจำนวนผู้ติดตามประมาณ ๗,๐๐๐ คน นำเสนอรายการที่ทางสถานีฯ ผลิตขึ้นมา และนำมาเผยแพร่ซ้ำ (Rerun) เพื่อให้ผู้รับชมสามารถติดตามย้อนหลังได้

- Instagram : tpchannel๑๐ ปัจจุบันมีจำนวนผู้ติดตามประมาณ ๑,๐๐๐ คน

๓. Mobile Application : TPchannel

ความเห็นและข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการ

ประเด็นการใช้สื่อโทรทัศน์รัฐสภาและสื่อวิทยุรัฐสภา

๑. กำหนดเป้าหมายและพันธกิจโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารได้อย่างทั่วถึง และเกิดการมีส่วนร่วม เช่น การจัดกิจกรรม การจัดรายการสนทนาโดยเชิญบุคคลที่มีความรู้เฉพาะด้านมาร่วมสนทนาให้ความรู้ในประเด็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภา ประวัติศาสตร์ การเมือง และความเชื่อ เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลเฉพาะองค์กรนิติบัญญัติ ที่ประชาชนจะไม่สามารถรับชมได้จากหน่วยงานหรือช่องสถานีอื่น เพื่อให้เกิดความแตกต่างและดึงดูดความสนใจ

๒. ลดการผลิตสื่อที่หมดความจำเป็น โดยเปลี่ยนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและทักษะของบุคลากรในการดำเนินงานด้านมีเดียอื่น ๆ รวมทั้งฝึกอบรมบุคลากร แลกเปลี่ยนวิธีการหรือเทคนิคการทำงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร

๓. บูรณาการการเผยแพร่ข้อมูลของสมาชิกแบบรายบุคคลให้เผยแพร่อยู่ใน Platform เดียวกัน เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้น

๔. สนับสนุนให้มีสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมาย การเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ตรงกับภาระหน้าที่ขององค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

๕. การนำเสนอเนื้อหาข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาควรลดรูปแบบความเป็นทางการ และเพิ่มการนำเสนอในรูปแบบที่แตกต่างและน่าสนใจให้กับบุคคลหลากหลายกลุ่มมากขึ้น เช่น Animation โดยศึกษารูปแบบและวิธีการนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ จากรัฐสภาของต่างประเทศ เป็นต้น

๖. เนื่องจากสื่อวิทยุกระจายเสียงระบบ AM ซึ่งรองรับการให้บริการแก่ประชาชนโดยเฉพาะพื้นที่ในต่างจังหวัด และระบบ FM ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ดังนั้น ในพื้นที่ที่ยังไม่มีสถานีเครือข่ายเห็นควรขยายความร่วมมือกับสถานีวิทยุในเครือข่ายของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือสถานีวิทยุในเครือข่ายของกรมประชาสัมพันธ์ และช่องทางหอกระจายข่าวในชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามรับฟังการประชุมสภาได้อย่างต่อเนื่อง

๗. จัดเก็บข้อมูลการถ่ายทอดสดการประชุมสภาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบเพื่อการสืบค้นข้อมูลย้อนหลังได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยศึกษาวิธีการในการใช้โปรแกรมการแปลงเสียงเป็นอักษร (Speech to Text) เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ต่อยอด และประโยชน์ในการจัดทำรายงานการประชุมของเจ้าหน้าที่ชวเลขให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ควรพิจารณาในการใช้ Social media

เนื่องจาก Social media มีความเปิดกว้างมากกว่าสื่อประเภทอื่น แต่มีความเป็นทางการน้อยกว่าและสามารถควบคุมได้ยาก ดังนั้น การใช้ Social media ของรัฐภาจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางการใช้อย่างชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรในวงงานรัฐสภาทุกคนตระหนักถึงบทบาท

และความรับผิดชอบของตน รวมทั้งเข้าใจถึงวิธีการใช้และการจัดการ Social media ซึ่งมีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

๑. การอนุญาตให้ใช้ Social media การใช้งาน Social media อย่างเป็นทางการในชื่อบัญชีของรัฐสภาโดยเจ้าหน้าที่ ควรจำกัดเฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เผยแพร่เนื้อหา แสดงความคิดเห็นและตอบกลับ อีกทั้งรัฐสภาควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบถึงจรรยาบรรณกับการใช้ Social media

๒. ผู้มีอำนาจที่จะเปิดเผยข้อมูล ให้อนุญาตเฉพาะบุคคลที่ได้รับอนุญาตเท่านั้นที่สามารถโพสต์บน Social media บัญชีของรัฐสภา

๓. การใช้ Social media ส่วนตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐสภาอาจใช้บัญชีส่วนตัวเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องของรัฐสภา แต่รัฐสภาควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ทุกคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภาใน Social media แต่ต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมออนไลน์ที่อาจตีความได้ว่านำรัฐสภาไปสู่การเสียชื่อเสียง ใช้โซเชียลมีเดียเพื่อโจมตีหรือทำผิดกฎ โพสต์ความคิดเห็นที่เสื่อมเสียหรือแสดงความไม่พอใจในเวทีใด ๆ หรือบริบทใด ๆ สนับสนุนหรือแสดงความคิดเห็นสำหรับหรือต่อต้านพรรคการเมือง

๔. การใช้ Social media ในสภา รัฐสภาหลายแห่งยอมรับว่าสมาชิกจะโพสต์ใน Social media เมื่ออยู่ในสภา อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดในการพิจารณา เช่น การแสดงความคิดเห็นผ่านข้อความอาจเหมาะสม ต่างจากวิดีโอหรือภาพถ่ายที่อาจไม่เหมาะสม แม้ว่าจะไม่มีหลักที่เป็นสากลเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีโดยสมาชิกในสภา แต่การใช้งาน Social media ภายในรัฐสภาจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาในบริบทต่าง ๆ เช่น กลยุทธ์การสื่อสารและการมีส่วนร่วม นโยบายความปลอดภัย นโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และระเบียบปฏิบัติของรัฐสภาด้วย

การปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ได้แก่

๑. การสร้างความมั่นใจแก่ผู้ที่ไม่ได้มีส่วนร่วม โดยเจ้าหน้าที่รัฐสภาจะต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด การโพสต์ผ่าน Social media จะต้องไม่สนับสนุนตำแหน่งทางการเมืองหนึ่งเหนืออีกตำแหน่งหนึ่ง

๒. ลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาและสัญญาอนุญาต รัฐสภาและหน่วยงานราชการหลายแห่งกำลังส่งเสริมการใช้สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Common License) สำหรับสิ่งพิมพ์และเนื้อหาของรัฐสภา เพื่อส่งเสริมการใช้และการแบ่งปันเนื้อหาของรัฐสภาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ภายใต้เงื่อนไขการใช้งานที่ปกป้องสิทธิ์ของรัฐสภาจากการขโมย การแก้ไข หรือการดัดแปลงผลงานที่กำหนดได้

๓. ความเป็นส่วนตัวและความลับ รัฐสภาต้องปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลที่ประชาชนให้ไว้โดยเฉพาะเมื่ออยู่ภายใต้กฎหมายความเป็นส่วนตัวหรือการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๔. การเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ การเข้าถึงข้อมูลจะต้องได้รับการพิจารณาเมื่อใช้ Social media โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาว่าเนื้อหาที่โพสต์จะถูกเก็บถาวรอย่างไรและจะสามารถให้บริการได้อย่างไรหากมีการร้องขอทางกฎหมาย

๕. รัฐสภาต้องกำหนดนโยบายสำหรับการจัดการเนื้อหาที่เป็นการล่วงละเมิด ลามกอนาจาร หรือทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เนื้อหาที่หยาบคาย หรือเป็นการหมิ่นประมาท ไม่เป็นที่ยอมรับและอาจผิดกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การวางแผนในการใช้ Social media จะต้องกำหนดแผนงาน โครงการ และวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมและสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน ผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน เพื่อการจัดสรรทรัพยากร (คน เทคโนโลยี และงบประมาณ) รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลรวม และพิจารณาความสอดคล้องเชื่อมโยงของ Social media กับแพลตฟอร์มช่องทางอื่น ๆ รวมทั้งแนวทางการสื่อสารและการมีส่วนร่วมกับผู้รับบริการที่มีปัญหาด้านภาษา การรู้หนังสือ การเข้าถึง และการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนอำนาจการตัดสินใจปิดระบบโซเชียลมีเดียแต่ละแพลตฟอร์ม ทั้งนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์สำหรับการใช้ Social media จะต้องศึกษาข้อกำหนดการใช้งานของ Social media แต่ละแพลตฟอร์มก่อน และเลือกแพลตฟอร์มที่จะสื่อสารตามกลุ่มเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณะและผลสะท้อนที่ได้จากการสื่อสาร แต่ขณะเดียวกันจะต้องให้ความสำคัญกับผู้ที่ไม่ได้เข้าถึงโซเชียลมีเดียแบบออนไลน์ด้วย ทั้งนี้ จะต้องยอมรับให้การสื่อสารหรือการส่งข้อมูลจะต้องสามารถทำได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (รวมถึงเสียงและวิดีโอ) โดยไม่จำเป็นต้องพิมพ์หรือส่งสำเนาไปรษณีย์ สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวกับความลับ ก้าวร้าว หรือไม่เหมาะสม จะต้องมีวิธีการจัดการในลักษณะออฟไลน์

ทั้งนี้ ภายหลังการใช้ Social media ต้องประเมินประสิทธิผลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในการวางแผน และต้องเผยแพร่การวัดผลด้วย โดยการวัดประสิทธิภาพการใช้ Social media จะต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

๑. ความหลากหลายของกลุ่มที่สื่อสาร

๒. อัตราส่วนของการเผยแพร่ต่อการมีส่วนร่วมออนไลน์ และจำนวนอัตราการสื่อสารแบบสองทาง

๓. แนวโน้มที่จะถูกทวีตหรือแชร์สิ่งที่โพสต์ซ้ำเป็นอย่างไร และการถูกทวีตหรือแชร์สิ่งที่โพสต์ซ้ำนั้นเกิดจากผู้คนจำนวนมากที่มาจากที่ต่าง ๆ หรือ เป็นผู้ติดตามกลุ่มเดิม ๆ

๔. เนื้อหากระจายไปทั่ว Social media ไกลแค่ไหน

๕. ข้อมูลการถูกเพิ่มในรายการและมีการติดตามรายการหรือไม่

๖. จำนวนผู้ติดตามใหม่ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และจำนวนผู้ติดตามที่หายไปในช่วงเวลาดังกล่าว

๗. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการระบุสิ่งที่ถูกพูด แง่บวกหรือแง่ลบในการอภิปราย ผู้คนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย สนับสนุนหรือคัดค้านสิ่งที่พูดหรือไม่

๘. แบบสำรวจผู้ใช้ การสัมภาษณ์ และการทบทวนภายใน หมายถึง การพิจารณาใช้แบบสำรวจสั้น ๆ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของ Social media ที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้มีส่วนได้เสีย การถามคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ ระดับการมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะ ตลอดจนการนำข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ตรวจสอบการดำเนินการภายในของผู้ที่เกี่ยวข้อง

<u>รายการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ Social media</u>

๑. ความคาดหวังในการใช้ Social media และ Social media จะมีประโยชน์ต่อรัฐสภาอย่างไร

๒. จะบูรณาการ Social media กับกิจกรรมและการสื่อสารอื่น ๆ ของรัฐสภาอย่างไร

๓. สามารถเสนออะไรในแง่ของทรัพยากรและสิ่งจูงใจเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเชื่อมต่อและมีส่วนร่วมกับรัฐสภาผ่าน Social media

๔. ต้องการให้ผู้ใช้ Social media ทำอะไรเมื่อเชื่อมต่อกับรัฐสภาผ่าน Social media

๕. Social media แพลตฟอร์มใดที่เกี่ยวข้องและเป็นที่นิยมมากที่สุด

๖. เครื่องมือออนไลน์และออฟไลน์ใดที่จะสนับสนุนวัตถุประสงค์ ผู้มีส่วนได้เสีย และกรอบเวลาการทำงานต่าง ๆ ของรัฐสภาได้ดีที่สุด

๗. ตรวจสอบงบประมาณและทรัพยากรที่ได้รับจัดสรร

๘. หน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคประชาสังคมอื่น ๆ รวมถึงพรรคการเมือง ใช้ Social media อย่างไร และโปรโมตตัวเองได้อย่างไร

๙. ใครคือผู้ทรงอิทธิพลใน Social media ในสาขาที่เกี่ยวข้อง รัฐสภาเชื่อมต่อกับผู้ทรงอิทธิพลดังกล่าวเพื่อโปรโมตตนเองแล้วหรือไม่ อย่างไร

๑๐. ให้ความสนใจกับการทำงานของเครือข่ายที่ต่างกัน

๑๑. ตั้งค่าบัญชีและหน้าเพจที่ดูเป็นมืออาชีพและมีเนื้อหาเพียงพอที่จะสามารถสร้างแรงผลักดัน

๑๒. แบรนด์ ข้อความ และรูปภาพใดที่ต้องการใช้ พิจารณารูปถ่ายของผู้คน อาคาร วิดีโอ โลโก้ และลิงก์ไปยังเนื้อหาดิจิทัลที่มีอยู่

๑๓. เนื้อหาต้องเป็นแบบสองภาษาหรือหลายภาษา และมีการตรวจสอบว่าเนื้อหาที่มีความอ่อนไหวและละเอียดอ่อน เช่น เพศ ศาสนา วัฒนธรรม และสัญชาติ รวมทั้งมีการทดสอบการเข้าถึงสำหรับคนพิการ

๑๔. ทำให้ผู้คนสามารถเชื่อมต่อกับ Social media ของรัฐสภาได้ง่าย ตั้งค่าการทำงานร่วมกันระหว่าง Social media เช่น ระหว่าง Facebook และ Twitter และมองหาการเชื่อมต่อ Social media กับแหล่งข้อมูลดิจิทัลอื่น ๆ ของรัฐสภา

๑๕. ใช้เครือข่ายและช่องทางการสื่อสารที่มีอยู่ เพื่อโปรโมตการปรากฏตัวของ Social media ของรัฐสภา

๑๖. มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง

๑๗. เปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และใช้คำติชมเพื่อช่วยปรับปรุง Social media ของรัฐสภา

๑๘. สร้างเครือข่ายด้วยการแบ่งปันเนื้อหาของผู้อื่นที่มีความเกี่ยวข้องและตามความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้เครือข่ายผู้ที่เกี่ยวข้องแบ่งปันเนื้อหาของรัฐสภาเช่นกัน

๑๙. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนให้ผู้คนแสดงความคิดเห็น

๒๐. ใช้เครื่องมือภายใน Social media เพื่อให้บุคคลที่เชื่อมต่อกับ Social media ของรัฐสภา ได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่รัฐสภากำลังดำเนินการ

๒๑. ใช้เครื่องมือวิเคราะห์เพื่อวัดกิจกรรมบน Social media ของรัฐสภา

๒๒. หมั่นศึกษาแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรัฐสภา เนื่องจากเทคโนโลยี Social media มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา

บทที่ ๔

บทสรุป ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และพัฒนาดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร มุ่งที่จะศึกษาในเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ๒ ส่วนหลักด้วยกันคือ การพัฒนาระบบสารสนเทศของอาคารรัฐสภาใหม่ ตามที่บริษัทผู้รับจ้างดำเนินการควบคู่กับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการทำงานในวงงานรัฐสภา การเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ คณะอนุกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาปัญหาของระบบบริการสารสนเทศ และศึกษาแนวทางการปรับปรุงเพื่อยกระดับและพัฒนาระบบบริการสารสนเทศของรัฐสภา โดยศึกษาจากเอกสารข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย แผน ตลอดจนความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีบทสรุปและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๔.๑ บทสรุป

จากการศึกษาแนวคิดการออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ แผนงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับระบบบริการสารสนเทศของรัฐสภาในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มของการดำเนินการของรัฐสภาในระดับสากล สามารถสรุปผลการศึกษา ดังนี้

๔.๑.๑ การมุ่งสู่ SMART and Open Parliament

แนวโน้มของการดำเนินการของรัฐสภาในระดับสากลได้มุ่งที่จะสร้างการดำเนินงานที่โปร่งใส การเปิดกว้าง และการมีส่วนร่วมของพลเมือง โดยมีหลักการดังนี้ ๑) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเปิดกว้าง เนื่องจากข้อมูลรัฐสภาเป็นข้อมูลของสาธารณะ ๒) ทำให้ข้อมูลรัฐสภาโปร่งใส ๓) ทำให้การเข้าถึงข้อมูลรัฐสภาง่ายขึ้น ๔) การเปิดใช้งานการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ของข้อมูลรัฐสภา โดยข้อมูลรัฐสภาจะเผยแพร่ออนไลน์ในรูปแบบเปิด (Open) และในรูปแบบโครงสร้างที่อนุญาตให้ประชาชนนำไปวิเคราะห์และใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวางกรอบนโยบายและทิศทางการขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Smart Parliament ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้บรรลุวิสัยทัศน์ “รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) หมายถึง องค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใดเพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ” โดยมียุทธศาสตร์ขับเคลื่อนคือ ๑) Smart Infrastructure ๒) Smart Integration ๓) Smart Security ๔) Smart People ๕) Smart Services ทั้งนี้ การขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) จะต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปตามแนวคิดของการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับ

การก้าวสู่การเป็นรัฐสภาดิจิทัล ดังนี้ ๑) การบริหารจัดการประชุมที่ทันสมัยและครบวงจร ๒) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม ๓) การเผยแพร่ข้อมูล ๔) การให้บริการสมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่ และประชาชน ๕) การใช้งาน Smart Device สามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการได้จากทุกที่ ทุกเวลา และมีความปลอดภัย

๔.๑.๒ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

การศึกษาในหัวข้อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่อยู่ในช่วงระหว่างการก่อสร้างอาคารรัฐสภา ซึ่งระบบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดจ้าง บริษัท แอ๊ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) (AIT) ดำเนินงานตามสัญญาจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ เลขที่ ๑๓๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ วงเงินงบประมาณ ๓,๓๕๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีระยะเวลาดำเนินการ จำนวน ๕๔๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ – วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ ซึ่งผู้รับจ้างได้มีการดำเนินการตามแผนงานร้อยละ ๘๖.๕๗ และมีความสำเร็จที่ทำได้จริงร้อยละ ๔๖.๒๖ จากเนื้องานทั้งหมด (ข้อมูลจากการชี้แจงของบริษัทผู้รับจ้าง (AIT) เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๒)

ดังนั้น การศึกษาในประเด็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ จึงเป็นการศึกษาในส่วนที่เป็นโครงการที่กำลังดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์และพัฒนาระบบ รวมทั้งปัญหาจากระบบที่ดำเนินการติดตั้งเสร็จแล้วและมีการใช้งานจริง ดังนี้

๑) <u>ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบ Smart card</u>

ปัจจุบันอาคารรัฐสภาอยู่ระหว่างการก่อสร้างและในส่วนของห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องใช้ห้องประชุมอาคารวุฒิสภาเป็นห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปก่อน ซึ่งห้องประชุมวุฒิสภาออกแบบมาเพื่อรองรับสมาชิกจำนวน ๓๕๐ ที่นั่ง เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวน ๕๐๐ คน จึงทำให้เกิดปัญหาจำนวนที่นั่งและเครื่องลงคะแนนไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิก เป็นผลให้การลงคะแนนโหวตแต่ละครั้งสมาชิกไม่สามารถลงคะแนนพร้อมกันจากแต่ละที่นั่งได้ และพบว่ามีกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกดบัตรลงคะแนนแทนกันจนนำไปสู่การร้องเรียนและมีการสอบสวน แม้ว่าระบบการลงคะแนนจะแสดงผลการลงคะแนน แต่มีข้อเสียคือ ไม่มีระบบบันทึกข้อมูลการลงคะแนนของสมาชิกไว้หลังจากที่มีการลงคะแนนแล้ว ทำให้ไม่สามารถเผยแพร่ข้อมูลบันทึกการลงคะแนนของสมาชิกเป็นรายบุคคล รวมทั้งไม่มีหลักฐานสำหรับการตรวจสอบภายหลังกรณีที่มีสมาชิกกดบัตรลงคะแนนแทนกัน

นอกจากนี้ การเผยแพร่ข้อมูลการประชุม บันทึกออกเสียงลงคะแนน รวมทั้งฐานข้อมูลอื่น ๆ ของสมาชิก เช่น ประวัติสมาชิก การมาประชุม การลงคะแนนโหวตต่าง ๆ ยังมีข้อจำกัดเรื่องระเบียบของทางราชการ ในกรณีที่จะเผยแพร่บนเว็บไซต์จะต้องให้หัวหน้าส่วนราชการลงลายมือชื่อกำกับเอกสาร รวมทั้งผู้บริหารที่มีอำนาจอนุมัติไม่ได้กำหนดนโยบายเรื่องการเผยแพร่ชุดข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ตามแนวทางและมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

จึงทำให้ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการลงคะแนนของสมาชิกรายบุคคลในการประชุมแต่ละครั้ง ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความไม่โปร่งใสในการทำหน้าที่ของสมาชิก และไม่ส่งเสริมวัฒนธรรมเรื่องการเปิดกว้างข้อมูลของรัฐสภา

๒) <u>ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล</u>

การให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายการสื่อสารและโทรคมนาคม มีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ซึ่งอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและข้อมูลที่สำคัญ โดยเฉพาะอาคารรัฐสภาแห่งใหม่เป็นอาคารขนาดใหญ่ รวมทั้งเป็นองค์กรหลักด้านนิติบัญญัติซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น การดูแลระบบสารสนเทศและโครงข่ายสื่อสารของรัฐสภาจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลควบคู่ไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนรัฐสภาเพื่อมุ่งสู่การเป็น Smart Parliament รัฐสภาโดยการสนับสนุนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะต้องบูรณาการแนวทางการทำงานร่วมกัน โดยการบริหารจัดการการใช้งานระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาทั้งในด้านฮาร์ดแวร์ ระบบงานและระบบฐานข้อมูล ระบบเครือข่าย เพื่อให้มีความพร้อมต่อการใช้งานตลอดเวลา รวมทั้งเพื่อให้มีความมั่นคงปลอดภัยเป็นไปตามมาตรฐานสากลตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ThaiCERT เพื่อยกระดับมาตรการดูแลและเฝ้าระวังภัยคุกคามจากระบบคอมพิวเตอร์ให้สอดคล้องกับระดับการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

๓) <u>ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา</u>

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ได้รับการออกแบบให้เป็นอาคารประหยัดพลังงาน และมีการวางระบบสารสนเทศเพื่อบริหารอาคาร อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการปรับงบประมาณในการก่อสร้างจึงได้มีการปรับลดคุณสมบัติของการเป็นอาคารอัจฉริยะลง เช่น แผงผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ เซ็นเซอร์ (Sensor) ตรวจจับการใช้พลังงาน เป็นต้น

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ได้ออกแบบระบบบริการข้อมูลข่าวสารภายในอาคาร เช่น ตารางการใช้ห้องประชุม การบอกเส้นทาง สถานที่ต่าง ๆ ภายในอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ในรูปแบบจอภาพแสดงผลข้อมูลหรือ Digital Signage ที่ติดตั้งตามห้องต่าง ๆ

อาคารรัฐสภาแห่งใหม่จะต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยแบบบูรณาการทั้งด้านการวางผัง การติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสม ครอบคลุมความปลอดภัยต่อบุคคลทรัพย์สินและสาธารณะตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งมีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุสำหรับเหตุการณ์ต่าง ๆ และเตรียมนำเครื่องมือทางเทคโนโลยี เช่น ระบบบัตร RFID ระบบที่จอดรถอัจฉริยะมาใช้ในระบบรักษาความปลอดภัย

๔) <u>หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา</u>

เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้ความต้องการสารสนเทศและความคาดหวังของผู้ใช้บริการห้องสมุดแบบดั้งเดิมที่ต้องการเพียงการสืบค้นข้อมูลและยืมหนังสือจากห้องสมุด เปลี่ยนมาเป็นความต้องการใช้บริการพื้นที่ตามแนวคิดที่ว่าห้องสมุดไม่ใช่ที่เก็บหนังสือหรือห้องอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สร้างบันดาลใจและพื้นที่ทำงาน

ร่วมกัน และความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลที่บุคคลทุกกลุ่มรวมทั้งผู้พิการหรือมีความบกพร่องสายตาสามารถเข้าถึงสะดวก รวมทั้งการบริการวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนและหลากหลายแง่มุมมากขึ้น

ส่วนพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุรัฐสภา ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบค้นเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทยที่สำคัญของรัฐสภา การสร้างจิตสำนึก ความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบการจัดแสดงให้ทันสมัยสอดคล้องกับแนวคิดและอัตลักษณ์ของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เพื่อให้พิพิธภัณฑ์รัฐสภาเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญระดับชาติทางประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของประเทศไทยที่มีคุณค่าแก่การศึกษาเรียนรู้ของคนรุ่นหลังต่อไป

๔.๑.๓ ระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา

๑) <u>เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ</u>

การเผยแพร่ข้อมูลสู่ภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับแนวคิดการออกแบบรัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับอนุญาตให้มีการเผยแพร่ต้องเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีศูนย์กลางการเผยแพร่และการให้บริการข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากแหล่งเดียว และต้องให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย รัฐจึงมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลตามหลักการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

๒) <u>ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)</u>

การพัฒนาระบบงานสารสนเทศและการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศตามกระบวนงานนิติบัญญัติของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ผ่านมาดำเนินการในลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องของการประสานการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้งานร่วมกัน ส่งผลให้รูปแบบการจัดเก็บและการนำข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลออกมาใช้ทำด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ทำให้การแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันระหว่างทั้งสองสำนักงานไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เอื้ออำนวยต่อการบูรณาการฐานข้อมูลนิติบัญญัติโดยองค์รวม

ระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) เป็นระบบ Back Office ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เริ่มใช้งานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อบริหารจัดการเอกสาร ได้แก่ การจัดเก็บ การสืบค้น ให้ผู้ใช้งานสามารถสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ http://edoc.parliament.go.th ทำให้ได้ข้อมูลเอกสารที่รวดเร็ว ทันต่อความต้องการ

ลดเวลาและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งเพื่อให้การจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (เอกสารที่เกิดจากการสแกนและไฟล์ข้อมูล) เป็นระบบระเบียบมากขึ้น รวมถึงการอนุญาตสิทธิในการจัดการเอกสาร

ระบบ E-mail ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อยู่ภายใต้โดเมน (Domain) @parliament.go.th ซึ่งใช้งานมาเป็นระยะเวลานานทำให้ปัจจุบันเหลือพื้นที่จัดเก็บข้อมูลน้อย โดยมีพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลบนระบบ E-mail ของแต่ละบัญชีมีพื้นที่ประมาณ ๕๐ เมกะไบต์ (MB) เท่านั้น และยังมีข้อจำกัดในการส่งไฟล์ข้อมูลขนาดใหญ่ ทำให้ไม่สะดวกและเป็นอุปสรรคในการใช้งาน บุคลากรของรัฐสภาส่วนใหญ่จึงนิยมใช้การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จากผู้ให้บริการภายนอกมากกว่า ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีแนวคิดในการพัฒนาระบบ E-mail ใหม่เพื่อทดแทนระบบเดิมที่ล้าสมัย และได้มีการเสนอแผนงานพร้อมคำของบประมาณเพื่อดำเนินการแล้ว แต่เนื่องจากงบประมาณได้ถูกตัดในชั้นการพิจารณาของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกระทรวงได้มีข้อเสนอให้ใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ (MailGoThai) แทนระบบเดิม จึงทำให้ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาระบบใหม่ได้

ปัจจุบัน การบูรณาการฐานข้อมูลนิติบัญญัติโดยองค์รวม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้มีการวางแผนบูรณาการข้อมูลร่วมกันของรัฐสภาเพื่อใช้สำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ในรูปแบบ “การบริหารจัดการไฟล์อัจฉริยะ” ประกอบด้วย ๑) การจัดเก็บไฟล์เอกสารต่าง ๆ ๒) การสืบค้นเอกสาร ๓) การเรียกใช้งานเอกสาร ๔) ประวัติการใช้งานเอกสาร และ ๕) การใช้งานผ่าน Smart Device

๓) <u>ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์ และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา</u>

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐอย่างกว้างขวางเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะได้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริง อันจะเป็นการส่งเสริมให้รัฐบาลมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนมากยิ่งขึ้น

โซเชียลมีเดีย (Social media) เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการตอบสนองทางสังคมได้หลายทิศทางโดยผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต โซเชียลมีเดียเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ สำหรับรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา เป็นการสร้างพื้นที่การสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐสภา เช่น การอภิปราย การประชุมคณะกรรมาธิการ ภารกิจของสมาชิกรัฐสภา เป็นช่องทางการเชื่อมต่อกับประชาชนในการรับฟังความคิดเห็น การสร้างความสนใจในเรื่องกฎหมายและนโยบายการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ การเผยแพร่งานวิจัยและสิ่งพิมพ์ของรัฐสภา รวมถึงทรัพยากรทางการศึกษาและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อการส่งเสริมความโปร่งใส และการเชื่อมโยงกับภาคประชาสังคม ชุมชน และกลุ่มอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงรัฐสภาของประชาชน ซึ่งการใช้สื่อโซเชียลมีเดียสามารถทำได้หลากหลายช่องทาง การเผยแพร่ข้อมูลมีความรวดเร็ว กระจายวงกว้างและใช้ต้นทุนต่ำ แต่ขณะเดียวกันมีข้อจำกัดในเรื่องความเป็นทางการ และการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะที่ควบคุมได้ยาก ดังนั้น การใช้โซเชียลมีเดียแต่ละประเภทสำหรับรัฐสภาจะต้องพิจารณาความเหมาะสมและความสมดุลด้วย

๔.๒. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา คณะอนุกรรมาธิการได้นำมาประมวลจัดทำเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น เรื่องที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ และเรื่องที่จำเป็นต้องกำหนดนโยบายหรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อนดังนี้

๔.๒.๑ เรื่องที่สามารถดำเนินการโดยไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ

๑) การติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของอาคารรัฐสภาใหม่

- ผู้รับจ้างต้องเร่งรัดดำเนินการติดตั้งงานระบบสายสัญญาณ (ท่อ สาย เต้ารับ) ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้สามารถดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ต่อไปได้ เพื่อให้งานสำเร็จตามแผนที่วางไว้

๒) ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบ Smart card

- การติดตั้งโปรแกรมการบันทึกหน้าจอคอมพิวเตอร์ (Screen Capture) เพื่อบันทึกหน้าจอผลการลงคะแนนแบบเรียลไทม์ (Real time) และเผยแพร่บันทึกวิดีโอภายหลังการประชุมเพื่อประกอบเป็นหลักฐานในการตรวจสอบต่อไป

- การเปิดเผยข้อมูลบันทึกการลงคะแนนของสมาชิกรายบุคคลในรูปแบบไฟล์ CSV เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้งานต่อ พร้อมทั้งกำหนดนโยบายให้นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับชุดข้อมูลที่จะให้เปิดเผย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒

- ควบคุมและจัดทำมาตรฐานระบบการรักษาความปลอดภัยของระบบหลังบ้าน (Back office) เช่น การล็อกอิน (Log in) เข้าสู่ระบบควบคุมการลงคะแนน เพื่อป้องกันช่างเทคนิคหรือผู้ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงอุปกรณ์และระบบได้โดยง่าย

๓) ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ThaiCERT) เพื่อยกระดับมาตรการดูแลและเฝ้าระวังภัยคุกคามจากระบบคอมพิวเตอร์ให้สอดคล้องกับระดับการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

- เพิ่มมาตรการตรวจสอบและยืนยันสิทธิการเข้าระบบบัญชีผู้ใช้งานให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการเข้าถึงระบบและข้อมูลก่อนเข้าใช้งานทุกครั้ง รวมทั้งเพิ่มมาตรการป้องกันเว็บไซต์ด้วยระบบการป้องกันการโจมตี เช่น Web Application Firewall, DOS, DDoS เป็นต้น

- ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของรัฐสภาให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ และเป็นต้นทุนมนุษย์ (Human Capital) ของรัฐสภา เช่น การส่งบุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกรณีการเกิดเหตุการณ์ที่ผิดปกติหรือเหตุการณ์วิกฤตต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาและทบทวนแผนงานให้สอดคล้องกับแผนระดับชาติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๔) หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา

- ส่งเสริมให้มีสื่อทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Material) ให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึง ใช้งาน แก้ไข เปลี่ยนแปลง และเผยแพร่ข้อมูลได้ โดยไม่มีข้อจำกัด

- ส่งเสริมให้มีแผนดำเนินการให้ข้าราชการ บุคลากรในวงงานรัฐสภา และประชาชนมีทักษะด้านความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient)

- จัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่บุคลากรเพื่อให้เกิดความชำนาญและมีการส่งเสริมให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น

๕) เว็บไซต์รัฐสภา ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

- เว็บไซต์รัฐสภาจะต้องดำเนินการตามมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ คือ (๑) ต้องเข้าถึงได้ง่าย โดยจะต้องรองรับการใช้งานร่วมกับโปรแกรมการอ่านหน้าจอสำหรับผู้พิการ มีการใช้ภาษาที่ง่ายที่สุดเพื่อทำให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้สามารถเข้าถึงเอกสารได้ (๒) สามารถนำไปประมวลผล วิเคราะห์ หรือใช้ซ้ำโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี (Machine Readable) โดยกระบวนการแปลงไฟล์เอกสารจะต้องมีความถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้โดยไม่มีข้อจำกัด (๓) มาตรฐานกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกัน และระหว่างหน่วยงานรัฐกับเอกชน ภายใต้ระดับการเข้าถึงที่กำหนดไว้และได้รับการยินยอมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลและหน่วยงานที่เก็บข้อมูล (Web API : Application Programming Interface) เพื่อนำข้อมูลนั้นไปพัฒนาต่อยอดหรือช่วยวิเคราะห์ข้อมูลจาก Big Data ได้สะดวกและมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

- การนำข้อมูลทุกประเภทขึ้นเว็บไซต์หรือการอัปโหลดลิงก์ต่าง ๆ ขึ้นบนเว็บไซต์จะต้องมีการตรวจสอบว่าเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่อำนวยประโยชน์ให้แก่การเข้าถึงของประชาชนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้พิการหรือบุคคลทั่วไปให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาบนเว็บไซต์ได้โดยสะดวกและเท่าเทียมกัน (Web Accessibility) เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของ WCAG และวางเป้าหมายการพัฒนาไปถึงระดับมาตรฐาน AAA ของ WCAG

- จัดกลุ่มข้อมูลช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนิติบัญญัติ ได้แก่ ช่องทางการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญบนหน้าเว็บไซต์รัฐสภาให้อยู่ในแพลตฟอร์มเดียวกัน

- เปิดสถานะความคิดเห็นของประชาชนซึ่งได้แสดงความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้เป็นสาธารณะ (Public) เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถมองเห็นข้อความที่มีการแสดงความคิดเห็นหรือคอมเมนต์ (Comment) และรวมทั้งแนวโน้มประเด็นที่มีการสนทนา เพื่อส่งเสริมหลักการ Open Parliament

- เปิดเผย Source code ให้ภาคเอกชนซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยพัฒนาต่อยอดระบบเว็บไซต์ให้ทันสมัยและตอบโจทย์ประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ

๖) ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

- กำหนดระยะเวลาการเข้าถึงข้อมูลบัญชีผู้ใช้งานของสมาชิกรัฐสภาที่พ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกแล้วโดยให้มีระบบการลบบัญชีผู้ใช้งานแบบอัตโนมัติ

- บริหารจัดการพื้นที่จัดเก็บข้อมูลระบบ E-mail ให้สามารถรองรับปริมาณข้อมูลและจำนวนผู้ใช้งานที่เพิ่มมากขึ้น โดยการเปลี่ยนวิธีการส่งข้อความที่ต้องแนบไฟล์ขนาดใหญ่ ไปใช้วิธีการฝากไฟล์ข้อมูลไว้ในระบบอื่น

- ส่งบัญชีผู้ใช้งาน (Account) ให้กับสมาชิกรัฐสภา พร้อมคู่มือแนะนำวิธีการใช้งาน

- ทำให้โปรแกรมค้นหา Search Engine เข้าถึงข้อมูลในระบบ E-document

๗) ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

- กำหนดเป้าหมายและพันธกิจโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารได้อย่างทั่วถึงและเกิดการมีส่วนร่วม

- ลดการผลิตสื่อที่หมดความจำเป็น โดยเปลี่ยนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและทักษะของบุคลากรในการจัดทำสื่อมีเดียอื่น ๆ รวมทั้งฝึกอบรมบุคลากร แลกเปลี่ยนวิธีการหรือเทคนิคการทำงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร

- บูรณาการข้อมูลการเผยแพร่ข้อมูลของสมาชิกแบบรายบุคคลให้เผยแพร่อยู่ใน Platform เดียวกัน

๔.๒.๒ เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ

๑) ระบบการแสดงตนและการลงคะแนนด้วยระบบ Smart card

- จัดทำบัตรสมาร์ตการ์ด (Smart card) ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบใบเดียวเบ็ดเสร็จ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้งานและเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณในการจัดทำบัตร และนำระบบสแกนลายนิ้วมือ (Finger Print) มาใช้ในการยืนยันตัวตน

- เปิดเผยข้อมูลในรูปแบบ Common Standard Open API (Application Programming Interface) ในการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบอื่น ๆ ทั้งหน่วยงานรัฐด้วยกันหรือเอกชน ภายใต้การเข้าถึงข้อมูลที่กำหนดไว้ได้โดยสะดวก

- ติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) เพื่อเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในห้องประชุมสภาและเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบกรณีเกิดความผิดปกติในการลงคะแนน

๒) ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

- พัฒนาระบบการรับส่งข้อมูลหรือการสื่อสารภายในองค์กรระหว่างเจ้าหน้าที่และบุคคลในวงงานรัฐสภา โดยใช้ระบบการสื่อสารภายในผ่านการเข้ารหัสหรือระบบการรักษาความปลอดภัยภายใน เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ Instant Message (IM) หรือช่องทางสื่อสารจากผู้ให้บริการภายนอก

- ติดตั้งระบบตรวจจับและป้องกันการถูกโจมตีผ่านเครือข่ายไร้สายของรัฐสภา โดยการเพิ่มมาตรการตรวจสอบและยืนยันสิทธิการเข้าระบบบัญชีผู้ใช้งานให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการเข้าถึงระบบและข้อมูล โดยต้องผ่านการพิสูจน์ตัวตนอย่างน้อย ๒ ชั้น (Two Factor Authentication) ก่อนเข้าใช้งานทุกครั้ง เพื่อป้องกันการลักลอบโจมตีหรือการเจาะระบบคอมพิวเตอร์โดยผ่ายเครือข่ายไร้สาย

๓) ระบบ SMART/Green Building

- ติดตั้งระบบเซ็นเซอร์ตรวจวัดการใช้พลังงานไฟฟ้า การใช้น้ำ และ การสร้างมลพิษของอาคารรัฐสภาใหม่ เพื่อให้อาคารรัฐสภาใหม่มีข้อมูลในการวางแผนประหยัดพลังงาน และมุ่งสู่การเป็น “Smart and Green Parliament”

๔) หอสมุดรัฐสภา พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุรัฐสภา

- ปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นรูปแบบพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working space) พื้นที่สำหรับการปรึกษาหารือ พื้นที่ศึกษาวิจัยซึ่งมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคอยให้คำแนะนำปรึกษา รวมทั้งเป็นพื้นที่ทำงานส่วนตัวของผู้ใช้บริการพร้อมอุปกรณ์อำนวยความสะดวก และแบ่งโซนพื้นที่ให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ โดยมีการจัดวางหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ

- การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา ควรดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบพิพิธภัณฑ์ทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบการจัดแสดง โดยมุ่งเน้นในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนำเสนอและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาในฐานะองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งด้านการเรียนรู้ความเป็นประชาธิปไตย

๕) ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

- พัฒนาระบบให้รองรับการใช้งานสำหรับผู้พิการทางสายตา

- บูรณาการข้อมูลในระบบ E-document ของร่วมกับสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

- ใช้โปรแกรมการแปลงไฟล์เอกสารจาก Word เป็น PDF แบบ Commercial Software หรือซอฟต์แวร์ฟรีอื่น ๆ โดยทำการทดสอบประสิทธิภาพก่อนการใช้งานระบบ

๖) ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์รัฐสภาและโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

- สนับสนุนให้มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมาย การเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติ รวมทั้งเพิ่มการนำเสนอในรูปแบบ Animation เพื่อให้เกิดความแตกต่างและเพิ่มความน่าสนในในการนำเสนอข่าว

- ติดตั้งโปรแกรมการแปลงเสียงเป็นอักษร (Speech to Text) เพื่อดำเนินการแปลงเสียงการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นอักษร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ต่อยอด และการจัดทำรายงานการประชุมสภาให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

- การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักพัฒนาแอปพลิเคชัน และประชาชนทั่วไปที่สนใจมาร่วมออกแบบ และพัฒนาต้นแบ ระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภาที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งานสารสนเทศของรัฐสภาในทุกกลุ่ม

๔.๒.๓ เรื่องที่จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบาย หรือแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การขับเคลื่อนรัฐสภาไปสู่ Digital and Smart Parliament เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม จำเป็นจะต้องกำหนดแนวนโยบายที่ชัดเจน และแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) ระบบ SMART/Green Building, ระบบป้ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Signage) และระบบการรักษาความปลอดภัยของอาคารรัฐสภา

- กำหนดนโยบายการลดการใช้พลังงาน ลดขยะ และลดการก่อมลพิษในอาคารรัฐสภาใหม่ เช่น การลดการใช้กระดาษ การควบคุมระบบปรับอากาศ เป็นต้น

๒) ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ของรัฐสภา

- กำหนดนโยบายเกี่ยวกับชุดข้อมูลของรัฐสภาที่จะให้มีการเปิดเผยตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

- กำหนดนโยบายการ Open Source ระบบ โดยเปิดเผย Source code เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาพัฒนาต่อยอดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยและตอบโจทย์ประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ

๓) ระบบบริหารจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document)

- จัดทำระบบฐานข้อมูลกลาง (Centralized Database) ของรัฐสภา และกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการนำเข้าข้อมูล และผู้ดูแลระบบให้ชัดเจน เพื่อบูรณาการระบบบริหารจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) ของหน่วยงานภายในรัฐสภา

- จัดทำข้อตกลง (MOU) ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกันในการส่งข้อมูลเอกสารหรือหนังสือติดต่อราชการ

- ดำเนินการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

บรรณานุกรม

หนังสือทั่วไป

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (๒๕๕๓). *รัฐสภาแห่งใหม่.* กรุงเทพฯ: แปลน โมทิฟ.

สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์. (๒๕๕๘). *มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Correspondence System Interoperability Standard).* กรุงเทพฯ: พี.เอ็ม.มีเดีย พริ้นท์.

คณะอนุกรรมการศึกษาช่องทางการรับฟังความเห็นและเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน. (๒๕๖๒). *การพัฒนาช่องทางการรับฟังความเห็นและเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบออนไลน์ (Online).* กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

ราชกิจจานุเบกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐) น. ๑.

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒*, ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๙ ก (๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒) น. ๕๒.

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒, *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๙ ก (๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒) น. ๒๐.

เอกสารประกอบการประชุม

กลุ่มกิจการร่วมค้าสงบ ๑๐๕๑. (๒๕๖๓). *โครงการประกวดแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่พร้อมอาคารประกอบ*. ในการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระพิจารณารายละเอียดแบบก่อสร้างโครงการอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ, อาคารรัฐสภา (เกียกกาย).

ที่ปรึกษาบริหารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่. (๒๕๖๒). *ข้อมูลโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่*. ในการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระพิจารณาภาพรวมความเป็นมาและความคืบหน้าโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ, อาคารรัฐสภา (เกียกกาย).

ฐานข้อมูลออนไลน์

กรมเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ, สหภาพรัฐสภาระหว่างประเทศ และห้องสมุด IFLA. (๒๐๑๒). *เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในห้องสมุดรัฐสภา (Information and Communication Technologies ParliamentaryLibraries)*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จาก, https://www.ifla.org/publications/information-and-communication-technologies-in-parliamentary-libraries-.

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา. (๒๕๖๐). *แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕).* สืบค้นเมื่อ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link php?nid=๔๔๔๐๓.

คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภาระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕. *แผนการขับเคลื่อนแผนพัฒนา Digital Parliament ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕).* สืบค้นเมื่อ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก *https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=๔๗๒๓๙&filename=gennews_section๙.*

คณะอนุกรรมการศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติ. (๒๕๖๒). *รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติ*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก http://pubhtml๕.com/oqlx/otko/basic.

ฐะปะนีย์ จุฬารมย์. (๒๕๖๓). *สัปปายะสภาสถาน*. สืบค้นเมื่อ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=สัปปายะสภาสถาน.

ฐิติมา ธรรมบำรุง. (กุมภาพันธ์ ๒๔๖๓*). Openness และการเผยแพร่เอกสาร กรณี National Archives (UK).* สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก http://www.thailibrary.in.th/๒๐๒๐/๐๒/๒๔/openness-uk-national-archives/.

ธรรมนิติ. (ม.ป.ป.). *๘ ประเด็นสำคัญจาก พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๖๖๓, จาก https://www.dharmniti.co.th/law-digital-personaldataprotectionlaw/

ฝ่ายเลขานุการโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่. (๒๕๕๙). *ความเป็นมาของโครงการ*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=๓๓๘๑๙&filename=index.

บริษัท ธารา คอนซัลแตนท์ จำกัด. (๒๕๕๔). *รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก http://www.jba.tbs.tu.ac.th/files/APA_Style.pdf.

สหภาพระหว่างรัฐสภา (IPU) และสหพันธ์สมาคมห้องสมุดและสถาบันระหว่างประเทศ (IFLA). (๒๐๑๕). *แนวทางการให้บริการวิจัยของรัฐสภา*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก https://www.ifla.org/publications/node/๙๗๕๙.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (๒๕๖๐). *แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก http://intranet.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/group๐๐/ewt_dl_link. php ?nid=๓๖๙.

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (มกราคม ๒๕๖๓). *ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก https://dga.or.th/th/profile/๒๑๖๑/

สำนักเทคโนโลยีและการสื่อสาร. (กรกฎาคม ๒๕๕๙). *การป้องกันภัยคุมคามทางคอมพิวเตอร์.* สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก https://www.senate.go.th/assets /portals /๔๙/files/handbook/files/handbook/km๑๑-๕๙.pdf.

หอจดหมายเหตุแห่งชาติสหราชอาณาจักร. (ม.ป.ป.). *รูปแบบทางเลือกของการเผยแพร่เอกสารคำสั่ง และ เอกสารสภาสามัญชนซึ่งเป็นสภาล่างในรัฐสภาแห่งอังกฤษ (House of Commons)*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก https://www.nationalarchives.gov.uk/.

Cuninghame, Keith. (๒๐๐๙). *แนวทางสำหรับห้องสมุดกฎหมาย (Guidelines for Legislative Libraries)*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จาก, https://www.ifla.org/ publications/node/๒๐๑๙.

House of Commons Library. (๒๐๒๐). *Accessibility statement for the Commons Library website Retrieved*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จาก, https://commonslibraryparliament.uk/accessibilitystatement/?fbclid=IwAR๒in๐zZFXOJwAdXWgjXBYeMMSgkMF๙ qnvcCbYkm_Fecs๗j๒U๐hXn_Lr_O๔.

Heide, Martijn, ณัฐโชติ ดุสิตานนท์, และเสฏฐวุฒิ แสนนาม. (พฤศจิกายน ๒๕๕๙). *Botnet of Things - ภัยคุกคามจาก Internet of Things และแนวทางการรับมือ*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก https://www.thaicert.or.th/papers /general/๒๐๑๖/pa๒๐๑๖ge๐๐๑.html.

Opening Parliament.org. (ม.ป.ป.). *ปฏิญญาว่าด้วยการเปิดกว้างของรัฐสภา*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก https://openingparliament.org/declaration/.

Williamson, Andy. (August ๒๐๑๓). *Social Media Guidelines for Parliaments*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก http://www.ipu.org/PDF/publications/ SMG๒๐๑๓EN.pdf.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประกาศคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

ประกาศ

คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๘ วันพุธที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำระบบบริการสารสนเทศสำหรับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยเห็นควรให้มีการพิจารณาศึกษาระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของรัฐสภา ระบบสารสนเทศสำหรับการประชุม ระบบการลงคะแนน ระบบการจัดการเอกสารประกอบการประชุม ระบบสมาร์ตการ์ด ระบบสารสนเทศเพื่อความปลอดภัย ระบบข้อมูลบนเว็บไซต์รัฐสภา ระบบการมีส่วนร่วมผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม ระบบสื่อสารทางโซเชียลมีเดียของรัฐสภา รวมทั้ง ระบบบริการห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์รัฐสภา จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ ตั้งคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

อนุกรรมาธิการ ประกอบด้วย

๑. นายไกลก้อง ไวทยการ	ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒. นายภราดร ปริศนานันทกุล	อนุกรรมาธิการ
๓. นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	อนุกรรมาธิการ
๔. นายคมจิต ลุสวัสดิ์	อนุกรรมาธิการ
๕. นายสุชาติ ไตรแสงรุจิระ	อนุกรรมาธิการ
๖. นายฐิติพงษ์ เหลืองอรุณเลิศ	อนุกรรมาธิการ
๗. นายศักดิ์ เสกขุนทด	อนุกรรมาธิการ
๘. นายบุญเลิศ อรุณพิบูลย์	อนุกรรมาธิการ
๙. นายสุทธิชัย ศรีสุนนท์	อนุกรรมาธิการ
๑๐. นางสาวกษิติธร ภูภราดัย	อนุกรรมาธิการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ ประกอบด้วย

๑. นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์
๒. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ
๓. นายวรภพ วิริยะโรจน์
๔. นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล
๕. นายอภิรักษ์ ปนาทกูล

/โดยให้...

โดยให้คณะอนุกรรมาธิการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับระบบบริการสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา

๒. พิจารณาศึกษาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎรตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมาธิการรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมาธิการทราบเป็นระยะ และต้องจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายอนันต์ ผลอำนวย)
ประธานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

ประกาศ

คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร (เพิ่มเติม)

ตามที่ได้มีประกาศคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ โดยให้คณะอนุกรรมาธิการมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับระบบบริการสารสนเทศของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาระบบบริการสารสนเทศในวงงานรัฐสภา และพิจารณาศึกษาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎรตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย นั้น ในการนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คณะกรรมาธิการจึงได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๑ วันพุธที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ ตั้ง **นางสาวฐิติมา ธรรมบำรุง เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ**

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายอนันต์ ผลอำนวย)

ประธานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก ข

โครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสารโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
พร้อมอาคารประกอบ

โครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
โครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ พร้อมอาคารประกอบ

ภาคผนวก ค

- สัปปายะสภาสถาน
- พิพิธภัณฑ์ประชาธิปไตยและพิพิธภัณฑ์ชาติไทย
- การอนุรักษ์พลังงานและการรักษาสิ่งแวดล้อม

สัปปายะสภาสถาน

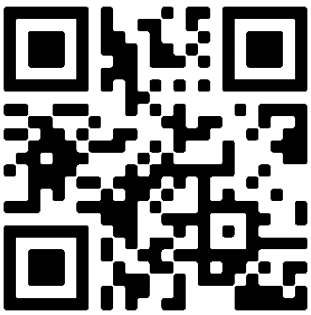

พิพิธภัณฑ์ประชาธิปไตย
และพิพิธภัณฑ์ชาติไทย

การอนุรักษ์พลังงาน
และการรักษาสิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก ง

THAI PBS NEW MEDIA

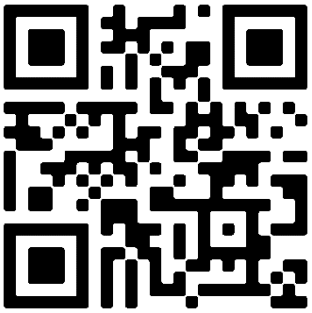

THAI PBS NEW MEDIA

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการฯ

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก ฉ

ประมวลภาพคณะอนุกรรมาธิการฯ ตรวจความคืบหน้า
การก่อสร้างห้องศูนย์ข้อมูลหลัก (Main Data Center)

ภาพคณะอนุกรรมาธิการฯ ตรวจความคืบหน้า
การก่อสร้างห้องศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center)
(ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒)

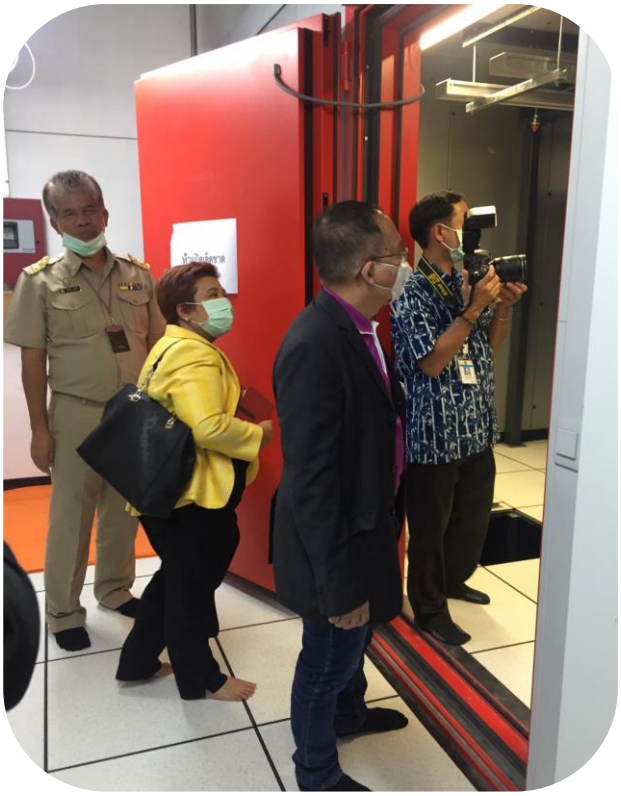

ภาพคณะอนุกรรมาธิการฯ ตรวจความคืบหน้า
การก่อสร้างห้องศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center)
(ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒)

ภาพคณะอนุกรรมาธิการฯ ตรวจความคืบหน้า
การก่อสร้างห้องศูนย์ข้อมูลหลัก (Data Center)
(ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒)

ภาคผนวก ช

รายชื่อฝ่ายเลขานุการ

รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการพัฒนาระบบบริการสารสนเทศ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่และพัฒนาการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร ในคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

<u>กลุ่มงานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร</u>

๑. นายนิกร เวทีกูล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการฯ
๒. นางสาวศุภกร ฮั่นตระกูล	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวกรรณิการ์ ผลพัฒน์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๔. นายสุพจน์ ภูครองเพชร	นิติกรชำนาญการ
๕. นางสาวเสาวลักษณ์ บุญทองเล็ก	วิทยากรชำนาญการ
๖. นางสาวพรลภัส เกตุปาน	วิทยากรชำนาญการ
๗. นางสาวปานระวีธ์ ภาคทรัพย์ศรี	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๘. สิบเอก อิทธิกร รักญาติ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๙. นางสาวขวัญตา โทนทอง	นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติ